

ROSS MACDONALD

CRIME CLUB

OTAVA

ETSIUHRISI

Digitized by the Internet Archive
in 2024

https://archive.org/details/isbn_978951106326

ETSI UHRISI

CRIME CLUB

**ROSS
MACDONALD**

ETSI UHRISI

SUOMENTANUT JYRKI LINDSTRÖM

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Englanninkielinen alkuteos
Find a Victim

Copyright © 1954 John Ross Macdonald

Kustannusosakeyhtiö Otavan painolaitokset
Keuruu 1989

ISBN 951-1-10632-5

Hän oli kamalimman näköinen liftari joka on koskaan nostanut peukaloaan minulle. Hän nousi polvilleen ojassa. Silmät olivat mustat aukot keltaisissa kasvoissa, suu kirkuvanpunainen kuin klovnin maalattu irvistys. Ylösnostettu käsi vei tasapainon. Hän kaatui jälleen eteenpäin kasvoilleen.

Survaisin jarrupoljinta ja peruutin satasen metriä kohdalle millä hän lojui, mustatukkainen mies, yllään farmarit ja harmaa työpaita, levällään ruohikossa. Nyt hän oli liikkumatta kuin vainaja. Mutta kun kyykistyin vierelle, kuulin hengityksen huokaukset ja korinan.

Käänsin hänet selälle tukien lannetta polveani vasten ja pääät kädelläni. Veri purkautui suusta pieniksi kupliksi. Harmaan paidan rinnus oli tumma ja kostea. Kun avasin paidannapit, näin tahmeiden rintakarvojen keskellä pyöreän reiän joka pumppasi yhä esiin pieniä kirkkaita pulputuksia.

Riisuin takkini ja revin paidan yltäni. Asetin sen luodinreiän pääälle ja kiinnitin sen solmiolla. Haavoittunut mies liikahti ja huokasi. Silmäluomet värisivät mustanpimeiden silmien yllä. Hän oli nuori mies ja teki kuolemaa.

Vilkaisin takaisin etelään pään ja sitten pohjoiseen. Ei autoja, ei taloja, ei yhtään mitään. Olin ohittanut yhden liikennesuman jossain Bakersfieldin pohjoispuolella ja siinä se sitten oli ollutkin. Oli sellainen tauko ajassa jolloin kuulee oman sydämen nakuttavan elämää lyhyemmäksi eikä mitään muuta. Aurinko oli pudonnut rannikkokukkuloiden taa ja laakso täytyi hämärästä. Mustarastas-parvi kulki taivaan poikki kuin näkyvä tuuli, kohortaen ja ilmaa piiskaten.

Nostin miehen, pää rinnallani hervahdellen, ja kannoin hänet autoon. Häntä oli hankala kantaa, ei hän iso ollut eikä raskas, mutta jumalattoman veltto. Sain hänet takapenkille ja tuin pään matkakas-

sia vasten ettei hän tukehtuisi, ja peitin hänet matkahuovalla.

Hän matkusti siinä asennossa kuusi tai seitsemän mailia. Käänsin peruutuspeilin siten että pysyin tarkkailemaan häntä. Kun hämärä tумmui, kasvot peilissä tummuivat melkein näkymättömiin.

Ajoin kyltin ohi: FREMONTIN VARUSKUNTA, YHDYSVALTAIN MERIJALKAVÄEN TUKIKOHTA. Panssariverkkoaita työntyi pikatien reunaa pitkin. Sen toisella puolen tunkivat säänpitelemät parakit itseään laakson poikki kohden kyttyräistä horisonttia. Ei jälkeäkään elämää. Alueeseen liittyvän lentotukikohdan konesuojar olisivat saattaneet olla kadonneen jättiläissuvun rakentamia hautakumpuja.

Sitten tien vierustalla oli valoja, niiden takana valojen kaupunki. Loistevalot tuhrivat tiivistyneen taivaan vihreänkeltaiseksi: KERRIGANIN KARTANO – DELUXE MOTELLI. Sen vastaanottomaja ja asuinbungalowit oli valaistu häikäisevän kirkkaaksi. Pysäköin vastaanottomajan edustalle ja menin sisälle.

Huone oli vaaleata vaneria ja vihreitä tekonahkaisia huonekaluja. Vastaanottotiskin takana oleva nainenkin oli vaalea. Kapeat siniset silmät tutkiskelivat minua ja saivat minut tietoiseksi paljaasta rinnastani. Napitin takin kulkiaissani huoneen poikki.

- Voinko olla avuksi? hän sanoi etäisesti.
- Autossani on mies joka tarvitsee apua ja kipeästi. Minä tuon hänet sisälle sillä aikaa kun te soitatte lääkärin.

Naisen silmäkulmat liikahtivat alaspäin, välissään huolestunut vako. – Onko hän sairas?

- Lyijymyrkytys. Häntä on ammuttu.
- Hän nousi hermostuneen kiireisesti ja aukaisi takanaan olevan oven. – Don, tule vähäksi aikaa tänne.
- Hän tarvitsee lääkärin nyt, sanoin. – Ei tässä ole aikaa jutella.
- Jutella mistä? Isokokoinen mies täytti ovensuun. Gabardiinipuvun sisällä olevat hartiat olivat raskastekoiset ja hän liikkui kuin rapistumaan päässyt urheilija. – No, mitä helvettiä taas? Etkö sinä pysty hoitelemaan mitään yksin?

Naisen kädet hieroivat toisiaan. – Minä en salli että sinä puhut minulle noin.

Mies hymyili hänelle paljastamatta hampaitaan. Vaalean, kynityn tukan alla olevat kasvot olivat hurjat joko viinasta tai vihasta. – Minä puhun omassa huushollissani niin kuin lystäään.

- Sinä olet kännissä, Don.
- Et sinä minua ole kännissä nähnytkään.

He seisoivat lähekkäin tiskin takana olevassa tilassa, kasvotusten kiihkeissä yksityisoloissaan.

Sanoin: – Ulkona valuu mies kuiviin. Jos ette päästä häntä sisälle, voisitte ainakin soittaa ambulanssin.

Mies kääntyi minuun päin, silmät olivat harmaat kolmiot kurttuis-ten luomien keskellä. – Valuu kuiviin? Kuka se on?

- En minä tiedä. Meinaatteko te hommata apua vai ette?
- Kyllä, tietysti, sanoi nainen.

Hän nosti puhelinluettelon tiskiltä, löysi numeron ja pyöritti puhelin levyä. Mies meni ulos läimäytään oven perässään.

– Kerriganin motelli, nainen sanoi. – Täällä rouva Kerrigan. Täällä on yksi loukkaantunut mies ... ei. Häntä on kuulemma ammuttu ... kyllä, vaikuttaa vakavalta, kiireellinen tapaus.

Hän laski luurin paikoilleen. – Piirisairaalastä lähetetään ambu-lanssi. Hän lisäsi hiljaisella äänellä joka oli tuskin enempää kuin kuiskaus: – Olen pahoillani äskeisestä. Meidän perheessä ei kohota hätätilanteiden tasolle. Meillä jäädään niiden alle.

- No, ei tuolla ole väliä.
- On sillä minulle. Olen *todella* pahoillani.

Hänen kasvonsa kallistuivat eteenpäin tiskin yli. Vaalea ja pehmeä tukka oli vedetty kireäksi niiden ympärille, aivan kuin korostamaan niiden ehdotonta kauneutta.

– Voinko minä tehdä mitään muuta? hän sanoi kohoavalla puhenuotilla. – Soittaa vaikka poliisille?

– Ne soittavat sairaalasta. Laki määrää niin. Kiitos vaivannäöstä, rouva Kerrigan.

Nainen seurasi minua ovelle, kiusattu ihmisen jolta oli viety tilaisuus reagoida kuin ihmillinen olento ja jota se vaivasi. – Tämä on varmasti kamalaa teille. Onko hän ystäväne?

- Ei hän ole minulle mitään. Minä löysin hänet moottoritieltä.

Hän kosketti käsivarttani aivan kuin saadakseen aikaan kosketuk-sen todellisuuteen ja veti kätensä nopeasti pois aivan kuin todelli-suus olisikin pelästyttänyt häntä. Silmät tuijottivat rintaani. Katsoin kuivuvaan tahraan kohdassa jota vasten kuolevan kasvot olivat nojanneet.

- Oletteko tekin loukkaantunut? Voinko auttaa teitä mitenkään?

- Ei mitenkään, sanoin ja menin ulos.

Kerrigan oli kumartunut katsomaan autoni avonaisesta takaovesta. Hän suoristautui nopeasti kun kuuli askeleeni soralla.

- Vieläkö hän hengittää?

– Joo, hän hengittää. Viinan yhtenäinen punerrus oli poistunut kasvoilta ja jättänyt jälkeensä laikkuja. – Minä en oikein usko että häntä saisi siirtää, mutta viedään sisälle jos haluatte niin.

- Hän saattaa liata mattonne.

– Ei ole aihetta heittäytyä ikäväksi. kaveri. Kai kuulitte kun sanoin että sisällekin voi viedä.

- Antaa olla.

Hän tuli lähemmäksi, silmät sameina ja kivenharmaina valonheittimien valossa. – Mistä te löysitte hänet?

- Pari mailia merijalkaväen tukikohdasta etelään, ojasta.

– Mites te satuitte tuomaan hänet tänne, minun rappusilleni? Jos saan kysyä.

– Saahan sitä kysyä. Tämä oli ensimmäinen paikka johon tulin. Seuraavan kerran ajan ohi.

– En minä sitä meinaa. Ihmettelin vaan että oliko se yhteensattuma.

- Miten niin? Tunnetteko hänet?

– Joo. Tuo kuskaa rekkaa Meyerin firmassa kaupungissa. Nimi on Tony Aquista.

- Tunnetteko te hänet hyvin?

– En minä nyt niin sanoisi. Minun bisneksessä sitä on hyvänpäivän väleissä melkein jokaisen Las Crucesin suharin kanssa. Mutta minä en kaveeraa meksikolaisten kuskien kanssa.

- Sopii kuvaan. Tiedättekö kuka hänet olisi mahtanut ampua?

- Se oli tyhmä kysymys.

- Voi siihen silti vastata.

- Millä oikeudella te oikein kyelette, kaveri?

- Sanokaa minua vaan kaveriksi. Siitä minä tykkäään.

- Ette sanonut nimeänne.

- Aivan. En sanonutkaan.

– Pitäisiköhän minun esittää teille pari kysymystä, hän sanoi. – Ette kai te sattumalta ampunut häntä itse?

- Tehän olette terävä. Tietysti minä ammuin häntä. Ja tässä minä

olen karkumatkalla.

– Minä vaan kysyin. Pakkohan minun oli nähdä että te olette veressä.

Hän hymyili pehmeästi, pahansuovasti. Hänen mutristeleva suunsa, herkkä ja raaka, veti nyrkiäni puoleensa kuin magneetti rautaa. Hän oli tarpeeksi iso eikä liian vanha, mutta hän oli hieman repsahtanut. Tungin nyrkin taskuun ja kävelin auton toiselle puolelle.

Sytytin sisävalon. Tony Aquista hönki yhä säälitäviä pikku kupliaan. Silmät olivat nyt kokonaan kiinni. Ponnistelu hengissäpy-symiseksi oli saanut hänet sokeaksi ja kuuroksi. Ambulanssi kohati paikalle.

– Ajoin sen perässä tietä reunustavien esikaupunkien halki, motellien, mökkien ja asuntovaunuleirien ohitse joissa sotilaat, kaupparatsut, turistit ja siirtotyöläiset viettivät satunnaisia öitään satunnaisten petikavereiden kanssa. Ambulanssi kääntyi pois pikatieltä vasemmalle kohdassa jossa kaksi päätietyä yhdistyi kuusikais-taiseksi pötköksi.

En kerinnyt vihreisiin valoihin ja oli pakko odottaa. Sairaala näkyi kauempana, pitkä valkoinen laatikkomainen rakennus jota valot lävistivät. Lähempänä pikatietä oli ulkoilmaelokuvateatterin valaistu kangas ja sillä hakkasi kaksi miestä toisiaan nyrkein intohimoisen musiikin rytmisissä ja kangas nousi vasten yötä kuin väkivallan jätiläisunelma.

Löysin ambulanssien sisäänkäynnin sairaalan takaosasta. Sen punainen valo tavasi kirjaimet KIIREELLISET TAPAUKSET ja heitti helvetillisen hohteen öljyntahrimalle ajotielle. Ennen sisällemenoaa otin kassistani puhtaan paidan ja panin sen päälleni.

Puolisen tusinaa valkotakkisia ihmisiä oli kokoontunut vastaanottosalissa pöydän ympärille millä Tony Aquista makasi. Nyt hänen huulensakin olivat keltaiset. Nurinpäin käännetty veripullo laski tippoja letkuun joka oli sidottu käteen.

Nuori lääkäri, viransijainen tai kandi, kumartui sulkeutuneiden kasvojen ylle ja painoi peukaloilla silmiä. Aquista ei liikahtanut. Huone tuntui pidättelevän hengitystään. Menin lääkärin vierelle. Hän vilkaisi minuun terävästi.

– Olettekos te potilas?

– Todistaja. Minä löysin tämän miehen.

Hän pudisti päättään puolelta toiselle. – Teidän olisi pitänyt löytää hänet aikaisemmin. Hän kääntyi yhden hoiturin puoleen. – Älkää tuhlatko enää verta.

Hoituri sulki kumiletkun ja irrotti puolityhjän pullon. Sairaalan haju, hajoamisen tuoksut olivat väkevinä sieraimissani.

– Onko noutaja tulossa, tohtori?

– Tuli jo. Ei pulssia eikä hengitystä. Hänen on täytynyt vuotaa jo jonkin aikaa, hänellä ei kai ollut suonissaan puolta litraa jäljellä.

– Luodinhaavako?

– Ei epäilystään, sanoisin. Tällaiset keuhkohaavat ovat murhaavia juttuja.

Katsoin Tony Aquistan kasvoja. Ne olivat muuttuneet lihasta vahaksi ja hampaat irivistivät.

– Murha on oikea sana.

Sanoin sen varmaan lujaa tai oudosti. Lääkäri katsoi minuun epäillen.

– Onko tämä mies teidän kaverinne?

– Ei. Minä vaan en pidä siitä että näin tapahtuu kenellekään. Oletteko soittaneet poliisille?

– Sheriffin toimistoon. Sehän tapahtui piirikunnan alueella, vai mitä?

– Tänne hänet ainakin heitettiin.

Hän meni ovelle sanoen olkansa ylitse: – Sheriffi kai haluaa teidän pysyttelevän lähistöllä.

En kertonut hännelle että poliisien odottaminen steriileissä huoneissa oli hommani. Tämäkertaista koukkua odottelin metallisessa leirituolissa vastaanottosalin ulkopuolella. Sairaalan hyörinä jatkui ympärilläni. Sairaankohtajia tuli ja meni, valmistellen huonetta seuraavaa kiireellistä tapausta varten. Lakanan alla Tony Aquista oli vailla piirteitä ja hänet lykittiin käytävän päässä olevalle ruumishuoneelle.

Osa ajatuksistani seuras häntä kylmään pimeyteen. Niin siinä joskus käy kun nuori mies kuolee. Minusta tuntui kuin osa minusta olisi muuttunut vahaksi valkoisten valojen alla.

Joistain rakennuksen sorisevista onkalista nousi terävä pikkulapsen itku. Mietin että olisikohan se ollut vastasyntynyt lapsi joka piti Las Crucesin asukasluvun samana.

Harmaaseen ja asialliseen pukuun pukeutunut mies avasi ruumis-
huoneen oven. Hänen hohtava ja melkein valkoinen stetsoninsa
mahtui juuri ja juuri kamanan alta. Hän läimäytti sementtiseinää
kämmenellään ja sanoi takanaolevalle univormupukuiselle polii-
siupseerille:

– Perkele, mitä Tonylle tapahtui?

Poliisi kohautti olkiaan. – Naisongelmia kai. Kyllä sinä Tonyyn
tunnet.

– Niin. Kyllä minä Tonyyn tunnen.

Sheriffin harppova varjo piteni minua kohden. Hatunlierin alla
olevat kasvot olivat pitkät ja kapeat kuten hänen vartalonsakin,
laakson auringon paahtamat. Vaikka hän olikin nuori hommaansa,
suunnilleen ikäiseni. huomasin koettujen kolhujen arpien risteilevän
silmäkulmissa ja kiristävän suupieliiä. Silmät olivat syväällä ja
tummat kuin kummitustalon ikkunat.

– Tekö hänet toitte?

– Minä.

– Te ette ole Las Crucesin ukkoja?

– Los Angelesista.

– Vai niin. Hän nyökkäsi kuin olisin möläytänyt jotain valingol-
lista. – Otetaanpas nimi ja kotiosoite.

Sanoin nimeni. Lew Archer, ja liikeosoitteeni Sunset Boulevardil-
la. Poliisiupseeri kirjoitti ne muistiin. Sheriffi kiskoi tuolin luokseen
ja istuutui vastapäätä.

– Minä olen sheriffi Church. Tämä on Danelaw, tutkimusassis-
tentti. Ja mikä teidän ammattinne on. Archer, paitsi että olette
laupias samarialainen? Jos Church yritti olla leppoisa, ei onnistu-
nut.

– Olen rekisteröity yksityisetsivä.

– No mutta. Tämähän on aikamoinen yhteensattuma. Vai onko?

Mitä te teitte pikatiellä?

- Ajoin. Olen matkalla Sacramuento.
- Ette kyllä tänään, hän sanoi tylysti. – Ei nykyään kannata olla laupias samarialainen. Pelkään vähän että teidän täytyy kestää tiettyjä muodollisuksia. Heti alkuun me tarvitsemme teitä kuolemansyn tutkimisessa.
- Kyllä minä sen tajuan.
- Minä yritän kiirehtää sitä jos pystyn – huomenna tai ylihuomenna. Niin, tänään hän on torstai. Voitteko te jäädää lauantaihin?
- Jos on pakko.
- Hyvä. No niin, kuinka te satutte löytämään hänet?
- Hän makasi ojassa pari mailia etelään merijalkaväen tukikohdasta. Hän pääsi polvilleen ja heilutti minulle.
- Oliko hän vielä silloin tajuissaan? Sanoiko hän mitään?
- Hän menetti tajuntansa ennenkuin kerkisin paikalle. En minä halunnut häntä liikutella mutta ei sieltä pystynyt soittamaan eikä lähettämään ketään apua hakemaan. Minä panin hänet autoni takapenkille ja soitin ambulanssin ensimmäisestä paikasta mihiin pääsin.
- Ja missä se oli?
- Kerriganin motellissa. Kerrigan reagoi aikamoisesti koko juttuun. Tuntuu siltä että hän tunsi Aquistan eikä halunnut osaa eikä arpaa äijästä elävänä eikä kuolleena. Vaimo sen ambulanssin sitten soitti.
- Mitä rouva Kerrigan siellä teki?
- Ilmeisesti hoiteli vastaanottohommia.
- Eikö Kerriganin johtajatar ollut paikalla? Neiti Meyer?
- Jos oli, niin en nähty. Onko sillä sitten väliä?
- Ei. Sheriffin ääni oli tullut kovemmaksi. Hän hallitsi sen jälleen.
- Tämä on ensimmäinen kerta kun minä kuulen että Kate Kerrigan on ollut siellä töissä.

Danelaw vilkaisi muistikirjastaan. – Se on ollut siellä koko viikon. Church katsoi mieheen kuin olisi ollut kysymyksiä lisääkin, mutta nielaisi ne sitten. Hänen kuhmurainen kurkkunsa liikahti näkyvästi.

Sanoin: - Kerrigan oli vähän pierussa. Mikä saattaa selittää hänen käyttäytymisensä. Hän kysyi että olinko minä ampunut miehen itse.

Kireä hymy koukisti sheriffin suuta. – Mitä te siihen sanoitte?

– Että en. En minä ole nähnyt ukkoa koskaan aikaisemmin. Minä ajattelin että paras saada tämä muistiin heti ennenkuin hän hólisee lisää.

– Ei yhtään hassumpi idea olosuhteisiin nähdien. Jos te nyt sitten näyttäisitte tien paikalle mistä te löysitte hänet.

Nousimme yhtääkkaa. Hänen luinen kouransa tarttui olkaani ja ohjasi minua uloskäyntiä kohden. En pystynyt päättelämään oliko se rohkaiseva vai käskevä ele. Oli miten oli, tempaisin olkani vapaaksi.

Hänen autonsa oli uusi Mercury special jossa oli tavalliset rekisterikilvet eikä mitään virallisia tunnuksia. Se seurasi minua kaupungin eteläpuolelle pään, suuntaan josta olin tullut. Hämäräajan rauha liikenteessä oli ohitse. Nyt oli täysi yö. Valkokeilat toinen toisensa jälkeen iskeytyivät poikki laakson etelästä, välvähti-vät silmiini ja pois taas. Pohjoisesta tuleva toinen poliisiauto ohitti meidät.

Ajoimme aution tukikohdan ohitse ja aloin vahdata tienvierustaa. Takaani tulevien autojen valot velloivat ojaa kuin katkenneet valoairot. Kahden väärän hälytyksen jälkeen löysin paikan. Sitä merkkasi kuivunut veriläiskä sorareunustalla. Pientareen alapuolella olevat taipuneet ruohot näyttivät yhä jalat harallaan maanneen ruumiin paikan.

Useita konstaapeleita kipusi ulos toisesta partioautosta. Yksi heistä oli sonnihartainen mies jonka kirkkaat ja vikkelät espanja-laissilmät liikkuivat lakkaamatta intiaanivärisissä kasvoissa. Hän veti kättä lippaan sheriffille kärsimättömästi:

– Pojat sai yhteyden Meyeriin. Tony oli toisiaan ajossa tänään ja rekka on kadoksissa.

– Mitä siinä rekassa oli?

– Meyer ei halunnut sanoa. Se tahtoo jutella sinun kanssa siitä. Kun vaan saan sen paskiaisen käsiini joka sen teki ... Tumman miehen levoton tuijotus levähti minussa, niin kovana että tunsin sen kosketuksena.

Sheriffi laski isällisen käsivarren oliivinvihreään verhottujen har-tioiden ympärille. – Älä nyt kiihdy, Sal. Kyllä minä tiedän kuinka teidän porukkanne vaalii verisiteitä. Tonyhan oli sinun serkkusi, vai mitä?

– Äidin siskon poika.

– Kyllä me ne kiinni saamme jotka sen tekivät. Sal, mutta varmistetaan ensin että ne ovat oikeat miehet. Tällä miehellä tässä ei ollut mitään tekemistä tapon kanssa. Hän löysi Tonyn ja toi hänet sairaalaan.

– Niinkö se sanoo?
 – Niin minä sanon. Sheriffin ääni muuttui äkkiä viralliseksi.
 – Missä Meyer on nyt?
 – Talleilla.
 – Painu kaupungin länsilaidolle ja hommaa tiedot rekasta. Sano sille ukolle että minä tulen myöhemmin. Järjestää etsintäkuulutus siitä. Ja jokaiselle kunnasta lähtevälle tielle pannaan sitten tiesulut. Tuliko selväksi, Sal?

– Selvä.
 Tummanaatainen poliisi pinkaisi autolleen. Sheriffi ja loput miehistä tutkivat maaston silmät, sormet ja taskulamput tarkkoina.

Danelaw, tutkimusassistentti, otti jäljennöksen kengänjäljestäni ja vertasi sitä ojassa oleviin. Muita jalanjälkiä ei löytynyt kuin minun, eikä sorapientareessa näkynyt uusia autonjälkiä.

– Vaikuttaa siltä että hänet on tuupattu autosta. Church sanoi. – Tai sitten siitä rekasta. Oli se sitten mikä auto tahansa, se ei ajanut soralle. Hän katsoi minuun. – Näittekö te mitään autoa? Tai rekkaa?

– En.
 – Ette yhtään mitään?
 – En.
 – Voihan se niinkin olla että ne eivät pysähtyneet, heittivät hänet vain ulos ja jättivät makaamaan ja että hän ryömi sitten itse tieltä pois.

Danelaw puhui tien viereltä: – Sanoisin että niin hän juuri teki. Täällä on verijälkiä siinä missä hän ryömi ojaan.

Church sylkäisi asvaltille. – Perkeleen ruma juttu. Hän käännyi minuun pään, melkein huollettomasti. – Mitäs jos muuten vilkaistaisiin teidän ajokorttiane?

– Mikäs siinä. Näytin hänelle fotostaattiani.
 – Vaikuttaa ihan hyvältä. Ja mitäs te sanoittekaan tekevänne kunte pääsette Sacramentoon?
 – En minä sanonut mitään. Minun täytyy antaa raportti lakiaseen.

tävälle komitealle. Sanoin komitean puheenjohtajan nimen. – Hän palkkasi minut tutkimaan huumausaineiden jakelua eteläisissä kunnissa.

– Jos minä vaivautuisin tarkistamaan tuon tarinan, pitäisikö se kutinsa?

– Luonnollisesti. On minulla mukanani kirjeenvaihtoa asiasta.

Lähdin autoani kohden, mutta Church pysäytti minut.

– Älkää turhaan. Ei teitä epäillä. Sal Braga on tunteellinen kusipää ja hän sattuu olemaan Aquistan sukulainen. Tässä kylässä kaikki on sukua toisilleen. Mikä saa hommat joskus hankaliksi. Hän oli hetken hiljaa. – Mitäs sanoisitte jos menisimme juttelemaan Kerriganin kanssa?

– Kuulostaa riemukkaalta.

Tällä kertaa tienvierusta oli täynnäin autoja, viranomaisten ja yksityisten. Liikkuvan poliisin mies ohjasi liikennettä taskulampulla. Hän järjesti kääntymistilaa sheriffin Mercurylle ja minä seurasin omalla autollani.

Kaupungin yläpuolella oleva punainen hehku toi mieleeni kiireellisten tapausten kyltin sairaalassa, määrättömästi suurennettuna. Hehkuvan kaupungin tuolla puolen, kukkuloilla, lentomajakan pyörivä valokiila näytti tunnustelevan yötä jonkinlaisen tarkoituksen selvillesaamiseksi.

•

Kerriganin oli täytynyt kytää sheriffin saapumista. Hän tuli ulos aulasta kun pysäytin Mercuryn perään.

- Kuinkas poika jaksaa, Brand?
- Tarpeeksi hyvin.

He pudistivat kättä. Mutta huomasin, että kun he keskustelivat, kumpikin vahtasi toista kuin shakinpelaaja vastustajaa jonka kanssa on pelannut ennenkin. Jopa kuolettavampaa peliä kuin shakkia. Ei. Kerrigan sanoi, hän ei tiennyt mitä Aquistalle oli tapahtunut tai miksi. Hän ei ollut nähnyt pahaa, kuullut pahaa, tehnyt pahaa. Autossa ollut mies oli pyytänyt saada soittaa ja siinä hänen yhteytensä koko juttuun. Hän heitti minuun lievästi vihamielisen katseen.

– Miten liikehommat muuten sujuu? Church vilkaisi täynnä-kylttiä joka oli valaistu. – Eipä kai tarvitse kysyä.

– Itse asiassa surkeasti. Panin sen päälle kun vaimo on liian järkyttynyt hoidellakseen vastaanottoa. Niin se sanoo.

- Onko Anne lomalla?
- Voi sitä niinkin sanoa.
- Lopettiko hän?

Kerrigan nosti ja laski raskaita olkiaan. – Sitä kun minä en tiedä. Ajattelin kysyä sinulta.

- Miten niin minulta?
- Olet sinä sentään sen sukulainen. Se ei ole ollut töissä koko viikkona ja en ole saanut siihen mitään yhteyttä.
- Eikö hän ole asunnossaan?
- Puhelin ei vastaa. Kerrigan tähyili terävästi sheriffin kasvoja. – Etkö sinäkään ole nähnyt häntä, Brand?
- En tällä viikolla. Hän lisäsi tauon jälkeen: – Me emme näe Annea nykyään enää paljoakaan.

– Sepä hassua. Minä kun luulin että hän oli käytännöllisesti katsoen perheenjäsen.

– Luulit väärin. Hän ja Hilda tapaavat silloin tällöin, mutta Anne elää enimmäkseen omaa elämäänsä.

Kerrigan hymili pehmeää ja pahaa hymyään. – Ehkä hän elää sitä tällä viikolla enemmän kuin tavallisesti, vai mitä?

– Mitä tuo oikein meinaa?

– Ihan mitä vaan haluat.

Church otti pitkän askeleen häntä kohden, nyrkki nuijaksi puristettuna. Silmät olivat leveät ja mustat, kasvot olivat saaneet värillisessä valossa vihreän patinan. Hän näytti vihasta vihreältä.

Avasin auton oven ja laskin toisen jalan soralle. Liikkeeni ääni sai hänen malttinsa takaisin. Hän seisoi vapisten, tuijottaen Kerriganin ilkeän hymyn syövereihin. Sitten hän kääntyi kannoillaan ja käveli meistä pois. Hän kulki kuin koneukko valon rajalle ja seisoi siellä selkä meihin päin, pää alas painettuna.

– Minun pitäisi pitää turpani kiinni, vai? Kerrigan sanoi hilpeästi.

– Hän polttaa päärensä vielä joskus kerran liikaa ja käräyttää itsensä pois vallesmannin pallilta.

Kerriganin vaimo aukaisi aulan oven. – Onko jotain hätänä, Don? Hän tuli meitä kohden, yllään hopeakettustola ja huolestunut ilme.

– Jokin on aina. Sanoin sheriffille että Anne Meyer ei ilmestynyt hommiin tällä viikolla. Sheriffi taitaa uskoa että se on minun vikani. En minä ole vastuussa sen saatanaan kälystä.

Nainen asetti hennon kätensä miehen käsivarrelle kuin joku joka yrittää rauhoitella kiihtynytä eläintä. – Käsitit hänet varmasti väärin, rakkaani. Ei hän tietystikään pysty syyttämään sinua mistään mitä Anne tekee. Hän haluaa kysellä varmasti Annelta Tony Aquistasta.

– Miksi? minä sanoin. – Tunsiko hänkin Aquistan?

– Tietysti hän tunsi. Poika oli pihkassa häneen. Eikö ollutkin, Don?

– Pää kiinni.

Nainen loittoni miehen luota, horjahdellen korkeilla koroillaan kuin häntä olisi tönäistyt.

– Sanokaa vain, rouva Kerrigan. Se voi olla tärkeää. Aquista kuoli juuri äsknen.

– Kuoliko hän? Naisen kädet nousivat rinnalle ja päätyivät turkisstoolalle. Hän katsoi minusta mieheensä, siniset silmät tummentuen. – Onko Anne sekaantunut siihen?

– En minä siitä tiedä, sanoi mies. – Riittää jo, Kate. Mene sisälle. Sinulla on kylmä ja olet järkyttynyt ja puhut kuin hölmö.

– Enkä. Et sinä voi määrättää minua sisälle. Minulla on täysi oikeus jutella kenen kanssa haluan.

– Sinä et kyllä räpätä tämän paskamahan kanssa.

– En minä ole ...

– Pää kiinni. Miehen ääni oli vaimea ja kuolettava. – Sinä olet hommannut minulle jo tarpeeksi vaikeuksia.

Hän tarttui naista kyynärpäistä takaapäin ja puoleksi kantoi tämän aulan ovelle. Nainen kamppaili heikosti hänen otteessaan mutta kun mies laski hänet irti, hän meni sisälle vilkaisemattakaan taakseen.

Mies tuli takaisin sukien hellästi sormilla tukkaansa. Se oli leikattu sängeksi, aivan liian lyhyeksi hänen ikäiselleen. Mietin että hän on niitä keski-ikäisiä kavereita jotka eivät vain voi tunnustaa sitä, että nuoruus on häipynyt. Se sai hänen ulkokuorensa epätodelliseksi ja sen alla välähteli julmuuden jännite.

– Ette taida uskoa silkkikäsineillä kuristamiseen.

– Minä tiedän kuinka ämmiä käsitellään. Aitoja ämmiä tai toisenlaisia ämmiä. Minä tiedän myös kuinka käsitellään nenäkkäättä äijiä. Jos teillä ei ole täällä mitään ihmeempää asiaa, ehdottaisin että häivytte tontilta. Ja äkkiä.

Vilkaisin ympärilleni nähdäkseni missä Church oli. Hän oli puhelinkopissa mökkirivin päässä. Kuuloke oli korvaa vasten mutta hän ei tuntunut puhuvan.

– Puhukaa asiasta sheriffille, sanoin. – Olen hänen kanssaan.

– Kuka ihme te oikein olette, kaveri? Jos te vain olette saanut sheriffin minun kimppuun, niin ...

– Niin mitä tapahtui, pojuseni? Nyt Kerrigan oli lempiukkoni. Roikotin käsiä sivulla ja pidin leukaa ulkona, toivoen että hän huitaisisi ja antaisi mahdollisuuden vastata.

– Olisitte tuossa takaraivo nurmella ja kurkku hampaita täynnä.

– Minä kun luulin että te kolhitte vain naisia.

– Kaipaatteko esittelyä?

Mutta hän bluffasi. Hän seurasi kirkkaiden silmien kapeista kulmista sheriffin lähestymistä. Sheriffin kasvot olivat vakavat ja rauhalliset:

– Minun täytyy pyytää sinulta anteeksi. Don. Ei minulla usein katkea pinna tuolla tavalla.

– Ei vai? Joskus se katkeaa jonkun veronmaksajan edessä yhden kerran liikaa. Sitten sinulla ei ole toivoa tulla valituksi koirapolitiikkaan.

– Hyvä on. Annetaan nyt olla. En minä sinua loukannut.

– Olisi kiva nähdä kun yrität.

– Minähän sanoin että annetaan nyt olla. Church toisti nopeasti. Hänen kasvolihastensa anatomia kävi selväksi kun hän ponnisteli pitääkseen itsensä kurissa. – Kerro vähän lisää Annesta. Kukaan ei tunnu tietävän, missä hän on. Hän ei sanonut Hildalle että hän lopettaisi työn tai lähtisi jonnekin.

– Ei hän lopettanutkaan työtä. Hän vain lähti pois viikonlopuksi eikä ilmestynyt takaisin maanantaiaamuna. Ei näköjään tullut takaisin viikonlopuun vietosta. Hän ei ole lähettänyt mitään sanaa.

– Mihin hän meni?

– Sanopa sinä. Ei hän minulle tee matkaselvitystä.

He tuijottivat toisiaan pitkän ja hiljaisen hetken. Heidän välillään oli jotain pahempaa kuin uinuva väkivalta. viha joka ulottui väkivallan tuolle puolen ja joka oli imenyt heidät sisäänsä täydellisesti, kuin joku osmoottinen intohimo.

– Sinä valehtelet, Church sanoi lopulta.

– Ehkäpä valehtelenkin. Ehkäpä sillä ei ole väliä että valehtelen.

Jos minä sitten valehtelen.

Church huomasi minun tarkastelevan heitä ja viittasi päällään käskevästi. He jäivät keskelle katkeraa, äänetonä riitaansa kun menin pimeään aulaan.

Keltavihreä valo tuskin tunkeutui pimeyteen sälekaihtimien lävitse. Rouva Kerrigan oli käpertyneenä kokoon sohvalle huoneen kaukaisimmassa nurkassa. Pystyin näkemään hänestä ainoastaan hopeanhohtoiset hiukset ja silmien kostean kiillon.

– Kuka siellä?

– Archer. Se, joka toi teille nämä vaikeudet.

– Ette te mitään vaikeuksia tuonut. On minulla ollut niitä aina.

Hän nousi ja tuli huoneen keskelle. – Te ette ole paikallisesta poliisista, Archer.

– En. Minä olen yksityisetsivä. Eteläiset kunnat ovat minun passialluettani. Tähän hommaan minä kompastuin.

– Niinhän me kaikki. Naisen tuoksu oli hento ja viivähtävä, kuin nostalginen kaipuu puoliksi unohdettuihin kesiin. Hänen vaivalloinen kuiskauksensa olisi saattanut olla huokailevan pimeyden ääni. – Mitä tämä kaikki oikein tarkoittaa?

– Te voisitte arvata tarkemmin. Te tunnette juttuun sekaantuneet ihmiset.

– Tunnenko? En oikeastaan. En tunne oikeastaan edes omaa miestäni.

– Kuinka kauan te olette olleet naimisissa?

– Seitsemän vuotta. Seitsemän laihaa vuotta. Hän epäröi. – Herra Archer, oletteko te sellainen etsivä joita ihmiset vuokraavat saadakseen selville kaikenlaista muista ihmisiä?

Sanoin että olin.

– Voisinko minä... voinko minä luottaa teihin?

– Se riippuu teistä. Toiset ovat voineet, mutta en minä raahaa suosituksia mukanani.

– Maksaisiko se kamalasti? On minulla *vähän* rahaa jäljellä.

– En minä tiedä mitä te oikein haluatte.

– Ette tietystikään. Olen pahoillani. Minä olen kamala kananpää tänään.

– Tai sitten te ette halua kertoa minulle.

– Se se voi olla. Pystyin vaistoamaan hänen näkymättömän hymynsä. – Tai ehkä minä en sitten tiedä mitä haluaisin tehtävän. En minä ainakaan halua kenellekään mitään vaikeuksia.

– Kuten miehellenne?

– Niin. Miehelleni. Hänen äänensä hiljeni, melkein kuulumattoiin. – Yllätin Donin pakkaamasta eilen illalla, kumpaakin isoa matkalaukkua. Luulen että hän aikoo jättää minut.

– Miksette kysy häneltä suoraan?

– En minä uskalla, hän sanoi eräänlaisella lohduttomalla humuilla. – Hän voisi vielä vastata.

– Rakastatteko te häntä?

– Ei minulla ole harmainta aavistustakaan, hän sanoi vähän

vauhkosti. – Rakastin minä joskus, kovin kauan aikaa sitten.

- Joku toinen nainen, vai?
- Toisia naisia, niin.
- Olisikohan Anne Meyer yksi niistä?
- Tiedän että hän oli. Heillä oli . . . juttu keskenään viime vuonna.

Don sanoi että se on nyt loppu, mutta voi se jatkuakin. Jos te löytäisitte hänet, saisitte selville, kenen kanssa hän on nykyään . . . Hänen äänensä häipyi kuuluvista.

- Kuinka kauan tarkalleen hän on ollut kadoksissa?
- Siitä lähtien kun hän lähti viikonlopuun viettoon, viime perjantaina.

- Missä hän vietti viikonlopuun?
- Minä en oikein tiedä.
- Teidän miehenne kanssako?
- Ei. Ainakin Don sanoo niin. Minä ajattelin juuri sanoa . . .

Kerrigan puhui selkäni takana: – Mitä sinä ajattelit sanoa?

Hän oli avannut aulan oven äänettömästi. Hänen möhkälemäinen varjonsa liikkui eteenpäin sen valolevystä. Hän työntyi ohitseni ja nojautui jännittyen vaimoaan kohden:

- Minähän sanoin että et räpää.
- En minä . . .
- Mutta kun minä kuulin. Et kai *sinä* nyt hauku minua valehtelijaksi, vai mitä, Kate?

Miehen selkä heilahti sivuttain. Kuulin lyönnin läimäyksen ja naisen vingahtavan hengähdyksen. Tartuin miestä olkapäästä.

- Annas olla, kovanaama.

Käteeni jäi paksu tukko toppausta ja jokin repesi. Mies älähti koiramaisesti ja kääntyi kimppuuni. Yksi hänen summittaisista nyrkeistään sai kaulansivuni tunnottomaksi.

Peräänyin oviaukon valoon ja annoin hänen hyökätä. Hän rymisteli pään kuin pässi, suoraan vasempaani. Se suoristi hänet ja seurasin perässä oikealla koukulla leukapieleen. Hänen polvensa venksahtivat. Hän huojui eteenpäin. Löin häntä uudelleen vasemmalla ennen kuin hänen kasvonsa kolahtivat mattoon.

Miehen vaimo polvistui hänen vierelleen. – Te miehet. Te olette kuin hirveitä pikkupoikia. Nainen tuuditteli michen päästä käsivarsillaan ja pyyhki auennutta leukaa pitsireunuksisella nenäliinalla. –

Onko hän pahasti loukkaantunut, mitä luulette?

- Enpä usko. En lyönyt häntä monta kertaa.
- Teidän ei olisi pitänyt lyödä ollenkaan.
- Hän oli sitä vailla.
- Niin. Niin kai hän oli. Kerrigan liikahti ja valitti. Nainen katsoi minuun pelokkaasti. – Teidän on paras lähetää nyt. Donilla on pyssy ja hän tietää kuinka sitä käytetään.

- Käyttikö hän sitä Aquistaan?
- Ei tietystikään. Tuohan on naurettavaa. Hänen äänensä oli luja ja puolusteleva. – Minun miehelläni ei ole mitään tekemistä sen kanssa. Hän oli täällä kanssani koko iltapäivän.

Kerrigan ponnisteli töhnäisesti hänen käsivarsillaan, yrittäen päästä istumaan.

- Menkää nyt, ihan totta, nainen sanoi katsomatta minuun.
- Entäs se hommā josta me puhuimme?
- Ei siitä nyt mitään tule. En minä kestä lisävaikeuksia.
- Ihan miten vaan. Tehän tässä naimisissa olette.

Sheriffin Mercury oli lähtenyt ja valaistu sorapiha oli kuin autio areena. Sompasin oman autoni pikatielle ja liityin kaupunkiin menevään liikennevirmaan, en kauaksi aikaa. Määrittelemätön yhteenkuuluvaisuudentunne kiskoi minua takaisin kuin pitkä kuminauha ja sen toinen pää oli kiinni Kerriganeissa ja heidän vaikeuksissaan. Voihan sitä sanoa uteliaisuudeksikin: mutta rouva Kerriganin vaalealla kauneudella oli epäsuorasti paljonkin asian kanssa tekemistä. Halusin luotsata hänet pois vaikeuksista, ja hänen aviomiehensä vielä syvemmälle niihin.

Kurninauha venyi joustonsa rajoille ja pysäytti autoni tienvierustalle. Kolo liikennevirmaassa salli minun kiepauttaa autoni vastakaisstalle. Ajoin takaisinpäin motellille, käänsin jälleen vastakaistalle satasen metriä sen jälkeen ja parkkeerasin auton tien vierustassa seisovan tammen syvään varjoon.

Poltin kaksi savuketta. Motellin ympärillä olevat valonheititimet oli sammutettu. Keltavihreä mainoskyltti oli uponnut pimeyteen. Käänsin virta-avainta ja painoin starttinappia.

Aulan ikkunat pimenivät ja Kerrigan tuli esiin. Astuen huomattavan lyhyin askelin, hän meni pihan poikki kujalle joka kulki bungalow-rivin takana. Hetken kuluttua hänen paloautonpunainen avoautonsa ilmaantui kujan suulle. Hän tööttäili kärsimättömästi ja rouva Kerrigan tuli ulos, hopeakettu harteillaan, ja juoksi autolle.

Sitä autoa oli helppo seurata. Ajoin perässä Las Crucesiin ja kaupungin halki kukkuloiden esikaupunkeihin. Kerrigan päästi vaimonsa ulos suuren kaksikerroksisen talon edustalla, rivitaloja täynnä olevalla mäellä. Painoin paikan muistiin.

Kerrigan ajoi takaisin kaupungin keskustaan kohden, päästellen kuin auto olisi ollut paholaisen tulikärryt. Aikanaan hän parkkeerasi sen sitten erääälle pääkadun sivukujalle. Löysin tilaa omalle

autolleni ja menin hänen peräänsä jalan.

Olimme keskikaupungin reunamailla, kaupunkiautomaassa, joka oli täynnään matkustajakoteja, divareita ja vanhojen huonekalujen kauppoja, meksikolaisia ja kiinalaisia ravintoloita. Kerrigan pysähtyi kahvilakilven alle jossa luki: SAMMYN ITÄMAINEN PUUTARHA, ja vilkaisi kadun kumpaankin suuntaan. Menin panttilainaamon ovisyvennykseen. Liikkeen surkeasti valaistu sisäpuoli lojui kalteri-ikkunoiden takana kuin mielipuolinen muistikuva kulttuuri-perinnöstämme.

Kun astuin jalkakäytävälle, Kerrigan oli kadonnut. Hölkäsin kahvilan luo ja katsoin kärpäsenpaskaisen ikkunalasin lävitse. Hän käveli kupilan takaosiin kiinalaisen tarjoilijan seuraamana, joka viittoi häntä hymyillen verholla peitetyn ovikaaren lävitse. Odotin kunnes hän oli häipyntä ja menin sisälle.

Se oli iso, vanhanaikainen ravintola, jonka toisella seinällä oli ihmisiä täynnä oleva baari ja toisella puisia pöytälokeraita, mustalla ja oranssilla maalattuja. Sytyttämättömiä paperilyhyjä roikkui alakuloinaan savuisesta valurautakatosta. Raukea kattotuuletin liikutteli ilmaa joka koostui härskin rasvan ja soijakastikkeen, viinaisen hengityksen ja ihmishien hajuista. Ihmiset olivat laakson laitapuolen eläjiä: öljykentien kaakeliposkia naisineen, lehmärenkiä korkeakorkoisissa ratsastussappaissaan, vanha deeku joka istui kopperossaan känniyksinäisyydessä, odottaen unien alkamista.

Kiinalaistarjoilija tuli minua kohden salin takaosista ja näytti hampaansa ja ikenensä.

- Kaipaatteko pöytää, sir? hän sanoi täsmällisesti.
- Mieluummin kabinettila.
- Ikävä kyllä, se on varattu. Jos olisitte tullut vain hetkeä aikaisemmin.
- Ei sillä ole väliä.

Istuuduin erääseen etupöydistä siten, että pystyin tarkkailemaan takaovea baaritiskin peilistä. Tarjoilija tilasi tuplaviskin jäiden kanssa ja kiukutti sen ovikaaresta. Kun hän toi ruokalistan, sanoin:

Eikös noista paperilyhyistä ole tulipalovaaraa? Minä vähän pelkään tulipaloja. Onko täällä varouloskäytävää?

- Ei, sir, mutta kaikki on täysin turvallista. Meillä ei ole ollut koskaan tulipaloa. Haluaisitteko tehdä nyt tilauksenne, sir?

Muistin että en ollut sapuskoinut sitten puolen päivän ja tilasin pullon olutta ja New Yorkin pihvin. Kuningasten Ruokaa, ilmoitti ruokalista. Jota Kuningatar Kaipaa. Se oli vale.

Huljuttelin juuri pihvin viimeisiä nahkeita suikaleita kurkustani alas kaljalla, kun kadulta keinahteli sisään tyttö. Kasvot olivat pienet ja kauniisti muovatut ja niitä reunusti lyhyt, musta tukka, joka oli kuin kimaltelevaa silkkiä. Silmät olivat tasaiset ja mustat, suu yrmeä kuin synti. Minkiksi naamioitu kaniturkki oli auki ja lanteet kieppuivat tietyn rytmin tahtiin.

Joka ainoa äijä baarissa, filippiiniläinen baarimikko mukaan lukien, oli yhtaikaa tietoinen hänen läsnäolostaan. Hän maleksi ulko-oven luona, imien miesten kiimaa kuin se olisi ollut polttoainetta tai ravintoa. Kapeavyötäröinen vartalo tuntui paisuvan ja hekumoivan ja rinnat laajenivat pullistelevien silmämunien paineessa.

Katseemme kohtasivat. En voinut olla hymyilemättä. Hän vilkaisi väheksyen ja kääntyi tarjoilijan puoleen:

- Onko hän täällä?
- Tuli juuri, neiti. Hän odottaa kabinetissa.

Seurasin hänen keinahtelaan tarjoilijan perässä ja mietin, voisi-kohan hän olla Anne Meyer. Ei hän ollut yhdenkään näkemäni motellin johtajattaren näköinen. Paremminkin näyttelijättären, joka oli melkein lyönyt itsensä lävitse etelässä, tai hyvin menestyksekään amatöörihuoran joka on aloittamaisillaan ammattilaisuraa. Oli hänen hommansa sitten mikä tahansa, seksiä siinä oli mukana. Hän oli täynnä seksiä kuin appelsiini on täynnä mehua, sen verran nuori että se ei ollut vielä päässyt happenemaan.

Odotin kunnes tarjoilija oli kadonnut keittiöön heitto-oven lävitse. Nousin ylös ja menin verhotulle ovikaarelle. Sen takana oli kapea ja huonosti valaistu käytävä, jonka päässä oli kaksi ovea. MIEHILLE ja NAISILLE. Lähempänä oli paksulla, vihreällä verholla peitetty oviaukko ja sen takaa kuulin vaimeaa keskustelua. Nojasin seinään sen vieressä.

Tytön ääni sanoi: – Vastasiko sinun vaimosi puhelimeen? Minä en ole puhunut hänen kanssaan aikaisemmin. Hän ääntää kamalan sivistyneesti.

- On se kyllä sivistynyt. Perkeleesti liikaakin. Kerrigan tuhahti

ilottomasti. – Sinun ei olisi pitänyt soittaa motelliin. Hän yllätti minut pakkaamassa eilen illalla, minusta tuntuu että hän on pääsemässä jyväälle.

- Meinaatko sinä meistä, vai?
- Kaikesta.
- Ei kai sillä ole väliä? Eihän hän voi meitä mitenkään pysäyttää.
- Et sinä häntä tunne, mies sanoi. – Hän on tavallaan yhä kiinni minussa. Ja joka ainoa pikku juttu meinaa nyt paljon. Minun ei pitäisi olla täällä.
- Eikö sinusta ole mukava nähdä minua?
- Tietysti on mukava nähdä sinua. Ajattelin vaan että olisikohan meidän pitänyt odottaa.
- Minä odotin koko päivän, Donny. Minä en kuullut sinusta mitään, minulla ei ollut yhtään pilveä ja hermot vaan helisi. Minun eli pakko tavata sinut. Oli pakko saada selville, mitä on tapahtunut.
- Mitään ei ole tapahtunut. Se pelasi. Kaikki on ohi.
- Sittenhän me voidaan lähteä. Nyt heti? Tyttö kuulosti nuorelta ja innokkaalta.
- Ei vielä. Täytyy hoidella vielä hommia. Täytyy ottaa yhteys Bozeyhin ...
- Onko hän lähtenyt?
- Paras ettei ole. Hän on vielä velkaa.
- Kyllä hän maksaa sinulle. Häneen voi luottaa. Eozey ei ole mikään huijari. Milloin sinä hänet tapaat?
- Myöhemmin. Ei hän ole ainoa, joka pitää tavata.
- Sitten kun näet hänet, teethän sinä palveluksen. Donny? Tytön ääni oli kissan nau'untaa. – Pyydä että hän antaisi pari sätkää minulle? Kyllä Meksikossa saa paljonkin, mutta minä tarvitsisin ne nyt, tänä iltana. Minä en kestä tätä odottamista.
- Luuletkos sinä että tämä odottaminen on minusta mukavaa? Itsesäälä vinkui miehen änessä. – Se repii minut riekaleiksi. Tuskin pystyy istumaan paikoillaan. Jos minä en olisi tällainen hullu, minä en olisi täällä ollenkaan.
- Älä nyt murehdi, kulta. Mitä täällä nyt voisi tapahtua? Sammy tietää meistä.
- Niin. Kuinka moni muu meistä tietää? Ja kuinka paljon he tietävät. Yksi yksityisetsivä oli nuuskimassa motellissa ...

– Unohda nyt tuollaiset, Donny. Tytön kurkussa oleva kissanpentu kehräsi nyt. – Tule tänne istumaan ja kerro siitä paikasta. Siitä niin. Siitä, kuinka me otetaan kaikki päivät vaan aurinkoa ilman vaatteita ja pidetään hauskaa ja katsotaan lintuja ja pilviä ja kuinka tarjoilijat palvelee meitä. Kerro siitä.

Kuulin miehen askelet lattialla ja katsoin verhon ja ovenpielen välistä kapeasta raosta sisälle. Mies seisoi tytön tuolin takana, kasvoillaan tylsä ilme, laastarilappu kulkien leuan poikki. Miehen kädet liukuivat alaspäin tytön kaulalta.

Tyttö laski omansa Kerriganin käsille ja nosti toisen huulilleen. Siihen jäi punainen tahra. Kerrigan kumartui hänen kasvojensa ylitse, kädet kopeloiden tytön vaatteita kuin kuolevan miehen kädet lakanaa.

Sipisevä ääni sanoi takanani: – Etsittekö jotain, sir?

Kiinalaistarjoilija seisoi oviaukossa, tasapainotellen tarjotinta jolla tirisi kaksi pihviä.

– Missä on miestenhuone?

– Käytävän päässä, sir. Hymy oli valmis puremaan. – Se on merkity selvästi.

– Kiitos. Olen kamalan likinäköinen.

– Eipä mitään, sir.

Menin miestenhuoneeseen ja käytin sitä hyväkseni. Kun tulin takaisin, kabinetti oli tyhjä. Pihvit lojuivat koskemattomina Kerriganin tyhjän lasin vieressä. Menin ulos ravintolan puolelle. Kiinalaistarjoilija seisoi baaritiskin takana.

– Minne he menivät? sanoi.

Hän katsoi minuun kuin emme olisi koskaan aikaisemmin tavanleetkaan ja vastasi laulavalla kiinalla.

Katu oli autio. Kerriganin punainen auto oli hävinnyt parkkipaikaltaan. Kiersin korttelin omallani, ilman tulosta, ja levensin kierrostaa usean korttelin verran. Pääkadun ja Yanonali nimisen kadun kulman lähellä näin tytön kävelevän länteen. Yanonalia pitkin.

Tyttö oli yksin, mutta vartalo keinui ja heilui kuin hänellä olisi ollut yleisöä. Seisotin autoa että hän olisi päässyt kunnolla edelleni, ja matelin sitten perässä puolen korttelin päässä. Jalkakäytävä ja rakennukset alkoivat rapistua, kun pääsimme keskikaupungin

alueelta. Ränsistyneiden vuokrakasarmien ja matkustajakotien ikkunat osoittivat millaista on ikuisesti jatkuva kurjuus. ja niiden väliin oli siroteltu hämäriä kapakoita ja voileipäkojuja. Kapakoiden ja katujen ihmiset olivat ruskeita ja mustia ja likaisenharmaita ja heidän ulkonäkönsä oli räнстynyt ja hämärä, ettei alueen yhtenäisyys olisi kärsinyt. Kaikkien, paitsi tytön jota seurasin. Hän huojui kaupungin köyhien osien kanjonien lävitse kuin olisi ollut päähtynyt omasta haluttavuudestaan.

Katuvaloja oli vähän ja harvassa. Erään kulmalampun alla joukko alle kapakkaikäisiä neekeripoikia möläsi kadulla, hahmottaen mustia olemuksiaan yön mustaa välinpitämöttömyyttä vasten. He jäykistyivät paikoilleen kun tyttö kulki ohitse, seuraten tätä silmiensä ruskeankosteilla kivillä. Tyttö ei kiinnittänyt heihin huomiota.

Seuraavan korttelin puolessavälissä hän astui asuintalon rappuun. Parkkeerasin lähelle kadunkulmaa ja tutkiskelin rakennusta toiselta puolen katua. Se oli iso tämän kadun taloksi, kolmikerroksinen ja se oli joskus ollut melkoisen suuruudenhullu tekele. Tiliseinästä pisti esiin stukkokarniiseja. Toisen ja kolmannen kerroksen ikkunoiden kuonokoppina oli matalat takorautaparvekkeet.

Mutta Yanonali-kadun tummat vuoksiaallot olivat kohisseet vasten sen perustuksia ja ympäröineet sen toivottomuuden ilmapiirillä. Paikkailtu maanjäristysarpi risteili sen julkisivulla. Keltaiset ruoste juovat valuivat parvekkeista kuin rautakyynelet. Verhottujen ikkunoiden takaa tulevat valot, huonosti valaistu, kadulle auki oleva rappu, kaikki antoivat vaikutelman vaivihkaisesta katoavaisudesta.

En tiennyt tytön nimeä ja häntä olisi ollut melkein mahdoton löytää talon huoneistojen ja käytävien kanitarhasta. Menin takaisin autolleni. Neekeripojat seisoskelivat sen ympärillä puoliympyrässä.

– Kuin kova se on kulkeen? pienin kysyi.

– On minulla ollut pellit auki pari kertaa. Sataa viittäkymppiä. Kuka se tyttö on, joka meni äsknen ohitse, se jolla oli turkki?

He katsoivat toisiaan avuttomasti.

– Ei me välitetä gimmoista, pisin sanoi.

– Haluuttekste gimman? Trotter voi hommata, sanoi pienin. –

Sillä on kuus systeriä. Hän esitti nopsan ja laihalanteisen hulan.

Pitkä poika potkaisi häntä terävästi takamuksiin. – Pää kii. Mun

systerit on kaikki duunissa.

Pienikokoinen loikkasi ulottumattomiin. – Joo. Ne on duunissa päivät ja yöt. Hän poukkasi pari kertaa.

Sanoin: – Missä on Meyerin rekkatallit?

– Mä luulin että se haluu gimman, yksi heistä sanoi toiselle. – Nyt se tahtoo rekan. Se ei osaa päätää.

– Menkää vaan suoraa länteen, pitkä sanoi. – Tiedätteks te missä on se iso ylikulkutie?

– En.

– No, kyllä sen näkee, vasemmalla. Meyerin tallit on toisella puolella moottoritietä.

Kiitin häntä ja annoin dollarin. Muut seurasivat rahan siirtymistä samoilla kirkkaankivisillä katseilla, joilla he olivat seuranneet tyttöä. Kun ajoin pois, säilykepurkki kalisi takapeltiin. Heidän kaliseva naurunsa seurasivat minua pitkin katua.

Tie nyöikki yli rautatiekiskojen, kurvaili männyltä tuoksuvan lautatarhan poikki, sukelsi alikäytävään, joka kannatti moottoritietä. Yörekat jyrisivät päälläni kuin ukkonen. Meyerin tallit olivat melkein ylikäytävän varjossa, korkean kanaverkkoaidan ympäröimä mustakattoinen laatikko, ja aluetta reunusti varastorakennus. Lastauslaiturille oli peruutettu rekka, toinen seisoi betonipylväiden tukeman avoimen katoksen alla, ja kaksi muuta oli parkkeerattu portin viereen. Portti oli auki. Ajoin sen lävitse ja pysähdyin laiturin luo.

Kalju mies, jolla oli öljyn tahrima t-paita istui pakkilaatikolla laiturin päässä. Varasto-oven yläpuolella hekuva tuhannen watin lamppu piti häntä säälimättömässä valossaan. Hän oli täynnä maksaläiskiä ja laikkuja, aivan kuin hänen luojansa olisi huidellut häntä maalisudilla. Hän kääri ruskeilla arpisilla sormillaan Bull Durham sätää. Kun astuin ulos autosta, hänen vaaleanpunertavat, karvattomat silmäluomensa kohosivat.

- Voinkos jotenkin auttaa, ystävä?
- Haluaisin tavata herra Meyerin.
- Ei ole täällä. Meni lankomiehensä kanssa.
- Lankomiehensä?
- Brand Churchin. Sheriffin. Ehkä hänet tavoittaa kotoa. Liikeasioita, vai?
- Enemmän tai vähemmän. Kuulin että teiltä katosi kosla.
- No, niin katosi. Hän nuolaisi ruskean sätökäpaperin reunaa ja painoi sen paikoilleen. – Ja katosi kuskikin.
- Minkälainen se oli?
- Kahdenkymmenen tonnin puoliperävaunu. Hän sytytti fosforiti kun peukalonkynnellään ja piti sitä sätkän edessä. – Maksoi pomolle neljäkymmentä tonnia viime vuonna.

– Mitä siinä oli päällä?

Hän käveli laiturin reunalle, vilkuillen minua epäluuloisesti. – Enpä tiedä. Pomo kielsi puhumasta siitä.

– Miten niin?

– Äkäinen kuin ampainen. Kosla ja lasti oli vakutettu, mutta kun firmalta katoaa rekka, tilaajat alkaa katsella ympärilleen. Hän vilkaisi autoni rekisterikilpeä. – Oletteko te jostain lehdestä?

– En varmasti.

– Takuuliikkeestä sitten?

– Arvatkaa uudestaan. Kipusin betonirappuja laiturille. – Mitä siinä oli lastina?

Mies kääntyi nopeasti ja astui rekan avoimesta ovesta sisälle ja tuli takaisin kädessään pitkä kaareva rautatanko, kuin tylsä sapeli. Hän heilutteli rengasrautaa joutilaasti käessään. – Minä en tunne teitä. Mikä se teidän hommanne onkaan?

– Ottakaa nyt lungisti.

– No, helvetti. Kaveri ammutaan kuoliaaksi tielle kuin koira ja te sanotte että ottakaa lungisti. Mikä teidän homma on?

Hänen äänensä oli kettuterrierin luskutusta, kimeää haukuntaa joka kuulosti omituiselta tullessaan vartalosta joka oli kuin nyljetyn karhun. Rengasrauta heilui kiivaammin, tehden pientä ympyrää hänen jalkansa vieressä. Käsivarren lihakset tiivistyivät ja pullistelivat kuin vihaiset ja laikukkaat käärmeet.

Siirsin painoni eteenpäin päkiälle, valmiina liikkumaan mihin suuntaan tahansa. – Ottakaa piukasti sitten. Minä löysin ystäväenne pikatieltä. En minäkään siitä pitänyt.

– Te löysitte Tonyn sen jälkeen kun ne olivat tappaneet hänet?

– Ei hän ollut kuollut kun löysin hänet. Hän kuoli sairaalassa vähän sen jälkeen.

– Puhuiko hän mitään, sanoiko että kuka oli päässyt poraamaan?

– Tony ei puhunut. Hän oli tajuton, syvässä shokissa. Minun työni on löytää ihmiset, jotka sen tekivät.

– Oletteko te jepari? Osavaltiopoliisista? Hänen rauta-aseensa oli liikkumatta, käteen unohdettuna.

– Olen ollut osavaltiopoliisiin hommissa. Olen yksityisetsivä.

– Meyerin ukkoko teidät palkkasi?

– Ei vielä.

- Luuletteko että palkkaa?
- Jos hänellä on järkeä.
- Niinhän te luulette. Meyer se vielä asioista päättää. Miehen kumihuulet aukesivat risahampaiseen virnistykseen. Hän asetti raudan takanaan olevalle pakkilaatikolle, valmiina käyttöön.

Aioin ottaa savukkeen, mutta muutin mieleni. – Minulta on tupakat lopussa. Voisinkohan kääriä sätkän?

- Tietysti.

Hän ojensi minulle massinsa ja paperin ja seurasi arvostellen kunkäärin sätkää. Sormeni muistivat kikan. Hän sytytti sen minulle.

- Vai olette te etsivä?
- Kyllä. Nimeni on Archer.
- Tarko. Hän tökkäsi peukalolla rintaansa. – Minua sanotaan Karvattomaksi.
- Hauska tavata. Tarko. Mitä keikkoja Tony ajoi?
- Kaikenlaisia. Yleensä hän ajoi San Franciscoon. Tänään hän tuli kuitenkin Los Angelesista. Erikoislasti.
- Minkälaisista rekkaa hän ajoi?
- Yhtä niitä uusia vehkeitä, GMC vetovaunu. Fruehauf vasikka. Kaksikymmentätonnin, samanlainen kuin tuo tuolla.

Hän osoitti pihan poikki savukkeellaan yhtä rekoista, joka seisoi porttien sisäpuolella. Se oli umpinainen, pienen talon kokoinen puoliperävaunu.

Sen aaltometallisivut hohtivat alumiinimaalia, paitsi punamusta merkintä: MEYERIN LINJA – PAIKALLIS- JA KAUKOKUL-JETUKSIA – LAS CRUCES, CALIF.

- Entäksä lasti? sanoin.
- Teidän täytyy kysyä pomolta. Minun ei pitäisi tietää. Minä olen ollut vaan portinvartijana onnettomuudesta lähtien.
- Mutta te tiedätte?

Hän ei vastannut hetkeen. Hän katsoi taakseen, sitten ylös pitkää, valaistua ylikulkukäytävän kaarta, jota pitkin yörekat jyristivät, etelään Los Angelesiin ja Imperial Valleyhin, pohjoiseen Fresnoon, San Franciscoon, Portlandiin. Hänen silmänsä lasittuivat kaipuusta. Hän toivoi olevansa ajossa, matkalla pohjoiseen Portalandiin tai etelään tai itään, jonnekin kunhan vain laskettelisi hevosvoimia jalan alla.

– Pystyttekö pitämään se nupissanne?

Sanoin että pystyn.

Hän madalsi ääntäään. – Kuulin pomon puhuvan sheriffille. Hän sanoi että se oli takuuviskilasti.

– Koko kärtyllinen?

– Niin sen on ollut oltava. Lasti itsessään oli vakuutettu kuudes-takymmenestäviidestä tonnistä.

– Oliko Tonyssa takuu?

– Olipa vaan, satanen. Hän oli meidän ainoa takuukuski. Ensinnä ajattelin että te olitte takuuhtion miehiä. Niiden pikkupäissä välähtää heti, että ne alkaa hyppiä meidän kimppuun.

– Tony on nyt kuitenkin viaton.

– Joo. Mutta en minä oikein tajua. Hänellä oli määräykset että ei saa pysähtyä kenenkään tai minkään tähden. Pomo itse sanoo aina että me ei saada pysähtyä vaikka itse kuvernööri tahtoisiliftin. Ja jos joku yrittää pysäytellä, meidän pitää rämistellä läpi vaan, jyrätää ne jos tarvitsee. Tarko nosti oikean nyrkkinsä ylös ja läimäytti sen kämmeneen. – En minä muuten tajua kuin että Tony unohti määräykset ja pysähtyi pikatiellä jonkun takia. Voi piruparka. Tarkon vasen koura puristui nyrkkiin niin, että se jätti kynnenjäljet nahkaan.

– Te kai piditte Tonystä?

– Voihan sitä niinkin sanoa. Me asutaan . . . me asuttiin samassa matkustajakodissa. Minä tykkäsin hänestä enemmän kuin muut yleensä. Minä olin hänelle velkaa. Silloin kun minulta meni jarrut Nojoquin nousussa, hän auttoi minua. Minulla oli niskan takana säiliö täynnä korkeaktaanista litkua. Menin lepikkoon sataviis-kymppiä taulussa. Tony hyppäsi ulos mäen päällä ja juoksi alas niin helvetisti ja kiskoi minut ulos. Ei minulta kärähtänyt kuin karvat.

– Kenen takia hän olisi voinut pysähtyä? sanoin. – Minä kuulin että hän piti naisista?

– Kukapas ei tykkäisi? Hän hymyili murehtien. – Naiset juoksee nykyään kuin hirvet kun minä otan hatun päästä.

Palautin hänet takaisin asiaan: – Entäs Tony'n naiset? On naiset kuskeja kipanneet ennenkin.

– Kyllä minä sen tiedän. Hän oli hetken hiljaa, miettien ankarasti.

– Niin, olihan se yksi nainen. Ei kai pitäisi puhua. En minä pysty

sanomaan mitäään varmasti sitä naista vastaan.

- Ei kai se olisi nainen nimeltä Anne Meyer?
- Annie Meyer. Ei helvetissä. Hän on Meyerin tytär. Mitäs hän nyt pappansa rekkaa käpelöisi?
- Minun käsittääkseni Tonylla oli tunteita häntä kohtaan.
- Niin kai, tavallaan. Tony puhui hänestä aika paljon. Niin, kyllä hän oli pihkassa siihen. Mutta ei hän päässyt koskaan lähellekään sitä naista. Anniella oli muita hommia. Se olikin yksi iso murhe Tonyyn elämässä. Mutta ei se tarpeeksi iso ollut. Kai tajuatte? Tämä toinen nainen oli erilainen. Hän se pani oikean shown päälle viime viikkoina. Tony sanoi minulle että se akka oli hulluna häneen. En minä tiedä. Minusta pikkuisen tuntui että Tony kurotteli vähän väärin piireihin, niinkuin hän yritti tehdä Anne Meyerinkin kanssa. Tämä nainen on ravintolalaulaja, oikea kone. En minä koskaan nähty häntä. Tony näytti minulle hänen kuvaansa kun hän seisoi klubin ulkopuolella.
- Täällä kaupungissa, vai?
- Joo. The Slipper, Yanonali Streetin toisessa päässä. Tony oli siellä aika paljon viime päivinä. Ja niin kuin Tony hänestä puhui, kyllä hän olisi pysäytänyt rekan sen naisen takia. Se oli paras kohteliaisuus, minkä Tarko pystyi lausumaan.
- Mikä hänen nimensä oli?
- En minä muista sen sukunimeä. Tony sanoi häntä Joksi. Tarko hieroi päänahkaansa. – Mikä minut panee vähän epäilemään on se, että se nainen retkahti Tonyyn niin kiivaasti ja äkkiä, sillä oli varmaan joku syy.
- Hän oli komea poika, jos tykkää latinalaisista tyypeistä.
- Joo. Kyllä varmaan. Mutta kuulkaas, ei naiset kumminkaan yleensä retkahtaneet Tonyyn. Hän pelästytti niitä, jotenkin... voisi jotenkin sanoa että hän tuli liian kiivaaksi jutusta. Kun hän pihkaantui johonkin naiseen, hän ei jättänyt sitä rauhaan. Niin kuin nyt Anne Meyerinkin. Tarko vaikeni ja katsoi taakseen. Valaistu varastohalli oli muuten tyhjä, paitsi että seinänvierustoilla oli laatikkopinoja.
- No, mitä hänestä?
- Eipä paljoakaan. Tony joutui vähän kuseen hänen takiaan. Ei kai minun pitäisi soittaa suutani. Mutta tehän otitte asian esille.

- Kävikö Tony liian kiivaaksi tytöstä?
- Aika lievästi sanottu. Mutta eiköhän anneta asian olla? Kaveri on kumminkin kuollut. Ei hän enää naisia häiritse. Ei hän koskaan tarkoittanut niille mitään pahaa. Ja hän oli kaikin puolin kunnon kaveri meksikaanoksi, yhtä hyvä kuin kuka valkoinen kaveri tahansa. Tarko etsi ajatuksistaan, mikä kuvasi asiaa parhaiten. – Hänellä oli pirun hyvät ajopaperit.

- Entäs nämä vaikeudet Anne Meyerin kanssa? sanoin. – Minkälaisiin ikävyyksiin hän joutui?

Tarko näytti vaivaantuneelta. – Tony oli pikkuisen heihei, näes. Naisten suhteen vaan. Varsinkin Annien. Se tytö meni hänen kanssaan ulos pari kertaa viime vuonna ja sitten Tony alkoi seurata häntä öisin, kurkistella sen naisen asunnon ikkunasta, kaikkea tuollaista. Eihän se onneton mitään pahaa tarkoittanut, mutta hänet saatiin kiinni.

- Kuka sai kiinni?
- Sheriffi. Hän haukkui Tonyyn ruttuun, sanoi että se oli kaheli ja että pitäisi mennä nuppipuoskarin pakeille. Tony kertoi minulle koko hoidon aikanaan.

Kääritty sätkäni oli lopussa. Pudotin sen ja survoin kantapäälläni. Se oli tehnyt tehtävänsä.

- Entäs tämä Tonyyn tytö – Jo – puhuitteko te sheriffille hänestä?
- En varmaan. Minä en sille sohlossheriffille puhuisi kukkienkas-telustakaan.

- Ette taida pitää sheriffistä paljoakaan.
- Minä tunnen Brand Churchin liian hyvin. Hän oli minulla kuskina yhtenä kesänä kun oli vielä opiskelemassa. Minä tunsin hänet aikaisemmin, silloin kun hänen isällään oli parturinlaskka keskikaupungilla. Niihin aikoihin Brand oli ihan okei, hän oli helvetin hyvä futaaja lukiossa. Mutta yliopistoonmeno se hänet muutti. Hän tuli takaisin kaupunkiin pää täynnä kaiken maailman ajatuksia.

- Minkälaisia ajatuksia?
- Psykologiaksi se sitä sanoi. Kaikki oli hulluja paitsi se itse. Helvetti, se yritti selitellä sitä minullekin, sanoi että minä olen onnettomuusaltis tai jotain. Sanoi vielä, että pitäisi tässä mennä tarkistuttamaan nuppi. Minun. Vanha viha punersi hänen päänah-

kansa laikukkaaksi. – Puhukoon niin vaikka koko kaupungille. Ei onnistu minuun. Ei pomokaan hänestä paljoa pidä, mutta kun se on lankomies.

– Kuinka monta tytärtä Meyerillä on?

– Vain ne kaksi, Church meni naimisiin vanhemman, Hildan, kanssa. Hilda oli auttamassa toimistossa sinä samana kesänä ja retkahti äijäään. Minä en tajunnut koskaan että miksi. Ukko nosti asiasta pirunmoisen äläkän.

– Missä ukko oikein asuu?

Hän neuvoi minulle tien ja pukkasi minua luottamuksellisesti olkapäällään. – Ja älkää sitten sanoko mitä minä puhuin, vai mitä?

Minä tykkäään miehistä jotka osaa kääriä omat sätkänsä, ja minä hälötän toisinaan vähän liikaa.

Kiitin häntä tiedoista ja sanoin että pidän pääni kiinni.

Meyer asui isossa puutalossa joka jämötti eukalyptuslehtoa vasten tyhjän tontin perillä. Tontti ei ollut aivan kokonaan tyhjä. Kahdeksan autonrunkoa, T-malleja, vanha Reo-kuorma-auto ja joku tuntematton romu olivat ruohonkorsien keskellä hajoamistilan eri asteissa.

Jätin autoni ajotieille ja kuljin ympyriäisen nurmikon poikki ja kiersin betonisen kalalammikon jonka eltaantunut lemu kilpaili eukalyptuspuiden virtsaisen hajun kanssa. Vanhanaikainen ja iso veranta oli varjoisa ja siellä lojui puutarhurin vehkeitä ja kiemurainen letku. Lattialaudat narisivat jalkojeni alla.

Terävämpi ääni halkaisi hiljaisuuden, kaksi, kolme kertaa. Koitin ulko-ovea. Se oli lukossa. Kaksi uutta laukausta kajahti jostain talon onkaloista, luultavasti kellarista. Niiden välillä kuulin lähestyvien askelten kopseen. Naisen ääni sanoi oven takaa:

– Oletko se sinä, Brand?

En vastannut. Pääni päälle sytti lamppu ja nainen kiskoi raskaan oven auki. – Ai. Olen pahoillani. Odotin miestäni.

Hän oli pitkä nainen, yhä nuori, pää oli kaunispiirteinen ja tukka kastanjanruskea. Ovensuusta eteenpäin nojautuva vartalo oli isorintainen ja hyvin naisellinen, melkein häiritsevä naisellinen.

– Oletteko te rouva Church?

– Kyllä, olemmeko tavanneet joskus?

Hänen malakiitinvihreät silmänsä tutkiskelivat kasvojani, mutta niistä puuttui keskittyneisyys. Ne tuntuivat tuijottavan lävitseni tai taakseni jotain ulkopimeydessä, jotakuta jota hän pelkäsi tai rakasti.

– Olen tavannut miehenne, sanoin. – Mitä tuo ammuskelu on?

– Se on vain isä. Kun jokin menee vikaan, hän yleensä menee kellarin ja ampua maaliin.

– Minun ei kai tarvitse kysyä, mikä nyt on mennyt vikaan. Minä

oikeastaan tahtoisin puhua hänen kanssaan siitä kadonneesta rekasta. Sanoin naiselle nimeni ja ammattini. – Saanko tulla sisälle?

– Mikäs siinä. Minä varoitan teitä, talo on ihan sekaisin. Minun pitää huolehtia omasta kodistani enkä voi häärätä isän talossa paljoakaan. Olen yritynyt että joku nainen tulisi auttamaan, mutta hän ei halua naisia taloon.

Hän aukaisi ovea enemmän ja asettui sivuun. Mennessäni hänen ohitseen, katsoin häntä tarkemmin. Jos hän olisi osannut hoitaa itsään, hän olisi voinut olla kaunis. Mutta paksut hiukset oli leikattu lapselliseksi polkkatukaksi ja se sai kasvot vaikuttamaan leveiltä. Puku oli liian epäkypsä ja roikkui päällä, muotoja parodioiden.

Hän perääntyi katseeni edessä kuin ujo lapsi, kääntyi nopeasti ja meni käytävän päässä olevalle ovelle. Hän huusi alas valaistuja rappuja:

– Isä, tällä on vieraas, joka haluaa tavata sinut.

Karkea basso vastasi: – Kuka se on? – laukaus pani pisteen perään.

– Hän sanoo olevansa etsivä.

– Sano että odottaa.

Lattian alta kuului viisi laukausta lisää. Tunsin niiden värinän kengänpohjieni lävitse. Naisen vartalo rekisteröi jokaisen. Kun ne olivat loppuneet, hän viivytteli yhä rappujen ylössuuntautuvassa valossa, aivan kuin laukaukset olisivat olleet sellaisen musiikin alkusoittona jota minä en kuullut. Oudon ja kesyttömän musiikin joka soi hänen päässään ja kajahteli pitkin hermoratoja ja piti häntä lumouksessaan.

Raskaat askeleet nousivat rappusia. Nainen perääntyi valoon äänestyvän hahmon edestä. Naisen silmissä oli jotain outoa, vihaa tai pelkoa tai sitten äskeisen äänettömän musiikin jälkisoiinnut. Mies katsoi häntä jotenkin hämmentyneenä ja halveksuen.

– Niin, niin, minä tiedän, Hilda. Sinä et pidä laukausten äänestää. Voithan sinä panna pumpulia korviin.

– En minä sanonut mitään, isä. Tässä on herra Archer.

Hän katsoi minuun, päänsä yläpuolella hirvenpää, vanha iso ukonrähjä joka oli alkanut kutistua nahkansa alla. Hartiat olivat köyryt ja rinta painunut sisään hevosennahkaisen takin alla.

Poskilla ja leualla vilkkui punertavan sängen alta valkoista ja silmät olivat punareunaiset. Ne kytivät kasvoissa kuin sammumattoman ja kuluttavan intohimon kekäleet.

– Voisinko minä jotenkin auttaa teitä, herra Archer? Ryppyinen ja itsepintainen suu kiisti kaikenlaisen halukkuuden auttaa ketään millään lailla.

Kerroin hänelle että olin törmänyt juttuun ja halusin hoidella sitä. En kertonut, miksi. En tiennyt aivan tarkalleen miksi, vaikka Kate Kerriganilla olikin asian kanssa jotain tekemistä. Ja ehkä tumman pojantuomion kuolema oli kasvanut sellaisen käsittämättömän väkivallan symboliksi, jota olin kuullut esiintyvän laakson kaupungeissa. Nyt oli tilaisuus päästä sen luihin ja ytimiin.

– Tarkoitatteko että haluatte minun palkkaavan teidät? Meyer sanoi.

– Tarjoan teille sellaisen mahdollisuuden.

– Siinä kanssa mahdollisuus. Tyttären mies – hän on sheriffi – on pitkin teitä kolmenkymmenen poliisin kanssa. Enkä minä usko että pääsen heistikään eroon ilman maksua, verot näes. Mitäs te pystytte myymään mitä heillä ei ole?

– Kokopäiväisen tilanteen seuraamisen, aivoni ja sisuni.

– Taidatte uskoa olevanne aika kova, vai?

– Minulla on maineeni etelässä. Ei kovin miellyttävä, mutta hyvä hommiani ajatellen.

– Sitäpä en tiedä. Hän katsoi rosoisia kouriaan ja ojenteli isonivelisiä sormia. Tunsin niissä savuttoman ruudin hajun. – Minä teen *tötä* rahani edestä, poika. Enkä minä lähde urakkaan mukaan ennenkuin tiedän että siitä tienaa. Mitä voitettavaa minulla nyt olisi, muka? Rekka on vakuutettu ja niin on lastikin.

– Entä sitten teidän maineenne tilaajien keskuudessa? Tällaiset jutut ovat hankalia liikemaineelle.

– Niin kuin minä en sitä tietäisi. Hän tunki harmaata päättääni eteenpäin. – Kenen kanssa te olette jutellut? Onko Kerrigan valitellut?

– Mikä osuuus hänenlä on jutussa?

– Kerriganin viskit siinä pöllittiin.

– Tarkoitatteko, että hän omistaa lastin?

– Tavallaan. Myyjä pani sen matkaan hänen laskuunsa. Mutta

jos hän ei saa lähetystä, minä maksan viulut.

– Te sanoitte että se oli vakuutettu.
 – Yhdeksänkymmentäprosenttisesti vakuutettu. Ei minulla ollut täysvakuutusta. Loput kymmenen tulee minun taskustani. Hän irvisti tuskallisesti, aivan kuin olisi kuvailut sitä kirurgista toimenpidettä, mikä hänellä oli edessään. rahalisäkkeen poistoa. – Seitsemäntuhatta dollaria, enemmän tai vähemmän.

– Minun taksani on kymmenen prosenttia kymmenestä prosentista. Seitsemänsataa jos saan lastin takaisin.

– Ja jos ette?

– Satanen menoihin. Maksu heti.

Hän seisoi edessäni, vaihdellen ruumiinpainoa jalalta toiselle. Hänen äänensä oli kuin puuraspi joka rutisi jatkuvasti samaa tahtia.

– Se on iso läjä rahaa. Mistä minä tiedän että te teette yhtään mitään sen tienaanmiseksi?

– Siksi että minä sanon niin. Ottakaa tai jättää.

Hän hymyili ensimmäisen kerran, kettumaisesti. – Niinhän te sanotte. Okei, tehdään kaupat. Mennään istumaan.

Olohuone oli sellainen joita varmaan löysi vielä joiltain reunamaiden maatiloilta, missä vanhat miehet tappelivat kynsin ja hampain viimeiseen asti naisia ja sivistystä ja hygieniaa vastaan. Matot ja huonekalut olivat uponneet lian alle. Monen kuukauden tuhkat olivat panneet takan tukkoon ja tunkivat lattialle. Takan yläpuolella oleva kaksipiippuinen haulikko oli huoneen ainoa puhdas ja hoidetun näköinen esine.

Hän istuutui kyytiräselustaiselle sohvalle ja viittasi minut tuolille.

– Kertokaapas siitä hommasta mikä teillä on mielessänne. Seitsemänsataa rekasta ja lastista. Ja tyhjästä ei mitään.

– Te hoitelette bisnistä aika huolettomasti vaikka on kadonnut kuski ja rekka. Tyttärestä puhumattakaan.

– Mistä tyttärestä te oikein puhutte?

– Anniesta. Hän on kadoksissa.

– Älkää nyt häliskö. Hän on töissä Kerriganilla.

– Ei ole enää. Hän katosi kuvasta viime perjantaina, näin ainakin sanoo rouva Kerrigan. Eivät he ole nähneet häntä koko viikkona.

– Miksei kukaan puhu minulle mitään tällaisista? Hän korotti äänensä riitaahaastavaan huutoon: – Hilda! Missä helvetissä sinä olet?

Nainen ilmestyi oviaukkoon, yllään esiliina joka pullistui kuin pallopurje hänen rintojensa ylle.

– Mitä nyt, isä? Minä yritän siivota keittiötä. Hän tuli epäröiden kohti, katsoen ukkoa ja huonetta kuin olisi eksynyt pedon pesään. – Tässä talossa on kaikki niin likaista.

– Anna olla. Mihin sinun siskosi nyt on rynnänyt? Onko hänellä taas jotain vaikeuksia?

– Annellako vaikeuksia?

– Sitähän minä kysyn. Sinä tapaat häntä useammin kuin minä. Kaikki tässä kylässä näkee häntä enemmän kuin minä.

– Se on sinun oma vikasi, ja ei hän missään vaikeuksissa ole mikäli minä tiedän.

– Oletteko te jutelleet viime aikoina?

– Ei tällä viikolla. Me olimme yhdessä lounaalla viime viikolla.

– Milloin? kysyin.

– Keskiviikkona.

– Puhuiko hän mitään töistä poislähtemisestä?

– Ei. Onko hän sitten lähtenyt?

– Ilmeisesti. Meyer sanoi. Hän meni puhelimelle joka oli pöydällä huoneen nurkassa ja pyöritti numeron.

Hilda katsoi minuun huolestuneena. – Onko Annelle tapahtunut jotain?

– Ei nyt tehdä hätäisiä johtopäätöksiä. Ei kai teillä ole sattumalta kuvaan hänestä, viime aikoina otettua?

– On minulla tietysti kotona. En tiedä, onko isällä. Katsotaan. Hän meni ovelle, valkoiset kintut vilkkuen, kuin olisi ollut mielisääni päästessään karkaamaan huoneesta.

Meyer kalautti luurin paikoilleen. Hän kääntyi kädet levällään, kämmenet avuttomasti ulospäin. – Hän ei vastaa. Eikö Kerrigan tiedää, missä hän on?

– Hän sanoo että ei.

– Mitäs luulette, valehteleeko hän?

– Minä kuulin asiasta hänen vaimoltaan.

– Ei kai se nainen ala vaan herätä näin monen vuoden jälkeen. Ja minä kun luulin että se retku oli saanut sen naisen narutettua kokonaan.

– Vai niin, sanoin varovaisesti. – Mikäs tämä Kerrigan on miehiään?

– Täysi huijari minun mielestäni. Hän tuli kaupunkiin joskus viime sodan loppuvaiheilla, sillä oli homma merijalkaväen tukikohdassa – yhdysupseeri tai jotain semmoista. Hän oli silloin nuorempi ja monet tytöistä retkahtivat univormuun ja sen hölösuhun. Ei Annie ollut ainoa.

Hän oli puhunut liikaa ja siirtyi äkkiä aiheesta. – Niin kuin nyt se tyttö jonka kanssa hän meni naimisiin, tuomari Graigin tytär. Tyttö oli yhdestä kaupungin parhaista perheistä, vaikka ei kai sillä ole väliä, mutta Kerrigan soitti pilliä ja tyttö tanssi. Kerrigan myi Graigin maatalan heti ensimmäisenä avoliittovuotena ja aloitti kiinteistökaupat. Sitten hän vaihtoi viinakauppaan. Sitten hän päätti että niistä motelleista vasta rahaa tienaa. Sen verran minä tajuan ettei hän mikään liikemies ole. Minä ennustelin viittä vuotta kun hän aloitti. No, tähän mennessä hän on kestänyt seitsemän.

- Minkälainen hänen luottansa on?
- Aika hotero, sanotaan.
- Seitsemänkymmenentuhannen dollarin viskilasti on aika iso tilaus kehnoluottoiselle miehelle.
- Suurin minkä minä hänelle olen koskaan kuskannut. Mutta ei se ole minun murheeni. Minulle sanotaan, että pitää heittää lasti, ja minä heitän.
- Kuskaatteko te kaikki hänen tilauksensa?
- Mikäli minä tiedän.
- Tiesikö hän, mitä kuskia te aiotte käyttää?
- Eiköhän. Tony oli ainoa jolla oli takuu siihen määrään. Ukon siansilmät tihrusivat minua takkuisten kulmakarvojen alta. – Minkälaisia mietteitä teillä on päässä, poika? Luuletteko että hän käänsi omat viinansa?
- Se on yksi mahdollisuus.
- Jos tuo tulisi minun mieleeni, repisin hänen maksansa ja silmät ja söisin ne aamiaiseksi.
- On vähän liian aikaista laatia ruokalistaa, sanoin. – Tarvitsen lisää tosiasioita. Tällä hetkellä tarvitsen teiltä sata dollaria.
- No perkele, minä kun jo luulin että olitte unohtanut.

Hän käänsi minulle selkänsä, mutta näin vilauksen setelinipusta. Se olisi tukehduttanut elefantin. Hän tunki sen takaisin takintaskuun ja napitti nahkaläpän. Kaksi vastahakoista viisikymppistä vaihtoi omistajaa.

- Onko muuta?
- Oikeastaan on. Mites tämä teidän tyttärenne Annie, onko hänellä ollut vaikeuksia aikaisemmin?
- Ei mitään vakavaa. Sitä vaan tavallista. Hän kuulosti vähän puolustelevalta. – Minä ja Hilda teimme parhaamme mutta emme me pystyneet aina häntä valvomaan. Oppikoulussa hän pyöri pintaporukoissa ja kun hän meni töihin, hän tuhlahti enemmän kuin tienasi. Minun pitä kiskoa hänet kuiville pari kertaa.
- Kuinka kauan hän on ollut Kerriganilla töissä?
- Kolme-neljä vuotta. Hän aloitti äijän sihteerinä. Sitten se mies kustansi hänen liikkeenjohtokurssinsa etelässä etä hän olisi voinut hoidella motelliommia. Minä halusin etä hän olisi tullut kotiin ja huolehtinut minun kirjanpidostani, mutta ei vaan kelvannut. Hän halusi elää omaa elämäänsä, niin hän sanoi. Siinähän elää.
- Minkälaisista elämää?
- Älkää minulta kysykö. Hän punnersi hartiapainojaan. – Annie lähti kotoa viidentoista vanhana ja tuskin olen häntä sen jälkeen nähtyn. Ainoastaan silloin kun hän haluaa jotaan.
- Hän laahusti takan luo ja tuijotteli kuolleeseen tuhkaan. Alastomian kattokruunun valo heijastui hänen kallolleen orpona kajona.
- Ei Annie minusta koskaan välittänyt, ei ne kummatkaan välittäneet. Niin, kyllä Hilda tulee katsomaan kerran parissa, kolmessa kuukaudessa. Kai hänen miehensä panee hänet matkaan, etä perisi liikkeen silloin kun minulle höylätään ruumiskirstua. Mutta kyllä saa odottaa, saa paskiainen odottaa. Hän kääntyi ympäri ja julisti kovalla, käheällä äänellä: – Kuulkaas, kun minä meinaankin elää satavuotiaaksi.
- Onnea vaan.
- Teistä se oli varmaan vitsi?
- En minä naura.
- Naurakaa vaan jos huvittaa. Minun suvussani eletään vanhoiksi ja minä se viimeksi nauran, poika. Saa kirstunkantajat odottaa. Ajatukset vaihtuivat äkkiä, pois hänestä itsestään. – Mitä Anniesta? Onko hän sekaantunut tähän jollain lailla?
- Tuon te keksitte itse. Mutta jotain sellaista siinä saattaa olla. Hän on lähellä Kerrigania ja mikäli minä tajuan, aika lähellä Aquistaa.
- Ette tajua. Tony oli pihkassa häneen, totta kyllä. Annie taas ei

voinut sietää häntä. No helvetti, tyttö pelkäsi häntä. Annie tuli tänne yksi yö viime vuonna ja halusi... Hän vaikeni ja katsoi minua varovaisesti.

– Halusi mitä?

– Jotain millä suojella itseään. Se mies häiritsi häntä, teki itsestään kiusankappaleen ja alkoi käydä hermoille. Minä sanoin Annielle että annan kaverille potkut ja heitän ulos kaupungista, mutta ei hän halunnut. Hän on aika hyväsydäminen lapsi, tavallaan. Niin minä sitten annoin hänelle, mitä hän pyysi.

– Aseen?

– Joo, vanhan 0.38 revolverin mikä minulla oli. Ukko tajusi ja vastasi äännettömään kysymykseeni. – Ei Annie häntä ampunut sillä, jos niin ajattelette. Ei hän halunnut muuta kuin jotain jolla suojella itseään. Se vain todistaa ettei Tony merkinnyt hänelle hölkäsen pölähtäävään.

– Merkitseekö Kerrigan?

– En minä siitä tiedä. Mutta ukon silmät hämärtiyivät hämmen-nyksestä.

– Ovatko he asuneet yhdessä?

– Kyllä kai. Sanat tulivat kovina, katkeran suun pakottamina. – Kuulin viime vuonna että se mies maksoi hänen asunnon vuokran.

– Kenestä te oikein puhutte? Hilda sanoi ovensuusta.

Mies katsoi häneen sivuttain, heilauttaen päättään kuin härkä. – Kerriganista. Anniesta ja Kerriganista.

– Se on vale. Nainen tuli meitä kohden, kalpeana ja tunteista jäykkänä. – Sinun pitäisi hävetä, puhua nyt tuollaisia inhottavia valeita. Tämän kaupungin ihmiset sanovat toisistaan ihan mitä vaan. Mitä vaan.

– Olinhan minä häpeissäni. En itseni takia. Mitä minä olisin voinut tehdä asian hyväksi? En minä pystynyt pysäyttämään häntä millään.

– Ei häntä tarvinnutkaan, tyttö sanoi minulle. – Ne ovat kaikki vain juoruja. Ei Annie olisi tehnyt mitään naimisissa olevan miehen kanssa.

– Ei siitä silloin noin puhuttu, vanha mies sanoi.

– Pidä likainen kielesi kurissa. Tyttö kääntyi hänen puoleensa kuin sähisevä kissa. – Annie on hyvä tyttö, huolimatta kaikesta mitä

sinä teit. Kyllä minä tiedän että sinä yritit turmella hänet . . .

Mies otti askeleen kohti, niska poimuttuen ja punertuen. – Pidä *sinä* kielesi kurissa, kuule.

Sähköinen vihapiiri kipinöi heidän välillään. Mies köyristi uhkaavasti harteitaan. Hilda kohotti toisen kätensä puolustaakseen kasvoja, pelkoa hchtaen. Hänen ylöskohotetussa kädessään oli suorakulmainen, kiiltävä paperinpala.

Meyer nappasi sen häneltä. – Mistä sinä olet tämän saanut?

– Se oli pantu kiinni sinun työhuoneesi peiliin.

– Pysy sinä poissa minun huoneestani.

– Mielihyvin. Se lemuua kuin rankkitynnöri.

Mies työnsi naisen syrjään ja katsoi valokuvaa, peitellen sitä kämmeniensä sisällä kuin tulitikkua tuulessa. Pyysin että hän antaisi minun katsoa. Hän ojensi sen vastahakoisesti, käsitellen sitä kuin rahaa.

Kuvan tytö istui valkoista kivenmurikkaa vasten auringon paahtamalla rannalla, sääret sellaisessa asennossa kuin hän olisi ollut rakastunut niiden muotoon. Tumma ja kihara tukka oli tuulen sekoittama ja hän nauroi. Hän muistutti vähän siskoaan, paitsi että oli sievempi. Hän ei ollut yhtään sen tytön näköinen jonka olin nähty Kerriganin kanssa.

– Minkä värisen hänen tukkansa on, rouva Church?

– Ruskea, punertavan ruskea, vähän vaaleampi kuin minun.

– Ja kuinka vanha hän on?

– Odottakaas nyt. Anne on minua seitsemän vuotta nuorempi.

Kaksikymmentäviisi.

– Onko tämä hiljattain otettu kuva?

– Suhteellisen. Brandon otti sen viime kesänä Pismo Beachilla. Nainen katsoi isäänsä kylmän uteliaasti. – En tiennytkään että sinulla oli kopio siitä.

– On niin paljon asioita joita sinä et tiedä.

– Olisikohan.

Naisen jäänvihreät silmät tuijottivat miehen tappiolle. Meyer kulki huoneen poikki kirjoituspöydälle ja alkoi ladata piippua varttikilon purkista. Jossain ulkopuolella hyrisi autonmoottori.

Hilda nosti päätään ja meni ikkunalle. – Se on varmaan Brandon. Autonvalot liukuivat pitkin katua ja katosivat. – Ei, ei se ollutkaan

Brandon. Etkös sinä sanonut, että hän tulee katsomaan minua? hän kysyi isältäään.

- Jos kerkiää. Hänellä on vähän kiireitä tänä yönä.
- Taidan ottaa taksin. Alkaa olla myöhä.
- Se on kahden dollarin matka, mies sanoi epäillen. – Ajaisin sinut itse mutta en voi lähteä puhelimen luota. Mikset ota minun vanhaa Letukkaa? En minä sitä käytä kumminkaan.

Sanoin. – Ajan teidät mielelläni.

- Oi ei, kovin ystävälistä, mutta ei se käy.
- Kyllä tietysti käy, Hilda. Kyllä se sopii herra Archerille. Hähän on joka tapauksessa lähdössä.

Nainen kohautti olkiaan avuttomasti. Meyer oli tyytyväinen minuun. Nyt hän ainakin sai jotain rahoillaan.

- Hyvää yötä, isä.
- Hyvää yötä, Hildie. Kiitos että tulit katsomaan.

Hän jäi nurkaansa kuin vanha väsynyt sonni *guerenziaansa*.

Peruutin tyhjällä tontilla olevan, paikoilleen ruostuneen juhlakulkueen ohitse ja käännyin itään, kaupungin keskustaa kohden. Hilda huokaisi niin että se kuulosti jo pidemmän aikaa pidätetyltä.

– Tämä on sitten ikävää. Minä tulen aina vierailemaan mitä parhain aikomuksin, mutta aina meidän onnistuu riidellä. Tänään se oli Anne. Aina tuntuu olevan jotain.

- Hän vaikuttaa aika vaikealta, vai mitä?
- Niin, varsinkin meidän kanssamme. Anne ei tule hänen kanssaan toimeen ollenkaan. En minä siitä Annea syytä. On hänellä hyvä syy... Hän lopetti äkkiä ja muutti puheenaihetta: – Me asumme kaupungin toisella puolella, herra Archer, vuoren aluskukuloilla. Pelkäänpä että ajomatka on pitkä.
- Ei sillä ole väliä. Halusinkin jutella teidän kanssanne, rauhassa.
- Siskostaniko?
- Kyllä. Onko hän lähtenyt aikaisemmin täällä tavalla, viikoksi kerrallaan?
- On hän, kerran pari. Mutta ei sanomatta minulle.
- Taidatte olla aika lähellä toisianne, vai mitä?
- Olemme olleet aina. Emme me ole niinkuin jotkut toiset siskokset, joita tunnen, aina tappelemassa. Vaikka hän onkin paremman näköinen kuin minä ...
- No, enpä nyt sanoisi.
- Ei teidän tarvitse olla hienotunteinen. Kyllä minä tiedän. Anne on kaunotar, minä en. Mutta ei sillä koskaan ole tuntunut olevan väliä. Hän on kuitenkin sen verran nuorempi, ei minun ole koskaan tarvinnut kilpailla hänen kanssaan. Olin paremminkin täti kuin sisko, silloin kun hän kasvoi. Äiti nähkääs kuoli kun hän syntyi. Minä olin vastuussa hänestä.
- Oliko hän hankala lapsi?

– Ei tietystikään. Älkää uskoko isää. Hän on ollut aina ennakkoluuloinen, valmiina uskomaan mitä tahansa pahaa hänestä. Ne kaikki inhottavat juorut joita hän kertoi Annesta ja Kerriganista – ei niissä ole yhtään mitään.

– Uskotteko siihen aivan varmasti?
 – Aivan varmasti. Kyllä minä tietäisin jos ne olisivat totta. Eivät ne ole. hän sanoi kiihkeästi. – Anne oli töissä Kerriganilla, ei siinä muuta.

Pysäytin autojonon perään joka odotti valon vaihtumista pääkadun risteyksessä. Yksinäisiä miehiä ja pariskuntia, poikia kolmisataan tai nelistään, kaikki vaeltelivat valaistuilla jalkakäytävillä, kasvot tylsistyneinä ja jännitystä kaivaten. Yksinäisiä naisia ei missään.

– Ajakaa vain tätä katua pitkin. Minä sanon sitten, missä käännytään.

Valot välähtivät vihreiksi ja liikuimme eteenpäin kuhmuisen asvaltin poikki.

– Missä teidän siskonne asuu silloin kun hän on kotona?
 – Hänellä on oma asunto Bougainvillea Courtissa, numero kolme. Se ei ole tästä kaukana. Los Bagnos kadulla.
 – Saatanpa käväistä siellä myöhemmin. Teillä ei kai ole avainta?
 – Ei, ei minulla ole. Mihin te sitä tarvitsisitte?
 – Haluaisin vähän vilkaista hänen tavaroitaan. Niistä voisi saada jonkinlaisen vihjeen että mihin hän on mennyt ja miksi.
 – Ahaa. Eiköhän isännöitsijä päästää teidät sisälle.
 – Annatko te siihen luvan.
 – Tietysti. Hän oli vähän aikaa hiljaa kun ajoimme harvasti valaistujen katujen poikki kaupungin laidolle. – Mihin te luulisitte Annen menneen, herra Archer?
 – Sitä minä ajattelin kysyä teiltä. Ei ole harmainta aavistusta kaan, ellette te sitten ole väärässä hänen ja Kerriganin suhteen.
 – En minä voi olla, hän sanoi yksioikoisesti. – Mitä te nyt sitä veivatte?
 – Kun nainen katoaa, on parasta etsiä miestä hänen elämästäään. Keitä hänen elämänsä miehet ovat?
 – Anne pyöri tusinan verran michen kanssa. En minä heistä lukua pidä. Hänen äänensä oli terävä ja mietin, että olisikohan kateutta

sittenkin olemassa.

– Olisikohan hän voinut karata jonkun kanssa niistä?
 – Enpä usko. Anne ei oikein ... luota miehiin. Se on ihan luonnollista, jos tuntee isän. Anne on vannoutunut poikamiestytö ja hyvin itsenäinen.

– Teidän isänne sanoi että hän lähti kotoa viidentoista ikäisenä. Se merkitsee, että hän on ollut yksistään kymmenisen vuotta.

– Ei ihan. Anne lähti *isän* luota kun oli viisitoista, sen jälkeen kun ... heillä oli vähän vaikeuksia. Brand ja minä pidimme häntä kotonamme kunnes hän lopetti oppikoulun. Sitten hän meni töihin ja alkoi elää yksistään. Me yritimme pitää hänet luonamme, mutta hän on hyvin itsenäinen, kuten sanoin.

– Minkälaisia vaikeuksia hänellä oli isänne kanssa? Sanoitte jotain että hän yritti turmella häntä.

– En kai? En minä tarkoittanut. Isä teki hänelle jotain kamalaan. Älkää kysykö, mitä se oli. Tunneväristys nousi hänen kurkussaan, paksuntaen ääntä ja melkein tukehduttaen hänet, kuin veri joka vuotaa jostain sisäisestä verenvuodosta. – Useimmat tämän kaupungin miehet ovat barbaareita kun kyse on naisista. Tämä on kamala paikka työlle kun yrittää kasvaa aikuiseksi. Ihan kuin eläisi villien parissa.

– Niinkö paha?

– Kyllä. Niin paha. Hän kiljaisi äkkiä: – Minä vihaan täitä kaupunkia. Onhan se kamala sanoa, mutta joskus toivon että maanjäristys olisi pannut sen kokonaan matalaksi.

– Siksikö että teidän siskollanne oli vaikeuksia isänne kanssa?

– En minä Annea ajattele, hän sanoi, – tai isää.

Vilkaisin häneen. Hän istui jäykkänä istuimella, silmät melkein mustina kasvojen valkoisen kajon keskellä. Hän liikahti ja nojautui koskettamaan käsivarttani.

– Kääntykää tässä vasemmalle. Olen pahoillani. Isä taisi ärsyttää minua enemmän kuin uskoinkaan.

Tie kiharoi eroon matalia kukkuloita kohden, joiden rinteet olivat talojen täplittämät. Se oli hyvähintaista asumalähiötä jossa ihmiset unohtivat ankeat alkunsa ja tuijottivat tuhtiin tulevaisuuteen. Suurin osa taloista oli uusia, niin uusia että eivät olleet sulautuneet maisemaan, ja erittäin moderneja. Niissä oli tasaiset, ulostunkevat

katot ja sementtiset ja lasiset seinät joita valot reiittivät.

Käänyin musta-asvalttiselle ajotieelle hänen ohjeidensa mukaan ja pysäytin auton. Talo oli samanlainen kuin muutkin, paitsi että leventelevien ikkunoiden takana ei ollut valoja. Nainen istui liikkumattomana, tuijottaen pimeää, matalaa rakennusta kuin se olisi ollut vaarallinen labyrintti jcnka lävitse hänen pitäisi löytää tiensä.

- Tässäkö te asutte?
- Kyllä. Tässä minä asun. Ääni ujutti sanoihin traagisia sävyjä. – Olen pahoillani. Tuota minä hoen koko ajan, vai mitä? Mutta minä pelkäään mennä sisälle.
- Mitä te pelkäätte?
- Mitä sitä nyt pelätään? Kuolemaa. Muita ihmisiä. Pimeää. Minä pelkäään pimeää. Lääkäri sanoisi sitä nyktofobiaksi, mutta ei se tieto auta.
- Tulen kyllä mukaan jos haluatte.
- Haluaisin kyllä. Oikein kovasti.

Tarjosin hänelle käsvarteni kun kipusimme liuskekivipolkua. Hän piti siitä kiinni kömpelösti, työntyen poispäin, ikäänsä häntä olisi häirinnyt tuen etsiminen miehestä. Mutta hänen lanteensa ja rintansa tönäisivät minua ovenpielessä. Hän tarttui kumpaankin käteeni ja veti minut pimeään eteiseen.

- Älkää lähtekö nyt.
- Minun täytyy.
- Älkää jätkääkö minua yksin, ihan totta. Minä pelkäään kauheasti.

Tunnustelkaa sydäntäni.

Hän painoi käteni kylkeensä, niin kovaa että sormenpääni upposivat pehmeän lihan lävitse ja tunsivat kylkiluiden kehikon, jota paukutti sisäpuolelta pelko tai jokin kiihkeämpi. Hänen äänensä kuiski korvani vieressä, niin lähellä että pystyin tuntemaan hengityksen:

- Huomaatteko nyt? Minä pelkäään. Minun pitää olla niin monta yötä yksin.

Suutelin häntä kevyesti ja irrotin itseni. – Voihan valon panna aina päälle.

Haparoin seinää katkaisinta etsien.

- Ei. Hän survaisi käteni alas. – En minä halua teidän näkevän kasvojani. Minä itken enkä ole sievä.

- Te olette niin sievä kuin vain voi olla.
- Enkä ole. Anne se sievä on.
- Tuohon minä en voi vastata. En ole koskaan tavannut häntä.

Hyvää yötä, rouva Church.

Hän vastasi hetken kuluttua: – Hyvää yötä. En minä enää sano ettiä olen pahoillani, minä vaan hämmennyn hetkeksi. Brandonin täytyy olla niin usein töissä myöhään. Olen ihan kunnossa kun hän tulee kotiin. Kiitos kyydistä.

- Eipä mitään.
- Jos tapaatte Annen, ilmoitattehan heti minulle? Sanoin ettiä ilmoittaisin ja ajoin takaisin kaupunkiin.

Pari taatelipalmua vartioi Bougainvillea Courtia sisääänkäynnin kummallakin puolen kuin rähjäiset vartiomiehet. Kun nousin autostani, rohjonkokoinen rotta vikelsi jalkakäytävän poikki edessäni ja porhalsi toisen palmun runkoa ylös. Rokonarpinen sementtikerubi valvoi pihan keskellä olevaa kuivaa suihkulähettä. Pihaa ympäröivällä kahdeksalla majalla oli kaikilla purppuranpunaiseen bougainvilleaan tukehtuneet kuistit. Useimmissa oli valoa ja musiikkia, mutta ei numero kolmessa.

Ovi aukeni kun kosketin sitä. Sytytin taskulampun. Oven pinta oli naarmuilla ja säleillä lukon ympärillä. Astuin sisälle ja suljin sen kyynärpäälläni. Kuusi päivää kadoksissa, mietin, ja nuuskin vaistomaisesti kuoleman hajua. Mutta pystyin haistamaan vain elämän eltaantuneita hajuja: vanhaa tupakansavua, erilaisia viinoja, raskasta hajuvettä ja sukupuolisuuden kuvamattoman myskinlemahduksen.

Valoni poimi pimeydestä seiniä ja huonekaluja. Seinillä oli Gauguinin ruskeita alastomia vartaloita ja isohattuisia Lautrecin naikkosia balsaraameissa; tekotakka jossa oli kylmää kaasulämmiin, pieni kirjahylly, taskukirjoja levällään, tupakanruskea vaahterapuinen sekretääri, rottinkinen baarikärry, sepraraitainen irtotyynysohva joka näytti niin uudelta kuin kalliltakin.

Sekretääri oli auki, sen hotero lukonsalpa oli väännetty muodottomaksi. Laatikot oli tungettu täyneen papereita ja kirjekuoria. Päällimmäinen kirjekuori oli osoitettu neiti Anne Meyerille maskuiliinisella käsialalla. Se oli tyhjä.

Verholla peitetty ovikaari johti lyhyen käytävän kautta makuu-nuoneeseen ja kylpyhuoneeseen. Makuuhuone oli pieni ja naisellinen. Peilipöytä ja suuri kaksoissänky oli verhottu keltaisilla rimpisilla jotka sopivat verhoihin. Kaappi oli täynnä vaatteita –

ulkoiluvaatteita, arkipukuja, pari iltapukua, ja se oli hienoisesti parfyymipussilla hajustettu.

Oli mahdotonta tietää, puuttuiko mitään, mutta kenkärivistössä oli aukkoja. Säky oli pedattu huolimattomasti ja toisella puolella oli ruttuinen painuma jossa joku oli istunut. Yöpöydällä oli kiiltäväkultainen rannekello johon oli upotettu pieniä timantteja.

Sängyn alla ei ollut mitään: senkissä ei ollut mitään mielenkiintoista muille kuin alusvaatefetisistille. Anne Meyer oli tuhlannut paljon rahaa alusvaatteisiin.

Menin kylpyhuoneeseen ja suljin säleverhot ylhääällä olevan pikkuikkunan edessä ja sytytin valot. Ammeen päällä oleville pyyhetelineille oli ripustettu nailonsukkia. Aukaisin pesualtaan yläpuolella olevan lääkekaapin. Siellä oli tavallinen pullojen ja purtiloiden sekamelska. Erään siniraitaisia kapseleita puolillaan olevan pahviaskin kylkeen oli kirjoitettu: 'Nautitaan tarpeen mukaan lepoa ja unta varten'.

Sulkiessani peilioven, näin kasvoni hammastahnaplänttien lumimyrskyn lävitse. Kasvoni olivat kalpeat, silmät kapeat ja uteliaisuuden kovettamat. Ajattelin palmurottaa joka juoksi jalkakäytävän varjoissa. Se eleskeli oman oveluutensa varassa pimeydessä, nakerteri ihmisen heittämiä jätteitä, kuunteli seinien takaa vaaran ääniä. Kun ajattelin sitä, pidin palmurotasta enemmän ja itsestääni vähemmän.

Viereisestä majasta tuli radiomusiikkia lujaan ja hellittämättä suljetun ja verhotun ikkunan lävitse. *Baby, saavu jo kotiin.* Pesualtaan viereisellä telineellä ei ollut hammasharjaa. Menin takaisin makuuhuoneen peilipöydän luo. Tiettyjä tavaroida, joita luultavasti olisi pitänyt olla, puuttui: huulipuna, puuteri, kasvorasva ja kulmakynä. Mutta pinsetit ja karvojenpoistokone olivat paikoillaan.

Palasin olohuoneeseen ja kolusin sekretäärin laatikoita. Niissä ei ollut jäljellä mitään hehkilökohtaisia tavaroida, vaikkakin laskut ja liikekirjeet olivat jääneet koskemattomiksi. Puoliksi käytetty shekki-kirja selvitti saldon olevan yli yhdeksänsataa dollaria. Viimeksi kirjoitetun shekin kanta osoitti Mademoiselle Finerylle maksetun neljäkymmentäkolme dollaria, kolmekymmentä senttiä lokakuun 7. päivänä, kahdeksan päivää sitten.

Avolokeroihin oli tungettu maksettuja laskuja, useimmat niistä vaatteista ja huonekaluista. Eikä taaskaan mitään henkilökohtaista. Olin valmis luopumaan kun löysin taitetun kirjekuoren ahdettuna erään avolokeron takaosaan. Se oli postileimattu San Diegossa lähes vuosi sitten. Sen sisällä oli kirje joka oli kirjoitettu kosmoskyölällä halvalle hotellin kirjepaperille, sen kummallekin puolen. Allekirjoituksena oli 'Tony'.

Sulkeuduin valaistuun kylpyhuoneeseen ja luin sen:

Rakas Anne:

Lienet yllättynyt kuullessasi minusta. Olen itsekin yllättynyt. Sen jälkeen mitä sanoit minulle viime kerralla en uskonut että haluan nähdä sinua enää koskaan, saatika sitten vielä kirjoittaa. Mutta täällä minä olen Dagossa jumisa eikä mitään tekemistä tämä on masentavinta sitten sota ajan. Uskotko. Se laiva kun minun pitäisi yhyttää jäi myrskyn Baja Cal. ulkopuolella. Se ei tule satamaan ennen sitten huomisen ja niin minä olen jumisa huoneessa Dagossa yöksi. Minä näen sinun kasvot kanssani tässä huoneessa Anne. Miks et sinä hymyile minulle.

Sinä varmaan ajattelet että minä olen henkisesti hullu mutta en ole edes ryypänyt tänä iltana enkä muutakaan. Minä olin kävelemässä aikaisemmin ja naisia oli paljon joita olisi voinut ottaa. En tuntenut kiinostusta. En ole tuntenut kiinostusta mihinkään toiseen naiseen sen jälkeen kun olin kanssasi sun. Naisin sinut jos saisin. Tiedän että rahani ovat vähissä en voi kilpailla tiettyjen tahojen kanssa viina kaupassa mutta olen uskollinen ystävä. Tiettyt tahot ovat sellainen mies jota on syytä varoa Anne. Hän on sellainen mies johon ei voi luottaa ja on kuulema menosa metsään taloudellisesti ei vaimon rahat ikuisesti riitä.

Minä tiedän sinä mietit että minä olen 'Meksikolainen' en hyvä sinulle. Se on vale Anne. Minun vanhemmissa on puhdasta Espanjalaisista verta eikä yhtä tippaa Meksikolaista virtaa minun suonisa. Minä olen yhtä vertaisen hyvä sinun kanssa ja valkoisempi ihminen kui: 'hän'. Tekisin vuoksesi mitä vain Anne.

Tämä ei ole uhkaa. En ole koskaan uhkannut sinua. Sinä et ymmärrä kun minä kimmastuin se ei ollut musta sukkaisuutta niinkuin sinä sanoit. Minä olin surullinen ja huolissani sinusta.

Seisoin kämpäsi ulkopuolella koko yön kun 'hän' oli siellä. Tein sen monta kertaa. Halusin suojella sinua. Tein sen monta kertaa. En sanonut sitä koskaan mutta se on minun sydämmeni salaisuus. Älä pelkää en kerro sitä muille.

Rakastan sinua Anne. Kun valot sammutan näen sinut pimeässä hohtaen tähden lailla.

Sinun uskolinens ystäväsi

Tony

P.S. – Tässä kaupungissa on paljon naisia niinkuin sanoin. Jos on pakko jäädää vielä yhdeksi yöksi en tiedä kuinka käy. Mutta ei kai se koske sinuun suuntaan tai toiseen Anne. T.A.

Luin kirjeen kahdesti, rasittaen silmiäni sen harjaantumattomissa harakanvarpaissa. Oli kuin olisi katsonut kuolleen miehen silmien takaa, tulkinnut hänen muistinsa tuhriintuneita aikakirjoja.

Kun aukaisin kylpyhuoneen oven, huoneistossa oli tapahtunut muutos. Herkempi tunto kuin kuulo vaistosi jotain olohuoneessa, hengittäväni, pimeyttä kiinteämmän möykyn. Olin suojaton sitä vastaan, valo hohtaen takaani. Pieni käytävä ja oveton aukko olivat kuin ampumarata, minä liikkumattomana maalina sen perällä.

Katkaisin valon ja liikuin sivuttain kohden makuuhuoneen ovea, tunnustellen ovenkarmia kämmenellä. Toisessa kädessäni oli taskulamppu, valmis käyttöön valolähteenä tai nuijana. Kuulin verhon kahisevan oviaukossa parin metrin päässä. Sitten käytäväni kattovalo kliksahti päälle.

Pistooli sojotti syrjäänvedettyjen verhojen ja pielen välistä. Se oli neljävitonen mutta pieni sitä pitelevässä kourassa.

– Tulkaa ulos sieltä.

Jähmetyin oviaukkoon, puolet vartalostani esillä. Tunsin kuinka vaaran ja turvallisuuden raja jakoi minut kahtia.

– Ulos sieltä kädet ylhäällä. Se oli sheriffin ääni. – Minä lasken kolmeen ja ammun. Hän alkoi laskea.

Pudotin taskulampun taskuuni ja nostin käteni ja astuin esin ystäväällisestä varjosta. Church tuli oviaukosta. Stetsonin kupu hankasi verhotankoa. Hän näytti yli kaksimetriseltä.

– Vai te. Hän tuli lähelle, tunkien pistoolinsa piipun palleani. – Missässä hommissa te olette?

– Omissani.

– Ja mitä ne ovat?

– Meyer palkkasi minut etsimään rekkaansa.

– Ja te ajattelitte että se on piilotettu tänne. neiti Meyerin kylpyhuoneeseen?

– Hän palkkasi minut etsimään myös tytärtään.

Hän survaisi pistoolinsa syvemmälle kylkiluiden alapuolella olevaan onteloon. – Missä hän on. Archer?

Jännitin itseni pistoolin painetta vasten. paniikin terävämpää painetta vasten. Churchin silmät olivat laajat ja ilmeettömät. Lihakset jännittyivät ja rypistyivät hänen suunsa ympärillä. Hän näytti tappamiseen valmiilta.

– Mistä minä sen tietäisin, sanoin. – Ehdottaisin että kysyisitte sitä Kerriganilta.

– Miten niin?

– Jos lopetatte nuo konstaapeli Kovan otteet, niin selitän. Rauta on pahasta vatsalleni. Ja myös lyijy.

Hän veti pyssyn pois, laskien katseensa kuin joku toinen minä olisi pannut vastaan. Mutta hän ei pannut asetta tuppeen.

– No mitä Kerriganista?

– Hän poukkoilee esiin joka puolella. Kun Aquista ammuttiin. Kerrigan oli lähin kansalainen. Rekka oli pullollaan Kerriganin viinaa. Ja nyt sitten teidän kälynne on kateissa. Hän oli Kerriganin alainen, hyvin luultavasti hänen rakastajattarena. Ja siinä vasta alku. Minun teki mieli kertoa keskustelusta jota olin salakuunnellut Sammyn Itämaisessa Puutarhassa. Mutta päätin että ei. Se oli minun heiniäni.

Church pukkasi hattunsa takaraivolle kuin se olisi rajoittanut aivotoimintaa. Käsi jää ylös, se hieroi ohimoa: uurteista sinivalkoista arpea, jonka luoti oli ehkä jättänyt. Kun hänen otsansa oli paljaana, hän näytti toiselta mieheltä – hämmentyneeltä, herkältä mieheltä joka käytti lännenhattua ja kaakeliposkista kuorta suoja panssarinaan. Tai micheltä joka on niin pirstona ettei tunne itseään. Pistooli roikkui unohdettuna toisessa kädessä.

Kun hän puhui, ääni oli muuttunut, se oli vailla syvyyttä ja lattea:

– Minä olen jo kuulustellut Kerrigania. Hänellä on alibi ampumiseen.

- Entä vaimo?
- Hänen sanansa riittää. Minä olen tuntunut Kate Kerriganin pitkään. Minä tunsin hänen isänsä, tuomarin. Siihen naiseen minä luotan täydellisesti.
- Sellainen nainen voisi valehdella miehensä vuoksi.
- Ehkä. Hän ei valehtele. Joka tapauksessa, ei Kerrigan kaipaa alibia. Hän on arvostettu liikemies.
- Kuinka arvostettu?
- En minä puhu hänen yksityiselämästään. Kun on niin paljon menettämistä kuin Kerriganilla, silloin ei ammuskella rekkakuskeja yleisillä pikateillä.
- Ei edes seitsemästäkymmenestä tonnistä? Siinä oli muuten mahtava viskitilaus. Mitä hän sillä tekee, kylpee viinassa, vai?
- Hän myy sitä.
- Motellissaan?
- Ei varmaan jos se minusta on kiinni. Hänellä on kapakka kaupungin toisella laidalla. Golden Slipper lounasbaari, siksi hän sitä sanoo.
- Yanonali kadulla?
- Sieltä sen löytää.
- Mitä muuta hänellä on mistä minä en tiedä – poliittisia suhteita?
- Kai hänellä joitain on, vaimonsa kautta.

Tungin neulaa vähän syvemmälle: – Se ei kai missään nimessä vaikuttaisi teidän suhtautumiseenne Kerriganiin?

Tällä kertaa osui hermoon. Suoni nytkytti ohimon punastuvan arven alla. – Teiltä tulee noita kysymyksiä aika rennosti.

- Vastaukset pitää etsiä sieltä mistä saa.
- Muistakaapas kenelle puhutte.
- Sen te pidätte ajatuksieni etualalla.
- Te ette oikein tajua saumaa, hän sanoi. – Minä peräännyn koko ajan. Sen ei ole pakko jatkua. Jos te haluatte ikävyyksiä, joudutte poseen oven kautta murtautumisesta.
- Minä teen hommani siistimmin kuin tuo. Se oli jo murrettu kun minä tulin tänne.
- Ihanko totta?
- Ihan totta. Tänne oli murtauduttu mutta asialla ei ollut

tavallinen murtovaras. Makuuhuoneen pöydällä on kallis rannekello. Tavallinen murtovaras olisi ottanut sen. Hän ei olisi ottanut niitä tavaroita, jotka puuttuvat.

– Ja mitä ne ovat?

– Henkilökohtaista kamaa, hammasharja ja muuta sellaista. Minusta tuntuu että Anne Meyer meni pois viikonlopuksi mutta ei tullut takaisin silloin kun oli suunnitellut. Sitten joku murtautui sisälle ja tiirikoi kirjoituspöydän auki ja vei kaikenlaista kamaa, todisteita yksityiselämästä: kirjeitä, osoitekalenterin, puhelinnumeröitä ...

– Ei teillä ollut mitään oikeutta rymistellä tänne, hän sanoi.

– Jos te nyt ette sitten runtannutkaan ovea, te rikoitte silti lakia.

– Minulla on teidän vaimonne lupa asunnon tutkimiseen.

– Mitä hänellä on tekemistä asian kanssa.

– Hänen siskonsa on kadoksissa. Hän on lähin sukulainen ...

– Milloin te hänet näitte?

– Minä ajoin hänet kotiin Meyeriltä vajaa tunti sitten.

– Kuulkaa, pysykää te vain poissa hänestä, hän sanoi kohoavalla äänellä. – Pysykää vain poissa kotoani ja vaimostani.

– Taitaisi olla paras sanoa vaimollenne, että pysyy poissa minusta.

Sitä ei olisi pitänyt sanoa. Viha ravisti ja riuhtaisi häntä. Pistooli heilahti ylös, piippu kolahtaan leukaperiini. Kalloni kajahti seinään. Kuulin laastin rapisevan toisella puolella. Hänen hahmonsa hämärtyi ja se liukui sivuttain kuin kaatuva kelo. Käteni ja hartiani iskivät oveen.

Pääsin takaisin jaloilleni ja pyyhin verta poskeltani kämmensyrjällä.

– Tätä te vielä luultavasti kadutte, sheriffi.

– Antaa vetää ja äkkiä ennen kuin teen teen jotain jota todella kadun.

Pistoolin yli kallistuva pitkä naama oli kuin vaivattua pronssia. Silmät olivat sokeat ja tyhjät.

Kävelin kauko ohjatuin koivin avoimelle ovelle. Viereisestä maasta tuleva radiomusiikki oli saanut tilalleen vähämielisen mölinän joka ilmoitti että yksinäisyys, pelko ja epäsuosittummuus olivat menneisyyden huolia, klorofyllin häivyttämää.

Yanonali-katu kaartui kaupungin rajoilla yhtyäkseen osavaltion moottoritiehen. Stukkokoristeisten talojen pariskunta seisoi teiden yhtymäkohdassa. Toinen oli El Recreo -uimala ja -biljardihalli. Miehet ja pojat liikkuivat sen savunvihreässä valossa biljardikeppejään ojennellen kuin raskasjalkaiset keihäskalastajat merenpohjalla. Toisen talon katolla keltaiset lamput piirisivät esin korkeakorkoisen naisten kengän ja se vihjasi ylimalkaisesti samppanjaan ja hummai luun. Muutamia lamppuja puuttui.

Samppanja oli kotimaista ja mitätöntä. Kolme tyttöä, kaksi väsynytä vaaleaverikköä ja yksi riutunut ruskeaverikkö, istuivat odottamassa baaritiskin kolmella päätytuolilla. Kolme väsähtänyttä vartaloa suoristautui kun astuin sisään. He pullistivat keuhkot ilmaa täyneen, olivat liikkumatta hiljaa, ja narauttivat raskaanpunaiset suunsa tervetuliais hymyyn. Omaksuin ylvään ilmeen ja menin heidän ohitseen baarin perukoille.

Huone oli lituskan pullon muotoinen, suupuoli etuosassa. Perällä, tyhjän tanssilattian takana, autio orkesterilava kannatti hopealle hohtavaa pianoa ja muutamaa nuottitelinettä kuin lehdettömiä metallipuita. Mahtava levyautomaatin ääni karjui kaikukammiossa rakkautta jota se ei ansainnut, paitsi ehkä nuottikorvattomilta naisilta.

Yhdessä takaosassa olevassa pöytälokerossa neljä nuorukaista kiskoi kaljaa hawaiilaispaidoissaan. Jokaisella oli valkoisiksi värjäätyt otsakiharat, aivan kuin sama salama olisi iskenyt heihin yhtä aikaa. He katsoivat minuun ylenkatseella. Minun tukkani oli tavallinen. En ollut makee.

Baaritiskin takana oleva mies ei ollut liioin makee. Hänellä oli kasvot kuin masentuneella rupikonnalla. Hänen takkinsa oli ollut joskus valkoinen. Sieraimensa huokasivat minulle kun tilasin oluen.

– Kuinkas liike menestyy? kysyin kohteliaasti.

Hän lyhensi putelia raa'asti korkin verran ja asetti sen välissämmé olevalle arpiselle linoleumitiskille. – Jos bisnis paranisi viidelläsa dalla prosentilla, pääsisi juuri ja juuri omilleen. Ei täällä enää muuta tilata kuin kaljaa. Te matkustelette, vai?

Sanoin että matkustelin.

– Se on elämää se. Minä lähtisin lätkimään jos voisim. Eukko ja lapset, ne on kuin naula kengänpohjassa. Hän antoi hartioidensa väsähää ja leukapieltensä roikkua kuvatakseen tunnetta. – Viime vuodesta lähtien, isosta jytkystä, tämä paikka on ollut yhtä hengetön kuin hautuumaa.

– Mistä isosta jytkystä?

– Viimekesäisestä maanjäristyksestä. Se ravisteli meitä aika monella tavalla. Se pelästytti koko kylän peräsuolet tyhjiksi. Monelle se teki varmaan hyvää. Voi veli hyvä, tämä oli hurja kaupunki. Mutta eipä ole enää, jytkystä lähtien. Moni merkkihenki lö pakkasi laukkunsa. Varmaan ajattelivat että saivat palkan synneistään. Jotkut jopa lopetti naapurin vaimojen naimisen. Maanjäristys siihen tarvittiin. Mutta voi herra jeesus mitä se teki tälle liiketoiminnalle. Minä olin varmaan pyörryksissä kun ostin tämän.

– Omistatteko te tämän paikan?

Hän ei vastannut. Hän tuijotti ohitseni peräpöydän poikia. – Katsokaa nyt minkälaisia asiakkaita minulla on nykyään. Minä menetän hummailijat ja saan tilalle pipettipoikia. Ne pullistavat rakkoaan yhdellä kaljapullolla koko illan että pääsisivät paikkaan johon voivat läjätä peränsä.

Musiikissa oli taistelutauko kun automaatti vaihtoi sävelmää. Yksi paltinaisista otsakiharoista kertoi toisille kuinka hän oli bylsinyt yhtä elliä. Sillä oli bosat kuin isoäidillä, hän sanoi, ja sitten käviken ilmi että se oli vanha vankilanaakka, pallo vaan kolisi sängyntolppaan. Heidän naurunsa kuulosti kaukaisen konekivääri komppanian ratinalta.

– Tuleeko Jo tänne pian? kysyin baarimikolta.

Hän puisti päättääni, hitaasti ja varovaisesti kuin koko ajatus olisi koskenut. – Jos te etsitte Jo'ta, ei onnistu. Se ei tule.

– Eikö hän ole hommissa tänään?

Ei tänään eikä muulloinkaan. Se lopetti. Mikä sopi oikein

hyvin. Meinasin antaa sille kuitenkin kalossinkuvan.

- Minä luulin että Don Kerrigan omisti Slipperin.
- Omisti, niin. Ei enää. Minä ostin tämän siltä tänä aamuna. Mistä hyvästä minun pitäisi kai käydä tutkituttamassa nuppini.

Oletteko te Kerriganin kavereita?

- Ollaan tavattu.
- Entä sitten Jo'n ystävä?
- Elättelin toivoa siitä.
- Tuhlaatte aikaa. Ei se tule takaisin ja vaikka tulisikin, ei teillä olisi mahdollisuksia. Se pimu on kiinnitetty.
- Johonkin erityiseen tyyppiin?

Hän katsoi minua vältellen. – Minä olen ukkomes jolla on neljä syytä veronvähennyksiin. Uskoutuisiko hän minulle?

- Jos olisi epätoivoinen. Merkitseekö nimi Tony Aquista teille mitään?

Hänen mulkosilmänsä näyttivät vetäytyvän taaksepäin kuin sammakolla kun se nielee. – Minä tunnen Tonyn. Hän käväisee, tulee ja menee.

- Ei tule enää. Hän on kuollut.

Yllätys sai hänen kasvonsa tylsiksi ja uneliaiksi. – Mitä hänelle tapahtui?

- Ammuttiin. Moottoritiellä, kaupungin eteläpuolella. Hän kuskasi rekallista takuuviskiä. Lasti käännettiin. Se oli pantu Kerriganin laskuun.

- Mistä määristä sitä viskiä olikaan?
- Seitsemänkymmenentuhannen dollarin edestä.
- Joku teistä on hullu. Missä hän sitä voisi myydä?
- Tilaus on tehty varmasti muutama päivä sitten. Eikö hän puhunut teille siitä?

– Ehkäpä kertoikin, hän vastasi varovaisesti. – Minulla on niin kehno muisti. Hän nojautui tiskin ylitse, tirkistellen kasvojani mietteliäiden luomien alta. – Kuka te oikein olette, hyvä herra? Poliisi, vai?

- Yksityisetsivä. Tutkin tapausta Meyerin kuljetusliikkeen laskuun.

- Ette kai te helvetissä kuvittele että Jo'lla on jotain asian kanssa tekemistä?

- Sitä minä haluaisin kysyä häneltä. Hän tunsi Aquistan, eikö vain?
- Saattoipa tunteakin. En minä tiedä.
- Te tiedätte pirun hyvin että tunsi.

Hänen suunsa sulkeutui ja kasvojen laaja pinta omaksui maassii visen arvokkuuden ilmeen. – Puhukaa niin kuin tykkäätte. Minä en sano mitään. Ei se tyttö mikään satakieli ollut mutta pitäisi paikassa hyvää tuulta yllä. Miksi minun pitäisi hankkia hänelle hankaluuk sia?

- Mistä hänet löytää?
- Ei hän käy ilmoittautumassa minulle, *aison*. Ja te saatte aika paljon puhetta kolmenkymmenen sentin kaljalla.
- Otetaan toinen.
- Mutta kun minä en myy. Painukaa Meyerin ukon luo ja sanokaa että hyppää järveen. Ja hypätkää itse perässä.

Kiitin häntä vieraanvaraisuudesta ja liu'uin alas baarituolilta. Levyautomaatti oli saanut nyt naispuolisen äänielimen jonka kaipuu kohdistui rakastajiin. Kaksi baarin etuosassa istuneista tytöistä, ruskeatukkainen ja toinen vaaleaveriköistä, tanssivat tanssilattian reunalla. Ruskeapäinen vei. Menin väliin ja otin vaalean.

Hän oli tarpeeksi sievä ja nuori, huolimatta silmien ammattimaisesta hehkusta. Hän tanssi asiantuntevasti ja innokkaasti, rytmikäät nisät poukkien rintaani vasten. Viuhdoimme ympäri halvassa hajuvespipilvessä. Se, tai sitten sheriffin iskun jälkiseuraukset, sai pääni huippaamaan.

Vähän ajan kuluttua tyttö katsoi ylöspäin ja näytti kaksoisriven valkoisia hampaita. – Minä olen Jerry Mae. Minusta tanssiminen on ihanaa.

- Niin minustakin oli.
- Onko teillä heikko veri? Voidaanhan me istua pöytään ja te ostatte minulle drinkin.
- Menisin kyllä mieluummin petiin.
- Tyttö halusi tulkita tämän ehdotukseksi ja kikatti mekaanisesti. – Te olette vikkelä poika. En minä tunne edes teidän nimeänne.
- Lew.
- Mistä pään sinä olet, Lew?
- Los Angelesista.

– Minä olin siellä vähän aikaa itsekin. Los Angeles on ihana kaupunki.

– Ihana kaupunki, myönsin.

Hänen sormenpäänsä liukuivat takkini hihalla, arvioden kankaan mahdollista hintaa. – Mitä sinä täällä teet, Lew?

– Kaikenlaista.

– Minusta olisi ihana kuulla siitä. Tule, mennään istumaan ja tarjoa minulle drinkki ja kerro vähän itsestäsi.

– Voisiko täällä olla missään kahdestaan?

Hän tuuppasi minua ovelasti. – Ai, ai, sinähän kellistät tytön heti. Jos sinä oikeata menoja kaipaat, yläkerrassa on huone.

– Näytäpä.

Seurasin tyttöä ulos, juosten kujanjuoksua baarimikon vihamielisen katseen alla. Mutta hän ei tehnyt elettäkään tullakseen väliin. Bisnis on bisnistä.

Puuraput nousivat talon yksinkertaista stukkoseinää pitkin. Tytön hoikat nailonnilkat kipusivat edelläni. Hän odotti minua ylimmän kerroksen kohdalla. Katolta tulevassa valossa hänen kasvonsa olivat kammottavat, aivan kuin häneen olisi iskenyt jokin keltainen tauti.

Hän vei minut käytävää pitkin pieneen, nimettömään huoneeseen johon hänen yönsä päätyivät. Punaisella keinosilkillä peitetty kaksoisvuode, puuterintahrima peilipöytä jolla oli norsunluuta matkiva radio, nurkassa pesuallas. Hän sulki ainoan ikkunan edessä olevan sälekaihtimen ja meni seisomaan radion viereen.

– Pidätkö sinä musiikista, Lew?

– Pärjäään kyllä ilman sitä.

Huoneessa ei ollut tuoleja. Istuin sängylle. Rakkaus tai joku semmoinen oli katkaissut siltä selän.

Tyttö seisoi ja katsoi minua hämmentyneen näköisenä. Hänen silmissään oli sitä kovaa pelkoa joka syntyy kun näkee liikaa asioita liian monen vuoden aikana, ja kun niistä ymmärtää liian vähän. Hän nielaisi epäilyksensä ja istui polvilleni kuin orrelle, antaen hameensa liukua pitkälle reisien yli. Kalmanvalkoinen iho oli neulanjälkien arvettama.

– Etkö sinä tykkää siitä, kulta?

– Kyllä minä sinusta pidän.

– Tanssia sitten? Niinhän minä homman aloin.

– Paljain jaloin.

– Mikä tuo oli? Onko se joku uusi vitsi?

– Käytetään mieluummin puhe-elimia kuin niitä muita elimiä.

Nostin häntä vyötäisiltä ja panin istumaan vierelleni sänkyyn.

Hän katsoi minua eräänlaisella ymmärtäväisellä säälillä: Et sinä oikein näytä niiltä puhujilta. Olen minä ihan siisti. jos sinä sitä pelkäät.

– En minä mitään pelkää.

– Minä käyn säännöllisissä viikkotarkastuksissa.

– En minä sitä epäile.

– Voi ristus sentään, hän sanoi. – Jos sinä et muuta kaipaa kuin puhumista, me oltaisi voitu jäädää alakertaan. Nyt sinun täytyy maksaa huoneesta.

– Kuinka paljon?

– Viisi taalaa. Ja kymppi minulle. Minä veloitan saman puhumi sesta. minusta se on ihan kohtuullista. No, mistä me sitten puhutaan, miten minä jouduin hommiin, vai? Tai haluatko sinä kuulla erilaisista tyyypeistä?

– Minä olen kiinnostunut yhdestä tyyppistä erityisesti. Tony Aquistasta. Tunnetko sinä hänet?

– Kyllähän minä hänet tunnen. Vaikka ei hän koskaan minun kanssa ollut. Ja en minä kyllä olisi henkilökohtaisesti antanutkaan hänelle. Minun mielestäni hän oli aina vähän raivo.

– Oliko hän sitä Jo'kin mielestä?

Tytön kasvot kovenivat meikkimaskin alla. – Mistä minä tietäisin mitä Jo ajattelee.

– Eikö hän sitten ollut Tonyn kanssa?

– Ehkä hän pyöriskeli sen kanssa vähän. mutta ihan vaan huvikseen. Kai Jo vei hänet kotiinsa muutaman kerran.

– Viime aikoina?

Joo, parin viime viikon aikana. Pomo toi hänet tänne yhtenä iltana . . .

– Kerriganko hänet tänne toi?

– Kyllä. Oli varmaan sanonut Jo'lle että olisi mukava Tonyn. En minä muuta syytä voisi tajuta että hän olisi vaivautunut Tonyn. Eihän hänellä ole valkoista verta suonissaan ja hän on vähän raivo.

niin kuin minä sanoin, ja kauhea kännäämään. Olisit nähnyt sen kun se viimeksi kävi täällä. Ihan täytenä käkenä, melkein taju kankaalla. Rocco pitää lopettaa tarjoilu sille.

– Milloin tämä tapahtui?

Hänen silmänsä kohosivat ajatteluasentoon. – Kolme, neljä päivää sitten. Sunnuntaina.

– Oliko Jo täällä?

– Tietysti. Tony vei hänet kotiin. Tai hän vei *Tony* kotiin. Ei oikein tie riittänyt.

– Minkä näköinen Jo on?

– Miten niin? Etkö sinä tunne häntä?

– En vielä?

– Vaikutat kamalan kiinnostuneelta tytöstä jota et ole edes nähnyt.

– Minulla on syy.

– Mikä syy?

– Ei sillä ole väliä. Kuvailepas häntä.

– No, hän on sellainen pieni perää keikuttava ruskeatukkainen, jos nyt on innostunut siitä tyypistä. Minäkin olin ruskeatukkainen yhteen aikaan, mutta kyllästyin sitten.

– Me puhuimme Jo'sta, muistutin häntä. – Haluan täydellisen kuvauksen.

– Minkä helvetin takia? Minä luulin että sinä haluat *jutella* minulle. Sitäpaitsi, minulla ei ole paljoa aikaa ja sinä olet minulle velkaa viisitoista.

– Ottaako Rocco aikaa?

– Käytännöllisesti katsoen sekuntikellolla.

Otin kaksikymppisen taskustani. Se livahti hänen käteensä kuin pieni vihreä lisko, jonka suuntavaisto vei sukanvarteen. Rahan kosketus tuntui rohkaisevan häntä:

– Heti vaan. Jos sinä haluat tietää, miltä Jo Summer näyttää, voin minä muutakin tehdä kuin kuvailla.

Hän suunnisti ovelle.

– Älä unohda tulla takaisin, Jerry Mae.

– En.

Hän tuli takaisin mukanaan sininen pahvikyltti jolla oli kultakirjaimia. – Tässä on Jo'n kuva – semmoinen pin-up kuva. Rock otti

sen ikkunasta vasta eilen.

‘The Golden Slipper esittelee loisteliaan Jo Summerin’, kirjaimet selittivät. »Lauluja ja letkauksia, kolme kertaa illassa, ei illalliskorttia tai vähimmäistilausta’.

Plakaattiin oli kiinnitetty hieman ruttuinen kuva nuoresta naisesta. Hänellä oli paljetteja kiirotelevä musta iltapuku jonka kaula-aukko oli ulotettu napaan. Puoliksiiliotetut rinnat olivat hänen huomattavin ominaisuutensa, mutta kasvot kiinnittivät huomioni: silmät kuin tuomenukat, matalat kulmakarvat suorien ja mustien hiusten alla, suu yrmeä ja intohimoinen. Olin nähnyt suun muutamaa tuntia aikaisemmin, painettuna nälkäisesti Kerriganin kädensyrjää vasten.

Katsoin Jerry Maeen. – Onko hän Kerriganin tytö?

Hän istuutui sängynreunalle viereeni. – Kaikki sen tietää. Miksi sinä luulit hänen saaneen työtä täällä?

- Minkälainen tytö hän on? Lavealla tai kapealla polulla?
- Enhän minä sitä tiedä. Ei hän nyt ihan isin tytö ole, mutta en minä pysty hänen ajatuksiaan lukemaan. En minä pysty lukemaan aina edes omiani.
- Ketkä ovat hänen ystäviään?
- Ei hänen taida olla ystäviä Kerriganin lisäksi. Ei tytö niitä paljoa kaipaa. Ai niin, onhan hänen isoisä, sanoi että se on sen isoisä. Se tuli tänne yksi ilta viime kuussa, muutama päivä sen jälkeen kun Jo aloitti hommat täällä. Pappa halusi tytön häipyvän ja tulevan sen kanssa kotiin.
- Et kai sinä tiedä missä pappa asuu?
- Jossain kaupungin ulkopuolella. Jo taisi sanoa että vuorilla. Minä sanoin Jo’lle että parempi hänen kotona olisi. Minä sanoin että jos keikkuu liikaa kabareehommissa, sudet repii kappaleiksi. Se oli paras neuvo minkä minä pystyin antamaan. Hän on näes vähän pilvenveikko ja minä yritin puhua hänet siitä eroon. Ei hän tiedä, mihin se johtaa.
- Mitä sinä käytät, Jerry Mae? Heroiinia, vai?
- Ei nyt puhuta minusta. Minä olen toivoton. Voimakkaasti punatun suun reunat venyivät viivasuoraan, katkeraan hymyyn. – Mutta ei vaan neuvot kelvanneet, mutta eiköhän opii.
- Opi mitä?

– Että ei elämässä ilmaiseksi rillutella. Maksu tulee perässä tuplana ja kun konstit on lopussa, sitä maksetaan kumminkin. Ja nyt tyttö on tosi jumissa, vai?

- Voi olla.
- Et kai sinä ole sattumalta kyttää?
- Yksityinen.
- Ja nuuskit rouva Kerriganin laskuun?
- On se vähän vakavampaa.

Hän puri alahuultaan ja sai huulipunaa hampaisiin. – Toivottavasti minä en sanonut mitään mistä on sille tytölle harmia. Hän oli minulle vähän kopea – kuvitteli olevansa taiteilija ja että meillä on eri intressit – mutta en minä sitä pahana pidä. Olin minäkin yhteen aikaan pikkuisen kopea. Niin, että nyt sitten maksetaan. Tytön käsi painautui reidelle mihiin kaksikymppiä oli piilotettuna. – Kuinka vakavaa?

– En tiedä ennen kuin juttelen hänen kanssaan. Ehkä en tiedä sittenkään. Hetkinen, hähän asuu huoneistossa Yanonali kadun varrella?

- Kyllä, Cortes-talossa. Jos hän on enää siellä.

Nousin ja kiitin.

– Eipä mitään. Minä tarvitsen rahaa, voi kun minä *tarvitsenkin*. Mutta sinä saat minut huolestuneeksi vähäksi aikaa. Minä pelkäsin jo menettäväni rahat kokonaan. Niin kuin minulle kai yleensä käy. Hänen hymnsä oli kirkas ja murheellinen. – Hyvää yötä, Tietotomisto. Oli mukavaa heittää huulta tyhjästä.

- Siiä voi vielä paljonkin nyhjästä. Näkemiin, Jerry Mae.

Kun ajoin Yanonalia pitkin itään, muistin tavarasäiliössäni olevan todistelaukun. Siinä oli muutama sata marijuanasavuketta, viiden savukkeen topissa. Olin ottanut ne eräältä myyjältä South Gatemessa ja aioin luovuttaa ne syyttäjäntoimistoon Sacramentossa. Jos viisi puuttuisi, toimisto ei huomaisi mitään.

Mustat pojat olivat kadonneet kadunkulmasta. Parkeerasin Cortes-talon ulkopuolelle, aukaisin tavarasäiliön ja otin todistelaukun avaimen avainrenkaastani. Aukaisin teräsaskin lukon ja otin esille yhden voipaperiin käärityn paketin.

Rappukäytävän sisäovi oli lukossa. Seinään oli upotettu himmeä kuparisia postilaatikoita ja niissä oli asukkaiden nimistä kertovia pahvilappuja. Niitä oli kahdeksantoista, kuusi aina rivissä. Ainoastaan yhdessä lapussa oli painettu teksti. Vain kolme kahdeksastoista oli miehiä. Neiti Jo Summer, lapsellisella käsialalla kirjoitetulla vihreällä musteella, oli numero seitsemässä. Painoin hänen nappiaan ja odotin.

Hiljainen ääni kuului ovipuhelimen ritolän lävitse. – Oletko se sinä, kulta?

– Mnniih.

Summeri aukaisi lukon salvan. Kipusin linoleumiaskelmia pitkin rakennuksen hämärään. Toisen kerrostasanteen ainoana valona oli rappusten päässä oleva lampputeline. Joku oli kirjoittanut sen alle viestin huulipunalla: 'Chas olen Florainesilla nähdään siellä'. Varjoni kiipesi pitkin seinää ja taittoi niskansa kattoon.

Numero seitsemän oli viimeinen ovi vasemmalla. Metallinumero helisi kun koputin. Ovi raottui, rako purppuralle punertavaa valoa vuotaen. Siirryin sivuttain pois pään siitä. Tyttö kurkisteli raosta, räpytellen vaivalloisesti suuntaani. Hän sanoi kissanpennun nau'unallaan:

– Minä en odottanut sinua vielä. Meinasin mennä juuri kylpyyn. Hän tuli kohden, vartalo hahmottuen ohuen raionkaavun alta. Toinen käsi puahti käsivarteni ja kylkeni väliin. – Anna pusubeibili, Donny.

Kostea suu hieraisi leukaani. Maistuin varmaan oudolta. Hän päästi vaimean, yllättyneen ähkäisyn ja perääntyi luotani, seisoi seinää vasten, kummatkin kämmenet sen pinnalle painettuina. Kaapu aukesi. Vartalo hohti kuin kala sameassa vedessä.

- Kuka te olette? Te sanoitte olevanne hän.
- Arvasit väärin. Jo. Kerrigan lähetti minut.
- Ei hän sanonut teistä mitään.

Hän katsoi rintojaan ja keräsi kaavun niiden peitoksi, kädet ristissä. Helakanpunaisiksi suditut kynnet painuivat olkapäihin. Kurkussa oleva kissanpentu oli peloissaan ja sähisi: – Missä hän on? Miksei hän tullut itse?

- Hän ei päässyt lähtemään.
- Vaimoko häntä pidättelee?
- En minä tiedä. Sinun on paras päästää minut sisälle. Minun pitää antaa sinulle jotain.
- Mitä?
- Minä näytän sisällä. Sinulla on naapureita.
- On vai? Enpä ole tullut huomanneeksi. Selvä sitten, tule sisään.

Hän perääntyi purppuranpunaiseksi valaistuun huoneeseen, pienenkokoinen tytö, ei hartioitani korkeampi, pienet pehmeät kasvot ja runsas vartalo. Hän ei voinut olla yhdeksäätoista tai kahtakymmentä vanhempi. Ajattelin että miltähän hän mahtaisi näyttää nelikymmenvuotiaana, jos edes elää siihen ikään.

Huone oli kuin yksi osa tytön tulevaisuutta, odotellen vain että kohtalo tulisi ja panisi asiat järjestykseen. Mustavartinen jalkalamppu, jossa oli punainen silkkivarjostin ja joka oli vuorattu sinisellä, heitti epätodellisen valopiirin vääntyneissä verhotangoissa roikkuville punaisille verhoille, mohairdivaanille jolle oli läjätty sensaatiolehtiä, matolle jonka väri ja kuviointi oli ryvetetty tunnistamattomiksi. Kellertävien laastiseinien ainoana koristeena oli edellisvuotinen juustokakkukalenteri. Joku ikävystynyt käsi oli luovuttanut kuvassa olevalle vaalealle tytölle viikset, pukinparran ja rintakarvoja.

Hän tuli luokseni innokkaana kuin lapsi jolle on luvattu lahja. – Mitä Donny lähettilä minulle?

– Tämän. Suljin oven perässäni ja annoin hänelle voipaperiin käärityn paketin.

Hänen sormensa repivät sen auki ja pudottivat ruskeat sätkät matolle. Hän laskeutui polvilleen noukkimaan niitää, hän napsi niitää kuin ne olisivat olleet matoja jotka saattaisivat kiemurrella tiehensä. Hän nousi ylös, neljä kädessään ja yksi suussaan.

Napsautin sytytintäni ja sytytin sen. Hoin mielessäni että se oli tarpeellista, että hän oli tottunut niihin kumminkin ja että poliisi maksoi vasikoilleen dullassa joka ikinen päivä. Mutta en pystynyt pääsemään eroon tunteesta että olin napannut itselleni pienen osan hänen tulevaisuudestaan.

Hän imi ruskeaa rehua kuin nälässä pidetty vauva tyhjää pulloa. Kuusi syvää ja värisevä henkosta kulutti sen puoleen väliin. Hän katsoi jäljelläolevaa sätkää laajenevin, kirkastuvin silmin ja imi taas. Savuinen suu muikisteli muuttuvia hymyjä. Savuke poltti hänen sormiaan alle luvunlaskun.

Hän tumppasi sen tuhkokuppiin ja pani sen tyhjään savukerasiaan neljän kokonaisen sätkän kanssa. Hän hypähteli muutamalla tanssiaskeleella ympäri huonetta, hieman horjahdellen kömpelössä katrillissaan. Sitten hän istui punaiselle divaanille, kädet tiukasti nyrkkiin puristettuna jalkojen välissä. Silmät olivat isot ja pelottavan eläväiset mutta ne olivat kääntyneet sisäänpäin, ne harhailivat ajatusten rönsyilevässä viidakossa. Hymy muuttui koko ajan: tyttömäinen ja typerä, jalo ja voitokas, huorahtava, kissamainen, ilkeä ja noitamainen, riehakas jälleen ja tyttömäinen.

Istuuduin hänen viereensä. – Miltä nyt tuntuu, Jo?

– Aivan ihanalta. Ääni tuli jostain pääkopan onkalosta, huulet tuskin liikkuivat. Jeesus, tätä minä tarvitsin. Kiitää Donnya minun puolestani.

– Kiitän jos tapaan. Eikö hän ole lähdössä kaupungista?

– Kyllä, minä ihan unohdin, me lähdetään pois.

– Mihin te menette?

– Guatemalaan. Hän sanoi sen kuin loitsun. – Me aloitamme uuden elämän yhdessä. Uuden, kauniin elämän yhdessä, ei enää hankaluksia, ei enää ilkeyksiä, ei enää kusipäitä. Vaan me kaksi.

- Millä te oikein elätte?
- Kaikenmaailman konsteilla, hän sanoi uneksien. – Donnylla on aina kaikenmaailman konsteja.
- Toivottavasti pärjäätte.
- Miksei muka pärjättäisi? Hän muljautti minuun synkästi. Aine liioitteli hänen kaikkia tunteitaan, pelkoa ja vihamielisyyttä, samoin kuin toiveikkuuttakin.
- Häntä seurataan nyt.

Hän istuutui aivan suorana, huolen seivästämänä. – Ketkä? Jepari?

Nyökkäsin.

Hän nojautui kohden, tarttui käsivarrestani kiinni kaksin käsin ja ravisti sitä. – Mikä nyt on vinossa, eikö suojelu pelaakaan?

– Suojelun täytyy olla rautainen että murha peittyisi.

Huulet perääntyivät ja paljastivat hampaat. Silmät tuijottivat synkinä omiini. – Sanoitko sinä, murha?

- Sanoinpa hyvinkin. Eräs ystäväsi ammuttiin.
- Mikä ystävä? Ei minulla ole ystäviä tässä kylässä.
- Eikö Tony Aquistaa lasketa mukaan?

Irrottamatta katsettaan hän loittoni minusta, hinautuen käsillään ja takamustaan siirrelleen divaanin kaukaiseen nurkkaan. Hän sanoi hampaidensa välistä?

– Aquista? Pitäisikö minun tuntea nimi? Miten se kirjoitetaan? – Älä nyt yritä naruttaa. Jo. Hän oli yksi sinun seuralaisistasi. Sinä toit hänet tänne viime sunnuntaina.

– Kuka niin sanoi? Se on vale. Mutta hän vilkuili huonetta ympärillään kuin se olisi pettänyt hänet. Hänen äänensä kurisi pelosta. – Tappoivatko ne Tonyyn?

– Sinunhan se pitäisi tietää. Sinä hänet tappoon valmistelit. – En, hän sanoi. – se ei ole totta. En minä semmoiseen rupeaisi. Minä olen kuivilla.

Katse oli palannut maan pinnalle unien sisältä. Hän ei ollut ollutkaan niin pilvessä kuin olin luullut. Epäluulo väläytteli kirkkaan kaksoisvälkkeen hänen silmiensä mustiin keskipisteisiin. – Tony ei ole kuollut. Sinä yrität sahata silmään.

- Haluaisitko käväistä ruumishuoneella?
- Don ei puheunut mitään. Hän olisi sanonut jos Tony olisi

tapettu. Ei siinä niin pitänyt käydää.

– Miksi hän olisi kertonut semmoista jonka jo tiedät? Sinä sait Tonyn nalkkiin, etkö vain?

– Enkä saanut. Minä en ole edes nähtä sitten viime sunnuntain. Minä olen ollut täällä kotona koko päivän. Hän nousi ja seisoi minua korkeampana, kasvot kireinä ja epäluuloisina. – Yrittääkö joku saada minua liriin? Ja kukas sinä sitten olet?

– Donin ystävä. Juttelin hänen kanssaan tänään.

– Ei Don minulle sellaista tekisi. Onko hänet pidätetty?

– Ei vielä.

– Oletko sinä jepari.

– Joo, tietysti, sanoin. – Siksihän minä nuo sätkät toin.

– Mistä Don ne sai? Tytön synkkä tuijotus laskeutui minuun leveiden, matalien kulmien alta.

– Bozeyltä. Don ei pystynyt tuomaan niitä itse, niin että hän lähetti minut.

– Kumma että hän ei koskaan puhunut sinusta.

– Ei hän sinulle kaikkea kerro.

– Ei. Eipä kai.

Hän meni huoneen poikki säleverhoiselle ikkunalle ja juoksutti sormiaan joutilaasti säleitä pitkin. Hän palasi takaisin laahaavin askelin ja käristyi divaanin nurkkaan, halaten kintut rintaan kiinni.

– En minä tiedä mitä oikein tapahtuu, hän sanoi. – Sinä puhut että Tony on kuollut ja että Don on puhunut minusta puuta heinää. Miksi minun pitäisi uskoa sinua?

– Minä puhun totta.

– Pitäisikö sinun olla mukana jaossa?

– Luulin että olin. Mutta tuntuu siltä että hän naruttaa meitä kumpaakin. Minulle selittiin, että sinä hoitelet Tonynt.

– Se oli alkuperäinen suunnitelma, hän sanoi. – Minun piti vinkata hänet pysähdyksiin. Ei mitään ammuskelua, tajuatko – en minä semmoiseen lähtisi. Pysäyttää vain auto tiellä ja antaa toisten jatkaa.

– Donin ja Bozeyn?

– Niin. Mutta sitten ne muuttivat suunnitelmaa. Don ei halunnut minun näes työntävän niskaani esille. Hän hieroi pyöreää, pehmeää niskaansa alitajuisesti. – Ja sitten tapahtui jotain – Tony kertoi

minulle jotain sunnuntai iltana. Hän oli kännissä kun kertoi ja en uskonut silloin. Hän oli täynnään kaikenmaailman ihmatarinoita siitä naisesta. Mutta Don uskoi heti kun minä kerroin.

- Mitä sinä sitten kerroit?
- *No, sen jutun Anne Meyeristä.*
- *Kokeile sitä minuun.*

Hän nipisti nahkapoimun kaulassaan peukalon ja etusormen väliin ja katsoi minuun syrjäkarein. – *Sinä kysyt kamalan paljon kysymyksiä. Mistä minä tiedän ettet sinä ole jepari? Mistä minä tiedän ettei nämä sätkät ole houkutusta?*

Nousin ylös, teeskennellen suuttumista ja suunnistin ovelle. – Tee miten lystäät, sisko kulta. Kyllä minä kaikkea kestän, mutta kun aletaan haukkua kytäksi ...

Hän seurasi minua. – Älä nyt. Ei tarvitse polttaa päreitä. Hyvä on, sinä olet sitten Donin ystävä ja sinulla on osa jaossa. Mitä sinä nyt teet?

- *Panen hanskat naualaan. Tämä homma haisee.*
- *Onko sinulla auto?*
- *Se on ulkopuolella.*
- *Kuskaisitko sinä minut jonnekin?*
- *Miten vaan. Mihin?*
- *En minä oikein tiedä. Mutta en minä aio istua täällä ja odotella että joku tulee pidättämään. Hän meni toisen huoneen ovelle ja väensi ovenkahvaa. – Käväisen suihkussa ja vedän jotain kuteita niskaan. Ihan minuutti vaan. Hänen hymysä napsahti päälle ja päältä kuin valomainos.*

Odottin viisitoista minuuttia. seinän takaa kuuluvan suihkun lotinan rauhoittamana. Poltin tupakasta tehdyin vanhanaikaisen savukkeen ja lehtelin divaanilla olevia 'romanssi'-lehtiä. *Olin lemmen houkutuslintu, Kadotettu viikonloppuni. Onko miehillä salattuja intohimoja? Olin vanhuksen leikkikalu.* Kansikuvatyöt, olivat kaikki Jo'n näköisiä, enemmän tai vähemmän. Häntä oli pataljoona.

Lopuksi päähäni pamahti että suihkua oli kestänyt aivan liian kauan. Menin hänen makuuhuoneeseensa enkä koputtanut. Lipaston laatikot roikkuivat tyhjinä, mitä nyt muutama likainen vaatekappale. Aukaisin kylpyhuoneen oven. Suihku kohisi täysillä ammeeseen

mutta sen alla ei ollut tytön tyyppikkäään.

Menin pimeän keittiön lävitse. ulos takaovesta. kerroksen verran puisia portaita alas seinien rajaamalle kujalle. Himpun verran valoa siivilöityi huokoiselta taivaalta. Sen hohteessa kävi ilmi että vanha lihava neekeri oli juotettuna istuma-asentoon kahden roskapöntön välissä. Pää oli kallellaan ja jalat levällään ja hän näytti kolhonkoiselta mustalta vauvalta joka oli täten unohdettu kaikkien ihmisten rappusten eteen. Ravistin häntä ja tunsin tenun hajun ja annoin äijän uinua.

Menin kohden kujan suuta. korkeaa valosuunnikasta jota täytti kulman katulampusta tuleva laimennettu valo. Mieshahmo ilmestyi raameihin. Hän liikkui laatikkohartaisena ja kapealanteisena nahkaisessa puserossaan kujakollin sulokkuudella ja äänettömyydessä. Näin vilauksen hänen kasvoistaan. Ne olivat nuoret ja kalpeat. Tummanpunainen tukka roikkui ohimoilla ohuina hapsuina. Hän sukaisi sen taakse toisella kädellään. Toinen käsi oli pilossa puseron alla. Seinän varjo lankesi hänen ylleen.

- Satutitko te näkemään tyttöä joka tuli täältä pään?
- Mitä tyttöä?
- Pienikokoista ruskeaverikköä. Hänellä oli kai matkalaukuu.
- Joo. Kyllä minä näin.

Hän kulki pitkin seinänvierustaa minua kohden. niin lähelle että näin hänen silmänsä ja niissä olevan villipedon eksyneisyyden.

- Mihin pään hän meni?
- Riippuu siitä. mitä te hänestä haluatte. Mitä te hänestä oikein haluatte?

Ääni oli hiljainen ja vakaa mutta pystyin vaistomaan sen takana olevan suoraviihaisen raivon. Hän oli niitä vaarallisia poikia. syntynyt korvantaukset kuivina ja vierotettu rajuudella ja tuskalla.

- Ette kai te sattumalta ole Bozey?

Hän ei vastannut suullisesti. Nyrkki välähti esiin puseron alta ja siihen oli kiinnitetty jotain kiiltävää ja se rusahdi pääkoppaani.

Jalkani unohtivat minut. Istahdin asvaltille seinää vasten ja katsoin hänen aseistautunutta oikeaa nyrkkiään. kiiltävää teräsnaapaa jonka ympäri vyö kieppui. Hänen kasvonsa kumartuivat ylleni. kankeina ja vihan lasittamina.

Kumarra. perkeleen kytä. Kyllä minä olen Bozey. Kumarra ja nuole kenkiäni.

Hän kirkas nyrkkinsä syöksyi alas kohden kasvojani. Välttin iskun jollain tavoin ja kuulin metallin kirskuvan kiveen. Yritin päästä jaloilleni. Mutta koipeni olivat lahoa narua ja kulunutta kumia. Se kolmas isku tiesi maalinsa ja yö kieppui huimemmin, kuin likainen vesi mennessään viemäriaukkoon.

Kun tulin tajuihini, olin autossani yrittäen väentää virta-avainta. Katu oli autio ja se soipi hyvin. Ajoin parin korttelin verran kuin kännissä, kiemurrellen jalkakäytäältä toiselle. Sitten maailma kirkastui ja pysyi paikoillaan.

Kun ajoin pääkadun poikki, näin veriset kasvoni tuulilasissa. Olin mielenkiintoisen toispuolisen näköinen. Vilkaisin rannekelloani tie-tääkseni ajan. Ranne oli paljas. Ravistelin itseni hereille ja huomasin lompakon puuttuvan. Mutta kolmekahdeksikkoni oli vielä hansikaslokerossa. Panin sen takkini sivutaskuun.

Kerriganin talo oli eräällä rinteellä kaupungin koillispuolella. Tein u-käännöksen sen yläpuolella olevassa kadunristeyksessä ja parkeerasin vierestä kulkevalle kadulle. Katu oli täynnä vanhempia taloja, joilla oli muheat nurmikentät ja joita puut ja hyvinparturoidut puskat varjostivat. Kun niitä katseli ylhäältäpäin, tiilikatot kelluivat vihreän lehvistön vesiputouksessa. Alkoi olla myöhä ja suurin osa taloista oli pimeinä. Kerriganin ei. Punainen avoford seisoi talon edessä.

Jätin jalkakäytävän ja kahlasin kasteenkosteana nurmikon poikki viereisen talon sivulle ja astuin matalan lohkokiviaidan ylitse Kerriganin pihalle. Pengerretty nurmikko oli ikkunoista tulevan valon läiskyttämä. Ikkunat olivat liian korkealla että olisin nähtyn sisälle. Liikuin seinänvierustaa pitkin etupuolelle. Sisältä kuului kahta ääntä, miehen ja naisen. Miehen ääni oli melkein yhtä kimeä kuin naisenkin.

Etuveranta oli syvä, kaiteiden reunustama laituri ja halkaistuista baumburuo'oista tehty aitaus varjosti sitä. Lisävarjon sille heitti vielä iso ja vanha apinanleipäpuu joka kasvoi edessä. Loikkasin kaidetta kohden, sain kiinni, kiskoin itseni ylös ja yli.

Seisoessani verannan nurkassa, seinää vasten, pystyin näkemään sisälle. Kuljin ikkunasta tulevan valon poikki ja pääsin vihreän pressukankaisen aurinkosuojan turviin. Vedin suojakangasta sivuun puutarhakeinun takana ja pystyin katsomaan sisälle, ollen itse näkymättömissä.

Se oli kaunis huone, valkomattoinen ja sinne oli asetettu 18. vuosisadan miellyttävä ja haurasmuotoisia huonekaluja. Ilmavaa, vakoista kattoa kannattivat joonialaiset kapiteelit ja tunnelma toistui marmorisessa pilasteritakassa. Joku eurooppalaismielinen oli yritynyt vangita huoneeseen unelmaa sivistyksestä ja melkein

onnistunutkin. Huoneen nykyiset asukkaat seisovat takan edessä, huutaen toisilleen että unelma oli nyt kuollut kuin kivi.

Naisen selkä oli minuun päin, suora ja jäykkä. Keltaisen tukan alla hohti helminauha kylmästi. – Kaikki mitä omistin on tuhlattu, hän sanoi, – joten nyt sinä sitten livistät. Minä tiesin aina että sen sinä vielä teet.

– Tiesit aina, vai? Kerrigan seisoi kasvotusten häneen nojaten nuolettomasti takanreunustaan. Toinen käsi oli taskussa, toinen piteli lyhyttä briarpiippua. Oikea teatteriasento.

– Kyllä. Olen tiennyt jo pitkään. Neljä, viisi vuotta ainakin, siitä lähtien kun sinä aloit olla sen Meyerin naisen kanssa.

– Se loppui jo kauan sitten.

– Niinhän sinä uskottelit. Mutta sinä et ole ollut koskaan rehellinen minulle.

– Minä olen yritynyt. Haluatko, että vedän puntit tasaan kanssasi? Haluatko kertakaikkisen totuuden?

– Et sinä sellaiseen pysty. Don. Sinä olet auttamaton valehtelija. Sinä valehtelit minulle ennen kuin me menimme naimisiin, voimavarostasi, tulevaisuuden näkymistä. Sinä väitit rakastavasi minua. Naisen ääni murtui ylenkatseesta. – Koko sinun elämäsi on ollut yhtä valetta. Et ole suonut minulle edes yksinkertaista uskollisuutta.

– Todista tuo.

– Ei minun tarvitse. Minä tiedän. Luulit että pystyit huijaamaan minua lapsellisilla tekosyilläsi silloin kun tulit minun kotiini vaatteet sekaisin, huulet huulipunan tahrrimina ...

– Hetkinen. Mies osoitti piippunsa varrella naisen päättä kuin pistoolilla. – Kai tajusit mitä sanoit, Kate? Sinä tiedät, mitä äskeni sanoit. *Sinun* kotisi, niin sinä sanoit. Ei meidän kotimme. Sinun. Ja vielä sinä ihmettelet että miksi minä tunnen itseni tungetteliaksi.

– Koska sinä olet sellainen, sanoi nainen. – Sinä olet tungetteli. Isoisäni rakensi tämän talon isoäidilleni. He jättivät sen isälleen. Isä jätti sen minulle. Se on minun. Tähän taloon sinä et koskaan saa näppejäsi kiinni.

– Kuka sitä nyt haluaisikaan?

– Sinä, Don. Vastahan sinä tässä vähän aikaa sitten yritit taivutella minua myymään sen ja antamaan rahat sinulle.

– Niin taisin tehdä. Mies kohautti harteitaan ja hymyili kierosti. –

No, nyt se on jo myöhäistä. Pidä talosi ja elä siinä yksinäsi. Minä tässä en koskaan kunnolla asunutkaan. Minä asuin koirankopissa takapihalla ja sinä minut sinne työnsit. Pidä koirankoppisi, kanssa. Tarvitset sitä seuraavalle ukollesi.

– Menisinkö minä vielä uudestaan naimisiin sen jälkeen mitä minä olen sinun kanssasi kokenut?

– Ei se nyt niin kamalaa ollut, Kate. Mikä traaginen hahmo sinä muka olet, niin että älä teeskentele sellaista. Kyllä minä myönnän että en rakastanut sinua silloin kun menimme naimisiin. Kuulitkos, minä myönsin? Nain sinut rahasta. Onko se nyt niin kamala rikos? Sinun Santa Barbaran porhoystäväsi tekevät niin koko ajan. Helvetti sentäään, minä ajattelin että teen sinulle hyvä palveluksen.

– Kiitos jalosta ystävällisyystestäsi ...

– Kuunteles nyt minua kerrankin. Miehen ääni syveni ja hän unohti poseerauksensa. – Sinä olit aivan yksin. Sinun vanhemmat olivat kuolleet. Sinun rakastajasi kaatui sodassa ...

– Talley ei ollut mikään *rakastaja*.

– Sen kyllä uskoo. Kuuntele nyt. Sinä kaipasit enemmän miestä kuin rahaa. No niin. Minä päätin että täytän paikan. En pärjänyt, mutta voi kun sinä tietäisit, kuinka kovasti minä yritin. Minä ryhdyin siihen hommaan fifty-fifty pohjalla että se pelaisi. En saanut sitä pelaamaan. Minulla ei ollut mahdollisuksia. Sinä et koskaan luottanut minuun. Sinä et edes pitänyt minusta.

– Minä kyllä rakastin sinua. Nainen kääntyi poispäin. Hän asetti kädet rinnolleen kuin niitä olisi särkenyt.

– Sinä luulit että rakastit minua, myönnetään nyt sen verran. Ehkä rakastit minua kuvitelmissasi. Mutta mitä se sellainen kuvittelurakkaus on? Se on vain sana. Mitä minuun tulee, sinä olet neitsyt vieläkin. Tiesitkös sinä sitä, Kate? Sinun aviomiehenäsi olemisen yritys on ollut palettavaa puuhaa. Sinä et saanut minua koskaan tuntemaan itseäni mieheksi. Et kertaakaan.

Naisen kasvot olivat pingottuneet tiukoiksi kovien luiden ylle. Hän sormeili helmiään kaulalla. – En minä ole mikään taikuri, hän sanoi.

Mies nosti katseensa ylimykselliseen kattoon. – Mitä tämä kannattaa?

– Ei mitään. Se on kertakaikkiaan lopussa jos siinä nyt edes

koskaan mitään olikaan. Kun yllätin sinut pakkaamassa laukujasi, se vain vahvisti sen, minkä tiesin. En ollut edes yllättynyt. Minä tajusin mitä oli tulossa jo kuukausi sitten.

– Äskeni se oli viisi vuotta sitten.
 – Niin, mutta minä toivoin. Silloin kun sinä lopetit Anne Meyerin kanssa, tai väitit lopettaneesi, ajattelin että ehkä meidän aviolitolamme sentään oli mahdollisuksia. Olin tyhmä kun soin itselleni mitään toivoa, enkö ollutkin? Viime kuussa minä tajusin, kuinka tyhmä minä oikein olin – silloin kun näin sinut siellä ravintolan puutarhassa se tyttö käsipuolessasi. Ja sinä teeskentelit ettet tuntenut minua, Don. Sinä et edes katsonut minuun. Sinä tuijotit vain häntä.

– En minä tiedä, mistä sinä oikein puhut, hän sanoi ilman vakuuttavaa äänenpainoa. – En minä ole ollut missään ravintolassa tytön kanssa.

– Et tiestystikään. Nainen kääntyi äkkiä häneen päin, puristellen käsiään. – Saako se pikitukkainen pikkuolio tuntemaan itsesi mieheksi? Pullistaako hän sinua latteuksilla ja antaako hän sinulle harhakuvitelmia suurenmoisuudesta ja palauttaako hän sinun nuoruutesi takaisin?

– Jätä hänet tämän ulkopuolelle.
 – Miksi minun pitäisi? Onko hän niin pyhä? Etkö sinä ole lähdössä hänen kanssaan? Eikö se ole se tämän illan suuri suunnitelma?

– Sinä olet hullu.
 – Olen, vai? Sinä olet lähdössä pois, eikö niin? Et sinä ole sellainen mies joka lähtee yksin. Sinä tarvitset naisen mukaasi, joka pitää sinun omanarvontuntosi pumpulissa. En minä tiedä, mikä se nainen nyt on, enkä välitä. Olet hyvinkin saattanut ryhtyä uusiin muhinoihin Anne Meyerin kanssa. Tai ehkä hän on roikkunut käsipuolessasi koko ajan.

– Nyt sinä olet tulossa tosi hulluksi.
 – Olen, vai? Sinä annoit hänelle mökin avaimet viime perjantaina. Kuulin kun hän kiitti sinua niistä. Enpä olisi ällikällä jos hän vaikka olisi parhaillaan järven rannalla, odottamassa että sinä tulet sinne.

– Älä ole naurettava. Minä sanoin että se on jo ohitse. En minä

tiedä missä hän on, sen paremmin kuin sinäkään.

- Hän oli viikonlopuun Perdida järvellä, eikö ollutkin?
- No, hyvä on. Minä sanoin että hän voisi mennä mökille viikonlopuksi. Emme hän me sitä käyttäneet. Se oli tyhjillään. Minä annoin hänelle avaimet. Tekeekö se minusta rikollisen?
- Sinä olet nyt lähdössä sinne, nainen sanoi syyttävästi.
- Enkä ole. Ei Anne sitä paitsi ole siellä. Minä ajoin sinne viime maanantaina etsimään häntä ja hän oli lähtenyt.
- Lähtenyt minne?
- Mistä minä tiedän. Tunge nyt se kalloosi. En minä tiedä. Aihe tuntui häiritsevän häntä. – Sinä ajattelit varmaan että minulla oli haaremi.
- En kyllä ihmettelisi jos vaikka olisikin ollut. Sinä et tiedä edes olevasi olemassa jos joku nainen ei kuiski sitä sinun korvaasi. Mikä tahansa nainen.
- Ei mikä tahansa nainen. Et sinä. Miehen ääni oli pehmeä pahansuopuudesta.
- Ei, nainen sanoi. – En minä. Minä en tiedä kuka se on tällä kertaa. Mutta sen minä vaan sanon että se ei tule kestämään. Se ei tule kestämään seitsemää *kuukautta*.
- Niinhän sinä luulet.
- Minä tiedän. Sinä hoidat sukupuolielämääsi niin kuin rahasioitasikin. Ne ovat kummatkin sinulle sama asia. semmoinen asia että niillä tyynnytellään levottomuus ja että ne saavat sinut unohtamaan minkälainen surkea sohlo sinä olet.
- Taidat tietää kaiken, vai? Et sinä muusta tiedä kuin siitä mitä luet niistä pirun kirjoistasi. Minäkin vain jakaa sinulle vähän tietoa. Kate. Tätä ei olisi tapahtunut, jos vain olisit antanut minun hellittää välillä silloin kun pyysin.
- Minä olen antanut sinun hellittää monta kertaa, jos siitä on kyse. Mutta nainen kuulosti ensimmäistä kertaa hieman puolustele valta. Selän ja harteiden ääriviivat pehmenivät ja vaikutti siltä kuin hän olisi nojautunut miestä kohden. – Don? Sinä olet nyt todella vaikeuksissa, etkö olekin? Onko se tällä kertaa tosi vakavaa?
- Ei sitä tiedä.
- Eikö me voitaisi olla rehellisiä toisillemme, edes kerran? Minä teen mitä vain auttaakseni.

- Teet, vai?
- Kyllä. Vaikka se merkitsisi talosta luopumista. Jos sinä sitä todella kaipaat.
- En minä tarvitse sinulta mitään, mies sanoi.

Nainen heilahti taakse pään kuin iskun voimasta. Hetken kuluttua hän toisti miehen nimen. – Don. Miksi Brand Church tuli täenne tään iltana?

- Rutiinitutkimuksia.
- Ei se siltä kuulostanut.
- Vai salakuuntelit sinä. Mies tuli häntä kohden.
- En tietyistikään. Ei teidän ääniänne voinut olla kuulematta.

Teillä oli kamala riita.

- Unohda se vaan.
- Don, koskiko se sitä murhaa?
- Minä sanoin, että unohda se vaan. Miehen sormet puristuivat piipun kopan ympärille ja tarttuivat äkkiä meripihkavarteen. Hänen äänensä kohosi: – Unohda sinä vaan minut. Minä olen surkea sohlo niin kuin sinä sanoit. Se ei ole kokonaan minun vikani. Tässä kaupungissa on myös jotain mätää. Ainakaan se ei ole minua varten. Ja minulla oli huono onni. Jos hallitus olisi avannut uudelleen merijalkaväen tukikohdan, motelli tienaisi rahaa vaikka kuinka. Minä pyörisin rahassa.

Nainen vastasi raa'asti, kuin olisi jo hylänyt miehen: – Olisit sinä löytänyt tavan menettää rahasi. Mutta hauku sinä vain hallitusta jos se saa sinut tuntemaan itsesi paremmaksi. Hauku minua ja kaupunkia ja hallitusta.

Mies sohi piippuaan naista pään. – Ei sitä ihan mitä tahansa kestä. Minä olen kurkuani myöten täynä. Minä lähden.

Hän suunnisti huoneen poikki ovea kohden. Hänen vaimonsa huusi perään: – Et sinä minua pysty pettämään. Sinä olet suunnitelut täitä viikkokausia. Sinulla ei ole vain miehisyyttä sen myöntämiseen.

Mies pysähtyi kuin naukaan. – Ja mistä lähtien sinä olet tullut kiinnostuneeksi miehisyydestä? Sehän on viimeinen asia joka sinuun vetoaa.

- Eipä ole kokeiltu.
- Katso sitten minuun. Katso oikein kunnolla. Et sinä sitten enää

minuun katsokaan.

Mies tunki kasvonsa naista kohden, hengittäen raskaasti pullistuneiden sierainten lävitse. Nainen nauroi. Kuulosti kuin jotain hentoa ja haurasta olisi särkynyt hänen sisällään.

– Tällaiseltako miehisyyss näyttää? Ja näinkö se puhuu? Näinkö aviomies puhuu vaimolleen?

– Mille vaimolle? mies sanoi. – Onko täällä jossain vaimo? Kerrigan varjosti kädellä silmiään ja tähysteli huoneen horisontin häipyväen hämärään. Kääntyi sitten, hieraisten valkoista mattoa kantapäillään ja tempaisi oven auki. Kuulin hänen ääkäisten askelei densa jytisevän raput ylös.

Kate Kerrigan vaelsi takanreunustalle ja asetti päänsä ja käsvartensa sille. Hiukset laskeutuivat kasvojen ylle kuin hajonnut olkilyhde. Käänsin katseeni hänestä.

Apinanleipäpuu piirtyi terävästi kaupungin punaista taivasta vasten. Las Cruces lepäsi sen alla omien valojensa sekasotkussa. Valoverkon paksuin ja kirkkain nauha oli keltaiseksi valaistu maantiesilta joka kannatteli moottoritietä. Tältä etäisyydeltä sitä pitkin paahtavat rekat ja henkilöautot näyttivät lasten leikkikaluita joita lykittiin keskiyön pinnan poikki ilman päämääräitä.

Ovi aukeni verannan toisessa päässä. Kiskaisin jalkani näkyvistä. Kerrigan astui ulos, hartiat kyyryllään kummassakin kädessä olevan nahkaisen matkalaukun painosta.

– Onko tämä lopullista? nainen kysyi hänen takanaan.
– Kyllä varmasti. Otan muuten oman autoni. Enkä mitään muuta, paitsi vaatteeni.

– Mutta velat tietysti jäävät.
– Motellin pitäisi riittää niihin. Ja jos ei, niin sepä ikävää.

Nainen ilmestyi valaistuun oviaukkoon, kalpea hahmo, ojentaaen tunnustelevaa kättä. – Mihin sinä menet, Don?

Mies sanoi selkä naiseen käännettynä: – Sitä et tule tietämään.
– On outoa että pystyt lähtemään tällä tavalla. Jopa sinä.
– On se parempi kuin tulla kannetuksi pois paareilla. mies sanoi olkansa ylitse. – Terve vaan. Kate. Äläkää hommaa minulle hankaluksia. Jos hommaat, saat niitä takaisin tuplaten. Sen minä lupaan.

Nainen katsoi miestä kun tämä laskeutui raput ja käveli polkua

pitkin kadulle minne hänen autonsa oli parkkeerattu. Naisen kädet kouristuivat kaulalla. Ne repäisivät helminauhan. Helmet räpisivt tiilille kuin rakeet.

Hänen autonsa punaiset kaksoisperävalot pienenivät rinnettä alas. leimahtivat isoimmaksi bulevardin kulmassa ja katosivat. Kun pääsin bulevardille, auto oli jo pitkällä korttelin toisessa päässä ja suunnisti etelään esikaupunkiota kohden. Pidin korttelin välimatkaa aina kaupungin rajoille saakka. Sitten lähestyin, luovien edestakaisin pikatienviiteen lomassa, ohi läpi yön auki olevien bisnesten, joiden valot olivat kuin neonjälkikirjoitukset kaupungin tuhritulla marginaalilla.

Olimme vain parin mailin päässä hänen motellistaan ja uskoin ettei hän ollut matkalla sinne. Sen sijaan hän kääntyikin etelänsuuntaisesta liikennevirrasta ja ajoi autoravintolan asvalttiaukiolle. Parkeerausalueella oli kaksi kuhmuista kärryä joiden sisällä oli halailevia pariskuntia ja Buick avoauto jonka lokasuojia oli pahoinpidelty. Kun ajoin ohitse, näin Kerriganin pysähtyvän Buickin viereen.

Ravintolan vieressä oli pimeä ja autio huoltoasema. Pysähdyin sen bensapumppujen viereen. Pystyin näkemään paikaltani autoravintolan sisäänkäynnin ja rakennuksen yhden lasiseinän. Pari sinisen valon kalvettamaa tarjoilijaa jutteli valkohattuiselle pikakokille lasin takana. Kerriganin punainen Ford ja Buick olivat hämärästi näkyvissä vastakkaisen seinän lasin lävitse.

Kerrigan seisoi autojen välissä ja puhui jonkin Buickissa olevan kanssa. Tämän kasvot olivat minulta piilossa ja hän ojensi paketin joka oli kääritty likaiseen paperiin tai sanomalehteeseen. Kerrigan tunki paketin takkinsa alle ja palasi autolleen. Buickin valot syttyivät. Se peruutti ja kääntyi sisäänkäyntiä kohden. Näin vilauksen karvakauluksisesta nahkapuserosta ja punaisen ja ohuen tukan kehystämistä kalpeista kasvoista. Bozey. Adrenaliinisuihku kohahti lävitseni. Seurasin häntä etelään, kaupungista pois päin.

Buickin kiitäässä maaseudun tummaa perspektiiviä kohden, jänni-

tykseni kohosi vauhdin myötä. Ohitin Kerriganin motellin vähän yli satanen taulussa. Nopeusmittari nousi sataankahteenkymppiin ja pysyi siinä. Buick pysyi näköpiirissä.

Muutama maili eteenpäin se hiljensi ja tuntui epäröivän, kääntyi pikatieltä oikealle. Sen valonheittimet pyyhkäisivät panskariaidan reunustamaa sivutietä. Sitten ne sammuivat. Ohitin risteyksen, hiljentäen asteittain ja näin sen valottoman hahmon matelevan sokeana pitkin tien pikistä pintaan.

Jarrutin tanakasti, tömähtääen multaan, sammutin omat valoni ja tein u-käännöksen. Kun ajoin hissukseen takaisin risteykselle, Buick oli hävinnyt näkymättömiin ja kuulumattomiin. Ajoin pikitielle sen perässä ja kurvailin lähes puoli mailia ilman valoja.

Yö oli tähdetön ja kuuton. Taivaan himmeä hohde oli tarpeeksi että pysyin suuntimissa. Tie kulki suoraan kuin metrimitta kummallakin puolen olevan korkean lanka-aidan välissä. Vasemmalla puolella oleva alaspäin viettävä aukea oli eroosion puurtama ja kyntämä kuin kuun pimeä puoli. Toisella puolella kummittelivat hylätyn lentotukikohdan konesuojet. Niiden ympärillä sementtiset kiitoradat lojuivat rehottavan nurmen keskellä kuin kaatuneet hautapaadet.

Aidassa oli aukko. Pysähdyin sen vieressä olevan ojan reunalle ja pyöräytin kolmekahdeksikkoni rullaa varmistautuakseeni että se oli täysin ladattu. Se oli. Nousin autosta. Cicadojen rahisevan huokailun ohella yö oli varsin hiljainen. Askeleeni saivat aikaan heikon äänen ruohikolla.

Aidan keskellä oli avonainen, suunnilleen kolmenkymmenen jalan levyinen kaksoisportti. Sen riippulukko oli jyrstetty risaksi. Tunnustelin sen teräviä reunuja sormillani. Sementtitie johti portin lävitse ja liittyi yhteen kiitoradoista. Lähimmän konesuojan ovet retkottivat avoimina. Buick seisoi niiden vieressä.

Painelin sitä kohden, poikki pariasataa jaardia avointa sementtiä. Raskaana roikkuvan taivaan alla ei ollut mitään muuta liikettä. Tunsin itseni pieneksi ja avoimeksi. Revolveri lohdutti kättäni kylmästi. Starttaava diesel vinkaisi kimeästi hiljaisuuden halki. Valonheittäjät leimahtivat luolamaisen suojan sisällä. Ryntäsin juoksuun, toivoen kerkiväni ennen kuin moottori lämpenisi. Mutta moottoria oli varmasti hehkutettu. Rekka vyöryi rakennuksesta.

vetäen perässään mahtavaa alumiinista puoliperävaunuuaan. Sen valonheittimet heilahtivat minua kohden. Kopin pimeydessä hohtivat valkoiset kasvot.

Kun rekka jyrisi kohden, tähtäsin huolellisesti tuulilasin vasempaan alakulmaan ja ammuin kahdesti. Säröt vetivät lasin hämähäkinseitille mutta se ei hajonnut. Poikkeamatta suunnasta tai hidastamatta rekka paahtoi suoraa kohti.

Kun se oli melkein päälläni, astuin sivuun ja juoksin siitä poispäin. Sen kaksoispyörät ärjyivät korvissani. Jokin tarttui hou sunlahkeeseeni ja tempaisi minua. Lensin ilmaan ja lämähdin sementille kuin säkillinen santaa. Liu'un yön umpikuja pitkin tajuttomuuden karkealle reunalle ja muljahdin sen ylitse.

Putous oli pitkä, luotisuora päässäni olevan pimeyden lävitse. Olin keski-ikäinen avaruuskadetti joka oli eksynyt linnunratojen keskelle ilman bensaa. Määrättömällä taidolla ja oveluudella sain asetettua suolanokareen komeetan pyrstön alle ja ratsastin sillä takaisin aurinkokuntaan. Selkä ja hartiat olivat putouksen verille hankaamat. Mutta oli ihmeen hyvä kotiin tulla taas.

Nousin istumaan ja tihrusin ympärilleni. Katsomista ei ollut muuta kuin paljas sementti, avonainen konesuoja, sen vieressä oleva hylätty auto. Jostain ja jokapuolelta cicadat nuheliivat minua: sinun olisi pitänyt seurata tiellä, vartoa ja niellä, seurata tiellä. Kipusin jaloilleni ja etsin asettani ja löysin sen. Autolleni oli pitkä matka.

Peruutin avonaisen portin lävitse ja ajoin konesuojan eteen. Valonheittimeni tunkivat sen pimeään sisukseen, saaden öljylaikun kimaltamaan siinä missä rekka oli seissyt. Siellä ei ollut muuta kuin tyhjä kolapullo, vuosien keräämät tomukerrokset peittivät seiniä, lattialla joitain alumiinimaalin läiskiä sementtilohkareilla. Kosketin erästä metallinhohteista läiskää sormellani. Se ei ollut aivan kuiva.

Menin ulkopuolelle Buickin luo. Se oli suhteellisen uusi auto mutta ajettu rämäksi. Kalifornian rekisterilaatat. Ei rekisteriötettä. Muutama ruskea savukkeentumppi tumpattuna kumiselle lattiamatolle. Nuuhkaisin niitä. Marijuanaa. Etuistuinten väliin oli tungettu lounaisvaltioiden maantiekartta. Otin sen mukaani ja ajoin takaisin pikatielle.

Pikitie jatkui sen toiselle puolelle ja työntyi kaukaisuudessa olevia kynnyskukkuloita kohden. Jäin risteykseen, moottori tyhjäkäynnillä

ja katsoin taakse, vuorista horisonttia kohden. Se oli suurten toiveiden ja toistuvien pettymysten pykäläinen kunktakäyrä.

Toisella puolen tietä oli mustavalkoinen liikennemerkki: LAS CRUCESIN KEHÄTIE. Yritin istuttaa itseäni Bozeyn housuihin. Jos hän olisi käännyntänyt oikeaan ja etelään, hän törmäisi aivan varmasti piirikunnan rajalla tiesulkuun. Pohjoisessa taas pikatie olisi vienyt hänet takaisin kaupunkiin. Kehätie vaikutti kaikkein oletettavimmalta, joten ajoin sille.

Neljän tai viiden mailin päässä risteyksestä, missä tie kääntyili korkeana ja kapeana kynnyskukkuloilla, tulin jyrkän mutkan takaa ja näin sykkivän punaisen valon. Musta auto oli parkeerattu vinottain tien poikki. Jarrutin pysäyksiin kohdalla. Se oli sheriffin Mercury.

Hän tuli kohden, pitäen punaista taskulamppua vasemmassa kädessään ja karbiinia toisessa kainalossa.

– Ajakaa tien sivuun ja tulkaa ulos. Pitäkää kätenne näkyvissä. Sitten taskulampun valokeila löysi kasvoni. – Vai te siinä taas olette.

Istuin kertakaikkisen liikkumatta karbiinin silmän ja taskulampun punaisen tuijotuksen edessä. – Niin tekin olette siinä taas. Oletteko nähty rekkaa?

- Mitä rekkaa?
- Meyerin puoliperävaunua.
- Istuisinko minä tässä jos olisin nähty sen? Hänen äänensä oli kärsimätön, mutta häntä aikaisemmin ravistellut viha oli kadonnut hänestä eikä jättänyt mitään muuta jälkeä.
- Kauanko te olette ollut tässä, sheriffi?
- Yli tunnin.
- Paljonko kello on nyt?
- Yksi, viittä yli. Mitä muuta te vielä haluatte tietää? Että mitä sapsukka minä tänään olen syönyt, esimerkiksi?
- Kuulostaa mielenkiintoiselta.
- Enpä ole kerinnyt sapsukoimaan. Hän nojautui ikkunasta sisään katsoakseen minuun. Taskulampun heijastus luovutti hänen kasvoilleen luonnottoman rusotuksen. – Kuka teitä on kolhinut?

Tehän olette äkkiä huolehtivainen. Olen syvästi liikuttunut. Lopettakaa pelleily. Ja vastatkaa minun kysymykseeni.

– No kun kauniisti pyydetään. Kaaduin. Kerroin hänelle missä ja miten. – Se punapää oli jemmannut rekan lentotukikohdan tyhjään konesuojaan. Hän tuhri Meyerin nimet pois alumiinimaalilla ja odotti että häly häipyi. Vajaa tunti sitten Kerrigan tapasi hänet Steakburger autoravintolassa ja sanoi että antaa mennä.

– Mistä te sen tiedätte?

– Minä näin heidät yhdessä. Punapää – nimeltä Bozey – ojensi Kerriganille paperipaketin jossa oli jotain, luultavasti jotain pitkää ja vihreää. Kerriganin palkka.

– Palkka mistä?

– Keikan alustamisesta ja karkumatkan järjestämisestä.

– Miten Kerrigan sellaista tekisi?

En vastannut. Tuijotimme toisiamme äänettöminä. Vuoret nousivat takanamme kuin kalliovuoksi, äänettömästi rautataivasta takoen. Hänen kasvonsa olivat hatunlierin varjostamina yhtä tutkimattomat kuin taivas.

– Etteköhän te ole vähän liian innostunut tästä Kerriganista? hänen sanoi. – En minäkään siitä paskiaisesta pidä. Mutta ei sen ole pakko merkitä että hän olisi kimpassa kaappariporukan kanssa.

– Kaikki tosiasiavat viittaavat siihen. Minä olen sanonut teille niistä muutaman. On niitä lisääkin. Hän tilasi sellaisen viinalastin mille hänellä ei ole mitään käytöä.

– Miten te sen tiedätte?

– Hänen myi Slipperin täänä aamuna. Hänen jättää vaimonsa toisen naisen takia ja hän tarvitsee valmista käteistä, ja paljon.

– Kuka se toinen nainen on?

– Ei teidän kälynne, jos se teitä vaivaa. Hänen tuntuu olevan jutun ulkopuolella. Tytön nimi on Jo Summer ja hänen on ollut kiinnitys laulajana Slipperissä. Parin viime viikon aikana hän on muhinoiutut Aquistan kanssa, ilmeisesti ollakseen valmis hoitelemaan hänet. Siinä teillä on tarpeeksi todisteita pannaksenne heidät ...

– Todisteita? Minulla on teidän juttunne.

– Tarkistakaa se. Uppoutukaa itse asiaan. Kerätkää epäillyt ennen kuin he lähtevät maasta.

– Tehän taidatte neuvoa minua velvollisuksissani.

– Se vaikuttaa tarpeelliselta.

– Älkää antako tuon vainoharhaisuuden johdattaa teitä. Kyllä

minä tunnen myötätuntoa tuon mukiloinnin jälkeen, minkä olette saanut kestää. Mutta on sitä pahempaakin kuin mukilointi. Niin, että minä en teinä ponnistelisi liikaa.

– Tuonhan voisi tulkitä uhkaukseksi.

– Niin voisi, mutta ei se ole. Ei se minulle hyvää tekisi jos teitä kolhittaisi minun alueellani – kolhittaisi oikein pahasti. Ei se tekisi hyvää teillekään. Ojan pohjalta on vaikea nähdä mitään ja vielä vaikeampi tehdä kun nupissa on kuula.

Käteni oli revolverilla taskussani. – Karbiininkuulako teillä on mielessänne?

Church sormeili karbiininsa tukkia. Kasvot olivat levolliset, melkein unelmoivat. Vuorilta tuleva kevyt tuuli kosketteli ja värisytti minua. Henkinen väristys meni vielä syvemmälle.

– Pelkäänpä että te ette oikein tajunnut asiaa. Minä en halua että teille tapahtuu mitään. Ottakaapa ystävän neuvo ja menkää tutkitutavaksi ja paikkailtavaksi sairaalaan ja levätkää sitten vähän. Tuon pitäisi olla aivan selvää.

– Selvää kuin vesi. Annan Kerriganin ja hänen kelpo ystäviensä olla.

– Antakaa vaan, vähäksi aikaa. En minä pysty ottamaan vastuuta teistä jos jatkatte hillumista. Hyvää yötä.

Hän astui taapäin päästääkseen minut kääntymään. Kun hänet viimeksi näin, hän seisoi tienposkessa autonsa vieressä, yksinäinen hahmo.

Ajoin takaisin kehätietä pitkin ja käännyin kaupunkiin päin. Sen valojen hehku oli kalpeampi ja tulet jotka niitä hehkuttivat olivat sammumassa. Muutama kuorma-auto meni ohitse etelää kohden, niiden valokilat pitkinä valkoisina sormina, ojentuen kohden aamua. Yksikään niistä ei ollut se rekka jonka olin aiemmin nähtyn. Bozey saattaisi olla jo poissa piirikunnasta, matkalla itään tai etelään. Kerrigan olisi matkalla Meksikoon.

Kerriganin suhteen olin väärässä. Hänen punainen autonsa seisoi motellin edessä sorakentällä. Moottori oli tyhjäkäynnillä ja sen siniharmaa pakokaasu tuprutteli ja höyrähteli ilmaan.

Parkeerasin pikatien poskelle ja kävelin takaisin avoauton luo. Se oli tyhjä. Katkaisin virran päältä ja panin avaimet taskuuni ja otin pistoolini esille. Kaikki muut, paitsi yksi motellin majoista olivat pimeinä, mutta pääräkennuksessa oli valoa. Se valui ulos eräästä sivuikkunasta ja kiilteli pienen, soikionmuotoisen uima-altaan pintaan. Kävelin altaan ympäri rakennuksen takaosaan. Vesi näytti syväältä ja kylmältä.

Valo tuli toimistosta. Sen takaovi oli vähän raollaan ja katsoin sisälle. Huone oli kalustettu uusilla kaluilla, pari kromituolia, metallinen kirjoituspöytä jonka pöytälevy oli mustaksi kirjailtu, seinillä hohtavia esineitä. Kerrigan oli suullaan kirjoituspöydän ja pienen, aukinaisen kassakaapin välissä. Kerriganin takaraivo oli myös auki. Tasaisessa ja tehokkaassa valossa pystyi näkemään hänen aivojensa värin.

Korkkimatto pään ympärillä oli verestä märkänä. Nostin päästä lyhyestä tukasta ja näin että kuti oli mennyt sisään silmien välistä. Se vaikutti keskikaliperiselta reiältä, ehkä kolmekahdeksikolta. Harmaat, kolmikulmaiset silmät olivat levinneet ikuiseen hämmäs tykseen. Käänsin ne takaisin lattiaa kohden ja kolusin nopeasti

hänen taskunsa. Kaukisuudessa kieppui sreenin ääni ohuena äänilenkkinä kattojen yllä.

Kerriganilla ei ollut lompakkoa, ei rahaa missään muodossa. Bozeyn hänelle antamasta paketista ei löytynyt jälkeäkään, ei hänen vaatteistaan eikä liioin kassakaapista. Kiskoin kassakaapin sisällön esille: laskuja ja mitätöityjä shekkejä, motellin nykyinen tilikirja. Motelli oli toiminut tappiolla.

Jossain motellin toisella puolella syttyi moottori, yskäisi ja sammui. Starttimoottori kähisi uudestaan, itsepintaisesti. Annoin vainajan olla ja seurasin katkennutta äänilankaa ulos. Se tuli yhdestä motellin takana olevalla kujalla olevista ovettomista autopilttuista.

Kähisevä moottori tarttui kiinni ja syttyi ulvoen. Aloin juosta kujan suulle, nahkaiset pohjat läpsien ja liukuen uima-allasta ympäröivällä kaakelilla. Pieni urheiluauto jonka rättikatto oli kiskottu alas peruutti avonaisesta autopilttuusta valaistun majan takaa, pysähtyi kumi vinkuen ja ulvaisi sitten pikatietä kohden. Jo Summerin kasvot olivat tummanpuhuvan päättäväiset tuulilasin takana.

Nostin pistoolini. – Pysähtykää. Minä ammun.

Sitten jotain raskasta ja kovaa ja röhkivää iskeytyi takaapäin jalkoihini. Kellahdin kumoon kujan sivuun. Pikkuauto kiersi minut, helistäen sepeliä kasvoilleni. Polvipari kumahti ristiselkääni kuin junttapeli. Käsivarsi kiertyi kuristamaan niskaa ja toinen käsivarsi kahmi pistooliani.

Pidin kiinni pistoolista ja nuijin sillä kurkkuni ympärillä olevan käden kyynärpäättä. Niskassani oleva mies mörisi kivusta. Hänen otteensa hölleni. Käyttäen hänen käsivarttaan vipuna kampesin hartiani hänen painonsa alle. Hän painoi varmaan sata kiloa. Lihakseni natisivat kun nousin jaloilleni. Kippasin hänet eteenpäin pään yli ja naulasin hänet selälleeni, toinen käsi niskan takana, toinen vääntelehtivien kinttujen välissä.

Ne oli verhottu mustaan nahkaan enkä pitänyt oikein hänen housujensa väristä. Vaihtelevassa valaistuksessa ne vaikuttivat olevan oliivinvihreän kankaan sisällä. Ne näyttivät osalta paikallisen poliisin univormua. Kainalossani koriseva ääni puhui jotain pidättämisestä.

Päästtin hänet menemään mutta noukin pistoolini ja osoitin sillä häntä kun hän pääsi jaloilleen. Se oli konstaapeli Braga. Tony Aquistan serkku. Hampaat olivat hohtava aukko hänen intiaaninmustissa kasvoissaan ja hengitys pihisi niiden lävitse kuin höyryvuoto.

– Tänne se pistooli.

– Lienee minulla paremmassa turvassa. Braga.

Vikkelät kivisilmät poukkivat pistoolista kasvoihini ja takaisin. – Antakaa se tänne. Minä näin kun te tähtäsite sillä tyttöä.

– Minä yritin pysäyttää häntä. Hän on yksi siitä kaappausporukasta. Teillä on sitten loistava taktiikka, päästää hänet nyt noin karkuun.

– Kuules nyt senkin suurkaupungin huuliveikko ...

Hän astui askeleen kohti. Liikautin pistoolin ja se sai aikaan estoja.

– Kuunnelkaa nyt. Hän on Kerriganin tyttö ja Kerrigan on toimistonsa lattialla aivot ulkona.

– Sekö se laukaus oli, josta tehtiin ilmoitus? Tekö siitä ilmoitteit?

– En.

Hänen ruskeat kasvonsa olivat miettimisestä lankkuna. – Tässä on yhteensattumia vähän pirusti liikaa. Onko teillä yleensä tapana löytää murhauhreja kaksittain?

– Minä seurasin Kerrigania. Jos haluatte tietää, miksi, kysykää sheriffiltä. Minä selitin asian hänelle vähän aikaa sitten.

– Ette kyllä helvetissä selittänyt. Hän on kaukana kehätellä, tiesululla.

– Siellä minä hänelle puhuinkin. Tavoista puheenollen, onko Churchillia tapana hoitaa myös pikkuhommat?

– Minä kysyn kysymykset. Hän otti jälleen askeleen kohden pistooliani, nojaten itseään sen esittämää uhkaa vasten kuin vastuulessa kävelevä mies. – Minä sanon viimeisen kerran. Pudottakaa se ase.

– Anteeksi vaan, Braga. Minä tarvitsen sitä. Minä menen nyt tytön perään.

– Te pysytte täällä.

Hän kyyristyi ja kopeloi kuvettaan. Minulla oli mahdollisuus ampua häntä tai tulla ammutuksi. Tai tempaista häntä sitten sillä

kaikella mitä minulla oli jäljellä, luottaen mahdollisuuteen että löytäisin hänen ulospäin työnnetyn leuankärkensä. Löysin sen. Hän lojui kyljellään, hyvin hiljaa, sikiöasennossa.

Kuulin naksahduksen takaani. Valaistun majan ovi aukeni. Hapsottavahiuksinen nuorukainen tuli minua kohden punaisessa pyjamassa, kävelien kuin unissaan. Astuin Bragan ohi ja kävelin vastaan.

– Kuka te olette?

– Allister Gunnison. Nuorempi. Hän kuulosti hovimestarilta joka kuuluttaa itsensä omiin hautajaisiinsa. – Oletteko te se konstaapeli jonka kutsuin? Olen varma että kuulin laukauksen.

– Mihin aikaan.

– Uskoisin että se tapahtui viisitoista yli yksi. Satuin vilkaisemaan matkakelloani kun ääni herätti minut. Sitten kuulin juoksevien askeleiden ääntä.

– Tulivatko ne tähän suuntaan, kujaa kohden?

– Eivät, uskoisin että ne menivät päätietyä kohden, motellin toiselle puolelle.

– Miehen vai naisen?

– En todellakaan pysty sanomaan. Ulos päästessäni näkyvissä ei ollut ketään. Sen jälkeen kun olin soittanut teille yleisestä puhelimesta, tulin takaisin majaani ja otin luminolin. Pelkäänpä pahoin että sain shokin tai jotain sellaista – pääsin siitä vasta nyt eroon. Olen nähkääs erittäin hermostunut luonne, hermoni eivät kestä jännitystä.

– Ette te ole ainoa. Onko se urheiluauto teidän?

– M.G:kö? Kyllä, se on minun.

– Teidän ei pitäisi jättää siihen avaimia. Se on varastettu.

– Voi luoja, hän sanoi. – kuinka hirveää. Äiti tulee järkyttymään määrättömästi. Ja minun pitää tavata hänet huomenna Pasadenassa. Teidän täyty y kertakaikkiaan saada se takaisin minulle, konstaapeli.

Hänen likinäköiset silmänsä tirkistelivät minua ensimmäisen kerran, katsoivat kasvojani, vaatteitteni riekaleita. – Te ette olekaan – oletteko te poliisi? Käsi nousi suulle.

– Erikoisagentti Washingtonista, sanoin. – Olemme panneet merkille että käytätte punaista pyjamaa. Paras varoa, Gunnison.

Jätin hänet pureskelemaan rystysiään hurjien arvailujen vallassa. Braga liikahteli kun kuljin hänen ohitseen. Juoksin loppumatkan autolle. Tai ainakin tein juoksuliikkeitä enkä kaatunut kasvoilleni.

Ennen kuin pääsin kaupungin rajoille, tajusin takaa-ajon toivottomuuden. Jo'lla oli pitkä etumatka ja hän ei menisi takaisin niihin paikkoihin joissa oli ollut.

Sen sijaan menin tapaamaan rouva Kerrigania.

Apinanleipäpuun takana olevassa talossa soi musiikki: pianon ja jousien hermostunut vuorokeskustelu. Säälikää minua, sanoi piano. Me säälimme sinua, sanoivat jouset. Musiikki katkaistiin poikki kun koputin ovelle. Rouva Kerrigan aukaisi sen varmuusketjulle.

– Kuka siellä?

– Archer.

Hänen äänensä ja olemuksensa olivat epämääräiset. – Aivan niin. minä muistan – motellissa.

– Tulin juuri sieltä. Teidän miehellenne on tapahtunut onnettomuus.

– Auto-onnettomuusko?

– Ampumaonnettomuus.

– Don? Onko hän loukkaantunut vakavastiin?

– Hyvin vakavasti. Saanko tulla sisälle?

Hän haparoi ketjua, sai sen vihdoin auki ja astui sivulle päästääkseen minut sisälle. Hänellä oli ankaraleikkausinen sininen seviottiaamutakki jossa oli valkoisia raitoja. Hoikat sääret oli verhottu sen alla nailoniin ja hänellä oli kengät jalassaan.

– En saanut unta, hän sanoi. – Kai minulla oli jonkinlainen aavistus että jotain oli vinossa. Olen vain istunut ja kuunnellut Bartókia. Se on vähän samanlaista kuin omien ajatusteni kuunteleminen – aamukahden ajatusten.

Hän sulki oven päättäväisellä kilahduksella ja koetti saada itsensä kuntoon. Silmät olivat hieman turvonneet, kyynelistä tai unettomuudesta. Ne lepäisivät kasvoillani.

– Te olette loukkaantunut myös, Archer.

– Ei sillä ole nyt väliä. Minä pysyn kyllä hengissä.

– Kuinka pahasti Don on haavoittunut?

– Niin pahasti kun vain voi.

– Minun pitäisi kai mennä hänen luokseen, vai mitä? Hän meni rappusten alapäähän, kääntyi sitten käsi kaidenupilla. – Tarkoitatteko että hän on kuollut?

– Hänet murhattiin, rouva Kerrigan. Minä en teinä menisi sinne. He tulevat kyllä tänne.

– Ketkä he?

– Poliisi, sheriffin miehet. Niillä on muutama kysymys kysyttävä–nään teiltä. Niin minullakin.

Hän siirtyi epävarmasti oven kautta olihuoneeseen ja nojasi sohvan valkoiseen silkkikäsinojaan, keinuen hiljaa kuin hoikka puu tuulenpuuskassa. Hän hieroskeli otsaa sormenpäillään. Pystyin näkemään ranteen siniset suonet.

– Älkää ihan heti, pyydän. Se konsertto soi yhä minun päässäni. Minun ei olisi pitänyt panna sitä päälle kun tunsin itseni niin haavoittuvaiseksi. Minulla on sellainen tunne kuin olisin tullut leskeksi kaksi kertaa samana yönä. Hän kohotti päättääni. – Kuinka hänet tapettiin? Sanoitteko että hänet ammuttiin?

– Motellin toimistoonsa, ei enempää kuin puoli tuntia sitten.

– Ja pitäisikö minun ymmärtää asia niin että minua epäillään?

– En minä ainakaan.

– Miksette?

– Sanotaan nyt vaikka että minä pidän kasvoistanne.

– Mutta minä en, hän sanoi lapsen vakavuudella. – Minä en pidä kasvoistani. On teillä varmasti parempi syy.

– *No, hyvä on. Ammutteko te hänet?*

– En. Hän jatkoi karkeammalla, kovemmallä äänellä: – Mutta älkää vain erehtykö luulemaan minun tunteitani minkäänlaiseksi suruksi. Se on yksinkertaisesti – hämmennystä. En minä tiedä, minkälaisia tunteita minun pitäisi tuntea. Ei minulla ole itseasiassa paljoa tunteita jäljellä. Ja en pysty sanomaan että pahoittelen sitä että se tehtiin. Don ei ollut hyvä mies. Mutta mitäs pahaa siinä nyt oli, luulisin. En minä ole hyvä nainen.

– Minä en teinä puhuisi noin poliisille. Poliisien ajatuksset kulkevat miehellään yksinkertaisia, itsestään selviä ratoja ja tulevat ilmeisesti pitämään teitä pääepäiltynä. Te tulette tarvitsemaan joka tapauksessa alibin. Onko teillä sellaista?

– Mille ajalle?

- Suunnilleen viime tunnin ajaksi.
- Minä olen vain ollut täällä kotona.
- Eikö kanssanne ole ollut ketään?
- Ei. Olen kuunnellut levyä tunnin tai vähän enemmän. Ennen sitä minulta meni varmasti tunti kun keräsin helmiä. Minä pudotin niitä verannalle. Kun olin kerännyt ne kaikki, heitin ne menemään. Eikö se ollutkin mielipuolinen teko? Hänen sormensa palasivat ohimolle jotka olivat kuopallaan, pehmeät ja hauraat kuin simpukan kuoret. – Don sanoi aina että minä olen mielipuoli. Luuletteko, että hän oli oikeassa?

– Minun mielestäni te olette kelpo nainen joka on saanut kestäää paljon kärsimyksiä. Olen pahoillani että teidän täytyy kestäää vielä lisää.

Kosketin hänen sinistä seviottiolkaansa. Se ei painunut kosketuk-seni alla. Hän istui jäykkänä, räpytellen kynneliä takaisin.

– Älkää osoittako sympathiaa. En ole tottunut siihen. Mieluummin olisin vaikka syytettynä hänen surmaamisestaan. Tuntisin kai itseni vähemmän tyhjäksi kuin nyt.

- Mitä jos olisittekin surmannut? Kieltäisittekö sen?
- Enpä usko, hän sanoi hitaasti. – Rehellisyys on yksi jäljellä olevista hyveistäni. Luultavasti ainoa.
- Miksi te väheksytte niin itseänne?
- Joku muu sen teki puolestani, asiantuntija. Don pystyi olemaan oikein sadistinen kun henki alkoi häntä liikutteli. Henki liikutteli häntä usein. Nainen sulki silmänsä tiiviisti hetkeksi. – Olin minäkin julma. Ei se ollut aivan yksipuolista. Totuus on, että kun hän lähti tästä talosta tänään – Don jätti minut tänä iltana, herra Archer, ja minä ajattelin silloin että tapan hänet. Minä oikein näin sen ajatuksissani. Pystyin näkemään ihan selvästi kuinka seuraan häntä pitkin katua ja ammun häntä selkään. Olisin saattanut tehdä sen myös, jos minulla olisi vain ollut ase. Mutta eihän siinä olisi ollut mitään mieltä, vai mitä? Hänen silmänsä hohtivat kuin tummat, siniset valopisteet. – Kuka hänet oikein tappoi, tiedättekö te?

– Vaikea sanoa. Summerin tytö oli kyllä murhapaikalla . . .

– Se hänen saastasilmäinen ruskeatukkansako?

Nyökkäsin. – Hän pääsi livistämään varastetulla autolla. Ei se kylläkään todista, että hän murhasi miehenne.

– Se olisikin ironista, jos hän olisi. Koko tilanne on ironinen. Don oli aikeissa aloittaa uuden elämän, niin kuin hän sanoi. *Vita nuova*. Naisen huulet kääntyivät sanojen ympärillä.

– Ei se ole niin ironista miltä näyttää. Teidän miehenne oli uponnut kurkkuaan myöten rikoksiin. Se hänelle väkivaltaisen kuoleman hankki.

Tämä ravisti naisen eroon mielialastaan, kuten olin toivonutkin. Hän nousi äkkiä pystyn. – Oliko Don sekaantunut johonkin rikokseen? Olette varmaan erehtynyt.

– Ei pysty erehtymään. Se Summerin tyttö oli siinä myös mukana, jos se nyt teitä lohduttaa. Tiedättekö te siitä rekan kaappaamisesta?

– Kyllä. Sheriffi oli täällä tänä iltana.

– Mitä hän halusi?

– En minä tiedä. En ollut huoneessa kun he puhuivat. Äänistä kyllä sai selville että he riitelivät. Ilmeisesti Don voitti.

– Kuulitteko, mistä he riitelivät?

– En. Kun Brandon – kun sheriffi Church oli lähdössä. kysyin häneltä, että mikä oli vikana. Hän kertoi minulle varastetusta rekasta.

– Tuntuiko hän epäileväni miestänne?

– Ei. Hän oli oikein kiukkuinen, mutta ei sanonut sanaakaan Donista, ei suuntaan tai toiseen.

– Mihin aikaan hän oli täällä?

– Siinä kymmenen maissa.

– Oletteko te ja sheriffi sinuja keskenänne?

– Kyllä, kai me olemme, jos sillä nyt on merkitystä. Brandon on ollut perhetuttava vuosikaudet. Isäni ja hänen isänsä olivat hyväystävät.

– Käsittääkseni Church ponnisteli itsensä huipulle alhaalta.

– Niin, hänen isänsä oli parturi, jos te sitä tarkoitatte. Ei se estänyt minun isääni olemasta hyvä ystävä hänen kanssaan. Kun nainen puhui isästään, hänen kasvoissaan tapahtui muutos, ne kovenivat ja samalla jalostuivat. – Isä oli demokraattinen ja antelias mies. Hän auttoi Brandonia pääsemään yliopiston lävitse.

– Olisikohan se voinut auttaa miestänne voittamaan sitä riitaa sheriffin kanssa?

Kesti hetken ennen kuin hän tajusi tarkoitukseesi. – Ei tietystikään. Eivät henkilökohtaiset asiat vaikuta Brandoniin.

- Oletteko varma asiasta?
- Aivan varma. Minä tunnen Brandonin.
- Ja olette kiintynyt häneen?
- En nyt sanoisi että olen *kiintynyt* häneen. Ei kai kukaan ole. Minä vain ihailen, mitä hän on saanut aikaan. Minä ihailen hänen rehellisyyttäänsä.

– Mitä hän sitten on saanut aikaan?

- Hänen ponnisteli ylös melkein pohjalta, niin kuin sanoitte. Hänen tekijäitsestään parhaan sheriffin, mikä tässä piirikunnassa on koskaan ollut. Ja kyllä minä ne muut tiedän, hän lisäsi. – Isä oli korkeimman oikeuden tuomari.
- Sanoiko miehenne mitään tappelustaan Churchin kanssa?
- Ei se mikään tappelu ollut. He vain väittelivät. Ei, eihän Don minulle mitään koskaan kertonut. Onhan se ymmärrettäväää, jos hän oli sekaantunut rikokseen niin kuin sanoitte.
- Kyllä hän oli.
- Minä en kyllä ymmärrä, kuinka te voitte olla niin varma.
- Juttelin Summerin tytön kanssa tänä iltana. Hänen ei tiennyt kuka olin, ei ainakaan vähään aikaan ja puhui enemmän kuin oli aikoutut. Hänen ja miehenne ja mies nimeltä Bozey olivat kaikki sekaantuneita siihen kaappaukseen. Olette kai nähtytkin tämän Bozeyn miehenne kanssa – nuori, punatukkainen hampuusi jolla on vesikauhuisen koiran silmät. Hänenlä on nahkapusero, sellainen joita lentäjät käyttävät.
- Ei, en minä ole koskaan nähty häntä. Mutta kuvaukseni tuntui tekevän tilanteen todelliseksi hänelle, ehkä vasta ensimmäistä kertaa. – Ei se voi olla totta! Don oli motellissa minun kanssani eilen.

– Koko päivänkö?

- Suurimman osan iltapäivää. Hänen tuli lounasajan jälkeen tutkiakseen tilikirjoja. Sitten hän alkoi ryypätä toimistossa. Hänen on ryypänyt aika paljon viime aikoina.
- Oletteko varma että hän ei lähtenyt toimistosta?
- Niin varma kuin vain voin yleensä olla. En minä tietystikään istunut häntä vahtaanmassa. Mutta olen kertakaikkiaan varma että

hänellä ei ole mitään tekemistä sen ampumisen kanssa.

– Oli paljonkin, rouva Kerrigan. Oli hän sitten itse paikalla, tai ei, hän oli yksi niistä jotka ovat vastuussa.

– Tarkoitatteko te, että Don suunnitteli kylmäverisesti murhan saavuttaakseen sillä jotain?

– Olen kyllä aika varma että hän suunnitteli kaappauksen. Murha oli yksi osa sitä. Ja mikäli minä jotain ymmärrän, niitä kahta rikosta ei voi erottaa toisistaan.

Nainen sanoi eräänlaisella ällistyksellä: – En minä tiennyt yhtään. Tiesin minä että hänellä oli vaikeuksia, mutta en minä tiennyt, kuinka vakavaa se oli. Hänen olisi pitänyt sanoa minulle, nainen kuiskasi itsekseen. – Olisi hän saanut vaikka talon. Tai mitä vain.

Keskeytin hänen itsesyytöksensä: – Tässä jutussa taitaa olla muutakin kuin ryöstömurha. Aviomiehenne kuolema vetää koko jutun avonaiseksi.

– Tehän sanoitte että se tyttö – Jo Summer . . .

– Hän on tietysti luonnollinen epäilysten kohte. Mutta en minä oikein tiedä. He olivat aikeissa lähteä yhdessä. Tyttö oli rakastunut häneen.

– Rakastunut häneen?

– Omalla tavallaan. Rakastunut häneen ja siihen mukavaan elämään minkä mies oli hänelle luvannut. He olivat menossa Guatemalaan ja aikoivat elää elämänsä onnellisina loppuun asti.

– Kuinka te voisitte semmoista tietää? Naisen kasvot olivat kärsimysnaamio.

– Hän kertoi sen minulle itse. Ei hän valehdellut. Kai hän kuvitteli muttei sentään valehdellut. Se oli ainoa mielenkiintoinen juttu jonka hän kertoii. Se meni pikkuisen sekavaksi, mutta ideana oli, että Anne Meyerillä oli jotain tekemistä kaappauksen kanssa. Tony Aquista kertoii Jo'lle jutun Anne Meyeristä, ja se juttu sitten muutti alkuperäisen suunnitelman.

– Minkälaisen jutun?

– Minä tässä toivoin, että te olisitte voinut kertoa, rouva Kerrigan. En minä saanut kuulla sitä. Tyttö alkoi epäillä ja livisti.

Naisen silmät laajenivat. Niiden tummansinisellä syvyydellä ei ollut pohjaa. Hän sanoi hitaasti ja huolellisesti: – Miten te saitte päähänne, että minä tietäisin mitään Anne Meyeristä?

- Te puhuitte aika paljon hänestä motellissa, ennen kuin meidät keskeytettiin. Te halusitte että hänet löydettäisi ja että häntä varjostettaisi, kai muistatte?
- Taidanpa mieluummin unohtaa. Minä olin melkein mielipuole-na mustasukkaisuudesta. Nyt se kaikki on sitten loppu. Ei ole enää syytä olla mustasukkainen.
- Tarkoitatteko, että Anne Meyerille on tapahtunut jotain?
- Tarkoitan että mieheni on nyt kuollut. Eihän kuolleen miehen tähden voi olla mustasukkainen. Kuvittelin joka tapauksessa turhia. Ei kyseessä ollut kuitenkaan se nainen.
- Mutta oli yhteen aikaan, niin te sanoitte.
- Kyllä, mutta se oli jo loppunut. Jouduin väärille poluille viime perjantaina tapahtuneen tapauksen jälkeen. Don tarjosi hänen käytöönsä mökkiämme vuoristossa. Anne tuli tänne hakemaan avaimia ja minä kuulin puheet – liiketoimesta. Naisen ääni muuttui teräväksi. – Ei hänellä ollut oikeutta tehdä sitä. Mökki kuuluu minulle. Se minua kai ärsyttää.
- Missä se mökki on?
- Perdida järvellä. Isä rakennutti sen yli kaksikymmentä vuotta sitten kun ne rakensivat padon.
- Voisikohan se nainen olla yhä siellä?
- En minä usko. Don sanoi että ei. Kun Anne Meyer ei tullutkaan töihin maanantaina. Don ajoi mökille katsomaan että mikä häntä viivytti. Mutta nainen oli poissa kun hän pääsi paikalle. Niin Don ainakin sanoi.
- Hänen tarinansa pitäisi tarkistaa. Onko mökillä puhelinta?
- Ei, paikalla ei ole lainkaan yksityispuhelimia. Se on aikamoista korpea.
- Haluaisin saada teiltä luvan mennä sinne ja etsiä häntä.
- Tietysti. Jos te nyt uskotte sen mitään selvittävän.
- Miten sinne pääsee?
- Hän neuvoi yksityiskohtaisesti. Mökki oli Sierran läntisellä rinteellä, suunnilleen parin tunnin vuoristoajon päässä Las Crucesista. – Minä haen teille avaimet.
- Ovatko ne kaksoiskappaleet?
- Ei niitä ole kuin yhdet.
- Tyttöhän toi ne sitten takaisin.

- Don toi. Maanantai-iltana. Tyttö kai oli jättänyt ne sinne.
- Oliko miehenne matkassa koko maanantain?
- Kyllä hän oli. Ei hän tullut kotiin vasta kun pitkälti puolen yön jälkeen.
- Mutta hän ei ollut nähty tyttöä?
- Hän sanoi ettei ollut.
- Uskotteko että hän puhui totta?
- En minä tiedä, nainen sanoi. – Minä putosin kärryiltä vuosia sitten. Ei, en minä häneltä kysynyt missä hän oli ollut koko päivän.
- Mitä te luulette hänen tehneen?
- Ei aavistustakaan.

Nainen lähti huoneesta ja palasi hetken kuluttua takaisin, kaksi Yale-avainta ja pari pienempää riippulukon avainta kilisten nikkeli-renkissa. – Siinä. Hyvää onnea.

Sanoin: – Sitä onnea saattaisi parantaa se ettette kertoisi tästä kenellekään. Varsinkaan kenellekään viranomaiselle.

- Brandon Churchiako tarkoitatte?
- Häntä.
- Onko teilläkin ollut hankaluksia hänen kanssaan?
- Tuo on vähän laimeasti sanottu. Church vihaa minua rajusti. Kun me ensiksi tapasimme, hän vaikutti kohtuulliselta ja me tulimme toimeen. Sitten alkoi mennä pieleen. Hähän on teidän ystäväenne. Mitä hänellä mahtaa olla mielessään?
- En minä voi teeskennellä tuntevani häntä. Tiedän että hän on hyvä mies. Isä arvosti häntä kovasti. Naisen onnistui hymyllä nuutuneesti. – Voisikohan teitä osaltaan syyttää pieleen menosta?
- Yleensä kai voi.
- Ehkä häntä ärsyttää että ulkopuolin tunkee mukaan. Brandon ottaa työnsä erittäin vakavasti. Älkää huolehtiko, en minä sano hänen sanaakaan teistä. Nainen tarjosi minulle kättäään. – Kai huomaatte, että luotan teihin? Enkä edes tiedä tarkalleen, miksi minun pitäisi . . .
- Koska voitte. Kaikkea hyvää vain. Mutta en minä kyllä teinä luottaisi kaikenmaailman ihmisiin aivan huolettomasti.
- Tarkoitatte taas Brandonia, ettekö vain?
- Taidanpa tarkoittaa. Kun hyvä mies alkaa hapettua . . . en päättänyt lausetta.

Voimakas moottori ulvoi kukkulan kuvetta ylöspäin. Se pysähtyi talon eteen. Kate Kerrigan meni ikkunaan.

– Siinä paha missä mainitaan.

Katsoin hänen olkansa ylitse. Church kipusi ulos mustasta Mercurystään ja tuli kadulta johtaville asvaltiaskelmileille. Braga puhisi hänen perässään kuin lihava intiaaniakka. Menin takaovesta ulos kun he tulivat sisälle edestä.

Ajoin itäään aavevuoria kohden. Kun olin muutaman mailin takana kaupungin rajoista, jokin räsähti rikki silmieni sisällä kuin kapseli. Siitä valui pimeyttä aivoihini ja turtuneisuutta kehoni. Pysäytin autoni tien pientareelle. Jossain lounaassa olevilla kukkulilla lentomajakan kykloopinsilmä tarkasteli yhä taivasta. Toivoiin olevani sähkölläkäyvä teräsmies.

Ajoin hissukseen yön täyttämien kukkuloiden halki kunnes tulin leirintäalueelle. Vuokrasin majan tihrusilmäiseltä pojalta ja nukuin huonosti, painiskellen painajaisten kanssa muhkuraisella petillä.

Perdida järvi oli kapea vesiliuska jota pitä koossa kahden metsäisen vuoren väliin tungettu tuhannen jalan korkuinen sementtipato. Kun hellin kuumaa autonmoottoriani joskus aamupäivän puolessa välin yli viimeisen nousun, näin ensimmäisen vilauksen järvestä puiden välistä. Sierran harjanteilta tuleva tuuli rypytti sen kiiltävää pintaa ja sihisytti ikivihreitä.

Pikitie seuraili rantaviivaa. Ajoin matkailumajan ohitse, tienvarsiravintolan ja majasekamelskan. Kaikki oli suljettu ja luukut pantu kiinni talvea varten. Suunnilleen puolessa välin järven viiden tai kuuden mailin pituutta tulin huoltoasemalle joka näytti siltä että se voisi olla avoin. Pysähdyin bensapumppujen eteen joita suojeli kuorimattomista pölleistä rakennettu katos ja nojasin tyttäään.

Kun mitään ei tapahtunut, astuin ulos ja kävelin auton ympäri. Yhteen katoksen tukiparruista oli kiinnitetty käsinkirjoitettu ilmoitus:

’Olen mäellä. Ottakaa ilmaa ja vettä tarpeen mukaan. olkaa tervetuleita. Pensaa tarvitsee odottaa. Olen takaisin 10neltä (aamulla)’.

Täytin kihisevän jäähdyttäjän ja ajoin eteenpäin. Puolen mailin päässä huoltoasemalta oli tien vastakkaiselle puolelle naulattu mäntyyn sään pieksemä puukyltti: GREEN THOUGHT: CRAIG. LAS CRUCES. Sen alapuolelle oli naulattu uudempia metallikilpiä: LIIKEMIES J. DONALD KERRIGAN. Käänyin sorakujalle.

Mökki oli rinteellä, pihassa puiden takana. Se oli iso yksikerroksinen rakennus jossa oli syvä veranta. Sen neliskulmaiset punamänty-parrut olivat iän harmaannuttamat. Ikipuiden varjot roikkuivat sen yllä kuin talven esimaku.

Askeleeni kolahtelivat verannan lankuilla. Ikkunoiden puukaihtimet roikkuivat avoimina. Katsoin oven vieressä olevan moniruutui-

sen ikkunan lävitse isoon tupaan jonka seinät oli tammipaneloitu ja jonka katossa oli viistot kattoparrut. Toisessa päässä huonetta oli kivitakan edessä kuin höyryjyrän lanaama kodiak-karhun talja.

Aukaisin lukon ja menin sisälle. Ilma oli sisäpuolella viileää ja väljähentyiden hippojen hajun kyllästämää. Punamäntylankkuisen sohvapöydän päällä oleva pronssituhkakuppi oli puolillaan tupa-kantumppeja joista suurin osa oli huulipunan tuhrimia. Pöydällä oli kaksi ryypylasia, toisen reunassa juoruava punainen puolikuu. Kun nuuhkaisin laseja, niihin koskettamatta, tiesin että niissä oli joskus ollut hyvää bourbonia.

Menin takan luo ja tunnustelin ritilällä olevaa kevyttä puutuhkaa. Se oli kylmää. Kun nousin ylös, havaitsin jotain karhun taljamaton karvoilla. Se oli ruskeaemalinen naisten sukkauhan solki. Haroin taljaa sormillani ja löysin toisen soljen. Karhun lasisilmät tuijottivat blaseerattuina. Sen hampaat olivat jähmettyneet irstaaseen irvistykseen.

Kuljin makuuhuoneiden lävitse. Yksi niistä oli suuri bunkkahuone jonka seinän vierustoilla oli puolisen tusinaa kaksikerroksisia sänkyjä. Lattialla olevaa tomua ei oltu häiritty viikkoihin tai kuukausiin. Toinen kahdesta pienemmästä makuuhuoneesta oli niinikään ollut käyttämättömänä. Toista oli sen sijaan käytetty hiljattain. Lattia oli lakaistu. Vaahterapuissa sängyssä oli nukuttu mutta sitä ei oltu sijattu. Suoristin rypistyneitä lakanointia. Niiden keskellä oli veltto kumiesine.

Huoneessa ei ollut vaatteita tai matkatavaraita, mutta talonpoikaistyylien lipaston päällä oli muutamia esineitä. Naisten kynsivilla, avonainen kasvovoidepurkki, kilpikonnakuorisankaiset aurinkolasit, useita sukkauhan solkia, samanlaisia joita olin löytänyt karhun taljalta. Vieressä olevasta kylpyhuoneesta löysin hammas-tahnaa ja hammasharjan, huulipunaa ja pullollisen ehkäisyvahtoa. Juuri niitä tavaroita jotka olivat puuttuneet Anne Meyerin asunnosta Las Crucecissa.

Keittiö oli vahakangasta ja oksaista mäntylautaa hohteleva. Nestekaasuliedellä olevan kattilan pohjalla oli kärpäsiä kuhisevia spaghettiin jätteitä. Keittiöpöytä oli katettu kahdelle ja jätetty silleen vaikka astiat olivatkin likaiset. Keskellä pöytää sojotti tyhjä viinipullo.

Jätin keittiön laiskoille syyskärpäsille ja päästин itseni ulos takaovesta. Takaseinällä olevan pressun alle oli pinottu muutama syli lapeja. Vilkaisin pressun alle ja näin torakoita. Pihalla oleva ulkogrilli oli tyhjä. Pitkään ulkorakennukseen oli heitetty menneiden kesien muistoja: telttatuoleja, pieni jolla ja vieheitä. Pyöriskelin ulkorakennuksessa ja pihan männynneulasakiilla. Ei mitään.

Menin takaisin mökkiin keittiön oven kautta. Ilma tuntui tumme-nevan ja tiivistyneen hylättyissä huoneissa. Olohuoneessa sain hetkellisen paniikkitunteen. Pelkäsin että yksi jättimäisistä keloista rojataisi katosta sisään. Älytön pelko katosi äkkiiä mutta jätti jälkeensä tappion tunteen. Sammuneen takkatulen edessä lojuva lasisilmäinen karhu ja verenpunaiset tupakantumpit himmeästi hohtavassa tuhka kupissa olivat kertakaikkisen häijyn näköisiä. Painuin ulos.

Lukitsin oven perääni, en niinkään pitääkseni tunkeilijat ulkona, vaan sulkeakseni tappion tunteen sisälle. Se livahti seinien lävitse ja seurasi minua polkua pitkin, natkuttaen ajatusteni takapenkeillä halaileville painajaisunille, siellä missä seksi ja kuolema kaulailivat.

Huoltoaseman eteen naulattu ilmoitus oli poistettu. Pienen kivirakennuksen ovi oli auki ja harmaatukkainen nainen tuli ulos. Hänellä oli jalassaan farmarihousut ja päässään runtattu miesten vilttihattu, jonka nauhaan oli pantu taimenperho kuin kokardi.

- Päivää. Bensaako halutaan?
- Pannaan kymmenen.

Ojensin hänelle avaimet ja seisoin vieressä kun hän käsitteli letkua. Naisen kasvot olivat neliskulmaiset ja ahavoituneet ja silmät tuijottivat niistä kuin joku olisi tirkistellyt seinän lävitse oksanrei'istä.

- Oletteko te Los Angelesista?
- Olen.
- Te olette tämän päivän ensimmäinen asiakas.
- Kausi alkaa olla aika lopuillaan, vai mitä?
- Se on loppu, mitä minuun tulee. Panen lapun luukulle tällä viikolla ja menen vuorilta pois ennen kuin alkaa tulla lunta. Majatalon vanha Mac on ainoa joka täällä on talvet läpeensä. Pitäköön paikan. Nainen nosti tippuvan suuttimen ylös ja luki mittarista: – Se on sitten kolme ja kolme varttia.

Annoin hänelle kymmenen dollarin setelin: olin muuttanut yöpai-

kassani matkashekin käteiseksi ja hän kaivoi vaihtorahat farmareiden sa taskusta.

– Täällä on paljon turisteja Los Angelesista kesääkaan. Mikä teitä tänne näin myöhään kiskoo?

– Katselen vain ympärilleni. Täällä taitaa olla paljon ihmisiä laakson kaupungeista?

– Kyllä on, tulevat tänne kuumuutta pakoon. Mökkiläisiä tulee joka puolelta – Fresnosta, Bakersfieldistä, Las Crucesista. Minä asun itse Fresnossa talvisaikaan. Poikani on juuri aloittanut collegessa.

– Sehän on hyvä.

– Ralph on kunnon poika, hän sanoi kuin tyrmätäkseen vastakkaiset väittämät. – Ralph pitää minua arvossa vaikka muut eivät pitäisikään. Kyllä Ralph tietää kuka on hyvä äiti. Ja eikä hän pelkää työtäkään. Auttoi minua koko kesän tässä asemalla ja syksyisin hän tulee viikonloppuisin. Ralph on oikein miehinen poika, ei niin kuin eräät muut.

– Mukava kuulla että sellaisiakin poikia on. Loin suhteita, mutta satuin myös tarkoittamaan sitä. – Minun hommassa sitä tapaa kaikenlaisia tyyppejä.

– Minkälainen homma se sitten on?

– Olen etsivää.

– Vai niin. Taitaa olla mielenkiintoista työtä. Ralphin isä – herra Devore, oli konstaapeli ennen kuin ryhtyi ... muihin hommiin. Nainen katsoi minua kovin ja kirkkain silmin pumpun takaa. – Etsittekö jotain, hyvä herra?

– Oikein arvattu.

– Ei täällä muita ole enää paikalla kuin minä ja vanha Mac ja metsänvartijat. Majatalo on suljettu talven ajaksi. Seurasin naisen katsetta ja näin järven yläpäässä majatalon ruskeat katonhuiput. Nainen kääntyi puoleeni, silmissään jotain tyttömäisen pelästynyttä.

– Ei kai kyse ole Ralphista? Ei kai hän ole tehnyt mitään pahaa?

– Kyseessä on nuori nainen nimeltä Anne Meyer. Minulla on kuva hänestä.

Hän vilkaisi kuvaan joka esitti nauravaa tyttöä rannalla. – Kyllä vaan, hän sanoi. – Sitähän minä ajattelin. Tiesin kyllä että ei hän mikään herranenkeli ole.

- Olette siis nähnyt hänet?
- Monta kertaa. Hän tuli usein tänne sen lipparin kanssa joka meni naimisiin Katie Gragin kanssa.
- Kerriganin.
- Juuri sen. Lippari ja naistennaurattaja, mikäli minä semmoisen osaan tunnistaa. Naisen suu oli tiukka ja ankara. – Päättikö Katie vihdoinkin ottaa eron siitä?
- Olette hyvä arvaamaan. Ajattelin: ette tarpeeksi hyvä, mutta hyvä kuitenkin.
- Sanoisin että jo oli aikakin. Minä olen tuntenut Katie Graigin polvenkorkuisesta lähtien. Hän oli älykäs ja herttainen lapsi niin että ei paremmasta väliä, mutta jotenkin ei vain koskaan oppinut pitämään huolta itsestään. En minä nyt tahdo arvostella vanhaa tuomaria. Hän oli hieno mies ja ei se ollut hänen vikansa. Ei kai se ollut kenenkään. Hän oli jo kihloissa sen San Franciscolaisen Talley Raymondin kanssa, mutta sitten hän kaatui sodassa ja se sai Katien kierteeseen, jos niin nyt voi sanoa. Hän meni naimisiin väärän miehen kanssa, uskokaa huviksenne. Kyllä minä tiedän minkälaisista on mennä naimisiin väärän miehen kanssa. Naisen raskas niska punastui viiruiseksi. – Kun minä vaan ajattelen että minkälaisista naisen tuhlausta on mennä naimisiin Kerriganin tyylisen miehen kanssa, saan sydämentykytyksiä. Ja sitten sen miehen piti tulla tänne ja tehdä vanhan tuomarin huvilasta sellainen – sellainen jalkavaimojen läävä, niin se on. Hidas punastus nousi naisen kasvojen rusketuksen alla. – Minä hölötän liikaa. Hän tuijotti uutterasti kädessään olevaa valokuvaa, kuin kohdistaakseen tunne-latauksensa siihen.
- Milloin te näitte tämän naisen viimeksi?
- Kai se oli maanantaina. Hän oli täällä koko viikonlopuun, ensimmäisen pitkään aikaan. Taisi olla ainoa kerta tänä kesänä. Olin vähän yllättynyt nähdessäni hänet.
- Miten niin?
- Herra Kerriganilla on uusi nainen, sen takia. Nainen vilkaisi suvaitsemattomasti majatalon suuntaan. – Viime kesänä oli erilais-ta. Se naikkonen tuli miehen kanssa käytännöllisesti katsoen joka viikonloppu, ihan noin vain. Minä mietin usein että mahtako Katie tietää siitä. Minun teki mieli kirjoittaa nimeton kirje, mutta en sitten kirjoittanutkaan

- Minua kiinnostaa viime viikonloppu, sanoin.
- No, se nainen tuli tänne lauantai-iltapäivänä ja huiusi vettä. Hänen jäähyttäänsä kiehui. Niin minunkin, kun minä näin hänet. Olisi minulla ollut ronttia sanoa hänelle että järvi on täynnä vettä ja että hän voisi hypätä sinne varsin hyvin. Mutta Ralph ei olisi pitänyt siitä. Hän oli täällä ja sanoi että minun pitää säilyttää hyvät suhteet asiakkaisiin. Sillä tavalla Ralph puhuu.
- Minkälaisista autoista hän ajoi?
- Mustaa Chrysler rättikattoa. Mistähän se rahat senkin ostamiseen on saanut, herra tietää. Tai piru ainakin.
- Oliko hän yksin?
- Oli, vaihteeksi. Mutta tyttö oli pyntäty ja prässätty miehen hurmaamista varten ja minä sanoin silloin itselleni: 'Miestä sinä olet tänne tullut tapaamaan, ei tarvitse esittää viatonta'. Ja niin se oli kanssa.
- Tuliko Kerrigan sitten tänne myöhemmin?
- Ei se tyttö tänne ompelutoitikään tullut tekemään viikonlopuksi. Näin ne yhdessä maanantaina. Ja kyllä minä uskon että Kerrigan oli mökillä hänen kanssaan koko viikonlopuun. On minulla parempaakin tekemistä kuin vakoilla häntä ja hänen hempukkaansa. Mutta maanantai-aamuna minä sitten tuli kalastamasta ja näin ne tiellä. Olivat matkalla majatalon suuntaan.
- Kummatkin? Kerrigan ja Anne Meyer?
- Jos se nyt sen naisen nimi on. Ainakin hänellä oli nainen mukanaan. En nähty hänen kasvojaan – hänellä oli hattu päässä – mutta kyllä se varmaan oli hän.
- Pystyisittekö menemään valalle siitä?

Nainen oli hetken verran hieman hämmentyneen näköinen. – Kyllä varmasti, jos Katie tarvitsee sitä avioeroonsa.

- Oletteko varma ettei se ollut rouva Kerrigan itse?
- E-hei. Minä tuntisin Katien vaikka hänellä olisi pottusäkki päässään. Ei se hän ollut. Tämä se oli. Nainen heristi valokuvaa.
- Otin sen hänen kädestään. – Ajoiko nainen?
- Ei ajanut. Hän oli taaksepäin nojallaan istuimella, kasvot niinkuin nurkkaan käännettyinä. Ja sen takia en päässyt näkemään häntä oikein kunnolla. Vaikka ei siinä paljoa menettänytkään.
- Sanoin – Rouva Devore – se hän on teidän nimenne, vai onko?
- Ien

– Tämä nainen jonka te näitte Kerriganin kanssa. Oletteko varma että hän oli hengissä?

Hänen kasvonsa tulivat ällistyksestä rumiksi. Hänen näytti hämmästyneeltä bulldogilta. – Aikamoinen kysymys.

– Osaatteko vastata siihen?

– Ja mikä etten pystyisi. En minä nähnyt hänen liikkuvan tai puhuvan mutta ei hän kyllä ainakaan kuolleelta näyttänyt. Pitäisikö hänen sitten olla kuollut?

– Nyt on perjantai. Hänet nähtiin viimeksi maanantaina, ellette sitten ole nähnyt häntä sen jälkeen.

– Ei, en ole nähnyt. Mitäs nyt on oikein vialla?

– Murha. Las Crucesissa on vallalla oikea epidemia.

– Jestas. Naisen leukaluu työntyi ulospäin ja alahampaat rapsuttivat muutamaa ylähuulen mustaa haiventa. – Ehkä Ralph oli sitten oikeassa.

– Minkä suhteen?

– Sen kaverin joka tuli tänne sunnuntai-iltana. Koputteli ovea siinä kymmenen maissa ja halusi soittaa. Minä sanoin että ei meillä semmoista ole – tämän seudun ainoa puhelin on metsähuollon hallussa. Se pieni poskisolisti ei uskonut. Se äityi pahaksi ja halusi tehdä asiasta henkilökohtaisen: jotain että kun hän on meksikaano ja että minä en laske häntä sisälle sen takia. Minä sanoin, että pahnat, ei minulla ole mitään meksikolaisia vastaan. Ei se uskonut sitäkään.

– Miltä hän näytti?

– No, kyllä hän meksikolaiselta näytti vaikkei sillä tavalla puhunutkaan. Puhui aika hyvää englantia, ihan yhtä hyvää kuin minäkin. Mutta hän oli semmoinen tummanpuhuva ja tukka oli sillä tavalla ihan musta, vähän kihara. Ja mustat silmät, sellaiset kun niillä on. Ne pyörivät sen päässä kuin se olisi ollut tärähtänyt. Sitä Ralphkin ajatteli. Onneksi Ralph oli täällä. Hänen oli käytännölli seesti katsoen pakko heittää se mies korvista ulos.

– Sanoitteko että hän oli pienikokoinen mies?

– Teihin tai Ralphiin verrattuna oli. Keskikokoinen. Aika hyvä krooppa, mutta minun piti melkein nauraan kun se halusi tapella Ralphin kanssa.

– Mitä hän sanoi?

– Jotain että hänen pitäisi soittaa tärkeää puhelu ja että voisiko hänen käyttää meidän puhelinta. Minä sanoin että kyllä vaan jos sellainen olisi. Sitten hän alkoi ikäväksi ja alkoi nimitellä. Siinä vaiheessa Ralph astui kuvaan. Ralph nappasi häntä puseronkauluksesta ja kiikutti autolle. Hän kiljui Ralphille espanjaksi. Ralph sanoi sitten jälkeen päin että on hyvä etten minä osaa espanjaa.

Ralph ei pitänyt juttua kuitenkaan mitenkään hassuna. Kyllä *hän* sitä kaveria osasi käsitellä mutta hän oli huolissaan muista ihmisiä. Hän sanoi että hänen mielestään kaveri oli vaarallinen. Puolipsykopaatti, hän taisi sanoa, jotain sellaista. Ralph tutki psykologiaa oikein tosissaan. Hän sanoi että ne erottaa usein silmistä: niillä on semmoinen autio ilme silmissä niin kuin ketään ei olisi kotona. Semmoinen tällä oli kyllä ihan varmasti. Jos hän sitten vaikka on juuri se jota te etsitte? Naisen kasvot muuttuivat kirkkaaksi uteliaisuudesta.

– Minä löysin hänet eilen, jos hän nyt sitten on se mies jonka hänen luulen olevan.

– Ja hän teki murhan?

– Hän oli mukana yhdessä.

– Kuka hän oikein on?

– Hänen nimensä on Tony Aquista, sanoin. – Palataanpa takaisin maanantai-iltapäivään, te sanoitte että Kerrigan ajoi naisen autoa majatalolle päin?

– Kyllä vaan.

– Entä sitten se majatalon vanhus?

– Tarkoitatte varmaan MacGowania. Hän on talonvahtina.

– Näkikö hän heitä teidän jälkeenne?

– En osaa sanoa. En ole puhunut hänen viime kuukauden aikana. Naisen suu niittaantui jälleen tiukaksi. – En siitä lähtien kunnse vanha kulkuri antoi isotyttärensä ruveta pyörimään Kerriganin kanssa. Hän on vastuuton vanha pöllö, vanha pöllö.

– Onko se tyttö se uusi nainen josta mainitsitte? Kerriganin nainen?

– Tyttö meni Las Crucesiin hänen kanssaan viime kuussa ja eikä ole tullut takaisin. Mitäs te luulette?

– Minä luulen että hänen nimensä on Jo Summer. Olenko oikeassa?

– Josephine. Josephine MacGowan. Ukko kyllä sanoo häntä Jo'ksi mutta sukunimessä teillä on kirjaimet vaihtuneet.

– Joku on vaihtanut. Onko MacGowan siellä nyt?

– Ellei sitten ole muuttanut tapojaan. Ei hän koskaan minnekään lähde. Minä luulisin että hän ajaa autollaan vuorilta korkeintaan kerran vuodessa.

Kiitin naista tiedoista ja kiipesin autooni.

– Kuulkaas, herra, mitä Las Crucesissa on oikein tapahtunut?

Onko Katie Graig ihan kunnossa?

– Oli muutama tunti sitten. Mutta aviomies ei ole. Hän on kuollut.

– Hänetkö se tapettiin?

– Muunmuassa.

– Katiella ei kai ollut mitään tekemistä asian kanssa, vai mitä?

– Ei, sanoin. – Ei ollut.

– Luojan kiitos. Katie on ollut aina minun herkkä kohtani vaikken ole häntä pariin vuoteen nähtytkään. Opetin häntä tekemään perhoja kun hän oli vielä pieni keltatukkainen rasavilli. Vanhat muistot hehkuttivat naisen silmiä. – On sitten kamalaa seurata kun vuodet vierii ja kuinka ne tuovat kärsimyksiä ihmisiille. Minä tiedän, kuinka Katie on kärsinty.

Niin minäkin.

Majatalo oli kaksikerroksinen rönsyilevä rakennus jonka julkisivussa repotti säänpieksemiä päreitä. Sen luukkujen sulkemat ikkunat vaikuttivat auringossa torkkuvilta. Vuorenrinne nousi sen takana, ja kauempana korkeat Sierrat tunkivat kaljunvalkoisia kaariaan stratosfääriin.

Parkeerasin hirsisen maalaisverannan eteen ja kävelin soratietä joka johti talon takapuolelle. Harmaaorava poukki karkuun askeleitteni ratinaa, vilkaisten pari kertaa taakse, varmistuakseen että se oli varmasti huomattu. Närhi tirkisteli minua kuusenoksalta. Varoitin sitä että ääntelisi siivosti.

Kuusen toiselta puolen ilmestyi näkyviin haalareihin sonnustautunut harmaapartainen mies. Hän liikkui kömpelösti nykien ja liukuen. Nojaten toisella kädellä kuusta vasten hän vilkaisi harvahampaisesti virnistäen lintua. – Älkää välittäkö siitä. Se luulee omistavansa koko paikan.

Närhi räpisi ylös alas yhtenä sinisenä pienenä kiukkuna. Se syöksähti kohden miehen harmaita hiuksia, tulittaen äänensä staccato-sarjoilla. Vanhus heilautti sen pois, nauraen äänellä joka oli melkein yhtä kimeä ja mitätön kuin linnunkin. Lintu lensi kuusen latvaan ja keinahteli siellä kuin kirkkaansininen joulutähti.

– Se luulee olevansa kuningas linnassaan, vanha mies sanoi, tai paremminkin joikui, – ja me olemme surkeita talonpoikia. Miehen silmät olivat mustat ja kirkkaat puskistuneiden kulmakarvojen alla.

– Oletteko herra MacGowan?

Hän hieraisi niskaa kädensyrjällä. – Se on nimeni. Tiedätte minusta enemmän kuin minä teistä.

– Archer. Lew Archer. Olen yksityisetsivä joka tutkii poliisin kanssa katoamistapausta.

– Katoamistapausta? Hän lausui sanan lieväällä skotlantilaisella

ääntämyksellä, kauan sitten maahantuodulla.

- Las Crucessa on kadonnut eräs nainen.
- Kuka nainen se on? Ei kai Josephine?
- Kuka hän on?

Ääntämyksen kanssa hyvin yhteen sopiva epäilys kurtisti ihoa silmien ympärillä. – En ole ihan varma, hyvä herra, että kuuluuko se asia teille yhtään.

- Antaa sitten olla.
- Hyvä on.

Jätin kysymyksen Josephinesta toistaiseksi sivuun. – Kadonneen naisen nimi on Anne Meyer. Hänet nähtiin täällä viime viikonloppuna, rouva Devore näki hänet huoltoasemalla. Rouva Devore arveli että ehkä te pystyisitte auttamaan minua.

- Se nainen arvelee aina kaikenlaista. Mutta ei mieti puoliakaan sanomiaan sanoja. Mitä jutulla on minun kanssani tekemistä?
- Hän näki naisen Kerriganin matkassa maanantai iltapäivänä. He olivat matkalla tähän suuntaan. Tunnetteko te Donald Kerrigania?
- Enköhän tunne, hän sanoi synkästi. – Kyllä, minä näin ne maanantaina. Menivät tästä ohitse hevosaitauksille vievää tietä pitkin.

- Pystyisittekö te kuvailemaan naista?

Hän pudisteli valkoista päättään. En minä päässyt niin lähelle että olisin pystynyt häntä tarkastelemaan. Taisi olla nuori nainen. Hänellä oli tummanruskea puku ja jonkinlainen hassu hattu päässään. Tukka taisi olla tumma.

- Ja tämän te huomasitte kun auto ajoi ohitse?
- Ei. En minä niin sanonut. Te panette sanoja suuhuni. Hän nojasi köyryt hartiansa puunrunkoa vasten ja katsoi oksien väliin. Kuivettunut parrantöpö sojotti minua kohden syyttävästi.
- Anteeksi. Käsitin väärin.
- Ei mitään. Näin kun se Kerrigan ajoi ohitse ja kun siitä michestä on kysymys, nainen olisi ... Mies lopetti ja yski kouraansa. – Minä vaan sitä tarkoitan että minulla on vähän selvitettyvä Kerriganin kanssa. Yksityisasia. Minä ajattelin että tässä minulla on tilaisuus vaihtaa pari sanaa hänen kanssaan. Ei hän siihen suuntaan pystynyt pitkälle ajamaan: tie loppuu tuolla

ylhäällä tallien takana. Ja minä sitten seurasin jalan. Kesti aika kauan ennen kuin pääsin sinne. Kävely on ollut vähän heikkoa siitä asti kun lonkka murtui. Aikanaan minä olisin tuollaisen nyppylän painanut juoksussa enkä olisi edes hengästynyt. Olin kova vuorikii-peilijä nuorena valtameren tuolla puolen.

Miehen silmissä oli mannervälejä ja vanhat ajatukset kiertelivät niiden poikki. Näytin hänelle Anne Meyerin kuvaan palauttaakseni hänet asiaan.

– Tämäkö nainen Kerriganin kanssa oli?

– Saattoipa ollakin, hän vastasi hitaasti. – Mutta saattaapa olla ettei ollutkaan. Minähän sanoin etten päässyt tarpeeksi lähelle. Kun pääsin kukkulan huipulle tallien taakse, näin ne puiden välistä. Ne olivat notkossa vesitankin takana, kaivoivat kuoppaa.

– Tekivät mitä?

– Ei tarvitse huutaa, on minulla kuulo tallella. Kaivoivat kuoppaa.

– Minkäläista kuoppaa?

– Ihan normaalilta tavallista kuoppaa maahan. Minulla käväisi mielessä että jos ne vaikka olivat ampuneet laittomasti peuran ja nyt sitten hautasivat. Minä huusin että lopettaisivat, että tämä on yksityisaluetta. Ehkä minun olisi pitänyt odottaa ja ryömiä lähemmäksi. Mutta kun olen ollut yksinäni vuosikausia, tulen äkkiä kamalan ääiseksi.

– Varsinkin Kerriganille?

– Taidatte tuntea hänet. Olisittepa nähnyt kun ukko pomppasi kun kiljaisin. Hän ryntäsi autolle, se nainen perässään. Se oli parkeerattu vesitankin taa sinne, missä tie tekee lenkin niin että ei minulla ollut minkäänlaisia mahdollisuuksia pysyä perässä. Mutta sain minä hyvän lapion sieltä. Vahingoniloinen hymy levitti hänen kasvojaan ja hän näytti näivettyneeltä pikkupojalta jolla on tekoparta. – Haluatteko nähdä sen?

– Katsoisin mieluummin kuoppaa. Voimmeko me ajaa sinne?

– Kyllä kai. Minä varoitan kyllä, siinä ei ole paljoa katsomista. Tavallinen kuoppa. Vaikka tietysti, jos ei ole aikaisemmin kuoppaa nähnyt . . . Mies päästi kimeän näрhen räkätyksen.

– No helvetti, sanoin, – kuopassahan minä olen aina.

Muutaman sadan jaardin päässä majatalosta tie mutkitteli kukku-

lankuvetta, häviten kärripoluksi. Ohitimme aurinkoisen aukion jolla oli talleja ja hevosaitauksia. Niiden takaa kukkula nousi jyrkästi, nousua korostivat sen epätasaisilla rinteillä kasvavat korkeat puut. Nämä vilauksen puisesta vesisäiliöstä joka seisoi huipulla korkeiden telineiden nokassa. Matelimme sitä kohden pitkin tiukkamutkaista polkua, pieni vaihde silmässä.

Pysäytin auton ylikaartuvien puiden muodostamaan vihreään tunneliin.

– Tuolla alhaalla, sanoi MacGowan.

Hän vei minut graniittiluukan poikki joka tunkeutui maasta esiiin kuin katkennut kylkiluu, ja alas notkoon. Kuoppa oli suunnilleen kuuden jalan pituinen, kahden levyinen. Se oli suunnilleen haudan muotoinen, mutta matalampi, ei jalkaa syvempi. Sen vierellä oli männynneulainen hiekkaläjä. Laskeuduin polvilleni ja koitin kuopan pohjaa sormin. Kuopan pohja oli tiivis. Sitä ei oltu kaivettu syvemmäksi ja täytetty sitten uudestaan.

– Minähän varoitin teitä että ei siinä ole paljoa katsomista, vanha mies sanoi takanani. – Mitähän ihmettää ne pirun hölmöt olivat tekemässä. Aarteenkaivussa, vai?

Nousin ylös ja käännyin MacGowanin puoleen. – Kumpi heistä kaivoi?

– Nainen.

– Uhkasiko mies pistoolilla, tai mitään sellaista?

– Ei, mikäli minä näin. Saattoihan hänellä olla sellainen taskussa. Hän seisoi ihan tässä samassa kohdassa kuin minä nyt, kädet taskuissa. Juuri sellainen hänelle tyypillinen juttu, antaa naisen tehdä likaiset työt.

– Kun he juoksivat pois, sanoitteko että mies juoksi edellä?

– Niin se oli. Ei ole äijä varmasti juossut vuosikausiin niin lujaa. Itseasiassa, nainen kompastui ennen kuin pääsi tielle.

– Missä hän kaatui?

– Minä näytän.

Kiipesimme notkon toiselle puolelle, missä tie teki lenkin ja kääntyi takaisin alamäkeen. Mies osoitti matalaa ojaa sen vieressä. Se oli hukkunut manzanita puskiin joiden oksat olivat punaiset ja kiiltävät, kuin ne olisi kasteltu juuri vereen.

– Ihan näillä hujakoilla, hän sanoi. – Mies oli jo autossa kun hän

kaatui. Ei hän noussut edes autosta pois auttamaan kun on sellainen lihava lössökkä.

- Ette taida olla kovinkaan kiintynyt Kerriganiin?
- En kyllä varmasti ole. Ei ole paljoa aihetta.
- Mitä selvitettävää teillä on hänen kanssaan?
- En minä siitä mielelläni puhu. Perhejuttu, koskee isotytärtäni.

Hän on vain nuori tyttö ...

Hän huomasi että en kuunnellut ja lopetti. Silmäni olivat havainneet jotain kiiltävää manzanitan keskellä. Se oli naisten kengän korko joka oli juuttunut kahden graniittilohkareen väliin. Muutama kiiltävä, väännytynyt nauha työntyi esiin sen päästä. Kiskoin sen esiin käsin: keskikorkkuinen korko, kuminen kantalappu ja päällystetty jo kuluneella ruskealla nahalla.

– Hän on tainnut katkaista korkonsa, mies sanoi. – Huomasin että hän käveli omituisesti kun nousi ylös. Ajattelin että hän oli loukannut jalkansa.

- Mihin he menivät täältä?
- Ei täältä *voi* mennä kuin yhteen suuntaan. Mies osoitti mäkeä alas.

Paikaltamme pystyi näkemään järven elohopeavälkähtelyn puiden lomasta. Aurinko killui sen yläpuolella kuin valtava, ääneton puhalluslamppu. Padon muodostaman huulen takana Voimala ja teollisuusalue olivat piilossa. Sen takana kanjonin rinteet viettivät alas piiloon ja katosivat kuumanvalkoiseen horisonttiin. Las Cruces oli piilossa katseilta laakson valkoisen autereen takana. Sitä oli vaikea kuvitella metsän korkeassa viileydessä, mutta tiesin että siellä se oli, viisinekymmeninetuhansine asukkaineen sen kaduilla hikoilemassa. Katsoin kädessäni oleva nahkaesinettä ja mietin mielessäni, kuka niistä viidestäkymmenestä tuhannesta oli Tuhkimo.

Vein MacGowanin kotiin. Hän asui pienessä ruskeassa mökissä majatalon takana. Siinä oli jyrkkäkulmainen katto kuin alppimajas sa ja etueveen oli maalattu haalistuneita auringonkukkia. Hän yllätti minut pyytämällä juomaan kupin teetä.

Hän äänsi tee-sanan englantilaisittain, kuin olisi nauttinut sanan vanhan mantereen mausta. Hänen ololuoneessaan oli myös jotain vanhaa mannerta runsaiden, ikivanhojen tupakanväristen huonekalujen keskellä. Matkaradion vieressä lojui joitain *Punchin* vanhoja numeroita. Seinillä oli kuvia *Illustrated London Newsistä* ja muutama vanha valokuva.

Yksi niistä oli suurennos joka esitti paitahihasillaan olevaa lihaksikasta miestä, jonka käsi oli hilkkapäisen naisen harteilla. Hän seisovat valkoisen puutalon edessä, toisilleen hymyillen. Vaikka talo oli ruma kuin laatikko ja pariskunta köyhästi vaatetettu, asetelmassa oli jotain idyllistä. Hymyissä oli sotaa edeltäneen ajan viattomuutta. Katsoin pariskuntaa tarkemmin ja huomasin että mies oli MacGowan, parrattomana ja nuoruutensa loistossa.

Vanhus könkkäsi keittiöstä. – Pannu kichuu kohta. Istukaapa.

– Olette kovin ystävälinnen.

Kiitellään vuorotellen. Tervetuloa vieraalle. Minulla ei ole käynytkään ketään kuukauteen ja eläminen on käynyt yksinäiseksi muorin kuoltua. Hän osoitti valokuvasuurennosta peukalollaan. Siinä hän on, ja minä, kaksikymmentäviisi vuotta sitten. En minä aina tällainen erakko ole ollut.

– Oletteko te täällä kaikki talvet?

– Olenpa hyvinkin.

– Minä en kyllä kestäisi tätä yksinäisyyttä.

Hän istahti jäykästi plyyshiselle nojatuolle joka pölläytti pölypil-

ven hänen painostaan. Osa pölystä jäi ikkunasta tulevaan valoon ja kieppui siinä kuin poriseva kultaneste.

– Yksinäisyyttä on niin monta sorttia, herra – mikäs teidän nimenne nyt olikaan?

– Lew Archer.

– Monta sorttia yksinäisyyttä, hän toisti. – Semmoinen jonka itse itselleen hankkii on parasta. Yksinelämisestä saa tiettyä tyydytystä, silloin kun ei tarvitse ketään, varsinkin kun on vanha. Maailma-kiertäminen, nähkääs, alkaa väsyttää. Olen tehnyt kaikenlaista aikanani, seitannut A.B.-linjalla Glasgowsta, kasvattanut venhää Manitobassa, mainannut hopeaa Nevadassa ja kuparia Traversen kaivoksilla. Olin talonmiehenä San Berdoossa ennen tänne tulooni. Mutta ei kaupunki minulle koskaan oikein sopinut. Minä menin melkein joka vuosi loman ajaksi takaisin Traverseen.

– En ole tainnut kuulla Traversesta. Onko se Kaliforniassa?

– On, tuolla Nevadan rajoilla. Hän osoitti jälleen valokuvaa. – Tuo kuva otettiin Traversessa aikoinaan, silloin kun siellä oli vielä yli tuhat ihmistä. Nyt se on kummituskaupunki, ei muuta kuin rakennukset jäljellä ja suurin osa niistäkin valumassa pitkin alamäkeä. Kaivos on, nähkääs, tyhjä. Viimeksi kun minä olin siellä kolme, neljä vuotta sitten, siellä ei ollut yhtä ainoata elävää ihmistä. Mies hymyili muistellen. – Sopi oikein hienosti San Berdoon jälkeen.

– Oliko teillä muuta perhettä kuin vaimo? Halusin päästää jälleen kysymykseen isotyttärestä.

– Meillä oli poika, hän sanoi. – Hän olisi suunnilleen teidän ikäisenne nyt. Hän kuoli onnettomuudessa Terminal Islandilla. Hänet vapautettiin palveluksesta kun hän oli töissä telakalla, mutta sitten ne tapattivat hänet kumminkin. En nähty häntä silti pitkään sitä ennen. Hän löi hyntteet yhteen filippiiniläisen tytön kanssa enkä oikein tykännyt asiasta.

Vanhuksen ajatuksset siirtyilivät hänen omien tunteidensa häilyvisä valoissa ja muuttuvissa tuulissa: – Ei se ollut Jo'n vika että hän kasvoi vähän villiksi. Hänen äitinsä meni uudestaan naimisiin – tällä kertaa taas filippiiniläisen kanssa – ja ne antoivat tyttösen juoksennella niitä Long Beachin katuja kun hänen olisi pitänyt olla koulussa.

- Puhutteko pojantytärrestänne?
- Kyllä. Hän asuu nyt Las Crucesissa. Ette kai te sattumalta tunne häntä?
- Saatan tunteakin, sanoi huollettomasti. – Mikä hänen nimensä on?
- En muista sitä uutta nimeä, mutta hän kutsuu itseään Jo Summeriksi useimmiten. Se on sellainen taiteilijanimi, hän tahtoo ammattilaulajaksi. Ehkä te olettekin kuullut hänen laulavan siinä yökerhossa Las Crucesissa – Golden Slipperissä?
- En, mutta olen tavannut hänet.
- Hän nojautui eteenpäin natisevassa tuolissaan. – Mitäs te ajattelette siitä paikasta missä hän on töissä? Se on vähän sellainen huonomainen paikka, vai mitä?
- Pelkäänpä että on.
- Niin minäkin hänelle sanoin, mies ilmoitti. – Sanoin hänelle ettei kenenkään nuoren, naimisissa olevan naisen pitäisi olla sellaisessa kapakassa. Ei ainakaan kun pomona on sellainen mies kuin Kerrigan. Mutta ei hän kuunnellut. Minä olen liian vanha ja hän liian nuori ja emmekä me osaa toisillemme puhua. Hänen mielestään minä olen vanha höppänä. Voi olla että olenkin, mutta en vain osaa olla huolestumatta hänen puolestaan. Oliko hän kunnossa kun näitse hänet?
- Minun ei tarvinnut vastata. Pannu sirisi ja alkoi viheltää. MacGowan meni keittiöön. Sillä aikaa kun hän valmisteli teetään, yritin miettiä, mitä hänelle vastaisi.
- Hän teki siitä mustaa ja katkeraa, niin kuin ajatuksenikin.
- Hyvää teetä, oli se minkä minä sitten sanoin.
- Hän nyökkäsi kiitokseksi kallistetun kuppinsa takaa. Se oli oikea kunnon kuppi, koristeltu vanhanaikaisin vaaleanpunaisin ja kultaisin kukkakuvioin. Hän asetti sen varovaisesti viereensä pöydälle.
- Teidän pitäisi kuulla kun hän laulaa. Ei sitä jatsia mitä hän siellä yökerhossa laulaa, mutta joitain vanhoja lauluja, 'Annie Laurie', 'Ruispellon poikki'. Minä sain hänet laulamaan minulle kun hän oli täällä minua katsomassa.
- Milloin se tapahtui?
- Viime kuussa. Hän tuli tänne mäelle joskus syyskuun ensimäisen hujakoilla ja toi miehensä mukanaan. Vanhuksen tummat

silmät tuijottivat kasvojani. – Tunnetteko te myös hänen miehensä? Minä en muista hänen nimeään.

- Miltä hän näyttää?
- Jos totta puhutaan, minä en pitänyt hänen naamastaan. Hänen on punatukkainen poika ...
- Bozey?
- Niin se on. Te tunnette hänet. vai?
- En oikein hyvin.
- Minkälainen poika hän on? Miehen kasvot tummuivat ja painuivat naamaluihin kiinni. – Minäpä sanon, miksi kysyn. Hänen ei käyttäytynyt niin kuin nuoren aviomiehen pitää kuherruskuukaute-naan.
- Oliko se heidän kuherruskuukautensa?
- Niin he sanoivat. Minulla oli kyllä epäilykseni. Vähän ikävä ajatus, mutta minä jopa epäilin että he eivät olleet oikein kunnolla naimisissa. Mies ei kohdellut häntä sopivalla kunnioituksella. Kuinka he tulevat toimeen keskenään?
- En osaa sanoa. Tiedän kyllä että hän on raju miehekseen. Näettekö nämä jäljet minun kasvoillani?
- Pitäisi olla sokea ettei näkisi. En vain kehdannut sanoa.
- Bozey ne minulle antoi.
- Antoi vai? Nyrkkiraudallako?
- Älkää vain sanoko että hän telasi teitäkin.
- Ei hän saanut mahdollisuutta. MacGowan sanoi synkästi. – Minä potkaisin hänet pellolle kimpสineen ja kampsuineen ennen kuin hän kerkesi yröttämään mitään minun kanssani. Mutta se oli kyllä vähän aikaa hilkulla.
- Mitä tapahtui?
- Minä olin pyykillä sinä päivänä kun hän lähti. He olivat jossain ulkona ja minä aukaisin heidän matkalaukkunsa katsoakseni että kaipaisiko mikään pyykiä. Ravistelin sitten yhden likaisen paidan ulos ja siihen oli käärity pistooli, automaattipistooli ja nyrkkirautapari. Se ei näyttänyt oikein hyvältä. Minä pengoin vähän lisää ja löysin ne rahat laukun pohjalta.

- Rahat?
- Niin. Paljon rahaa. vanhoihin sanomalehtiin kääritynä. Ja setelit olivat isoja. Siinä oli varmasti tuhat dollaria. Ei siinä ollut

minun mielestääni mitään järkeää. Sellainen isokokoinen pummi jolla ei ollut varaa edes hotelliin kuherruskuukautenaan. Niin että kun he sitten tulivat takaisin, kysyin siitä rahasta. Ja nyrkkirauodoista. Js pistoolista.

– Se oli rohkeasti tehty.

– Älkää ihmetelkö, ryhdyin varotoimiin. Latasin hirvikivääriini ja pidin sitä polvilla kun juttelin hänelle. Hän näytti tappoon valmiilta mutta pyssy piti kaukana.

– Mitä hän sanoi?

– Eipä paljon mitään. Nimitti minua vain muutamalla häijyllä nimellä ja meni makuuhuoneeseen ja otti laukkunsa, pani ne autoon ja ajoi pois. Jo ei halunnut että hän olisi lähtenyt, mutta hän ei välittänyt tytöstä yhtään. Jätti tytön kuin vanhan räsyn. Ei kai häntä voi sen pahemmin haukkuu kun hän ryhtyi Kerriganille sen jälkeen. Hämmennys rypytti vanhuksen otsanahkaa. - Mutta kertokaapas, onko hän taas Bozeyn kanssa?

– Enemmän tai vähemmän.

– Onko hän joku rosvo tai joku sellainen?

– Joku sellainen. Kertoiko Bozey koskaan mitään taustastaan?

– Ei paljoakaan. Hän oli täällä vain pari päivää. Hetkinen, kun minä mietin. Hän mainitsi Uuden Meksikon kerran tai pari, nalkutti joistain yhdysmiehistään Albuquerquessa.

– Minkälaisista yhdysmiehistään?

– Likeyhteyksistä. Hän taisi puhua jotain alkoholinmyynnistä. Mutta minä tiesin että hän oli tyhjänpieksijä enkä kiinnittänyt paljoa huomiota.

Te varmasti kyselitte hänestä Jo'lta kun hän oli mennyt.

Kyllä, mutta ei hän tiennyt paljoakaan. Hän sanoi tavanneensa miehen viikkoa aikaisemmin, Los Angelesissa. Minä yritin taivutella häntä ettei olisi mennyt miehen perään. Vanhus liikahti epävarmasti. – Taitaisi olla parasta mennä katsomaan häntä taas.

– Matkasta voisi tulla pitkää.

Hän katsoi minuun kysyvästi.

Herra MacGowan, kuinka teidän terveytenne laita on? Onko sydämenne hyvässä kunnossa?

Kiinnostukseni imarteli häntä ja hän paukutti rintaansa. – Ei pumppuhuoneessa mitään vikaa ole. Miten niin?

- Pojantyttärenne on vaikeuksissa.
- Jo'ko vaikeuksissa? Onko se vakavaa?
- Kyllä. Hän on etsintäkuulutettu autovarkaudesta ja epäiltynä murhasta. Kerrigan ammuttiin viime yönä. Minä näin kun hän karkasi murhapaikalta.

Mies oli hiljaa pitkän aikaa. Minuutit kuhnustivat kuin kuolevat käärpäset huoneen nurkissa. Hänen vartalonsa tuntui kutistuvan tuolissa.

- Te olette pitänyt minua pellenänne, hän sanoi vihdoin. – Miksette kertonut?

- En halunnut vahingoittaa teitä.
- Vahingoittaa minua? Hänen partainen suunsa vääntyi. – Minä tiesin että Jo oli menossa vaikeuksiin. Minä tein mitä osasin pysäyttääkseni hänet. Minä menin Las Crucesiin ja yritin ravistella hänet irti Kerriganista, ja siitä kaupungista. Kun on nähnyt maailmaa niin paljon kuin minäkin... Hänen kätensä pyyhkäisivät sivuttain tylynsokealla liikkeellä niin että teekuppi räsähti lattiaan.

Laskeuduin polvilleni ja aloin noukkia sirpaleita. Minulla oli tunne että se oli vähin minkä voin tehdä, ja enin.

Hän sanoi ohuesti, kumartuen ylitseni: – Murhasiko hän miehen?

- En tiedä.
- Te sanoitte että hän varasti auton. Miksi hänen piti mennä se tekemään? Olisin minä antanut hänelle rahaa, kaikki mitä minulla on.
- Hän tarvitsi sitä matkaan ja hän tarvitsi sitä silloin. Ehkä hän aikoi tulla tänne teidän luoksenne.

Katsoin ylöspäin häneen. Hän pyöritti päättään hitaasti puolelta toiselle. – Ei hän minun luokseni tullut.

Sain kerättyä ohuet valkoiset sirpaleet ehjälle lautaselle ja asetin sen pöydälle. Hän otti yhden läpikuultavan sirun ja piti sitä valoa vasten.

- Tämä oli viimeinen astiastosta. Me ostimme sen samana vuonna kun menimme naimisiin, Hudson Bay Companyn kaupasta Winnipegissä. Ah. Hän pudotti sen takaisin lautaselle. – Mitäs menneen talven lumista. Kiitos vain vaivannäöstä, poika.

Syntyi uusi hiljaisuus.

- Mitä hänen miehelleen tapahtui, jos se nyt sellainen oli?

- Bozey on myös etsintäkuulutettu ja karkumatkalla. Hän ryösti rekallisen viskiä. Kuljettaja tapettiin.
- Toinenkin tappo?
- Niin. Onkohan teillä hajuakaan, mihin Bozey olisi saattanut karata? Tai Jo?
- Pitäisi sanoa että en. Hän kankesi itsensä tuolista ja seisoi katsellen alas päin minuun. – Entäs sitten tämä kadonnut nainen, se joka kadotti korkonsa? Mikä hänen osuutensa on jutussa?
- Siihen kysymykseen minun täytyy vielä löytää vastaus. Yhteen niistä. Nousin ylös ja kuljin ovelle. – Minä ajan nyt takaisin Las Crucesiin. Voinko antaa teille kyydin?
- Kiitos vain paljon, minä ajan itse. Minun täytyy saada tilaisuus ajatella. Täytyy saada sulatella tätä kaikkea.
- Jos Jo ilmaantuu tänne, niin ilmoitattehan minulle? Saatte minuun yhteyden rouva Kerriganin kautta.
- En oikein tiedä, hän sanoi. – Saattaa olla että otan ja saattaa olla että en. Äh, ei hän tänne tule kuitenkaan, ei minun luokseni. Hän aukaisi minulle oven. Kiivas aurinko kynsi hänen kasvojaan.

Ajoin takaisin vihreän hiljaisuuden halki pitkin rantatietä. Kun ohitin Kerriganin mökin, näin punaisen avoauton parkeerattuna kujan suulle. Rouva Kerrigan heilutti minulle villisti tuulilasin takaa. Jätin autoni tien sivuun ja menin hänen autolleen.

Hän oli kauniisti puettu ja kauniisti kammattu, mustaan silkkiin ja mustaan hattuun ja mustiin käsineisiin. Kasvoissa ei ollut maalia muualla kuin silmissä ja huulissa.

- En odottanut että te olisitte täällä, sanoin.
- Sally Devore sanoi minulle, missä olitte. Tiesin että teidän piti tulla takaisin tästä tietä. Olen odottanut.
- Näitä, vai?

Otin avainrenkaan taskustani ja ojensin ne ikkunasta. Rengas kalisi hermostuneesti hänen kädessään.

- En minä siksi tullut, hän sanoi. – Nyt kun sitten olen täällä, haluaisin vilkaista mökkiä. Tuletteko minun kanssani?
- Teinä en kyllä menisi sinne.
- Onko se tyttö siellä? Koputin ovelle eikä kukaan vastannut. Onko hän piilossa sisällä?

- Ei, häntä ei ole täällä missään. Anne Meyer on kadonnut näköpiiristä, niin kuin miehenne sanoi.
- Mutta hän valehteli minulle maanantaista. Rouva Devore näki heidät yhdessä maanantaina.
- Niin ilmeisesti näki. Niin näki majatalon MacGowankin. Hän yllätti heidät metsässä varsin oudoissa puuhissa.

Kevyt punerrus levisi hänen poskipäilleen. – Olivatko he rakastelemassa?

- Tuskin. Nainen kaivoi kuoppaa maahan. Miehenne seurasi vierestä kun hän kaivoi.
- Kuoppaa? Minä en oikein ymmärrä.

– En minäkään. Voidsinkohan tulla istumaan?

– Tietysti. Tulkaa vain.

Hän liukui istuimellaan, tehdien tilaa minulle ratin takana. Näytin hänelle ruskeaa nahkakorkoa.

– Tunnetteko te tätä?

Hän otti sen minulta ja piti sitä valossa. Uskoisin tuntevani. Kenelle sen pitäisi kuulua.

– Sanokaa te.

– Anne Meyerillekö?

– Arvaatteko vai tiedättekö sen?

– En voi olla ehdottoman varma. Uskoisin että hänellä oli tällaiset kengät kun näin hänet viime perjantaina. Mistä te tämän löysitte?

– Metsästä. Hän tuntuu katkaisseen sen kun MacGowan pelästytti heidät pois.

– Vai niin. Hän pudotti koron käteeni kuin se olisi ollut saastunut. – Minkä ihmeen takia he kaivoivat kuoppaa metsässä?

– Eivät he. Nainen kaivoi. Miehenne seisoi vieressä katsomassa. Se herättää paljon kysymyksiä ja mahdollisesti yhden kysymyksen. Olen kuullut sadistisista murhaajista jotka ovat vieneet uhrinsa yksinäisiin paikkoihin ja pakottaneet nämä kaivamaan oman hau-tansa. Jos hän suunnitteli tytön murhaamista...

– Mutta tuohan on uskomatonta. Sanat iskeytyivät pehmeästi hänen huuliltaan. – Ei Don sellaista olisi tehnyt.

– Tehän sanoitte minulle että hän oli sadisti.

– En minä sillä tavalla tarkoittanut. Minä puhuin laveasti. Nainen kouri ovenkahvaa kuin olisimme ajaneet mutkassa kovalla nopeu della.

– Niin minäkin. Se on vain mahdollisuus joka tuli mieleeni. Tarjosin naiselle savuketta mutta hän kieltyyti ja sytytin omani. – Näittekö miestänne maanantai iltana kun hän tuli kotiin?

Kyllä. Oli jo hyvin myöhä mutta olin yhä hereillä.

– Sanoiko hän teille yhtään mitään?

Minä en muista. Ei. Olin sängyssä. Hän ei tullut sänkyyn. Hän istui ja ryypäsi. Kuulin hänen hiiviskelevän talossa pitkän aikaa. Loppujenlopuksi otin unipillerin. Naisen käsi siirtyi ovenkahvalta käsivarrelleeni. – Miten te pystytte sanomaan, että hän tappoi

naisen? Te ette edes tiedä, onko hän kuollut.

– En, mutta pahalta näyttää. Jos hän ei ole kuollut, missä hän sitten on?

– Älkää nyt minulta kysykö. Hänen kätensä puristi melkein tuskallisesti. Silmät olivat traagisen sinimustat. – Ette kai te usko että minä tapoin hänet?

– Totta. En voi uskoa.

Hän ei tuntunut huomaavan kieltoani. – Minä olin kotona koko maanantain. Pystyn todistamaan sen. Minulla oli ystävä kanssani koko iltapäivän. Hän tuli lounaalle ja oli luonani melkein illalliselle saakka. Tiedättekö, kuka hän oli?

– Ei sillä ole väliä. Ei teidän tarvitse todistella minulle alibia.

– Pystyn kuitenkin ja haluan. Se oli Marion Westmore, joka oli kanssani – piirisyyttäjän vaimo. Suunnittelimme nappulaliigan rättimyyjäisiä. Tuntuu että se on tapahtunut kamalan kauan sitten, paremminkin neljä vuotta kuin neljä päivää sitten. Ja kuinka typerä tapa kuluttaa iltapäivää.

– Oletteko sitä mieltä?

– Olen nyt. Kaikki vaikuttaa nyt typerältä. Onko teille tullut koskaan tunnetta että aika on pysähtynyt kohdallanne? Että elätte tyhjiössä, ilman tulevaisuutta tai jopa menneisyyttä?

– Oli minulla kerran, sanoin. – Viikko sen jälkeen kun vaimoni jätti minut. Mutta ei se kestänyt. Ei se kestä teilläkään. Se menee kyllä ohitse.

– En tiennytkää etä teillä oli vaimo.

– Siitä on jo kauan.

– Miksi hän jätti teidät?

– Hän sanoi että ei kestänyt sitä elämää mitä elin. Että annoin muille ihmisiille liikaa ja enkä tarpeeksi hänelle. Ja kai hän oli tavallaan oikeassa. Mutta koko jutun todellinen ydin oli siinä että me emme rakastaneet enää toisiamme. Ainakaan toinen ei rakasta nut.

– Kumpi?

– Mieluummin antaisin aiheen olla. Ruumiiden ylöskaivuu on häijyä hommaa.

Kielto sai hänet hetkeksi hiljaiseksi. Hän katsoi järvelle joka kimalteli puiden välissä kuin romahthaneen taivaan sirut.

– Tuota minä kai pyysinkin. hän sanoi. – Te olette ollut kuitenkin ystävälinnen minulle, eilen illalla ja taas tänään. En pysty oikein päättämään, onko se vain tekniikkaa. Onko tämä teidän tutkimustylinne, herra Archer? Teidän psykologinen kolmas asteenne?

Kysymyksessä oli sen verran totuutta sisällään, että hätkähdin. – Teidän kanssanne olen niin rehellinen kuin vain vain. En minä kielä, etteikö minua ole houkuttanut käyttää ihmisiä, leikkiä heidän tunteillaan, tuuppia heitä minne haluan. Nämä ovat virkani ammatitautuja.

– Ja teillä ei ole niitä?

– Minulla on niitä. Jo Summerin vaihteleva pilvihymy häilyi savuisena silmissäni. – Hommani on likaista puuhaa. En pysty tekemään muuta kuin olemaan varuillani ja pitämään itseni mahdollisimman puhtaana. Minulla oli tunne että hän oli saanut minut hankalaan tilanteeseen ja muutin keskustelun suuntaa: - Mikä teidät sitten loppujen lopuksi tänne sai?

– En tiedä aivan varmasti. Ehkä minä vain yksinkertaisesti halusin nähdä teidät uudestaan. Hän ei halunnut katsoa minuun. – Eikö tuo ole kamala tunnustus naisen tehdä miehelle?

– Hirveä. Olen aivan järkyttynyt sinuun, Katie.

– Ei, älä pilkkaa minua. Ei siinä ole mitään hauskaa. Brandon Church pelästytti minut kun puhuin hänen kanssaan eilen illalla – tänä aamuna.

– Saiko hän asiat epämiellyttäviksi sinulle?

– Ei nyt aivan. Ei hän minua mistään syyttänyt. Mutta hän vaikutti niin erilaiselta – ei ollenkaan siltä micheltä, jona hänet olin oppinut tuntemaan. Hän tuntui tuskin tuntevan minut, hän kohteli minut kuin vierasta. Minä ihmettelin jo että onko hän huumattu tai menettämässä järkeään. Ja sitten se toinen, se meksikolainen poliisi ...

– Braga?

Niin. Sal Braga. Minä kuulin kuinka hän uhkasi sinun henkeäsi. Hän sanoi että hän ampoo sinut heti kun näkee ja Brandon ei yrittänyt edes vaintaa häntä. Brandon ei sanonut sanaakaan.

– Hän luultavasti pitää suunnitelmasta.

– Mutta miksi? Mitä meille kaikille on tapahtumassa?

– Siinä minun ongelmani onkin. Minä haluaisin kysyä vielä

muutaman kysymyksen.

- Brandonistako? Hän oli yksi niistä ihmisiistä jotka luulin tuntevani. En todellakaan taida tuntea enää ketään.
- Aviomiehestäsi ja Anne Meyeristä, jos kestät vielä heistä puhumista.

Hän vastasi hetken tauon jälkeen, värittömällä äänellä: – EI sillä ole väliä.

- Hyvä on. Olivatko he yhä yhdessä?
- En uskoisi. Hän kertoi lopettaneensa tytön kanssa kuukausia sitten. Uskoisin että hän puhui kerrankin totta. Kun näin heidät yhdessä motellissa, he eivät käyttäytyneet kuin olisivat... Hänän äärensä häipyi.
- Kuin olisivat yhä olleet rakastavaisia?
- Nainen nyökkäsi.
- Tiedätkö sinä yhtään että miksi he lopettivat, olettaen että he todella lopettivat?
- Kai Don väsyi häneen – hän väsyi niin helposti naisiin. Tai sitten hän alkoi kyllästyttää tyttöä. Katien silmissä oli pieni pahansuopuuden heijastus. – Tyttö oli aivan yhtä uskoton kuin häkin.
- Mutta he olivat silti ystäviä eronkin jälkeen?
- Ilmeisesti olivat. Tyttö oli jatkuvasti hänellä töissä aina viime viikkoon saakka.
- Sinä siis sanoit että hän oli uskoton. Kuinka paljon sinä tiedät tästä tytöstä?
- Minä tiedän Annesta aika paljon. Niin paljon että pystyn jopa säälimään häntä, silloin kun en sääli itseäni. Olen näes tuntenuut hänet aina oppikouluvuosista saakka. En minä ole kuin pari, kolme vuotta häntä vanhempi. Annella oli jo silloin huono maine.
- Lukioluokillako?
- Niin, hän aloitti nuorena. Hän oli yksi niistä jotka olivat hulluina poikiin, hyvin sievä ja hyvin villi. Ei se ollut kokonaan hänen vikansa. Hän kehittyi kamalan nopeasti. Hän oli täysikasvainen nainen ennen viittätoista. Eikä hänen kotielämässään ollut hurraamista. Äiti oli kuollut ja isä oli aivan eläimellinen mies. Kertakaikkiaan eläimellinen.
- Sinä puhut kuin olisit valmistanut tutkielman heistä.

– Isä valmisti. Katie sanoi yllättäen. – Hän oli syvästi huolissaan Annesta ja hänen perheestään ja hän jutteli siitä minun kanssani. Hän oli nuoriso-oikeuden tuomari samalla kuin korkean oikeudenkin ja hänellä oli määräämisvalta juttuun nähdyn. Hänen piti päätää, mitä Annielle tehtäisi sen jälkeen kun juttu oli tapahtunut.

– Mikä oli tapahtunut?

Katie vältteli silmiäni. – Hänen isänsä teki hänelle jotain.

– Tarkoitatko sitä mitä minä luulen sinun tarkoittavan?

– Kyllä.

– Miksei Meyer ole San Quentinin vankilassa?

– Anne ei halunnut todistaa häntä vastaan oikeudessa. Tietysti hän oli ainoa todistaja, joten asia raukesi. Mutta todisteita oli tarpeeksi että Anne otettiin hänen luotaan, pois kotoa. Isä aikoi panna hänet holhouslaitokseen mutta ei se sitten ollutkaan tarpeellista. Brandon meni naimisiin hänen siskonsa kanssa – siihen aikaan hän oli nuorisopoliisi – ja he ottivat hänet sitten luokseen. Anne asui heidän luonaan usean vuoden ajan ja asia tuntui sujuvan. Annesta ei ollut enää haittaa, ei ainakaan mitään laillista.

– Kunnes sitten nyt.

Hän käännyhti äkkiä istuimella ja katsoi pitkin kujaa kohden piilossa olevaa mökkiä. Hänen käännynyt vartalonsa oli henkeäsal paavan upea valoa vasten.

– Etkö sinä tulisi mökkiin minun kanssani?

– Minkä takia?

– Minä haluaisin nähdä millaisessa kunnossa se on. Aion myydä sen.

– Sinun olisi paras pysyä täällä.

– Miten niin? Onko hänen ruumiinsa . . . ?

– Ei mitään semmoista. Sinä et vain pitäisi siitä. Itse asiassa, sinun olisi paras antaa avaimet minulle takaisin.

– En minä tajua, miksi. Mutta hän otti avainrenkaan mustasta mokkalaukusta ja ojensi sen minulle. – Mitä sinä niitä haluat?

– Minä annan ne viranomaisille, jos Las Crucesista nyt rehellistä poliisia löytyy. Sinunhan niitä pitäisi tietää jos isäsi oli tuomari.

– Minä luulin että Brandon oli sellainen. Uskon kyllä vieläkin, silloin kun hän on oma itsensä. Nainen puri huultaan. – Mikset sinä mene Sam Westmoren luon?

- Piirisyyttäjänkö?
- Kyllä. Sam ja Marion ovat vanhimpia ystäviäni. Sam Westmoren voi luottaa. Mutta Katie piti jälleen kiinni ovenkahvasta ikään kuin hänellä olisi ollut tarve ankkuroida itsensä todellisuuteen. – Mutta onko se nyt turvallista että sinä menet takaisin kaupunkiin?
- En minä tiedä, onko se turvallista. Mielenkiintoista ainakin.
- Hän sanoi hiljaisella, kirkkaalla äänellä: – Sinä olet rohkea mies, eikö vain?
- En rohkea. Itsepäinen vain. Minä en pidä siitä että konnat ja huijarit pääsevät liian helpolla. Muuten ne voivat vielä hillua niin kuin tahtovat.
- Ethän sinä anna niiden?

Hänen äänensä oli unenomainen, melkein lapsellinen. Hänen katkeronväriset silmänsä olivat suuret ja kasteiset. Ne sulkeutuivat. Otin hänen kasvonsa käsiini ja suutelin häntä.

Hänen hattunsa putosi päästää mutta hän ei yrittänyt pitää sitä paikoillaan. Pää lepäsi olkaani vasten kuin pörhöinen, kullanväriinen lintu. Hänen rintansa lepäsvät minua vasten ja pystyin tuntemaan hänen hengityksensä kiihtyvän liikkeen.

- Kyllä sinä ne pysäytät, hän sanoi.
- Elleivät ne sitten pysäytä minua sitä ennen, Katie.
- Mistä sinä tiedät että minun nimeni on Katie? Ei minua ole kukaan sanonut Katieksi pitkään aikaan.

En vastannut. Vastaus olisi vain pilannut hetken.

Mutta se päätyi kuitenkin. Hän jäykistyti ja vetäytyti taaksepäin. Kun yritin tavoittaa hänen suutaan jälleen, hän käänsi päänsä pois.

- Herra jumala, hän sanoi ankarasti. – Minä sitten kaipaan huoltajaa, vai mitä? Minä varoitin, ettet olisi liian myötätuntoinen minua kohtaan. Minä olen valmis itkemään ensimmäistä olkaa vasten jota tarjotaan.

Punainen avoauto seurasi minua matkalla takaisin vuorilta. Hänen suunsa maku säilyi.

Tavoitin Meyerin hänen varastorakennuksensa toimistokopperosta. istumassa joutilaana laskuja levällään olevan työpöydän takana. Hän katsoi kasvojani kuin näky olisi saanut hänen punareunaiset silmänsä särkemään.

- Mitäs teille on tapahtunut?
- Raapaisin itseäni parranajossa.
- Millä te oikein raakkasitte, ruohonleikkurilla, vai? Minä jo aloin ajatella että te olitte karannut. Mikä teidän kai olisi pitänytkin tehdä. Brand haluaa että minä otan teidät jutusta eroon.
- Niin että?
- Niin että ei mitään. En minä ota vastaan määräyksiä miltään nuorelta räkänokalta jota minä autoin rakentamaan käräjäataloa omalla kävällä rahallani. Meyer nojautui eteenpäin käsiensä varassa, kasvot kuin vanha harmaantuva kettunaamio. – Mutta minä en kyllä teinä tekisi enää mitään mikä ärsyttää häntä. Brand on ikävä mies kun häntä ärsytetään.
- En minäkään sitä niin hyvin kestä.
- Ehkäpä ette. Hän vilkaisi ironisesti kolhittua naamaani. Mutta te ette ole sheriffi. No niin, missä te olette ollut?
- Perdida järvellä.
- Mitä järkeä siinä nyt on lähteä sinne hortoilemaan? Minä olen yrittänyt saada teihin yhteyttä koko päivän, enkä minä ole ainoa. Piirisyyttäjä haluaa tavata teidät. Sillä aikaa kun te olette poukkinut ympäri maaseutua, koko juttu on alkanut aueta. Tiedättekö sen Buickin joka jätettiin lentokentälle . . .
- Minun pitäisi. Minä siitä raportoin.
- Joka tapauksessa se saatiin jäljitettyä yhteen los angelesilaiseen autokauppiaseen. Se punapää – mikä sen nimi olikaan?
- Bozey.

– Tämä Bozey osti sen yhdestä käytettyjen autojen kaupasta joskus syyskuun ensimmäisen hujakoilla. Hän maksoi käteisellä, viidensadan dollarin setelillä ja joillain pienemmillä. Kun kauppias yritti panna rahoja tililleen pankissa, kasööri tunnisti ne.

– Kuumaa, vai?

– Kärytti ukon näpit. Rahat olivat osa potista joka oli ryöstetty yhdestä portlandilaisesta pankista elokuussa. Los Angelesin pankilla oli Portlandin poliisin kiertokirje jossa oli seteleiden numerot. Se oli iso potti, yli kaksikymmentäuhatta taalaa kaikenkaikkaan.

– Kaappasiko Bozey pankin kahdestakymmenestä tonnista?

Meyer nyökkäsi takkuista päättään. – Punapäästä on luvattu kahdentuhannen dollarin palkkio. Sen pitäisi kai pitää teidät jorolla. Jos nyt mikään siihen pystyy. Mitä herran tähden te oikein sinne järvelle lähditte? Kai te ajattelitte että vähän kalastatte minun ajallani?

Lähdin melkein kävelemään. Mutta yksi asia pidätti: tarvitsin aikaa Meyerin kanssa.

– Sanokaa sitä vaan kalastamiseksi. Minulla tärppäsi. Asetin kolhitun, ruskean koron pöydälle. – Onko tämä teidän Anne-tyttärenne?

Hän käänteli sitä sormissaan, varovaisesti, ikäänsuin siinä olisi ollut jotain naisellisen herkkää. – En minä pysty sanomaan onko se Annen vai ei. En minä ole koskaan kiinnittänyt paljoa huomiota siihen mitä naiset pitivät päällään. Mistä se tulee?

Kerroin, mistä.

– Ei kuulosta hyvältä Annien kantilta. Hän pyöritti korkoa pöydällä kuin muotopuolta noppaa. – Mitä te siitä päättelette?

Nojasin seinänvierustalla olevaa kirjanpitäjän tuolia vasten ja sytytin savukkeen. – Epäilen vähän että hän kaivoi hautaa. Se on voinut olla häntä tai jotain toista varten.

– Ketä toista? Kerriganiako?

– Ei Kerrigania. Hän valvoi hommaa.

– Eihän siinä ole mitään järkeää. Oletteko varma että juuri Annie oli hänen kanssaan?

– Minulla on pari todistajaa. Kumpikaan ei pystynyt tunnistamaan ehdottoman varmasti, mutta uskon että he ovat vain varovaisia. Jos tämä korko on Annien, asia on selvä.

Meyer otti sen pöydällä olevien roskien keskeltä ja rapsutti sänkistä poskeaan korosta esillä olevilla naulapäillä. Ääni viilasi hermonpäitäni.

– Hilda voisi tietää.

Hän otti puhelimen ja valitsi numeron. Hänen takanaan olevalla vaneriseinällä tunki itseään esiiin vanha runo uuden uutukaisen tyttökalenterin alta:

Meni avio-onni
kun pirun akaksi nain.
Veljet, hankkikaa koira.
se on ystävä ain’.

Meyer puhui luuriin: – Halloo. Brand, onko Hilda paikalla?

Puhelin kärsi kielvästi.

– Mahtaisitko tietää, missä hän on?

Sheriffin ääni oli muuttunut luonnottomaksi matkalla lankoja pitkin, mutta oli yhä tunnistettavissa: – Ei, en minä tiedä. Hänen äänensä hiljeni enkä saanut selvää lopuista sanoista.

Meyer kuunteli naama pideten. – No niin, mitä sitä siihen sanoisi? Minä kyllä uskon että hän on haksantanut pahan kerran ja sanon sen kun vaan näen hänet. Meyer pudotti luurin paikoilleen. – Brand sanoo, että Hilda on lähtenyt kävelemään ja jättänyt hänet. Pakannut kimpunsa ja muuttanut pois.

– Sanoiko sheriffi, miksi?

– Ei kertonut hänelle. Mutta minä satun tietämään että he eivät tulleet koskaan oikein hyvin toimeen keskenään. Hilda sanoi aina että Brand kohteli häntä julmasti, ennen kuin lopetti koko asiasta puhumisen. Meyerin huulilla oli omituinen pieni hymy, puoliksi huolestunut, puoleksi pilkallinen. Lasten naimasuhteet ovat yleensä kaksiteräinen miekka.

– Julmasti?

– En minä tarkoita että Brand pieksi häntä, ei ainakaan niin että se olisi näkynyt. Hilda valitti henkisestä julmuudesta. Siinä Brand taisi olla aikamoinen hunni, koska Hilda halusi tappaa itsensä.

– Yrittikö hän tappaa itsensä?

– Kyllä. Hän nappasi kourallisen unipillereitä, joskus kauan

sitten kun he menivät naimisiin. Brand yritti peitellä ja saada sen vaikuttamaan onnettamuudelta, mutta minä kuulin totuuden Annelta. Annie asui heidän kanssaan niihin aikoihin.

- Miksi hän nyt sellaista halusi tehdä?
- Kai Brand sai hänen elämänsä niin surkeaksi että hän ei kestänyt sitä. En minä tiedä. En minä ole koskaan ymmärtänyt naisia, saati sitten omia tyttäriäni. En minä ole osannut koskaan puhua heidän kummankaan kanssa. Kun minä sanon mustaa, niin he sanovat valkoista – niin se aina on ollut.

Hänen karkea ja raihnainen sentimentaalisuutensa masensi minua. Paljas, pieni toimisto oli kuuma kuin pätsi ja minulla oli tunne kuin olisin ollut siellä nalkissa jo tuntikausia.

- Missä te uskoisitte hänen olevan?
- Mistä minä tietäisin.
- Voisittehan koettaa omasta talostanne.
- Jaa, hän sanoi epäillen.

Hän nosti luurin ja valitsi uudestaan numeron. Langan toisessa päässä sirisi puhelin kuin väsynyt heinäsirkka.

- Hilda? Sinäkö se olet? Mitä helvettiä sinä siellä teet? – Ei. odota vähän. Minä haluan jutella sinun kanssasi. Ja Archer haluaisi näyttää sinulle jotain. Me olemme siellä ihan heti.

Seurasin hänen Lincolniaan kaupungin lävitse ja parkeerasin ajotielle hänen yksityisen romutarhansa viereen. Päivänvalossa talo oli jopa entistä rumempi, hilseilevä keltainen naama, suljetuin kaihtimin sokaistu ja jota ympäröi vihreiden eukalyptuspuiden takkuinen tukka. Jos Hilda Church oli vaihtanut avioliittonsa tähän, avioliitossa oli jotain varsin pielessä.

Hilda aukaisi meille kaihdinoven. Meyer mulkoili häntä ylhäältä alas ja työntyi hänen sivuitseen sisälle sanaa sanomatta.

- Kuinka voitte, herra Archer?
- Voisin voinut paremminkin. Mutta olen voinut huonomminkin. Entä itse?
- Voin oikein hyvin. Kiitos vain. Mutta nainen näytti siltä kuin olisi viettänyt surkean yön. Vihreät silmät olivat hämärät ja epämääräiset ja niiden alla oli sinertäviä laikkuja. Hänen hymynsä oli tekoreipas. – Olkaa hyvä, tulkaa sisälle.

Hän ohjasi minut olohuoneeseen, kävellen ilmeisen epäröivästi.

Hän muistutti pientä tyttöä joka kävelee kömpelösti vartalolla joka on kasvanut häntä nopeammin ja jota maailman kovat kulmat nyt uhkaavat.

Istuin takan edessä olevalle vanhalle sohvalle. Tuhkat oli siistitty pois. Koko huone oli lakaistu ja pyyhittäjölyistä ja pantu järjestykseen. Meyer ei tuntunut huomaavan. Nainen katsoi häneen moittivasti, pyyhkien hermostuneita valkoisia käsiään esiliinaan.

– Olen siivonnut taloa sinun puolestasi, isä.

Meyer vastasi naiseen katsomatta: – Ei sinun tarvitse jäädä tänne ja tehdä mitään puolestani. Parempi olisi pidemmän päälle jos menisit kotiisi ja hoitaisit aviomiestäsi.

– Minä en mene takaisin, hän sanoi terävästi. – Jos sinä et halua minun olevan täällä, menen ja hankin oman asunnon, niinkuin Anne.

– Anne on eri juttu. Hänellä ei ole mitään kestäviä siteitä ja hän eläättää itsensä.

– Osaan minäkin itseni eläättää, jos et halua minua tänne.

– Ei se siitä ole kyse. Jos sinä olet päättänyt jäädä tänne, kyllä se sopii. Mutta mitä siitä muut ihmiset sanovat?

– Ketkä muut ihmiset?

– Ihmiset kaupungissa. Hän teki epämääräisen eleen. – Kaikki ihmiset jotka äänestivät Brandin puolesta. Ei ole mikään hyvä siirto että perhe rikkoutuu tällaisena hetkenä.

– Ei minulla ole mitään perhettä.

– Kyllä sinä sellaisen saisit jos haluaisit, et sinä ole liian vanha.

– Mitä sinä siitä tiedät? nainen sanoi murtuvalla äänellä. – Minä en mene takaisin ja sillä siisti. Minun elämästäni tässä on kyse.

– Hänen myös. Sinä särjet sen.

– Hän särki sen itse. Hän voi tehdä elämänsä kanssa mitä lystää. Minä en kuulu hänelle enkä kenellekään muullekaan.

– Sinä et ole puhunut näin koskaan aikaisemmin. Meyer kuulosti hämmästyneeltä.

– Brandon ei ole käyttäytynyt koskaan näin aikaisemmin.

– Miten niin, mitä hän teki?

– En minä sinulle voi kertoa, minua hävettää. Kyynelet kimaltivat hänen silmissään. – Aina sinä pyysit Annea ja minua tulemaan kotiin ja hoitamaan taloa sinun puolestasi. Ja nyt kun minä sitten

tulen, et olekaan tyytyväinen. Sinulle ei kelpaa mikään, mitä minä teen.

– Tietysti kelpaa, persikkaiseni.

Meyer yritti koskettaa naisen olkaa. Tämä loittoni. Miehen kokematon käsi keikkui ilmassa vapisevan hetken, putosi sitten sivulle.

Nousin ylös, toivoen särkeväni uupuneen jännityksen joka kiristyi heidän välillään. – Rouva Church, minulla on jotain jota haluaisin teidän vilkaisevan. Otin esille taikakalunomaisen koron. – Teidän isänne ajatteli että ehkä te pystytte tunnistamaan tämän.

Hän kulki ikkunalle ja nosti kaihdinta. Valoa valui sisälle hänen päänsä ja hartioittensa ylitse, galvanoiden hänen ruskeat hiuksensa. Hän käänteli nahkaesinettä kädessään.

– Mistä te tämän löysitte?

– Vuorilta, lähellä Perdida järveä. Oliko teidän sisarellanne tämän ruskean vivahteiset kävelykengät?

– Kyllä, uskoisin että hänellä oli. Oikeastaan minä tiedän että hänellä oli. Nainen tuli huoneen poikki minua kohti, kömpelön kiihtyneesti. – Annelle on tapahtunut jotain. Eikö olekin? Sanokaa totuus.

– Kun vain tietäisin. Jos tuo on hänen korkonsa, hän oli metsässä Kerriganin kanssa viime maanantaina, kaivamassa kuoppaa.

– Ehkä kaivamassa omaa hautaansa, sanoi Meyer kolkosti.

– Herra Archer, uskotteko te että hän on kuollut?

– En haluaisi pelästyttää teitä turhaan, mutta saattaa olla hyvä ajatus odottaa pahinta. Tulee sitten minkälaisia yllätyksiä tahansa, ne ovat helpotus.

Nainen katsoi korkoa joka oli hänen kouristuneessa kädessään. Kun hän aukaisi kämmenensä, huomasin että naulat olivat saaneet aikaan punaiset jäljet hänen kämmeneensä. Hän pani kätensä suulleen ja sulki silmänsä. Kuvittelin jo hetken että hän pyörtyy. Hänen vartalonsa huojui hienoisesti ja raskaasti kuin marmoripatsas jalustallaan tönäisyn jälkeen. Mutta hän ei kaatunut.

Silmät aukenivat. – Tässäkö kaikki? Vai vieläkö on lisää?

– Löysin nämä Kerriganin mökiltä järven rannalla. Näytin hänelle ruskeita hiusneuloja jotka olin poiminut karhunjalalta.

– Anne käytti aina tuollaisia ruskeita hiusneuloja.

Meyer kurkisti hänen olkansa ylitse. – Juuri niin, hän levitteli niitä aina ympäri taloa. Vai vietti hän sitten koko viikonlopuun Kerriganin kanssa?

– Epäilenpä. Mutta hänen kanssaan oli joku mies. Onko teillä aavistustakaan, kuka se olisi mahtanut olla?

Isä ja tytär katsoivat toisiinsa sanattomina.

- Tony Aquista oli siellä viime lauantai-iltana.
- Mitä Tony järvellä teki? Meyer sanoi.
- Hän voisi olla juuri se mies. He olivat aika lähellä toisiaan yhteen aikaan, lähempänä kuin arvaattekaan.

– Minä en usko tuohon. Hildan kasvot olivat valkoiset ja jäykät.

- Sisareni ei olisi koskenut siihen mieheen heinäseipäälläkään.

– Niinhän sinä luulet, sanoi Meyer. – Ei sitä koskaan tiennyt mitä Annien päässä liikkui. Sinä uskottelet itsellesi että hän oli niin kuin joku vitivalkoinen pyhimys, mutta minä tiedän pirun hyvin mikä hän oli. Hänellä oli aina housut . . . hän oli aina villi. Ja hän pelehti Tonyyn kanssa niin kuin hän pelehti muidenkin kanssa, kunnes Tony kävi liian kovaksi hänelle.

– Tuo ei ole totta. Nainen kääntyi puoleeni. – Te ette saa kuunnella isää. Anne ei ollut koskaan villi. Ihan totta, hän oli aivan liian viaton että olisi pärjänyt. Hänen päähäänsä ei koskaan pälkähtänytkään että hän saattaisi olla osallisena – skandaalissa.

Meyer röhähti: – Viaton! Hän huiteli niiden kanssa jo ennenkuin pääsi leteistä eroon, olivat ne sitten mitä kokoa tahansa tai väriä. Minä sain hänet kerran kiinni tässä talossa, juuri tässä samassa huoneessa – minä mätkin hänet sinisen kukertavaksi.

Hildan kasvot olivat kalpeat ja kiiltävät, lukuunottamatta silmien alla olevia sinertäviä laikkuja. Hän sanoi hallitulla äänellä: – Sinä olet vanha rähjäinen valehtelija.

Miehen kasvot tulivat kuoleman kalpeiksi. – Vai olen minä vanha rähjäinen valehtelija?

– Kyllä, ja annas kun minä kerron, miksi. Sinä pidit hänestä liikaa. Sinä olit mustasukkainen hänen pojistaan, mustasukkainen omalle tyttärellesi . . .

– Sinä olet hullu nainen, puhua nyt tuolla tavalla ventovieraan edessä, häpäistä omaa isääsi.

Miehen ääni kuristui kurkkuun. Hänen kätensä lennähti ilmaan kuin omasta tahdostaan ja iski naista kerran terävästi kasvoihin.

– Isää, älä.

Astuin heidän väliinsä, kasvotusten Meyerin kanssa. Tunnelataus ravisteli häntä kuin terrieriräsyä. Se katosi äkkiä. Hän lysähti sohvalle, löysänä kuin ruumis, mutta suunsa kautta kuuluvasti hengittäen.

Seisoin häntä korkeampana. – Meyer, kuka tappoi tyttärenne?

– En minä tiedä, hän sanoi ohuella vanhan miehen äänellä. – Te ette ole edes varma onko hän kuollut.

– Tarpeeksi varma. Tapoitteko te hänet itse?

– Teillä on vintti pimeänä. Te olette yhtä hullu kuin *hänkin*. Minä en taittaisi Annelta hiustakaan.

– Taitoitte kerran. Teinä minä en päästelisi suustani sellaisia sanoja kuin 'hullu'. Ne voivat sattua omaan nilkkaan.

– Kenen kanssa te olette puhunut?

– Henkilön kanssa joka tietää taustanne ja mitä te teitte Annelle.

Hän kohottautui epävarmasti, pää hervahdellen karvaisen ja kuhmuraisen niskan varassa. – Se oli kymmenen vuotta sitten. Minä olin silloin nuorempi enkä pystynyt hallitsemaan hyvin itseäni. Hänen äänensä luiskahti raskaana itsesääliin. – Ei se ollut kokonaan minun vikani. Hän juoksenteli ympäri taloa ilman vaatteita. Pelehti minulle niinkuin muillekin. Se meni semmoiseksi etten pystynyt pitämään häntä poissa omasta huoneestani. Minä en pystynyt lopettamaan. Ette te tiedä millaista oli olla ilman naista niin monta vuotta.

– Hae itsellesi pyyhe mihiin itkeä, ukko. Älä nyyhki minulle. Jos mies tekee semmoista, silloin pystyy murhaamaan.

Hän ravisti päättään rajusti puolelta toiselle, aivan kuin se olisi ollut ryntäävän kanaparven tiellä. – Se on kaikki ohitse, kaikki mennyt ohitse. Minä en ole koskenut Annieta sormellanikaan sen jälkeen.

– Entäs sitten se pistooli jonka te sanoitte antaneenne hänelle? Oliko juttu tosi, Meyer?

– Oli varmasti. Minä vannon. Vanhus teki ristinmerkin rintansa poikki, saaden eleen näyttämään rivolta. – Minä annoin hänelle sen vanhan poliisipistoolin mikä minulla oli. Hän pelkäsi nähkääs Aquistaa. Jos joku hänet on tappanut, se oli Aquista. Siinä on järkeää, vai mitä?

– Kuka sitten tappoi Aquistan?

– En ainakaan minä. Jos te kuvittelette että minä kolauttaisin oman kuskini, olette älytön. Hänen verestäväsilmäinen tuijotuksensa kohdistui kasvoihini ja koveni. – Kuulkaapas mies, minä en oikein pidä tästä. Minä en pidä koko jutusta. Teidänhän pitäisi olla minun hommissani.

– Otan lopputilin.

– Sopii kuin nykki silmään. Ja painukaa nyt helvettiin minun talostani.

Suorin ovelle.

– Hetkinen, te olette velkaa minulle sata dollaria. Minä haluan sen takaisin.

– Mennään siitä käräjille.

Hän yritti päästää jaloilleen ja lysähti takaisin sohvalle. Hänen hengityksensä oli kiivas ja kuuluva. Raajat tärisivät kouristuksensaomaisesti. Katsoin missä Hilda oli.

Kaihdinovi kolahti.

Menin hänen peräänsä, alas verannan rappusia, poikki leikkaamatoman nurmikon. Hän katsoi taakseen ja näki minun tulevan ja alkoi juosta. Tyhjän aukion reunalla hänen jalkansa takertuivat köynnöspöheikköön. Hän kaatui polvilleen ja käpertyi kasaan, hiukset kasvoja peittäen, valkoinen niska paljaana jota ain tuntematonta ja kohtalokasta piilukirvestä varten.

Nostin hänet jaloilleen ja pidin toista kättä hänen ympärillään saadakseen hänet rauhoittumaan. – Mihin te olitte menossa?

– En minä tiedä. Minä en voi jäädä hänen luokseen. Pelkäään häntä. Hänen rintansa liikahtelivat minua vasten kuin verkkoon joutuneet villiotukset. – Hän on paha mies ja hän vihaa minua. Hän on vihannut meitä kumpaakin siitä lähtien kun me synnyimme. Muistan sen päivän kun Anne syntyi. Äiti oli kuolemaisillaan mutta hän oli vihainen äidille. Hän halusi pojan. Hän olisi riemuissaan jos minäkin kuolisin. Minä olin hullu kun tulin takaisin tänne.

– Miksi te jätitte aviomichenne, rouva Church?

– Hän uhkaili minua. Hän uhkasi tappaa minut jos astuisin jalallani talon ulkopuolelle. Mutta ei mikään olisi pahempaa kuin sinne jääminen.

Hän katsoi talon sokeaan julkisivuun pään ja tyhjän aukion yli, jolla oli hajallaan ruosteisia autonrunkoja. Sen takana, kadulla, musta umpiauto kääntyi kulman ympäri ja pysähtyi äkkiä jalkakäytävän reunalle. Näin valkoisen stetsonin tunkevan itseään esille ajajan paikalta.

– Brand. Naisen vartalo hervahti löysäksi kuvettani vasten kuin sen luut olisivat syöpyneet hänen kauhunsa hoppoihin.

Sheriffi tuli aukion poikki, kävelien jäykästi mänänvarsikoivillaan. Menin häntä vastaan. Olimme kasvotusten kapealla polulla.

– Mitä te vaimoni kanssa teette?

- Paras kysyä häneltä.
- Minä kysyn teiltä. Hänen isot kouransa olivat avoimina sivuilla mutta ne olivat jäykät ja vapisivat. – Minä sanoin että pysytelkää kaukana hänestä. Minä määräsin teidät myös unohtamaan tämän jutun.
- En ottanut käskyä vastaan. Olen jutussa ja myös jäään.
- Sehän nähdään. Ette kai te kuvittele että pystytte olemaan välittämättä käskyistäni. tönimään konstaapeleitani ja selviämään jutusta . . . Hänen hampaansa purivat lauseen poikki. – Minä annan teille nyt heti mahdollisuuden. Painukaa piirikunnastani tunnin sisällä, tai jäädä ja saatte niskaanne syytteen törkeästä rikoksesta.
- Taidatte omistaa piirikunnan?
- Jääädä tänne niin huomaatte.
- Nyt on minun vuoroni. Church. Joka kerta kun minä törmäään teihin teillä on uusi hieno suunnitelma kuinka minut saa jutusta eroon. Voi minulla olla hieman hidas järjenjuoksu mutta kun tämmöinen jatkuu ja jatkuu. tulen vähän epäluuloiseksi. Ihan vähän vaan.
- Teidän epäluulonne eivät kiinnosta minua.
- Piirisyyttää pitäisi, ellei hän sitten ole yhtä kireää kuin te. Jos koko piirivaltuusto on. menen pidemmälle.

Hän vilkaisi ylös valkoisennihkeälle taivaalle. – Luulettekos että minulle voi puhua noin?

Kysymyksessä oli jotain teatraalista. Aloin epäillä että hänen tahtonsa alkoi taipua paineen alla, että hänen koskemattomuutensa oli jo murtunut.

– Luulen, koska te olette huijari. Te tiedätte sen. Niin minäkin. Teidän vaimonne tietää.

Valkoinen viiva reunusti hänen huuliaan, melkein yhtä valkoinen ja näkyvä kuin liituviiva. – Yritättekö te saada minua tappamaan teidät?

– Ei teillä ole siihen sisua.

Hänen huulensa joustivat, paljastaen hampaat jotka välkkyivät kultaa köyhän lapsuuden muistona. Silmät vajosivat sisään ja tummuivat. Tuijotin niitää ja odotin merkkiä. Ne liukuivat sivuun. Hänen oikea hartiansa lysähti.

Väistin hänen heilahduslyöntinsä sisään. Nyrkki jymähti ohi kuin

pärisevä ampiainen, pistäen korvaani ohimennessään. Hän horjahti sivuttain ilman tasapainoa, leukaperä avoinna vasenta varten tai keskiruumis oikeaa. Annoin hänen maistaa oikeaa. Vatsa oli vaatteiden alla kuin lankku. Hän torjui vasempani oikeallaan ja vastasi vasemmalla. Se kumahti ohimoon ja pyöräytti minut ympäri.

Hilda Church kyyristeli aukion reunalla kuin pelästyntä eläin. Hänen silmänsä olivat laajat ja tyhjät ja suu oli auennut äänettömään kirkaisuun.

Käännyn Churchia kohden kasvot suojahtuna. Nyrkki paukahti sisään kyynärpäiden alta ja taittoi minut kaksinkerroin. Tulin ylös koukun kanssa joka käänsi hänen naamansa pään taivasta. Hänen hattunsa putosi. Hän kompasteli taaksepäin muutaman askeleen verran ja kaatui. Pyörähti ympäri ja nousi ylös ja tuli taas päälle.

Hänen pitkä vasempansa tavoitti vatsani, sitten nenän. Näköiiri oli hämärä sateenkaari ja hän taipui vyötäröstä ja paukautti oikealla koukulla. Se veti minut ketoon. Pääsin polvilleni ja tunsin kuinka hänen nyrkkinsä räjähti kasvoihini. Sen oli täytynyt aukaista kulmani. Nestemäistä lämpöä valui toiseen silmään ja veti päivävalon punaiseksi.

Nousin ylös ja painuin perään pää alhaalla ja väistin vasemman ja taoin hänen vartaloaan. Hänen suojausensa herpaantui. Tempaisin heilahduslyönnin leukaperiin, tunsin iskun sähköisenä sävähdykseväni kyynärpäässäni. Hänen typertynyt profiilinsa kääntyi sivuttain, punaisenhohtavana. Kokeilin häntä vasemmalla ja pistin koko painoni lyhyen oikean koukun taakse. Hän putosi kuin eno veneestä. selkä pyörätöntä T-mallia vasten.

Tällä kertaa ylös nousu oli hidasta. Jalat laahasivat näivettynytä nurmea. Painovoima painoi käsiä. Olisin pystynyt pääsemään hänen heikon suojausensa lävitse ja lopettamaan homman. Sen sijaan sidoin häntä, osaltaan koska hän oli piesty ja osaltaan koska nainen huusi takanani:

– Lopettakaa! Teidän täytyy lopettaa!

Pidin sheriffin kädet liikkumattomina. Hänen kasvonsa olivat kuin pääkallo jonka ylle on venytetty pergamenttia. Ohimoarpi oli punainen ja se sykki. Hän ponnisteli päästään vapaaksi, sulkien silmänsä yrityksen ponnisteluissa. Vereni valui hänen pääleen ja

sekaantui hänen vereensä ja pystyi näkemään ensimmäisen kerran selvästi sitten tappelun alkamisen. Jomman kumman meistä oli pakko tappaa toinen.

Raivo syöksähti jälleen hänen lävitseen. Hänen sai minut polvilleni ja heilautti itsensä taaksepäin, irti otteestani. Hänen horjahteli sivuttain rehujen keskellä, haki tukea pyörättömästä autosta. Hiljaisuus oli jähmeä. Nän Churchin nojaavan unisesti autonrunkoon, puut liikkumatta tuulettomassa kuumuudessa, vuoret puiden takana aavemaisina ja kaksiulotteisina autereessa. Hänen kätensä laskeutui lonkalle nykivän mekaanisena liikkeenä.

Pelko sävähti lävitseni kuin rosoinen kipinä. Taskussani oli pistooli. En alkanut kaivaa sitä. Ei hän muuta olisi itsepulustukseen tarvinnut. Ja hän oli laki.

Kädessä oleva neljävitonen kiskoi häntä minua kohti. Hänen väsähtänyt hiljaisuutensa oli pahempi kuin mitkään sanat. Jos nän olisi käyvä, tämä oli se hetki ja paikka, valkisen laakson taivaan alla, kesken juttua jota en koskaan selvittäisi. Hiki juoksi kylminä puroina vaatteitteni alla ja leuankärjestä tippuvat veripisarat laskivat sekunteja ikuisuuteen.

Nainen astui ohitseni. – Brand. Tämä mies on ollut minulle hyvä. Ei hän tarkoita mitään pahaa. Älä vahingoita häntä. Älä.

Naisen kädet ojentuivat asetta kohden ja sysäsi vät sen alas. Hänen käveli miehen luo ja seisoi kasvot vasten tämän olkaa. Sano että et vahingoita häntä. Sano. Tappamisen täytyy loppua.

Mies katsoi alas naisen päättä kuin ei olisi nähty tätä koskaan aikaisemmin. Hitaasti hänen katseensa alkoi nähdä.

– Tappaminen loppuu. Ääni oli syvä hänen kurkussaan. – Minä tulin hakemaan sinut kotiin. Hildie. Tulehan sinä kotiin minun kanssani?

Nainen nyökkäsi, nojaten häntä vasten kuin tottelevainen nukke.

- Mene sitten autoon. Minä tulen kohta.
- Ei enää hankaluksia? Lupaathan?
- Ei enää hankaluksia. Minä lupaan.

Hän työnsi sinertävän pistoolin takaisin koteloon. Heidän vartalonsa erosivat asteittain kuin jakautuva jättiläissolu. Nainen käveli typertyneen huolimattomasti polkua pitkin kadulle. Mies seurasi häntä katseellaan kunnes nainen istui etuistuimella, ovi suljettuna.

Sitten hän nosti hatun maasta ja kääntyi puoleeni, puhdistaan hattua hihallaan.

- Minä olen valmis unohtamaan tämän jos tekin unohdatte.
- Mutta minä en ole.
- Te teette erehdyksen.
- Tehkää te omanne ja minä teen omani.
- Voi helvetti, Archer, emmekö me pääse lähemmäksi toisiamme?

– Emme ainakaan sellaisin ehdoin jotka sopivat teille. Minä pysyn Las Crucesissa kunnes tämä juttu on selvitetty. Yrittäkääpä mätkiä minua syytteillänne niin minä mätkin teitä omillani.

- Esimerkiksi millaisilla?
- Virkavirheestä. Konnien kanssa veljeilystä.
- Ei. Hän ojensi kätensä minua kohden. – Te ette ymmärrä.

Astuin hänen ulottuviltaan. – Tämän verran minä ymmärrän. Minä yritän selvittää kahta henkirikosta ja jokin yrittää estää minua. Jokin mikä näyttää lailta ja puhuu niinkuin laki mutta joka ei haise laille. Ei ainakaan minun sieraimissani. Se haisee robotinlihalle. Robotille joka ottaa vastaan julkisia varoja ja istuu tiskin takana lakinuvassa teeskennellen olevansa viranomainen.

- Minä olen aina hoitanut velvollisuuteni. Mutta hän ei sanonut sitä vakuuttavasti. Viha oli käännynti sisäänpäin ja hänen syövyttävä ärinänsä kulutti itse itseään.
- Hoiditeko niitä viime yönä kun rekka pääsi karkkuun piirikunnasta?

Hän ei vastannut. Hän seisoi ja tuijotti välissämme olevaa nurmea, käänähti sitten kannoillaan ja käveli kohden autoa, hieman kompastellen. Takin selkämäys oli halki. Stetsonin kuvussa oli multaa. Laajalta heijastuvassa valossa hänen varjonsa oli heikko ja häilyvä.

Löysin lääkärin ja sain kahdeksan tikkiä kasvoihini. Lääkäri tuntui ottavan jutun itsestään selvänä eikä kysellyt kysymyksiä. Kun hoito oli päättynyt, hän pyysi kuitenkin kahtakymmentäviittä dollaria käteisenä. Semmoinen lääkäri hän oli, tai sitten minä olin semmoi nen potilas.

Kun lähdin hänen vastaanotoltaan, sain voimakkaan mielihalun nousta autooni ja ajaa pois Las Crucesista eikä tulla enää koskaan takaisin. En pystynyt miettimään yhtä ainoaa kunnon syytä jäämiseen. Joten ajoin kaupungin halki oikeustalolle, messiaskompleksi seuranani.

Sen valkoisia sementtitorneja ympäröivät yhtä viheriät nurmikot kuin se tekonurmi jolla hautausurakoitsijat peittävät työnsä todellisen tarkoitukseen. Pääsisäännäkäynnin yläpuolella otti aurinkoa pronsisen oikeuden jumalattaren sokea reliefi. Sen himmeän ja sidotun pään yläpuolella kello tornin rautaviisarit näyttivät puolta neljää.

Tiiliraput johdattivat piirisyyttäjän huoneistoon toisessa kerrok sessa. Komissaarisilmäinen, lihaisa vaaleaverikkö tutki minua odotushuoneessa nisienä barrikadien takaa. Kun hän oli kysynyt nimeni ja neuvotellut sisäpuhelimen kanssa, hän ohjasi minut useiden ovien kautta syyttäjän yksityistoimistoon. Se oli suuri ja aurinkoinen huone jossa oli mahdollisimman vähän huonekaluja. Muutama ihmimillisen käden jälki pehensi sen kirkasta persoonat omuutta: nuoren ja kauniin naisen valokuva kirjoituspöydällä, kirjat hyllyillä jotka eivät kaikki olleet lakkirirjoja, pari Don Freemanin litografiaa seinillä.

Olen asioinut päätyypiltään kolmenlaisten piirisyyttäjien kanssa. Yksi on pikkuisen pullea, ystävälinnen tyyppi joka on epäonnistunut tai melkein epäonnistunut yksityishommissaan ja päättynyt lakin paan. kiillotellen omenoita niille jotka ovat työntäneet hänet sinne.

Toinen on nouseva nuori lakimies joka käyttää virkaansa ponnahduslautana korkeampaa virkaa tai tuottoisampaa praktiikkaa varten. Kolmas tyyppi, ei enää niin harvinainen kuin joskus ennen, on yhteiskunnan palvelija joka elää mieluummin kunnon yhteisössä kuin yrittää miellyttää ystäviään tai yrittää saada kuviaan lehtiin.

Westmore tuntui kuuluvan toiseen tyyppiryhmään. Hän tarjosi minulle savukkeen ja sytti sen, käyttäen tilaisuutta hyväkseen tarkastellakseen kasvojani. Hänen kasvonsa olivat kapeat ja luita esii tunkevat, kunnianhimoisen näköiset aina asketismiin saakka. Niitä koristivat sangattomat lasit ja päälyysti ennenaikaisesti harmaantunut tukka kuin pystyssä olevat viilanlastut.

Kun hän oli ojentanut minulle tuolin, hän istui kirjoituspöytänsä taakse. – Te olette vaikeasti tavoitettava tyyppi, herra Archer.

– Olen pahoillani. On pitänyt liikkua.

– Olette osoittautunut liikkuvan joka suunnalla. Hänen äänensä oli terävä ja älykäs, mukana ironinen sävy. – Ajattelin jo itse asiassa vakavasti pidätysmääräyksenne kirjoittamista.

– Millä perusteilla?

– On olemassa useita mahdollisuksia. Poliisin vastustaminen, esimerkiksi. Suhtaudumme Las Crucessa suhteellisen vakavasti tuollaiseen asiaan. Hänen suunsa oli tiukka.

– Tarkoitatteko Churchia?

– Tarkoitan konstaapeli Braga.

– Braga sai minkä ansaitsikin. Olisin saanut työn kiinni ellei hän olisi taklannut minua.

– Braga ymmärtää asian nyt. Sanoisin kuitenkin että jos olisin te, pysytteisin poissa pimeiltä kujilta. Ja en neuvoisi teitä yrittämään sitä enää Bragaan tai kehenkään poliisilaitoksella. Teitä pitää oikeastaan poissa putkasta se että ilmoitteitse siitä autosta lentokenällä.

– Antoiko Church minulle kunnian siitä?

– Luonnollisesti. Sheriffi antaa kunnian sille kelle kunnia kuuluu. Ja emme me muuta tarvinneet kuin Buickin päästääksemme Bozeyn jäljille.

– Niinhän Meyer kertoi. Käsittääkseni Bozeytä ei ole saatu kiinni.

– Ei vielä. Mutta olen saanut telexin sen jälkeen kun puhuin

Meyerin kanssa. Bozeyn rekisteri on melkomoinen. Westmore otti jäljennöspaperin ulosmenevien papereiden laatikosta ja tarkasteli sitä. – Näpistyksiä ja ilkivaltaa jo silloin kun hän oli ammattikouluissa, uudistuva autovarkaus muutaman seuraavan vuoden aikana: luvaton aseen hallussapito, pahoinpitely, ryöstö. Se tavallinen tarina. Kun otetaan Prestonissa vietetty vuosi mukaan, hän on ollut seitsemän viimeisistä yhdestätoista vuodesta kiven sisällä.

– Mistä hän on kotoisin?

– Los Angelesin länsilaidoilta alunperin. Mutta hänet on pidätetty viidessä läntisessä osavaltiossa. Viimeinen tuomio annettiin autonajamisesta jengissä joka salakuljetti Uudessa Meksikossa. Hän pääsi ulos heinäkuussa ja siirtyi operoimaan luoteeseen.

– Käänsikö hän sen Portlandin pankin yksin?

– Mikäli he tietävät, se oli yhden miehen homma. Hän oli ainakin ainoa joka astui pankkiin sisälle.

– Ja niin hän sitten käveli ulos kahdenkymmenentuhannen dollarin kanssa?

– Kaksikymmentäuhatta ja risat. Ikävää hänen kannaltaan että hän ei pystynyt tuhlaamaan sitä. Varastetuista seteleistä oli suhteellisen täydellinen lista ja se levitettiin rannikolle ja koko lounaisalueelle. Se autonosto Los Angelesissa tuntuu olevan ainoa isompi yritys päästä niistä eroon. Auton hän kyllä sai mutta koko juttu kääntyi häntä vastaan. Hänen piti selviytyä pois Los Angelesista poliisi parin askeleen päässä takanaan. Hän maksoi laskunsa eräässä Main Streetin hotellissa vajaa tunti ennenkuin poliisi oli paikalla.

– Oliko tyttö hänen kanssaan silloin?

– He ilmoittivat olevansa mies ja vaimo. Rouva ja herra John Brown. Vino hymy väreili Westmoren suupielessä. – Erittäin asiallinen valenimi siinä valossa, mitä oikealle John Brownille tapahtui.

– Koska he lähtivät Los Angelesista?

– Puolitoista kuukautta sitten, syyskuun kolmantena. Hän ryösti pankin Portlandissa elokuun viidentenätoista. Aina syyskuun kolmannesta eliseen hän oli kadonnut kokonaan kuvasta.

– Ei aivan, sanoin.

Hän vilkaisi minuun innokkaasti. – Puhukaa, jos te tiedätte jotain

muuta. Tarinanne pysyy varmasti *minun* salaisuutenani.

- Tiedättekö, missä Perdida järvi on, Westmore?
- Enköhän, minulla on mökki siellä. Miten niin?
- Se on yksi jutun ydinpaikkoja. Bozey ja Summerin tytö piileskelivät siellä muutaman päivän syyskuun alussa. Ja Anne Meyer nähtiin viimeksi järvelä ...
- Miten hän kuuluu kuvaan?
- Hän on aivan sen keskellä. En tiedä, minkälaisiin yrityksiin ollaan ryhdytty hänen löytämisekseen. Jos ei ole ryhdytty minkäänlaisiin, ehdottaisin että häntä kuulutettaisi kadonneena.
- Sheriffi teki niin eilen illalla. Toistaiseksi kukaan ei ole ilmoittanut mitään.
- Mielestääni teidän pitäisi keskittää etsinnät Perdida järvelle.
- Teillä on varmaan syy siihen.
- Kyllä. Annoin syyttäjälle koron ja mökin avaimet ja kerroin tarinani jälleen kerran.

Hän kuunteli kärsimättömästi. koputellen pöytää levottomalla kädellä, aivan kuin olisi tuntenuut kuinka sekunnit kuluivat sormien alla. – MacGowan saattaa valehdella. Eikö hänen tarinansa kuulosta vähän uskomattomalta?

- Se on aivan yhtä uskomaton kuin elämäkin. Jos hän olisi keksinyt sen, hän olisi ajatellut jotain uskottavampaa. Sitäpaitsi, minä näin kuopan.
- Hän on saattanut kaivaa sen itse. Ja hänellä on syytä valehdella jos hän on Summerin tytön isoisä.
- MacGowan ei edes tiennyt tytön olevan lirissä kun kerto minulle haudankaivajista.
- Hän vaikuttaa ainakin saaneen teidät vakuuttuneeksi.
- Kyselkää häneltä itse.
- Niin minä aionkin. Sillävälä haluaisin että puhuisitte vähän virallisesti.
- Senhän takia minä täällä olenkin.

Hän lipsautti sisäpuhelimen katkaisinta ja pyysi oikeuskirjuria paikalle. Ylhäisen näköinen valkohiuksinen mies kantoi pikakirjotuslaitteensa huoneeseen ja asetti sen pöydälle. Sillä välä kun hänen sormensa vilistivät tarinaani paperille. Westmore ravasi ympäri toimistoa.

Sheriffin roolilla oli täysin tavanomainen osa kertomuksessa. Jos Westmore olisi ollut erilainen mies, olisin voinut vaikka kertoakin. Mutta Westmore oli erittäin sulava ja en pitänyt sellaisesta sulavuudesta. Hänellä oli enemmän valtaa kuin sheriffillä, mutta en ollut lainkaan varma kuinka hän sitä valtaansa käyttäisi.

Puolenvälin tarinaani hänet pyydettiin ulos huoneesta. Hän tuli takaisin silmät kirkkaina ja kiihkeän hermostuneena. Kun pikakirjuri oli lähtenyt hän sanoi minulle, miksi:

– Olen jutellut veroviraston tiedusteluosaston kanssa. Annoin heille Kerriganin kirjanpidon tänä aamuna. Aikaa ei ole ollut tarpeeksi täydelliseen analyysiin mutta he ovat nyt jo varmoja että hän petkutti valtiota.

– Veronkiertämistäkö?

– Kyllä, jo usean vuoden ajan. Hän hankki aika tavalla rahaa kapakallaan neljäkymmentäluvun lopuilla, rahaa jota hän ei ilmoittanut tuloikseen.

– Mihin rahat menivät?

Hän kohautti kaitoja, raidattuja olkiaan. – Las Vegas, Tanforan, Caliente – paljon jännempää kuin tuloveron maksu. Vuosi sen jälkeen kun hän oli ostanut Golden Slipperin hän ryhtyi pitämään kahta erillistä kirjanpitoa. Ilmeisesti hän teki sen Anne Meyerin tietäessä. Hän oli miehellä sihteerinä ja kirjanpitäjänä siihen aikaan. Valtio on yrittänyt saada muutaman kuukauden ajan jotain konkreettista todistusaineistoa heitä vastaan. He sanoivat että olivat suunnitelleet kutsuvansa kummatkin, Kerriganin ja Meyerin naisen suuren valamiehistön kuultavaksi.

– Ei ihme että hän yritti livistää.

Westmore nyökkäsi vakavana. – Kerrigan oli kävellyt köytensä pähän, taloudellisesti ja moraalisesti ja kaikissa muissakin mielisä. Jopa hänen avioliittonsa oli hajoamassa. Juttelin juuri Kate Kerriganin kanssa puhelimessa. Mies oli tavallaan onnekkaampi kuin vaimo. Mies pääsi eroon jutusta.

– Eikö vaimo sitten ole päässyt?

– Ei, jos valtio vain ryhtyy toimenpiteisiin. Hän tietysti allekirjoitti yhteisverotuslomakkeet tietämättä että mies oli väärentänyt ne. Valtio pystyy ilmeisesti ottamaan kaiken mikä hänellä on jäljellä.

Ajattelin Kate Kerrigania, yhä juuttuneena seitsemän vuotta sitten

tehdyn väärän valinnan seurauksiin. – Eikö se ole vähän surkeata häntä ajatellen?

– Niin ei käy jos minä suinkin voin vaikuttaa asiaan. Katelle on tehty paljon pahaa ja hän on ollut kuin pyhimys, kertakaikkiaan kuin pyhimys.

En väittänyt vastaan vaikkei pyhimys nyt aivan oikea sana ollutkaan. – Minäkin pidän hänestä.

– Mukava kuulla että olette sitä mieltä. Hän kysyi teitä, muuten. Hän haluaisi nähdä teidät kun lähdette täältä pois.

– Onko hän kotonaan?

– Kyllä hän on kotona. En kertonut hänelle erästä asiaa enkä haluaisi kenenkään muunkaan puhuvan hänelle siitä. Westmore katsoi minuun hieman epäillen.

– Kyllä se minulla pysyy.

– No, se liittyy siihen että uskotte Meyerin naisen olevan keskellä tätä juttua. Kerriganin maksettujen shekkien mukaan hän oli maksanut naiselle tuhat dollaria kuussa viime vuosien ajan.

– Aikamoinen palkka motellin johtajattarelle.

– Enemmän mitä mies tienasi koko hoidosta.

– Kiristystäkö?

– Se tuntuu olevan looginen johtopäätös. Jonkinlaista vaiennusrahaa, luultavasti yhteydessä tuloverotustemppuille. Oli se sitten mitä tahansa, se antoi hänelle voimakkaan motiivin naisen tappamiseen. Sopiiko tämä teidän päätelmiinne.?

– Sopii, ainakin toistaiseksi.

Westmore meni ikkunan luo ja seisoi siellä vähän aikaa, selkä minuun päin. Kun hän käännyti, silmälasisit välähtivät taittuvassa valossa.

– Olettakaamme että Kerrigan tappoi Anne Meyerin maanantaina ja kätki ruumiin jotenkin. Hän tiesi että se löydettiisiin enemmin tai myöhemmin ja että hän olisi ilmeinen epäilty. Hän tiesi myös epäilemättä että verovirasto oli valmis laskeutumaan hänen lihavan niskansa päälle. Niin hän päätti sitten livahtaa matkoihinsa, mukanaan niin paljon rahaa kuin sai kaavittua kokoon.

– Ja Summerin tytö.

– Niin, tietysti, tytö. Hän on reaktion katalysaattori. Hän sai kummatkin miehet yhteen, Kerriganin ja Bozeyn ja he suunnittelivat

kuinka he kaappaavat rekallisen alkoholia. Bozeyllä oli kaksikymmentätuhatta dollaria mitä hän ei voinut kuluttaa. Kerriganilla oli tarpeelliset suhteet että hän pystyi tilaamaan kuorman ja järjestämään sen Bozetylä varten. Hän järjesti jopa väliaikaisen pillopaikan lentokentällä. Ja Bozey maksoi näistä eri palveluista varastetuilla rahoilla.

- Mitä Kerrigankaan ei pystynyt kuluttamaan.
- Kerrigan ei tietytikään tiennyt sitä. He sahasivat häntä silmään. Bozey jymäytti Kerrigania tytön avulla. Alamaailman termit kuulostivat omituisilta Westmoren lakikouluääntämyksessä.
- Ehkä, sanoin. – mutta tyttö teki asiasta toden. Hän oli rakastunut Kerriganiin.

Hänen kulmakarvansa kohosivat. – Mistä te sen tiedätte?

- Sität, miten tyttö puhui. Nän heidät myös yhdessä.
- Eikö tuo ole aika subjektiivista todistusaineistoa?
- Ei sitä silti voi olla ottamatta huomioon. Ihmiset ovat ihmisiä. Ja niihin voi laskea mukaan Coronan tytöt ja tytöt jotka ovat matkalla sinne.

– En minä väitää vastaan. Hänen kasvonsa olivat jäykistyneet viralliseen naamioon. Hän oli byrokraatti, oli sitten sitä kuinka vastahakoisesti tahansa. – Hän on osallinen murhaan joka tapauksessa. Me tiedämme että Bozey ampui Aquistan.

- Tiedämmekö me sen aivan varmasti?
- Olen vakuuttunut siitä että hän tappoi niin Aquistan kuin Kerriganinkin. Luodit ovat peräisin samasta aseesta. Vilkaiskaapa vain Bozeyn rikosrekisteriä. On aivan sattuma että hän ei ole tappanut aikaisemmin. Hän oli valmis tappamaan sen viskilastin vuoksi. Se oli hänelle arvokkaampi kuin raha. arvokkaampi kuin sellainen raha mitä hänellä oli. Liittovaltiosta löytyy vielä valtioita joissa laiton alkoholi on arvokas hyödyke.

– Uusi Meksiko on yksi niistä. Reservaation intiaanit maksavat siitä kovan hinnan.

- Minä en ole unohtanut sitä. Tarkkailemme kaikkia osavaltiosta johtavia pikateitä. Kun hän yrittää ajaa sen rekan rajan ylitse. nappaamme hänet. Ja koko juttu on kääritty siistiin pakettiin.

– Paperinenäliinoilla.

– Miten niin paperinenäliinoilla? hän kivahti.

- Se ei pidä vettä. Te sanoitte että Aquista ja Kerrigan ammuttiin samalla aseella.
- Aivan niin. Danelaw tutki luodit taidolla. Kerriganista löytynyt luoti oli litistynyt pääkopan luuhun mutta se pystyttiin kuitenkin tunnistamaan varmasti. Se oli lähtöisin samasta piipusta kuin Aquistan rinnassa ollut luoti.
- Minkälaisesta piipusta?
- 0.38 kaliiperin revolverista. Danelaw uskoo että se oli luultavasti vanha poliisipistooli.
- Jos ballistinen todistusaineistonne on niin vedenpitävä, se päästää Bozeyn selville vesille. Hän ei ampunut Kerrigania.
- Minä sanon että hän ampui.
- Hetkinen vain. Ajatelkaa mitä se merkitsee. Se merkitsee että hän ajoii rekan pitkin pikatietä lentokentältä motellille samaan aikaan kun piirikunnan joka ainoa jepari oli etsimässä häntä. Parkeerasi kuuman kärrynsä motellin pihalle ja meni sisälle ja ampui rikoskumppaninsa. Minkälainen motiivi hänellä olisi voinut olla että se olisi antanut aiheen moiseen riskiin?

Westmore nojautui työpöytänsä ylitse, nojaten painonsa levitetyjen sormien varaan, syyttäjän asennossa. – Kerriganin kuolema poisti kuvasta yhden todistajan häntä vastaan. todistajan joka tulisi vaaralliseksi heti kun tämä tajuaisi että hänen maksettu raha oli käyttökelvotonta. Ja Kerrigan oli lähdössä karkkuun hänen tytönsä kanssa.

- Ei se sovi yhteen, sanoin. – Bozeyllä oli se mitä halusikin ja oli matkalla pois sen kanssa. Ei hän olisi tehnyt lenkkiä takaisinpäin ihan vain siitä riemusta että saisi pamauttaa Kerriganin aivot pellolle. Ja jos hän ei tehnyt toista murhaa, hän ei tehnyt toistakaan – edellyttää ettei Danelaw tietää mistä puhuu.
- Luotan Danelawiin täydellisesti. Ja minä sanon että Bozey suoritti kummatkin murhat. Tai sitten hän tappoi Aquistan ja antoi sitten aseensa työlle ettei sitä voisi käyttää Kerrigania vastaan.
- Tuo on erittäin epätodennäköistä.
- Päinvastoin. Nämä kaksi olettamusta ovat ainoat mahdolliset jotka sopivat yhteen tosiasioiden kanssa. Todistusten tulkinnassa pätee tietty ekonomian laki.
- Se on kehnoa ekonomiaa joka ei peitä alleen kaikkia tosiasiota.

Hän katsoi minua tiukalla ristikuulustelijan katseella. – Onko olemassa lisää sellaista todistusaineistoa josta te olette tietoinen mutta minä en?

Tuijotin takaisin, niin ystäväällisesti kuin osasin. Hän ei ollut sitä tyyppiä jonka oppii tuntemaan tunnissa, tai sitten vuodessa. Epäilin ettei tuskin niin poukkivan älykkäällä miehellä kuin Westmorella olisi hyvin manikyroidut näppinsä sekäantuneena oikeusjuttukakuun. Mutta poliitikka on monimutkaisempi petikaveri kuin seksi.

Nousin ylös ja menin ikkunalle. Pari haalaripukuista luottamusvankia parturoi nurmikolla oikeustalon puska aitaa. Minulla ei ollut mitään haluja liittyä heihin. Jossain, näköpiirin ulkopuolella, surisi ruohonleikkuukone kuin itikka joka on jäänyt jumiin iltapäivän kullanruskeuteen.

– Ymmärtääkseni teillä on, hän sanoi olkani vierestä.
 – Ei mitään kouriintuntuvaa.
 – No, antaa kuulua. Minulla ei ole aikaa tuhlattavaksi.
 – Meyer kertoi minulle eräästä aseesta. En tiedä, uskoako siihen. Tärkeätä siinä on, että hän hankki sen ensin itseään varten. Hän on saattanut valmistella tarinansa siten että ase vaikuttaisi nyt kadonneelta.

– Minkälainen ase?
 – 0.38 poliisipistooli. Hän väittää että hän lainasi sen tyttärelleen Annelle joskus viime syksynä. Että tyttö oli pyytänyt asetta puolustaakseen itseään Tony Aquistaa vastaan.

– Aquistaa vastaan?
 – Se on ainakin Meyerin tarina. Hän saattaa valehdella.

Minä en oikein ymmärrä – käsittääkseni te olette Meyerin palveluksessa.

– En enää. Meidän välillemme tuli jotain joka tapahtui kymmen vuotta sitten. Oliko se ennen teidän aikaanne?

Tuskinpa vain. Olen ollut virassa täällä lähes viisitoista vuotta.

Sitten te kai muistattekin tapauksen. Meyer raahattiin oikeussaliin nuoremman tyttärensä huonostikohotelusta.

– Minä muistan, hän sanoi synkästi. – Juttu ei päässyt kuitenkaan koskaan oikeudenistuntoasteelle. Tyttö oli liian pelästynyt todis taakseen. Ja uskoisin että Meyer nyki joitain tiettyjä naruja. Erimitä tuomari Graig pystyi tekemään oli julistaa että koti ei ollut sopiva paikka lapsille ja ottaa lapset pois hänen huostastaan.

- Minkälainen maine Meyerillä on tämän ohella?
- Käsittääkseni hän oli kova tyyppi nuoruusvuosinaan. Ja olen kuullut että hän hankki alkupääomansa ajamalla meksikolaisten rommisalakuljettajien palkkalistoilla kaksikymmenluvulla. Se *oli* ennen minun aikaani.
- Sheriffiltä valintahommat eivät oikein luonnistu kun kyseessä ovat appivanhemmat.
- Ei miestä voi arvostella hänen appiukkansa perusteella. Westmore sanoi vakavasti. – Kyllä Church tiesi kaiken vanhuksesta kun hän meni naimisiin Hildan kanssa. Hänen perusideansa oli saada kummatkin tytöt pois Meyerin ulottuvilta. Hän kertoi tämän minulle itse kun otimme eräs ilta pari paukkua yhdessä.

– Perhehän on aika varakas, vai mitä?

Hänen kasvonsa kovenivat. – Jos kalastelette sellaisilla vesillä kuin uskon teidän kalastelevan, voitte kelata siimanne. Sheriffiä ei kiinnostaisi raha. Hän tekee töitä kuusitoista tuntia vuorokaudessa pienemmällä palkalla kuin minä saan. Church yksinkertaisesti rakastui Meyerin tyttäreen ja meni hänen kanssaan naimisiin. Hän tekee sen minkä uskoo olevan oikein, ajattelematta saavansa palkkiota.

– Sehän on hauska kuulla, sanoin rapsuttaen kasvojeni paketoitua puolta. – Onko muuten totta hänen sormenjälkimiehestään, Danelawista?

– Pelkäänpä etten oikein ymmärrä?

– Voiko Danelawiin luottaa, ettei hän vääristele tosiasioita, johtavat ne sitten mihin tahansa?

– Kertakaikkiaan.

– Vaikka ne johtaisivat omalle poliisiasemallekin?

– Ettehän te voi tarkoittaa Brandon Churchia?

Jää allani oli erittäin heikko ja peräännyn hieman. – Tuo on teidän tulkintanne.

Westmoren silmät hohtivat kuin naulapääät ja hän hymyili jäähileisesti. – Danelaw ei halua tässä maailmassa mitään niin kuin päästä sheriffiksi.

– Lähettää hänet sitten Meyerin kotiin. Ukko on väsännyt itselleen jonkinmoisen ampumaradan kellarin. Danelaw voi löytää vähän lisää niitä kolmekahdeksikon jämiä joita hän on kaivellut. Ja toisaalta, ehkä hän ei löydäkään.

Kate Kerrigan odotti autossani.

– Pelkäsin etten tavoittaisikaan sinua, hän sanoi kun aukaisin oven. – Herra MacGowan soitti voimalasta.

– Kysyikö hän minua?

– Kyllä, hän on matkalla kotiini tavatakseen sinut. Hän ei kertonut sen paremmin mutta uskoisin että se koskee hänen tyttärentytärtään. Hän pyysi etten kertoisi puhelinsoitosta kenellekään muulle kuin sinulle.

Menin autoon ja käynnistin sen. Lukiolaiset olivat päässeet koulusta. Kiihytyskärryjen ja autonromujen etujoukko jyräsi muutaman korttelin päässä oikeustalosta kadun täydeltä ja niitä seurasi farmarihousuisten poikien ja kauniiden, paljassääristen tyttöjen reserviläisarmeija. Jotkut tytöistä olivat suunnilleen samanikäisiä kuin Jo. Mietin että mikä erotti hänet heistä. mikä sai eron aikaan.

Katie muutti ajatusteni suunnan. – Ajatella, hän sanoi, - että kerran minä olin yksi noista lapsista, vajaat kymmenen vuotta sitten. Kaikkein onnekkain heistä. Isä oli vielä silloin elossa ja minä olin aina kuin linnaansa palaava kuningatar ja jalkapallojoukkueen kapteeni vei minut konvareihin. Minä uskoin että kaikki olisi aina ihmeellistä, koko loppuelämän. Miksei kukaan kertonut minulle?

– Ei sitä koskaan kerrota.

– Minun annettiin elää unimaailmassa, hän sanoi katkerasti. – Minun annettiin uskoa että minä olin jotain erikoista, ettei mikään koskaan koskisi minuun. Arvaas mikä minä uskoin olevani? Shalotin lady joka katsoo maailmaa peilistä. Ja sitten peili meni pirstoiksi. Vai tunnetko sinä sitä runoa?

– Tulihan se lukiossa vastaan.

Loppumatka talolle oli hiljainen. MacGowanista ei ollut merkkiä kään ja Katie pyysi minua sisälle odottamaan. Olohuone oli viileä

huolimatta koko päivän kestääneestä auringonpaisteesta. Kuulemani riidian kaiut kajahtelivat yhä seinillä.

Hän heitti mustan hattunsa ja käsineensä tuolille ja viittasi minut yhdelle. – Se on vielä pahempaa kuin minä ajattelin sen olevan. Kertoiko Sam Westmore?

– Pikkuisen.

– Don jätti minulle vähemmän kuin ei mitään. Sam sanoi että minulle saattaa langeta maksettaviksi usean vuoden maksamattomat verot. Se on sellaista mistä minä en edes tiennyt.

– Ei niin tapahdu jos Westmore saa pitää päänsä. Hän on sinun hyvä ystäväsi, vai mitä?

– Niin minä olen aina uskonut.

– Mutta mitä sitten jos niin käy? Mitä sitten jos ne ottavat kaiken jäljellä olevan omaisuuden?

– Minusta tulee rutiköyhä.

– Onko se aivan kamala tulevaisuudenkuva.?

– Mistä minä voisin tietää. Ei se vielä ole tullut eteen.

– Mutta katsopas tilanetta tarkkaan. Mitä siinä niin pelättäväää on? Sinä olet nuori ja kaunis ja älykäs.

Hänen sormukseton kätensä liikahti sivuttain kärsimättömällä liikkeellä. – Minusta vähän tuntuu etten minä pysty vastaamaan kohteliaisuksiin. Ei tänään. Kiitos hyvistä aikeista kumminkin.

– En minä nyt näe mitään syytä miksi sinun pitäisi valittaa. Don teki sinulle palveluksen kun ammutti itsensä. Ehkä hän teki toisen kun heitti rahasi pois sinun puolestasi.

Hän katsoi minuun kuin olisi epäillyt selväpäisyyttäni. – Mitä ihmettiä sinä tuolla voit tarkoittaa?

– Sinä menet taas naimisiin ...

– En ikinä.

– No kyllähän sinä menet. Sitten kun sinä menet, sinulla on paremmat mahdollisuudet löytää rehellinen aviomies, ei toista Kerrigania. Koko lääni on täynnä kaikenlaista huijaria, siipiveikkoja jotka kipittävät sinne missä raha liikkuu. Minä olen tavannut tuhansia sellaisia.

– Onko niitä niin paljon?

– Ei tarvitse kuin kävellä kortteliin verran Beverly Hillsissä tai Santa Barbarassa tai Santa Monicassa ja siinähän niitä ajaa pari

kolme Jaguareissaan ja Cadillaceissaan.

– Ja onko niillä kaikilla... vaimot?

– Ne jahtaavat naisia. Niin kauan kun naiset omistavat kolme neljäsosaa tämän maan omaisuudesta, niin kauan miehet yrittävät ottaa sitä pois ja onnistuvat kanssa. Sinä kuulut Yhdysvaltain suurimpaan salaseuraan: pintanaisiin jotka menivät naimisiin värien miesten kanssa ja jotka valittavat sitä. Elatusapuosakunnan naisten varajoukkoihin.

Hän katsoi minuun pitkään ja mitään näkemättömästi. – Sinä mahdat elää kamalassa maailmassa.

– Todellisessa maailmassa.

– Kuinka sinä kestät sitä?

– En minä arvioi tunteitani kultaharkoissa. Ertä sinä?

– En minäkään. Pitäisi hän sen nyt olla selvää. Minä olen huolella kasvatettu tyttö, hän ivaili sananpartta. – joka odotti kasvamistaan liian kauan. Kasvaminen on kovaa puuhaa – ei ihme että niin harva onnistuu. Syvä huolten juova ilmestyi hänen kulmiensa väliin ja hän sanoi muuttuneella äänensävyllä: – Ei Don niin paha ollut kuin sinä kuvittelet. Hän yritti tosissaan, ainakin osan ajasta. Ei se kokonaan hänen vikansa ollut ettei hän pystynyt käsittämään rahaa. Minun olisi pitänyt auttaa häntä. Olisin minä voinut, kaikella tapaa. En ollut hyvä vaimo. Hän tarvitsi enemmän mitä minä pystyin antamaan.

– Hän tarvitsi enemmän kuin kukaan olisi pystynyt hänelle antamaan.

– Sinä olet tänään täynnä kovia sananparsia.

– Anteeksi. Minä olen tavannut paljon kerriganeja, niinkuin sanoin. He syntyvät tyhjiö sillä paikalla millä pitäisi olla sydän. Tai sitten heille tapahtuu jotain kun ovat kakaroita. Oli miten oli, ei heissä ole muuta kuin nälkää, nälkäinen reikä jota ei pysty täyttämään.

– Onko se reikä naisen muotoinen?

Hän punastui ja nousi hämmenyksissään ja meni suuren ikkunan luo. Vähän ajan kuluttua hän sanoi minulle tai sitten hänestä välittämättömälle kaupungille: – Minä en olisi voinut pärjätä kehnommin, vai mitä? Voi, kun minä ajattelen mitä isä oli – häntä kunnioitettiin laaksossa. Minun isoisäni perusti Las Crucesin

yliopiston, maalle jonka hän itse lahjoitti. Ja minä petin heidät. En minä ole heittänyt menemään vain heidän rahojaan. Olen heittänyt menemään heidän maineensa, kaiken minkä puolesta he taistelivat, koko menneisyyden. Katie kääntyi ympäri ja katsoi ympärillään olevaa arktisen kaunista huonetta. – Eihän se voi olla oikeudenmukaista, eihän se voi olla mahdollista että minä pystyin tuhoamaan niin paljon yhdellä ainoalla eredyksellä.

– Ei se ole tuhottu, etkä liioin sinä. Sellaiset hujarit kuin Kerrigan eivät pysty tuhoamaan todellisia ihmisiä ja todellisia asioita.

– Eivätkö?

Hän käänsi minulle jälleen selkänsä. Kun hänen hehkuva tukkansa oli sillä tavalla valtoimenaan niskassa, hän olisi hyvinkin voinut olla nuori tyttö. Oli vaikea uskoa että hänen läiä oli takanaan seitsemän laihaa aviovuotta ja että hänet oli ammuttu leskeksi.

Menin hänen lähelleen. – Ei sinun elämäsi ole lopussa, vastahan se alkaa.

– Enpä usko että minua voi lohutella maalaisfilosofialla. – Voi sentäään, anna anteeksi että sanoin tuollaista. Sinä olet ollut hyvä minulle, ihan alusta saakka.

– Se oli helppoa, Katie.

– Don sanoi etten minä ollut nainen. Olenhan minä nainen, enkö olekin?

Käänsin hänet ympäri olkapäistä ja pidin hänestä kiinni. Hän ojensi minulle suunsa. Hän sanoi huulet laastareitani vasten:

– Minusta on kamalaa kun sinä olet loukkaantunut. Lew. Ihan totta, älä riskeeraa enää mitään.

– En minä. Ei tämä ole mitään.

– Olenko minä ihan totta nainen? Olenko minä sinun mielestäsi – viehättävä?

En pystynyt vastaamaan sanoin.

Myöhemmin hän sanoi: – Tunnen itseni Efesoksen leskeksi.

– Minä olen täynnä kovia sananparsia ja sinä pullistelet kirjallisia vertauksia. Mutta puhu vain. Se on varsin kasvattavaa.

– Nyt sinä pelleilet minun kustannuksellani.

– Miksipä en pelleilisi?

Hän veti pääni kaartuvaa, valkoista olkaansa vasten ja kuiskasi

korvaani: – Sainko minä tuntemaan itsesi mieheksi, Lew? Sainko?

– Tunsin itseni semmoiseksi aikaisemminkin. Ja tunnen vieläkin.

– Sinä leveilet.

– Hyvä on, minä leveilen. Ei minua kukaan kuule, paitsi sinä ja sinä et välitä.

Hän nauroi. Verannalta kuului askeleita, laahaavia ja epätasaisia.

Ovikello soinnahteli.

MacGowan oli ajanut partansa. Hänen kasvonsa oli laskostettu siististi vaatimattoman harmaan hatun alle kuin kiiltävä voimapapperi. Hänellä oli yllään loimille kulunut sininen sarkapuku ja musta kravatti. Parranajo, kirkkovaatteiden päälepano ja ajo alas laaksoon oli ikäännystänyt häntä.

- Josephine tuli sittenkin minun luokseni, hän sanoi.
- Astuin ulos ja suljin oven jälkeeni. – Onko hän nyt järvellä?
- Ei, hän on taas menossa. Hän on pyöriskellyt aavikolla koko päivän etsimässä Bozetyä. Hän oli aika venttinä. Yritin saada häntä pysymään minun luonani mutta ei hän vaan jänyt. Ei hän minulta muuta halunnut kuin tietää, kuinka Traverseen pääsee.
- Traverseen?
- Siellä se Bozey ilmeisesti on. Josephine on mennyt hänen peräänsä.

Hän nojasi ovipieleen, puhumisen uuvuttamana. Panin käsvarteni hänen ympärilleen saadakseni hänet tasaantumaan. Luut olivat kaidat kuin linnunpojalla.

- Niinkö hän sanoi?
- Ei hän sanonut että *Bozey* oli siellä; sen minä arvasin itse. Kun he olivat meillä syyskuussa, hän oli kovasti kiinnostunut siitä paikasta – olisihan minun pitänyt arvata aikaisemmin kun puhuin teidän kansanne. Hän kysyi siitä monta kysymystä.
- Minkälaisia kysymyksiä?
- Että minkälainen paikka se on ja kuinka sinne pääsee.
- Ja te kerroitte?
- En minä siinä mitään pahaa silloin nähtyn. Traverse on Bakerin toisella puolella, Nevadassa pään. Kun käänny pikatieltä pois pienen Yellow Ford nimisen kylän kohdalla, niin siitä on kymmenisen mailia vuorien kautta Traverseen. Aikamoista takamaata.

– Ovatko tiet ajokelpoisia?

– Sitä se Bozey halusi tietää. Sanoi haluavansa kokeilla paikkaa joskus leirintämatkalla. Kyllä tietä pitkin pääsee, ei siinä mitään – ainakin silloin kun minä siellä viimeksi olin. Suurin osa siitä on räjäytetty pelkkään kallioon.

– Pystyisikö hän viemään suuren rekan sitä pitkin?

– En minä tajua että miksei. Tie tehtiin raskasta kamaa varten.

– Ja Jo on nyt sitten matkalla sinne?

– Eiköhän ole. Hän pani minun piirtämään pienen kartan kuinka sinne pääsee.

– Piirtäisittekö minullekin sellaisen?

– En. Hän näytti keltaisia hampaitaan tuimassa hymyssä. – Minä tulen sinun mukaasi, poika. En minä ole enää yhtä vikkelä kintuistani kuin ennen mutta kyllä minulta vielä pyssy paukahtaa kun niikseen tulee.

En yrittänyt taivutella häntä.

Kun menin kadulle sanottuani näkemiin Katelle, MacGowan oli hakenut kiväärin A-malli Fordinsa takaistuimelta. Se oli keskikaliperinen metsästyskivääri jossa oli teleskooppitähän. Hän asetti sen huolellisesti autoni takaistuimelle ja kipusi itse eteen.

Starttasin auton. – Kuinkas te nyt päätitte minun luokseni tulla?

– Minun mielestäni sinä olet oikeanlaatuinen mies. Niin sinä puhut. Riskeeraan sen verran että myös käyttäydyt niin.

– Teen parhaani.

Käännyn bulvardilta etelään, kohden kaupungin rajoja. Oltiin hämärän rajamailla ja taloihin syttyi valoja. Vuoret lojuivat kuin mahtavat hunnutetut naiset vasten vihertävää itää. Muutama harva tähti naulasi yön liepeitä paikoilleen.

MacGowanin ääni tunkeutui tihenevästä pimeydestä: – Josephine on langennut rosvojen joukkoon. En minä voinut vaan istua ja olla tekemättä mitään. Kun olisit vain nähnyt hänet täänään, ihan hikisenä ja suttuisena, naama likaisena ja pelästyntä ilme silmissä. Tuskin enää tunsin.

Pysähdyimme Barstowiin kahville ja voileiville, Bakerissa taas renkaiden ilmanpaineen tarkistusta varten. Ilma tuli kylmemmäksi kun yö syveni. Suunnilleen tunti tai jotain Bakerin tuolla puolen, uudenlaiset vuoret alkoivat nousta horisonttiin. Niiden yläpuolella

tähdet olivat kasautuneet nyt valkoisiksi massoiksi. Muutama valo kimalteli vuorten juurella, kuin taivaalta pudonneet valkoiset kipinät.

Ne valuivat pitkin maanpintaa meitä kohden. Yhtäkkiä vuoret olivat melkein päälämme, pimittäen toisen puolen taivasta.

MacGowan rikkoi pitkän hiljaisuuden: – Siinä se Yellow Ford nyt sitten on.

Ja se oli sekatavarakauppa, huoltoasema, muutama puutalo ja tervapaperitöönä. lankuilla kiinnilyöty kiinteistöfirma, ympärillään mailien verran myymätöntä kiinteistöä. Pressulle maalattu ilmoitus huoltoasemalla ilmoitti, että Aitoja Kalkkarokäärmelit ja Muita Matelijoita on Näytteillä: Pysähtykää Katsomaan Aavikon Hirviötä.

Mies punaisessa flanellipaidassa tuli huoltoasemalta kun pysähdyin bensapumppujen viereen.

– Korkeaoktaanista.

Hän pani pumpun päälle. Hänen naamansa oli kuin olosuhteiden perseen hinkkaama satula. – Kelpaisikos käärmeiden katselu odottaessa? Minulla on timanttiniskainen otus joka on melkein viisi jalkaa.

– Minä etsin vähän toisenlaista elukkaa.

– Gilaa, vai? Minulta kuoli gila.

– Yhtä miestä. Kuvailin Bozeytä.

Syntyi pidennetty aavikkotauko. – Eipä olla nähty tällä viikolla.

– Mutta ollaan nähty?

– Jos se nyt on se sama punapää. Tuli tänne bensanostoon pari kertaa männykkuussa ja haukkasi raitista ilmaa.

– Minkälaisella autolla?

– Semmoisella Buick umpivaunulla.

MacGowan tönäisi minua. – Se se on.

– Missä hän tällä asui?

– Ei sanonut. Jossain vuorilla. Mies heilautti kättään kohden vuoria. – Kun hän ilmestyi, hän osti makuupussin ja priimuksen tuolta vastapäisestä kaupasta. Väitti että oli etsimässä uraania mutta ei se mikään uraaninetsijä ollut. Ei kyllä pystyisi erottamaan rautasuonta kuparista.

Mies sulki pumpun ja nojasi avoimeen ikkunaan. Auringon

haalistamat silmät tihrusivat nahkaisen naaman ryppysisistä aukoista. – Se sai minut pikkuisen hermostumaan. Viime kerralla kun se oli täällä, minulla oli semmoinen tunne että se aikoi ryöstää minut. Mutta eipä sitten ryöstänytkään.

- Milloin tämä tapahtui.
- Suunnilleen viime viikon puolessavälissä. Heti sen jälkeen se otti ritolat. *Mitä* se sitten oikein täällä teki?
- Piileskeli.
- Vekseliä, vai?
- Voipa olla. Kuulin että hän ajoi läpi täältäpäin aikaisin tänä aamuna isolla alumiinisella puoliperävaunulla. Satuitteko näkemään?
- En. Avaan vasta kahdeksalta.
- Ehkä te näitte sitten yhden tytön tänä iltana. Nätti pieni ruskeatukka, M.G. urheiluautolla?
- Kyllä vaan, meni tästä ohi pari tuntia sitten. Ei pysähtynyt. MacGowan kumartui ohitseni: – Onko Traversen tie auki?
- Mikäli minä tiedän. Ei tänne ole vielä tullut lunta. Kyllä, kyllä sen on pakko olla auki. Tästä meni rekka tänään sinne.
- Semmoinen missä oli alumiinimaalia kyljissä? kysyin.
- *Sininen* rekka, iso sininen vaunu, näytti muuttokuormalta. Se meni tästä ohitse neljän maissa iltapäivällä. Päivänvalossa tästä pystyy näkemään osan tiestä. Mies lisäsi juttuunsa kun maksoin bensan: – Jos meinaatte ajaa Traverseen tänä yönä, paras vahdata maanvyörymiä, tietä ei ole putsattu pariin vuoteen.
- Kiitin ja ajoin eteenpäin.
- MacGowan nojautui eteenpäin istuimella kuin olisi pystynyt saamaan auton menemään lujempaa tahdonvoimallaan. – Kyllä Josephine siellä on.
- Eikä ole ainoa.

Muutaman mailin verran pikatieltä pois maantie oli suhteellisen suora ja hyvä. Sitten se alkoi kiharoitua. Sen pinta oli täynnä routamonttuja ja minun oli pakko hiljentää.

Suunnilleen puolessavälin vuoria autoni pyörät kynsivät rinteestä irronnutta santavyöryä. Tien ulkoreunassa rinne putosi jyrkästi kanjoniin. Edessä näkyi toinen vyörymä ruskeana ja uurteisena auton valonheittimissä. Pysäytin auton ja astuin ulos. MacGowan jäi etuistuimelle.

Tielle riitti hiekkaläjää yli puolen välin. Hiekan reunalla oli leveät jäljet: ison rekan renkaanjäljet. Kun tarkastelin niitä tarkemmin taskulampun valossa, huomasin kahdet pyöränjäljet, toiset osittain toisten päällä. Kummatkin olivat tuoreet.

Nousin ylös, sydän paukuttaen kylkiluita vasten. Jossain yläpuolellani olevissa mustissa korkeuksissa hiljaisuutta jäyti pieni vinkuva ääni. En liikkunut. Ääni kasvoi korvissani. Se oli autonmoottori, matkalla vuorta alas.

Valo välähti vasten taivasta, hahmottaen esiin kivisen kalliopylvään. Menin takaisin autolle ja sammulin valot. Otin pistoolin esiin ja kumarruin avoimen etuoven taa. MacGowan tarttui kivääriinsä.

Valonheittimet heilauttivat pitkät kielanssa kanjonin yli, pyyhkäisivät takaisin tielle ja sokaisivat silmäni. Pieni urheiluauto ponkaisi mutkan takaa. Sen torvi ulvahteli. Sitten jarrut tarttuvat tielle pintaan. Se kiepahteli ja liukui sivuttain hiekkaan ja melkein kääntyi kumolleen. Lennähtäen sivuttain matalan oven ylitse, sen kuljettaja kaatui kasvoilleen tielle ja makasi hiljaa.

– Se on Josephine, MacGowan sanoi.

Juoksin tytön luo ja valaisin hänen kasvojaan. Ylähuulesta ryömi kaksi veripuroa. Silmät olivat shokin lasittamat mutta hän oli tajuissaan.

Hän yritti päästää jaloilleen muttei päässyt. Tuin häntä kädelläni. Liha oli hyvin pehmeää, kiinnitettyä niin hauraaseen tukirankoon ettei hän tuntui luuttomalta.

– Minuun koskee, hän niiskutti. – Ne satuttivat minua sisältä.

Pyyhin hänen veriset huulensa ja huomasin että hänen pukunsa oli revitty vyötärölle asti. Vartalossa oli mustelmia joita hänen äskeinen kaatumisensa ei ollut aiheuttanut.

MacGowan kipusi autosta ja onnahteli pitkin tietä meitä kohden.

Sanoin tytölle kovuudella jota en tajunnut: Kaikille teille gangsteripimuille käy kehnosti ennemmin tai myöhemmin. Se on ihan oikein kun ajattelee että te elätte vahingoittamalla muita ihmisiä.

– Minä en ole vahingoittanut ketään eläissäni.

– Entäs sitten Tony Aquista?

– En minä tiedä siitä mitään. Ihan totta, kuulkaa.

– Entä sitten Kerrigan?

– Don oli kuollut kun minä menin sinne. En minä häntä ampunut.

– Kuka sitten?

– En minä tiedä. Ei Bozeykään. Minun pitä tavata hänet. Me olimme lähdössä pois, minä ja hän.

Tyttö oli pääsemässä shokistaan. Silmät alkoivat elää ja saada takaisin loistoaan. Yksinäinen kyynelehti kirkaan jäljen kasvoille.

Tein huitaisun pimeään: – Mitä sille rahalle tapahtui minkä Bozey antoi Kerriganille?

Tyttö ei vastannut. Mutta hänen päänsä liikahti käsivarrellani vaistomaisesti ja hän vilkaisi urheiluautoa silmäkulmastaan.

MacGowan sanoi selkäni takaa: – Josie, oletko sinä kunnossa?

– Kyllä. Ihan kunnossa. Kaikki oikein hyvin. Terävä kieli liikahti ylähuulella. – Sinäkö se olet, isoisä?

Jätin vanhuksen hänen luokseen ja tutkin urheiluautoa. Tavarasäiliössä oli paketti. pitkulainen sanomalehtiin ja likaiseen naruun kääritty paketti. Revin sen auki. Se oli täynnä rahaa, viisikymppisiä ja satasia ja viisisatasia, kaikki uusia seteleitä. Kääronä ollut lehti oli oregonilainen, päiväys elokuun. Käärin homman taas kiinni ja panin sen lukolla varustettuun metalliseen todistuskirstuuni joka oli tavarasäiliössä. Mania ja marijuanaa, niistähän ne unelmat syntyvät.

Jo oli nyt jaloillaan, MacGowanin käsienvälinen tukemana. Hän naukui

kuin kissanpentu, myrskyisen maailman kolhima kissanpentu:

– Ne olivat ringissä minun ympärilläni. Ne aukaisivat yhden koreista ja tulivat känniin ja kävivät pääle vuorostaan. Udestaan ja udestaan ja udestaan. Tytön ääni loikki epätoivoisesti oktaaveja ylöspäin.

MacGowanin kasvot olivat graniittia tytön takkuista tukkaa vasten. – Minä tapan ne, tyttöseni. Kuinka monta niitä on?

– Kolme. Ne tulivat Albuquerquesta hakemaan viskiä. Minun olisi pitänyt pysyä sinun luonasi, isoisä.

Vanhus oli paheksuvan näköinen hämmentyneessä tuskassaan. – Eikö sinun miehesi yrittänyt estää niitä?

– Ei Bozey ole minun mieheni. Kai hän olisi estänyt ne jos olisi pystynyt. Mutta ne ottivat hänen aseensa sitä ennen ja hakkasivat hänet.

Kosketin hänen värisevää selkäänsä. – Ovatko ne yhä siellä, Jo?

– Kyllä, ne lastasivat rekkaa kun pääsin karkaamaan. Niillä on toinen rekka jemmattuna vanhalle paloasemalle.

– Näytä missä se paikka on.

– En minä halua mennä sinne takaisin.

– Et kai sinä halua jäädää tänne yksistäiskään?

Tyttö katsoi autoani ja ylös ja alas tietä, kuin sen varjoinen pinta olisi ollut hänen elonsa vuodet, menneet ja tulevat. Sanaa sanomatta hän kiipesi etuistuimelle.

Luovin urheiluauton ja kanjonin välisestä kapeasta lävestä. MacGowan hoivaili kivääriä polvillaan. Jo istui välissämme, hiljaisena.

– Tapoitko sinä Kerriganin rahasta? sanoin.

– Ei. Ei. Minä menin sinne tapaamaan häntä ja löysin hänet keskeltä omaa vertaan. Tytön ääni oli toivottoman monotoninen.

– Miksi sinä sitten livistit?

– Koska ne olisivat uskoneet että minä tapoin hänet. Niin kuin tekin. Minä en olisi vahingoittanut Kerrigania. Minä jumaloin häntä.

MacGowan sylki tuuleen.

Sanoin: – Sinä otit häneltä rahat.

– Mitä sitten. Minulla oli oikeus siihen. Don oli kuollut eikä pystynyt käyttämään sitä. Hän vain makasi siinä toimiston lattialla

ja minä otin ne rahat ja otin auton ja lähdin etsimään Bozetyä. Minä halusin vain karkuun.

– Ja kaksikymmentäuhattu dollaria. Käskikö Bozey ottamaan rahat ja liittymään häneen?

– Ei, ei mitään semmoista. Minun pitää mennä Donin kanssa. En minä edes tiennyt varmasti missä Bozey oli.

– Se on totta. Minähän jo kerroin, sanoi MacGowan.

Tyttö nosti kasvonsa katsoakseen minuun. – Miksette anna minun mennä? En minä muuta tehnyt väärin kuin otin rahat. Ja nehäni vain olivat siellä hyödyttöminä. Tytön ääni kirkastui. – Pitäkää ne rahat itse, kuulkaa. Kuka siitä saisi tietää? Ei isoisä kerro.

MacGowan päästi äänen joka olisi saattanut olla nyyhkytys tai vastenmielisyyden ilmaisu.

Sanoin: – Ei siitä rahasta ole mitään hyötyä. Etkö sinä sitä tiennyt?

– Miten niin?

– Raha oli kuumaa, niin kuumaa ettei Bozey pystynyt käyttämään sitä. Hän nappasi sen eräästä Portlandin pankista ja niillä oli luettelo seteleiden numeroista. Ei kukaan niitä pysty kuluttamaan, ei missään. Vai tiesitkö sinä jo tämän.

– Minä en usko teitä. Ei Bozey semmoista tekisi.

– Teki kumminkin. Hän sahasi Kerrigania silmään. Rahat olivat kuin tsaarin ruplia.

– Te olette hullu, hän sanoi kiihkeästi.

– Olen, vai? Mietipä vähän. Jo. Riskeeraisiko Bozey kaksikymmentä tonnia tällaiseen keikkaan jos sillä kahdellakymmenellä tonnilla olisi mitään käyttöä hänelle? Ei kukaan niin tekisi.

Tyttö istui vähän aikaa hiljaa. Pystyin tuntemaan hänet siinä vierelläni ja melkein tajuamaan kuinka ajatukset pyörivät hänen pienessä mustassa päässään. Hänen haavoitettu sielunsa alkoi umpeutua jälleen, kovaksi ja tiukaksi ja yhtä puolustavaksi kuin nyrkki.

– Jos tuo on totta, niin on hyvä että ne hakkasivat hänet. Hän kerjäsi sitä. Hyvä että ne huijasivat häneltä maksun.

Kipusimme harjannetta kohden joka nousi kiinteään mustana kohti tähtien rei'ittämää taivasta. Hoivailin kärsivää moottoria eteenpäin seuraavaa rinnettä ylös, kieppuen tienreunalta toiselle välttääkseni

kuoppia ja vyörymiä.

- Jo?
- Tässähän minä olen. En minä mihinkään ole mennyt.
- Sinä sanoit viime yönä että sinut valittiin vinkkaamaan Aquistan rekka pysähdyksiin, mutta että sitten jokin muutti suunnitelman. Mikä se oli?
- Don ei halunnut että minä olisin ottanut riskiä, tytö sanoi tietyllä ylpeydellä. – Se oli ainakin pääsy.
- Mitä ne muut syyt olivat?
- Hän teki yhdelle ystävälle palveluksen. Sitten tämä hänen ystävänsä teki hännelle palveluksen.
- Pysäytämällä rekan ja ampumalla Aquistan?
- Rekan pysäyttäminen riitti. Ei Don suunnitellut mitään ampumisia. Tämä ystävä petti hänet.
- Kuka se oli, Jo?
- Don ei maininnut nimiä. Hän sanoi että mitä vähemmän minä tiedän, sen parempi. Hän halusi minun selviävän jos suunnitelma ei onnistuisi.
- Oliko se Church? Sheriffi?

Hän ei vastannut.

- Meyer?

Ei vastausta vieläkään.

- Minkä palveluksen Don teki ystävälle?
- Miksette vaivaa Bozetylä? Hän oli siinä mukana. Bozey oli aavikolla Donin kanssa maanantai-iltana.
- Mitä he aavikolla tekivät?
- Se on pitkä juttu. Ei se teitä kiinnostaisi.

MacGowan kaakotti kuin kana. – Älä nyt salaile mitään. kultaseni. Sinun pitää nyt vain kertoa kaikki.

- Pitää nyt vain kertoa kaikki, se sanoo. Tytön nauru kieppui hysterian kimeillä rajamailla. – Ei minulla ollut mitään tekemistä asian kanssa. Minä olen selville vesillä. En minä tiedä muuta kuin sen mitä minulle kerrottiin.
- Ketkä kertoivat?
- Tony ja Don.
- Mitä Tony kertoi sinulle sunnuntai-iltana?
- Don sanoi etten saisi kertoa sitä. Mutta ei kai sillä ole nyt väliä

kun hän on kuollut. Millä on enää mitään väliä? Tony seurasi Anne Meyeriä Perdida järvelle lauantaina. Hän oli Donin mökillä jonkin kaverin kanssa ja Tony kurkisteli ikkunoista. Ei siinä nyt ollut mitään järkeä. Teki Tony sitten mitä tahansa, ei siinä ollut mitään järkeä. Ei sen kaverin pakassa ollut enempää kuin suunnilleen neljäkymmentäkahdeksan korttia.

- Mitä hän näki?
- Sitä tavallista kai. Lemmenlauluja.
- Kuka se mies Annen kanssa oli?
- Ei hän sanonut. Minusta tuntui ettei hän uskaltanut kertoa minulle. Koko juttu järkytti häntä, nähkääs. Hän oli pihkassa Anne Meyeriin ja kun hän näki naisen makaavan siinä kuolleena . . .
- Näkikö hän tytön kuolleena?
- Niin hän sanoi.
- Lauantai-iltana?
- Sunnuntaina. Hän meni sinne uudestaan sunnuntaina. Hän kurkisteli taas ikkunasta ja näki että hän oli *kaputt*. Se hänen tarinansa ainakin oli.
- Mistä hän tiesi että Anne oli kuollut?
- Mistä minä tiedän. En minä ristikuulustellut häntä. Minulla oli semmoinen hullu ajatus, että ehkä hän tappoi tytön itse. Hän oli tarpeeksi hullu siihen.
- Joku valehtelee nyt, Jo. Anne Meyer oli elossa maanantaina. Isoisäsi näki hänet Kerriganin kanssa maanantai-iltapäivänä.
- En minä ollut varma siitä että se oli hän, MacGowan sanoi.
- Sen oli pakko olla. Se on hänen kengänkorkonsa. Aquista varmasti erettyi. Ehkä hän vain kuvitteli että tyttö oli kuollut. Eikö Tony ollut aika mäiskeessä sunnuntaina?
- Hän oli kyllä aika peikkona, Jo sanoi, – mutta ei hän sitä kuvittellut. Don ajoi järvelle maanantaina kun minä olin kertonut hänelle siitä, ja ruumis oli siellä, aivan kuin Tony sanoikin.
- Missä se nyt on?
- Jossain aavikolla. Don pani hänet autoon ja ajoi pois ja jätti sen jonnekin.
- Sekö oli se palvelus jonka hän teki ystävälleensä?
- Kyllä kai. Mutta hän sanoi että hänen oli pakko tehdä se, saada ruumis pois mökistä. Hän pelkäsi että se tappo pannaan hänen niskoilleen.

- Mihin hän vei tytön aavikolla?
- Turha kysyä. En minä mukana ollut.
- Mutta Bozey oli?
- Kyllä. Hän seurasi Donia aavikolle ja ajoi hänet takaisin.

Ajoimme vuorenharjanteen yli. Sen alapuolella oleva syvä laakso oli yhtä pimeää varjoa jonka rikkoi jossain kaukana valonvälähdys. Katkaisin virran ja ajoin ilman moottoria ja valoja, säädellen vauhtia jalkajarrulla. Ääneton auto liukui alas, pitkin kiertyvää laskua joka oikeni ja muuttui Traversen pääkaduksi.

Pysäytin kadun päässä, muinaisen ravintolan eteen jonka ikkunat olivat räsäytetty pellolle ja paikattu laudoilla. Hahmottomat puur-kennelmat levisivät rintteille, menneiden talvien lumet olivat painaneet niistä osan ruttuun. Niiden yläpuolella tyhjiksi tongittujen kaivosten jätteet matkivat vuoria.

Suunnilleen puolisen mailia alapuolellamme, aution kaupungin toisella laidalla, suuri suorakulmainen ovi röyhtäili valkoista valoa. Kaksi miestä liikkui valoon ja valosta pois, kantaen laatikoita suuren auton perään joka seisoi kadulla. He kävelivät edestakaisin hornan kaivoksissa raatavien kadotettujen sielujen mekaanisuudella.

– Siinä ne ovat, Jo kuiskasi. – Minä en tahdo mennä enää lähemmäksi.

– En minä päästäisikään. Kuinka monta asetta niillä on?
– Niillä kaikilla taitaa olla aseet. Yhdellä, jota ne sanovat Faustinoksi, on konepistooli.

– Paha juttu. Sinun on paras mennä istumaan tuonne kujalle. Mene ihan varmuuden vuoksi jonkin taa piloon. MacGowan onko teidän kiväärinne ladattu?

– Älä huolehdi.
– Minkälaiset silmät teillä on?
– Minä ammuin kauriin neljän sadan jaardin päästä pari viikkoa sitten. Jos olisi päivänvalo, enköhän minä napsisi ne täältä.
– Odottakaa kymmenen minuuttia kun minä pääsen alas. Avat-kaa sitten tuli. Mutta sästäkää pari kutia. Ne yrittävät varmaan

rynnätää ulos. Tämähän on ainoa ulosmenotie?

- Muille paitsi vuorilampaille.
- Jos kukaan niistä pääsee minulta karkuun, menkää suojaan auton taa ja yrittää pysäyttää. Ampukaa kymmenen minuutin päästä.
- Minulla ei ole kelloa.
- Laskekaa viiteensataan. hitaasti. Onko selvä?
- Selvä.

Hän astui ulos autosta ja laskeutui makuulle tielle. Jo katosi kujalle lankuilla suljetun ravintolan taakse. Kävelin mäkeä alas, pistooli kädessäni, pysytellen rakennusten vierustoilla. Ne olivat kadonneen liike-elämän kuoria, parturinliike, jäätelöbaari, yhtiön kauppa. Ainoat asukkaat olivat oravat ja kojootit, hiljaa risoissa varjoissa. Korkeus ja hiljaisuus vinkuivat korvissa kuin kiniini.

Laskeuduin ryömimään suunnilleen sadan jaardin päässä valosta. Asento toi takaisin kordiitin ja liekininheitimien ja käristyneen lihan hajun. Okinawan vihreän ja verisen kevään. Ryömin pitkin resuista jalkakäytäää oviaukolta toiselle. Aikani oli melkein lopuillaan.

Valoa valui ulos kadun toisella puolella olevan puutalon kaksoisovista. Oven yläpuolella oli paloaseman merkki. Meyerin rekka seisoi sisällä, valonheittimet pääällä ja takaovet avoimina. Iso perävaunu oli melkein tyhjä. Kummatkin miehet purkivat viimeisiä laatikoita ja ojensivat niitä kolmannelle miehelle siniseen autoon.

He olivat alasti vyötäisiään myöten ja hikoilivat. Yksi heistä oli riski ja tumma, rinta ja käsivarret ja selkä mustan kiharan karvan peitossa. Toinen oli pitkä, konkanokkainen ja hailakkasilmäinen. Pystyin näkemään tatuoinnin hänen valkoisessa käsivarressaan. Hän heilautti laatikon autoon ja sanoi kaverilleen röhkäisten:

- Se oli mehu nainen. Mitähän sillekin tapahtui.
- Lopeta nyt jo ihmeessä.

Heidän äänensä oli hieman epäselvät, liikkeet epävarmat. Tumma mies tunki laatikon autoon ja nojasi sitä vasten. Tuin pistoolin piipun katukäytävästä lohjenneelle palaselle ja tähtasin sitä pitkin. tähdäten keskelle yhtä ainoata suoraa kulmakarvaa joka katkaisi hänen naamansa.

Näkymätön nyrkki kopautti auton kylkeä. Ammuin ennen kuin MacGowanin laukauksen ääni jyrisi alas mäkeä. Toinen tumman

miehen silmistä särkyi kuin ruskea agaatti. Hän katsoi ympärilleen valon läiskittämää pimeyttä jäljellä olevalla silmällään. Juoksi minua kohden taikinaisin jaloin ja putosi polvilleen ja kaatui kasvoilleen, niin kuin Tony Aquista oli kaatunut.

Pitkä mies loikki epävarmasti rakennukseen. Hän tuli takaisin paljon hitaammin, askel kerrallaan. Thompson konepistooli kädes-sään. Se työnsi saframinkeltaisen kielensä minuun pään ja hihitti. Laukaisin liian kiireesti ja ammuin ohi. Nopeat luodit ruimivat seinää takanani, laskeutuen lähemmäs. Kuolema rupatteli korvaani.

MacGowanin toinen ja kolmas laukaus kaikuivat pitkin katua. Pitkä mies käänsi korppikotkan päättään ja heilautti konepistoolinsa minusta pois. Tähtäsin rauhallisesti hänen keskiruumiiseensa ja laukaisin. Hän astui pari askelta taaksepäin ja yski. Ase kolahti tielle. Auto alkoi liikkua.

Hän kirkui vaihteiden rutinan yli: – Odota, senkin saatanan . . .

Hän tempaisi aseen ja juoksi kyyryssä, pitäen vatsaansa kasassa toisella avonaisella kourallaan. Hän heittäytyi auton peräosaan kun se hujahti ohitseni. Tyhjensin pistoolini siihen. Se kulki tiellä makaavaan miehen ylitse ja muutti hänen ruumiinsa muotoa ja kiirehti pitkin katua, moottorin jyminä nousten korkeammaksi ja korkeammaksi.

MacGowanin kivääri puhui jälleen, kolme kertaa. Se ei pysäytänyt sinistä autoa. Se pääsi kadun päähän ja kipusi rinnettä pitkin, työntäen hypähteleviä valoauroja edellään.

Bozey tuli ulos paloasemalta kun olin lataamassa revolveriani uudelleen. Hän käveli kuin vanha ja näkönsä menettänyt mies, jalat harallaan ja kädet ojennettuna. Hänen kasvonsa olivat turvonneet ja raadellut, silmät muurautuneet umpeen.

– Mike – Clincher – mitä tapahtui?

Hän kompastui kadulla makaavaan mieheen, laskeuti polvilleen ja ravisteli elotonta ruumista. – Mike? Herää, hei.

Hänen sormensa tunsivat ruumiin hajonneen luonnottomuuden. Hän päästi kojootin ulvahduksen ja ryömi sen luota.

Kävelin häntä kohden. Askeleni ääni piti hänet kokoon kyyristyneenä. Hän sopotti risaisten hampaiden välistä: – Kuka siellä? Minä olen sokea. Ne paskiaiset veivät näön.

Kyyristyin hänen viereensä. – Vilkaistaanpas niitä silmiä.

Hän kohotti sokeita kasvojaan, uikuttaen. Painoin luomet auki

peukaloillani. Silmämunat olivat veriset mutta vahingoittumattomat. Hän tirkisteli minua pienien näörakojen välistä.

- Kuka te olette?
- Olemme tavanneet aikaisemmin. Kaksi kertaa.

Hän röhkäisi tunnistaaessaan ja yritti tarttua minuun kiinni. Mutta hänen liikkeensä olivat voimattomat ja luuttomat.

- Etkö sinä kaveri tajua että olet saanut tarpeeksesi?

Tarrasin kourallani kiinni hänen kapiseen turkiskaulukseensa ja kiskoin hänet jaloilleen ja tarkastin vaatteet. Ei asetta. Mutta takataskussa oli lompakkoni ja hänenellä oli rannekelloni. Sen lasi oli mäsänä. Irrotin sen ja otin sen hänen ranteestaan. Hän ei vastustellut. Tappelunhalu oli kaikonnut.

Pitkä punainen tukka repsotti runneltujen kasvojen yllä kuin repaleiset siivet. Hän vilkaisi jaloissaan makaavaa ruumista jota ympäröi hyytelöksi päässyt verilaimisko. – Te kolositte Faustinon, vai?

- Hän oli huolimaton.
- Entäs muut?
- Pääsivät karkuun autolla.
- Haluatteko tietää mistä ne löytää. Päästääkää minut vapaaksi ja minä vien teidät sinne.
- Ei se ole tarpeellista. He eivät pääse koskaan takaisin Uuteen Meksikoon.

- Ai te tiedätte ketä ne ovat. vai? Hän kuulostti pettyneeltä.
- Se jengi jonka kanssa te kuskasitte Albuquerquessa.
- Niin. Hän sylki punaista limaa ruumista kohden. Ruumiin näkeminen oli saanut hänen itseluottamuksensa takaisin ja saanut hänet suulaaksi. – Siinä minä tein virheen kun menin takaisin ja yritin olla hommissa niiden retkujen kanssa. Minä olen raskaansarjan varas ammatiltani. Minä olen hommissa yksin. Mutta Faustino tarjosи minulle kahtakymmentäviittäuhatta tonnia niistä tuhannestakahdestasadasta laatikosta. Ja minä annoin sen äijän kiskoa minut mukaan. Hänen äänensä värisi oikeudenmukaisesta vihasta. – Minä kysyin maksustani – koko lasti on lähes sadantonnin arvoinen hänen alueellaan – ja hän tuuppi minua sohlollaan ja käski renkiensä maksaa nyrkeillä. Olisihan minun pitänyt arvata että petos siitä tulee.

Bozeyn sormet kulkivat hänen uusien ja outojen kasvonpiirteiden-

sä ylitse. — Minä jo vähän toivoin ettette olisi pamauttanut Faustinoa. Ajattelin että olisin tehnyt sen itse.

— Ette ole vapaana sitä varten. Te ette nitistä enää muuta kuin luteita vankikopissa.

— Ehkä. Missä sinun kotikyläsi on, jepari. Las Crucesissa, vai?

— Los Angelesissa.

— Liittovaltiopoliisi?

— Yksityinen.

— Ihan totta? Kenen hommissa te olette?

— Itseni.

— Tuohan on mielenkiintoista. Hän hymyili yksinkertaisella ove luudella. — Ehkä te ja minä pääsemme sopimukseen.

— Mitä teillä on kaupattavananne?

— Jos minä kertoisin, menettäisin sen. Tämän verran minä kerron. Se olisi iso homma, kaveri, niitä ei tule kuin kerran elämässä. Te ja minä voisimme ottaa Las Crucesin ja aukaista koko kylän ja hoidella sitä meidän voitoksemme.

— Kuka sitä nykyään hoitelee?

— Ei kukaan. Aivan rikollista. Kaupungissa on paljon rahaa mutta toimintaa ei yhtään. Me voisimme antaa niille vähän toimintaa.

— Eikö paikallinen poliisi panisi hanttiin?

— Kyllä minä sen hoitelen. Bozeyn psykopaattinen kunnianhimo oli saanut hänet valtaansa. — Mutta linnasta käsin on vaikea toimia. Jos te kuskaatte minut nyt sinne ja panette rautoihin, viskaatte menemään elämänne parhaimman mahdollisuuden.

— Mahdollisuuden mihin? Että sahattaisi silmään niin kuin Kerrigania?

— Se vaiensi hänet, muttei kauaksi aikaa. — Hyvä on. Minä jymäytin Kerrigania. Mutta hän oli lähdössä minun tyttöni kanssa. Tyttö halusi vähän hienompaa, niin se sanoi. Niin että minun pitäisi rahoittaa heidän kuherruskuukautensa. E-hei. Mutta tämä on eri juttu. Reilu peli.

— Niinhän te sanotte.

— Kuulkaas. Hän taputteli rintaan. — Minä tiedän semmoista mistä muilla ei ole hajua. Me pystymme puhumaan sen homman isoksi, sinä ja minä yhdessä. Minä pidän sinusta, näes.

- Ahaa. Mitäs tämä erikoisinformaatio on?
- Olemmeko me nyt kimpassa?
- Täytyyhän minun ensin tietää mitä minä ostan. Miksi sheriffi päästi sinut piirikunnasta karkkuun viime yönä?
- En minä sanonut että hän päästi.
- Mitä tietää pitkin sinä ajoit?
- Mikset sitä sano. Sinähän tiedät kaiken.
- Ohikulkutietä, sitä mikä menee aluskukkuloiden ylitse.

Bozeyn silmät olivat kirkkaat veitsenviillot silmäluomien sinisissä pahkuroissa. – Sinä olet ovela. Me voitaisi pärjätää. Minä tykkäään ovelista veikoista.

- Onko sinulla jotain tietoa sheriffistä, Bozey?
- Ehkäpä onkin.
- Semmoista minkä Kerrigan kertoi?
- Ei se minulle mitään kertonut. Minä keksin sen itse.
- Anne Meyeristä, vai?
- Sinä opit äkkiä. Löysikö ne ruumiin?
- Ei vielä. Missä se on, Bozey?
- Hetki, hetki, ei niin nopeasti. Päästäänkö me sopimukseen?
- Jos haluat sellaisen. Minun ehtoni ovat nämä: näytä missä ruumis on ja minä teen parhaani että pääset irti. Sinä olet nyt matkalla kaasukammioon. tiedät sitä sitten tai et. Piirisyyttäjä on suunnitellut sinulle murhasyytteen . . .
- En minä ketään tappanut.
- Mitä tuo nyt sinua auttaa. Sinulla on semmoinen rekisteri että sinä otat ilman muuta Aquistan ja Kerriganin reppuusi.
- Voi ristus, enhän minä edes tiennyt että Kerrigan oli kolannut ennen kuin Jo kertoi siitä. Enkä minä päässyt koskaan edes puolen mailin päähän sitä – mikä sen nimi nyt oli, Tony Aquistaa.
- Senkun sanot sen syyttäjälle. Hänellä on omat tarinansa ja pystyy saamaan ne pitäviksi, Ne panevat kaasumittarin päälle sinun takiasi ellei joku astu väliin ja estää. Ole yhteistyössä minun kanssani ja minä teen parhaani että pääset vähällä. Sinulla on pallo nilkassa ja pitkään, mutta en anna niiden kaasuttaa sinua jos vain voin asiaa auttaa.

Hän katseli huolestuneen näköisenä mustaksi naulattua taivaanrantaa. Hänen ooppiumunensa vallasta ja rahasta oli puhallettu

taivaan tuuliin ja nyt hän oli alaston, valtavan maailman käpristämä. Harjanteen toisella puolella autonrenkaiden kalmanvalitus päätti pitkään, jyriseväen rysäykseen ja räjähdykseen jota etäisyys pehmensi. Hiljaisuus oli odottanut sitä ääntä.

- Mikä se oli?
- Toivottavasti albuquerquelaiset ystäväsi.

Hän vilkaisi minuun terävästi, revityt sieraimet yllättyneinä haistellen. – Sinulla on kovat otteet.

- Aina kun tarvitaan.
- Miksi sinä *minut* päästäisit vähällä? Ei minua kukaan ole koskaan päästännyt vähällä. Mistä minä tiedän että sinä niin tekisit?
- Et sinä tiedäkäänennen kuin niin käy. Sinun on pakko ottaa riski. Ei niinkään isoa kun ajattelee jo ottamiasi. Sinun oman etusi mukaista on auttaa minua löytämään ruumis. Minä olen sitä mieltä että kuka hänet tappoikin, hän tappoi myös toiset.
- Voit olla oikeassa.
- Kuka se oli, Bozey?
- Jos minä tietäisin niin kai minä kertoisin, vai mitä? Minä näytän kumminkin missä hän on. Kerrigan jätti hänet autoon, pieneen kanjoniin lähellä Double Mountainsia.

Marssitutin häntä pitkin nousevaa katua. Jo oli yksin autoni etuistuimella.

- Mutta tämäpä sattui, Bozey sanoi – Perhekokous.
- Tyttö ei katsonut häneen. Häntä ympäröi mököttävä vihan ilmapiiri.
- Missä sinun isoisäsi on. Jo?
- Meni mäelle. Kuulimme räsähdyksen hetki sitten. Isoisä ajatteli että ehkä se sininen kuorma-auto meni tieltä.
- Minäkin kuulin sen.

Avasin vasemmanpuoleisen oven ja tungin Bozeyn Jo'n ja minun väliin. Tyttö vetäytyi hänestä pois.

Pitääkö minun olla ajellulla tuon kanssa? Sen kieron tempun jälkeen minkä hän teki minulle ja Donille?

– Älä nyt viitsi, hän sanoi. Olisi hän päässyt siitä rahasta eroon rajan eteläpuolella – Kerriganin julkisivulla olisi päässyt.

– En minä halua kuunnella. Sinä olet kurja valehtelija. Niiden pitäisi panna sinut lukkojen taa ja heittää avain menemään.

Käänyin mäkeä ylös. MacGowan oli huipulla, nojaten kivääriinsä ja huohottaen raskaasti. Kaukana toisella puolella, kanjonin pohjalla kieppuivat punakeltaiset liekit.

Hän ontui auton luo. – Taitaa olla poikien loppu. Eivät kai nähneet sitä pikkuautoa ajoissa.

Jo murahti: – Komea tapa päästä eroon haisevista jätteistä.

– Ei tuollaista saisi sanoa, Josie. Se ei osoita tarpeellista kunnioitusta ihmisen elämää kohtaan.

– Minäkin olen ihminen, enkö olekin? Ne eivät osoittaneet mitään tarpeellista kunnioitusta minun elämääni kohtaan.

MacGowan kipusi takapenkille ja laskettelimme alas suoristuvaa tietä. Urheiluauto lojui tiellä pyörät taivasta kohden kuin murskattu mekaaninen koppakuoriainen. Mustat renkaanjäljet johtivat jyrkästi putoavalle reunalle josta rekka oli muljahtanut yli.

Se paloi vielä kirkkaalla liekillä tuhat jalkaa alempana. Etäisten palavan öljyn ja alkoholin hajujen joukosta haistoin jälleen Okinawan.

Taivas alkoi kääntyä kalkinvalkoiseksi reunoiltaan, liekehti sitten muoviväreissä. Aurinko ilmestyi peruustuspeiliin kuin äkkiä automaatista singottu kirkas kolikko. Kameleontinvärisen erämaa teki pilaa taivaasta ja käpertyneet puit nyökkivät mielipuolisesti nousevaa aamua vastaan.

Mietin että jos tällä paikalla on jumala, hän oli varmasti yksinäinen ja barbaarinen, jota kirjavat muistot kiusasivat, ikävystynyt tähdenousujen, auringonnousujen ja laskujen jättimäiseen, epäinhimilliseen draamaan. Vilkaisin Bozeyn nukkuihin kasvoihin jotka oli turvonneet ja värittömät kuin monta viikkoa veden alla olleen hukkuneen. Hänen päänsä oli Jo'n olkapäällä. Tyttö oli hereillä ja katsoi häneen.

Sompailin auton pitkää varjoa länteen pään lituskaisen maaperän poikki, niin väsyneenä että minun oli keskitettävä ajatukseni, että olisin pystynyt pitämään kaasupolkimen alhaalla. Tehachapin risteysessä töniin Bozeyn hereille ja kuuntelin hänen mutisevia ohjeitaan. Sivutie poikkesi vasemmalle muutaman mailin päässä eteenpäin. Se vei piilossa olevaan kanjoniin ja haihtui karjapoluksi.

Kanjonin pohja oli yhä varjossa. Neljä homsuista korppikotkaa kierteli sen yläpuolella. Ne kiisivät moottorinääneni tieltä ylemmäs siniseen kirkkauteen. Auto oli rinteen juurella, missä kuivunut virranuoma kiemurteli tammenkäkkyröiden keskellä.

– Siellä se on. Bozey sanoi.

Jätin hänet MacGowanin kiväärin haltuun ja menin soran poikki hylättylle autolle. Etuosa oli tyhjä, tavarasäiliö oli lukittu. Villikissa oli jättänyt tassunjälkensä tomuiselle pellille.

Menin takaisin autolle hakemaan putkipihtejä. Bozeyn silmät seurasivat puuhiani kysyvästi groteskin kasvonaamion alta.

MacGowan puki kysymyksen sanoiksi: – Eikö hän ole siellä?

— Aion murtaa tavarasäiliön.

Mursin sen auki ja siellä hän oli, polvet koukkuun vedettyinä kuin lapsella rautakohdussa. Lomapuvun rintamukseissa oli verileima. Toisen käytännöllisen kengän korko oli irronnut.

Kumarruin katsomaan hänen kasvojaan. Kyynelet kerääntyivät silmiini ja melkein sokaisivat näön. Ei siksi että hän olisi merkinnyt minulle mitään. En ollut nähty Anne Meyeriä muualla kuin valokuvassa, nauramassa auringonpaisteeseen.

Se mitä tunsin oli vihaa, avuttomuutta kuolemaa kohtaan, omaa avuttomuuttani kohtaan. Korppikotkat kiertelivät pään päällä horjuissa kiepeissään kuin humalaiset haudankaivajat. Auringon mielipuolenpunainen silmä tirkisteli kanjonin reunan ylitse.

Ruumis makasi ruostumattomasta teräksestä tehdyllä raamipöydällä. Keho oli norsunluunvalkeaa rinnankärkiä, vasemman rinnan alla olevaa reikää ja kahta pitkää, olkapäistä rintaluiden alapuolelle kaartuvaa viillosta lukuunottamatta.

Keski-ikäinen, Trealoar niminen patologi touhusi nurkassa olevan pesualtaan luona. Hän puhdisti instrumenttejaan ja asetteli niitä pöytälevylle yksi kerrallaan: liekkausveitsi ja isompi veitsi, luusaha, sähköinen vibraattorisaha. Ne kiiltelivät jäisesti hohtavassa valossa.

Hän kääntyi puoleeni kuorien kumikäsineitä käsistään. – Teillä oli joitain kysymyksiä.

– Oletteko löytänyt luodin?

Hän nyökkäsi ja hymyili ammattimaisella hyväntuulisuudella. – Sitä minä aloin etsiä heti. Piti käyttää röntgeniä sen löytämiseen. Se lävisti sydämen ja oli tunkeutunut kahden kylkiluun väliin lähellä selkärankaa.

– Saisinkohan minä vilkaista sitä?

– Minä annoin sen Danelawille tunti sitten. Se on varmasti 0.38 kaliperiltaan mutta hänen täytyy käyttää vertausmikroskooppiaan varmistaakseen, että se on lähtöisin samasta revolverista.

– Kuinka kauan hän on ollut kuolleena, tohtori?

– Pystyn antamaan tarkemman vastauksen kun olen kehittänyt muutaman kuvan. Tällä hetkellä sanoisin että viikon, plus miinus yksi päivä.

– Vähintään kuusi päivää?

– Ehdottomasti vähintään.

– Nyt on lauantai. Hänet ammuttiin siis viime sunnuntaina.

– Ei ainakaan sunnuntain jälkeen.

– Ja hän ei ole voinut olla elossa maanantaina.

– Ei missään nimessä. Minä sanon nyt saman minkä sanoin

Westmorelle. Olen tieteellisessä mielessä varma asiasta, jopa ilman kuvia. Ammattiylpeys loisteli hänen kakkuloidensa takaa. – Minä olen suorittanut yli neljätuhattakolmesataa ruumiinavausta täällä ja ulkomailta.

- En aseta pätevyytytänne kyseenalaiseksi, tohtori.
- Ette varmaan. Teidän todistajanne joko valehteli tai erehtyi. Westmore uskoo että hän valehteli.
- Missä Westmore on nyt?
- Jossain sairaalassa. Yrittäkää poliklinikkaa – ne tikkaavat siellä teidän vankianne.

Trealoar meni takaisin altaalle pesemään käsiään. Minä menin ovelle. Se aukesi ennen kuin kosketin siihen. Vaihtuva ilma hulmahti kylmänä kasvoilleni ja Church tuli sisälle.

Hän kulki ohi huomaamatta minua. Hän ei nähnyt muuta kuin valon alla lepäävän naisen. Hän nojasi pöydänjalkaan.

Trealoar vilkaisi hänen olkansa ylitse. – Missä sinä olet ollut. Brand? Me pitkitimme ruumiinavauksen suorittamista niin pitkään kun ajattelimme että voimme.

Church ei kiinnittänyt häneen huomiota. Silmät olivat vakaat ja loistavat, kohdistuneet naiseen. Silmät vaikuttivat olevan todistamassa ilmestystä, tuijottaen kaiken materian ytimessä olevaan valkoiseen hehkuun.

– Sinä ole kuollut. Anne. Hän puhui naiselle kuin ymmärtämättömälle eläimelle tai alle puhumaikäiselle lapselle. – Sinä olet kertakaikkiaan kuollut, Anne.

Trealoar katsoi häneen uteliaasti ja meni lähemmäs pyyhkien sormia sairaalan pyyheliinaan. Church ei ollut siitä tietoinen. Hän oli yksin naisen kanssa, piilossa omien uniensa pauloissa. Suuret kädet liikkuivat ja ottivat naisen jalan väliinsä. Hän hieroi sitä hellästi kuin olisi pystynyt lämmittämään sen takaisin eloon.

Trealoar perääntyi ovelle ja vinkkasi minuun päällään. Menimme ulkopuolelle. Ovi kolahti kiinni perässämme.

Hän vihelsi pehmeästi. – Minä kuulin että hänellä oli muhinoita kälynsä kanssa. En tajunnut että se oli niin vakavaa. Vaivautuneisuus vääristi hänen hymynsä. – Palaako?

Pudistin päättäni. Jokin vaivautuneisuutta vakavampi pitäisi suuni kiinni. Metallioven toiselta puolen kuului karkeita ja särkyneitä

ääniä: miehen kuivaa murhetta, naisen nimen toistoa kuuroihin korviin.

– Anteeksi, sanoi Trealoar. – Pitää mennä soittamaan.

Hän käveli pois nopeasti, valkoinen takinlieve perässään läpsyen.

Westmore nojasi seinään poliklinikin vastaanotto-oven vieressä. Kasvot näyttivät kaidoimmilta ja harmaimmilta, lasit olivat tahrait. Kun hän näki minut, hän suoristautui ja levitti kapeita harteitaan.

- Huomenta, hän sanoi eräänlaisella hyökkääväällä muodollisuudella. – Missä te olette ollut, jos saan tiedustella?
- Otin parin tunnin torskat.
- Enemmän mihin minä pystyin. Käsittääkseni olette jättänyt jälkeenne melkoisen tuhon vanan – te ja vuorten vanha miehenne.
- Se tuntui tarpeelliselta. Ei aseistettuja gangstereita pysty käsittämään kätilön käsin. Mutta tunsin enemmän tunnonvaivoja kuin myönsin: punaiset liekit olivat kieppuneet ja loimahdelleet aamuunissani.
- Ikävä kyllä minä juuri sanoin teille niin, hän sanoi. – Mutta teidän pyhimysmäinen MacGowaninne tuntuu olevan sittenkin valehtelija.
- MacGowan erehtyi rehellisesti. Hän ei koskaan väittänytkään tunnistaneensa naista varmasti. Mutta sitä minä en ymmärrä kuinka korko joutui sinne. Sehän on lähtöisin Anne Meyerin kengästä, vai mitä?
- Siitä ei ole epäilystääkään. Mutta on ilmeistä että se jätettiin sinne tahallaan.
- MacGowan näki naisen katkaisevan sen.
- Niin hän väittää. Yksi mahdollisuus on vielä se, että hän pani sen sinne itse ja johdatti teidät sen luo tarkoituksellisesti. Aion tehdä hänenestä päättodistajan.
- Entä tyttö?
- Hän on sairaalan vankiosastolla. Kuulustelen häntä myöhemmin. Nyt odottelen että voisin kysellä Bozeyltä. Kun meillä on

näinkin paljon materiaalia, hänen pitäisi olla valmis tekemään täyden tunnustuksen.

– Niin että koko tapaus on sitten kääritty nättiin pakettiin ja sidottu kiinni sinisellä nauhalla.

– Kyllä, kiitos teidän.

– Älkää kiittäkö minua. Minä en halua siitä osaa enkä arpaa tämmöisenään.

Hän tirkisteli minua yllättyneenä tuhruisten linssiensä lävitse.

– Haluaisin kysyä teiltä jotain, herra piirisyyttäjä. Jotain hypo teettista.

Hän teki käsillään puolihumoristisen, torjuvan liikkeen. – Suhtaudun niihin sellaisiin kysymyksiin tietyllä skeptisyydellä. Olen kuullut niiden kestävän kolme, neljä tuntia oikeussalissa.

– Tämä on lyhyt ja yksinkertainen eikä niin kovinkaan hypoteettinen. Sanotaanpa nyt vaikka että joku teidän virkaveljistänne kunnallishallinnossa olisi peitellyt konnia, tai vielä pahempaa. Mikä teidän asenteenne olisi?

– Tietysti kielteinen. Panisin hänet vankilaan.

– Entä jos hän olisi vankilan pomona?

– Ei nyt kierrellä asiaa. Te tarkoitatte Brandon Churchia.

– Kyllä. Häntä teidän pitäisi kuulustella eikä Bozeytä.

Hän laski kovan valkoisen kätensä käsivarreleni. – Oletteko aivan terve. Archer? Pari viime päivää ovat olleet rasittavia ...

– Minä en perusta paljoakaan jonkun vanhasta maineesta. Ja jos haluatte päästää selville yläpääni selväpäisyydestä, soittakaa Los Angelesin piirisyyttäjän toimistoon.

– Olen soittanut jo, hän sanoi. – Sieltä kerrottiin muun muassa että te olette ollut aina välillä herkkä mies suuttumaan. Te hankitte vihollisia. Mikä nyt ei minua kyllä hämmästyttänyt.

– Minä hankin oikeanlaisia vihollisia.

– Tuo on makuasia.

– Löysikö Danelaw mitään Meyerin kellarista?

– Muutamia luoteja joita hän tutkii. Odottelen hänen raporttiaan. Mutta tulisi siitä mitä tahansa, ette te voi käyttää sitä Churchia vastaan. Ei hän ole vastuullinen mistään mitä Meyer tekee tai teki. Westmoren silmät olivat vihamieliset ja ääni metallinen. – Onko teillä mitään todistusaineistoa itseään Churchia vastaan?

– Ei mitään semmoista minkä voisi viedä suuren valamiehistön eteen. Minä en pysty tarkistamaan hänen liikkumisiaan tai kuulustelemaan häntä. Te pystytte.

– Odotatteko että minä kipuaisin samalla oksalle teidän kanssanne? Te olette valinnut aika korkean oksan. Jos joku sahaisi sen poikki, putous olisi aikamoinen.

– Minä tykkäään tästä oksasta. Sieltä on hyvä näköala teidän koko mätään piirikuntaanne.

Hän tulistui. – Tämä kunta on yhtä puhdas kuin mikä muu kunta tahansa. Minä ja Church olemme paikineet töitä vuosikaudet etä se olisi puhdas. Te ette tunne häntä tai mitä hän on tehnyt tämän yhteisön hyväksi. Westmoren ääni vapisi vilpittömästi. – Brandon on aito käytännön idealisti. Jos tässä laaksossa olisi vain yksi mies johon minä voisin luottaa, se olisi juuri hän.

– Ihminen voi muuttua. Luonne saattaa kieroutua kun tilanne tiukkenee. Olen nähnyt sen tapahtuvan Churchille.

Hän katsoi minuun huolestuneesti. – Oletteko sanonut mitään hännelle?

– Kaiken, eilen iltapäivällä. Hän kaivoi pistoolin kupeeltaan ja melkein ampui minut. Uskon että hän olisi tappanut minut ellei hänen vaimonsa olisi tullut väliin.

– Latelitteko te nuo syytteet hännelle pään naamaa?

Nyökkäsin.

– Tuskinpa häntä voi syyttää siitä eti halusi tappaa teidät. Missä hän nyt on, tiedättekö?

– Ruumiinavaushuoneessa, kälynsä kanssa.

Westmore käänähti kannoillaan ja käveli luotani, koko käytävän matkan. Hän pääsi nopeasti sen päässä olevalle metalliovelle. Hän seisoi ja katseli sitä hetken ja koputti sitä lopulta nyrkillään.

Ovi lennähti auki. Church tuli ulos. Westmore sanoi hännelle jotain mitä en kuullut. Church tönäisi hänet syrjään kättään laajasti heilauttaen ja käveli minua kohden pitkin käytävää. Hänen silmänsä olivat kohdistuneet johonkin seinien tuollapuolen olevaan ja hän hymyili tuimasti. Hän työntyi uloskäytävään. Autonmoottorin ulvonta tunki aamuun ja katosi kaukaisuuteen.

Westmore seurasi häntä hitaasti, kävelien pää alas päin painettuna kuin olisi tunkenuut itseään näkymättömiens esteiden lävitse. Suu oli

sisäisen paineen vääristämä.

- Jos voisitte kuulustella Churchia, minkälaisia kysymyksiä esittäisitte?
- Kuka ampui Aquistan, Kerriganin ja Anne Meyerin.
- Te ette usko että hän ampui?
- Sanon että hän salaa rikollisesti tietoa noista murhista. Hän päästi Bozeyn menemään karkkuun Meyerin rekalla viime yönä.
- Niinkö Bozey sanoo?
- Käytännöllisesti katsoen. Hän pelkäsi liikaa sanoakseen suoraan.

– Sanoo hän sitten mitä tahansa, ette pysty käyttämään sellaista tyyppiä Churchin vahingoittamiseen.

– Tapasin Churchin ohikulkutiellä suunnilleen yhdeksän aikaan aamulla. Hän päästi miehen tiesululta vapaaksi ja meni itse tilalle. mikä on erittäin epätavallista ...

Hän nosti kätensä jäykällä lainoppineella liikkeellä. – Puhutte ristiin. Church ei pystynyt olemaan kahdessa paikassa yhtäaikaa. Jos hän oli ohikulkutiellä, hän ei pystynyt ampumaan Kerrigania. Ja tiedättekö varmasti että Bozey ajoi sitä kautta?

- Minä en tiedä mitään varmasti.
- Niin minä ajattelin. Bozey yrittää ilmeisesti väsätä itselleen jonkinmoista alibia.

Sanoin: – Olette saanut koukkuunne yhden nuoren ammattirikollisen, joten kääritte kaiken yhdeksi raskaaksi mytyksi ja sidotte sen hänen kaulaansa. Minä tiedän että se on se tavallinen menettelytapa, mutta minä en pidä siitä. Emme me ole tekemisissä tavallisen ammattirikoksen kanssa. Tämä on monimutkainen juttu ja siinä on mukana useita ihmisiä, niin ammattilaisia kuin amatöörejäkin.

- Ei se niin monimutkainen ole kuin mitä te yritätte siitä tehdä.
- Ehkäpä ei, kun vastauksista ei ole tietoa. Me emme tiedä niitä vielä.
- Minä ymmärsin niin, että te piditte Churchia vastauksena.
- Olen hämmennynksissäni Churchin suhteen, sanoin. – Minusta tuntuu että tekin olette kunhan vain tunnustaisitte sen. Ette puolustelisi häntä ellei teillä olisi siihen syytä.
- En minä häntä puolustele. Ei hän tarvitse puolustajaa.
- Ettekö te ole itsekin vähän epäluuloinen hänen suhteensa?

Kyllähän te huomasitte minkälainen hänen reaktionsa oli Anne Meyerin kuolemaan.

– Olihan nainen sentään hänen kälynsä. Ja hän on tunteellinen mies.

– Sanoisitteko, että intohimoinen mies?

– Kuulkaas nyt, mihin te oikein pyritte?

– Nainen oli enemmänkin kuin käly. He olivat rakastavaisia.

Eivätkö olleetkin?

Hän pyyhkäisi väsyneesti otsaa sormillaan. – Olen minä kuullut että heillä oli suhde. Mutta ei se mitään todista. Itse asiassa se saa vielä epätodennäköisemmäksi sen, että hänellä olisi mitään tekemistä naisen kuoleman kanssa.

– Se ei pyyhi pois intohimorikoksen mahdollisuutta. Hän on saattanut ampua tytön mustasukkaisuudesta.

– Nättehän hänen kasvoillaan olleen murheen.

– Näinhän minä. Murhaajat tuntevat murhetta siinä missä muutkin.

– Kenelle hän voisi olla mustasukkainen?

– Pystyn ajattelemaan useakin ihmistä. Aquista on yksi. Hän oli naisen vanhoja seuralaisia ja oli järvellä lauantai-iltana. Se voisi selittää sen mitä Aquistalle tapahtui. Ja Kerriganin etulyöntiasema Churchiin nähdyn voisi selittää Kerriganin kuoleman.

– Church ei tappanut Kerrigania, kyllä te sen tiedätte.

– Hän on saattanut järjestää sen. Hänellä on monta herkkää liipaisinta käskettävänään.

Westmore sanoi: – Ei. – äänellä joka oli kimeä ja kova kuin tuskankiljahdus. – En pysty uskomaan että Brand voisi vahingoittaa elävää olentoa.

– Kysykää häneltä. Jos hän on rehellinen poliisi tai hänessä on vähääkään rehellisyyden jäänteitä jäljellä, hän sanoo totuuden. Saatatte jopa tehdä hänelle palveluksen. Hän kantaa sisällään nyt perkeleellistä sappea. Antakaa hänelle mahdollisuus purkaa se ulos ennenkuin se syövyttää hänet.

– Olette erittäin varma hänen syillisyydestään. Westmore sanoi pehmeästi. – Minä en.

Mutta asiat mihiin hän uskoi, näyttivät olevan erittäin erillään toisistaan. Kelmeistä sairaalan seinistä heijastuva sähkövalo sai

hänen kasvonsa aavemaisen kalvakoiksi.

Valo käytävässä vaihtui äkkiä. Käännyn ja olin kasvotusten lääkärin kanssa joka ei ollut pystynyt pelastamaan Aquistaa. Hän oli avannut hiljaa poliklinikhan oven.

– Voitte käydä nyt hänen kimppuunsa, herra Westmore. Hänen kolhunsa ovat joten kuten paikatut. Haluasitko kuulustella häntä täällä?

– En. Lähettäään hänet pois. Westmore kuulosti maailmalle vihaiselta.

Bozey tuli ovesta. Toinen hänen päättään kapaloivien siteiden alta vilkuva silmä käännyi hurjasti uloskäytävää kohden. Hänen takanaan oleva vartija laski kätensä pistoolinkahvalle. Bozey havaitsi liikkeen ja lysähti alistuneisuuteen.

Trealoar lykki ruumiit lasisista lokeroistaan yksi kerrallaan ja paljasti niiden kasvot. Aquista oli kalpea ja kolkonnäköinen. Kerrigan lihaisa ja levollinen. Anne Meyerin kuolema oli jo vanha.

– Kauniita ruumiita. lääkäri sanoi. – Heidän sisuskalunsa olivat komeassa kunnossa, kaikkien. Sääli että heidän piti kuolla. Hän vilkaisi Bozeyhin lievästi nuhdellen.

– Mitä te minua tänne kuskasitte?

Westmore vastasi hänelle. – Virkistääksemme muistianne. Mikä teidän nimenne ja ikäenne on?

Leonard Bozey. Ikä kaksikymmentä yksi. Ei osoitetta. Ei ammatit. Ei toivoa.

– Milloin te viimeksi näitte tämän Donald Kerriganin?

– Torstai-iltana. Suunnilleen keskiyöllä kai.

– Kai?

– Aivan varmasti. Ei se ainakaan myöhemmin ollut.

– Missä te näitte hänet? Hänen motellissaanko?

– En. Yhdessä drive-in baarissa. läheillä. En muista sen nimeä.

– Steakburger, sanoin. – Olin todistamassa tapaamista.

– Kyselemme teiltä myöhemmin. Westmore kääntyi takaisin Bozeyn puoleen. – Mitä tapaamisen aikana tapahtui?

– Minun ei tarvitse vastata. Se voi olla minulle vahingoksi.

Westmore hymyili synkästi. – Vaihtoiko rahakääro omistajaa?

– Kyllä kai.

– Mitä te sitten teitte?

– Menin pois.

– Mitä te olitte menossa karkkuun?

– En mitään. Lähdin vain ajelulle. Minusta on kiva ajaa yöllä.

– Ennenkuin menitte huviajelullenne, otitteko 0.38 kaliperisen revolverin ja ammuitteko sillä Kerrigania päähän?

- En ampunut.
- Missä teidän aseenne on?
- Ei minulla ole asetta. Sen hallussapito on lainvastaista.
- Ja te ette tee koskaan mitään lainvastaista?
- En, jos suinkin pystyn välttämään. Aina ei pysty.

Westmore hengähti syvään. – Entä sitten se varastamanne rekka? Entäs Portlandin pankkirystö? Ettekö pystynyt välttämään niitä?

- En minä ole koskaan ollut Portlandissa. Tarkoitatteko Mainen Portlandia?

- Oregonin Portlandia.
- Onkos sielläkin Portland?

Westmore nojautui eteenpäin. Kaksiulotteisen kirkkaassa valossa hänen profiilinsa oli teräväkulmainen ja ohut kuin leikattua läkkipeitiä. – Vanhaksi konnaksi, jolla on kolmen kansalaisen veret käsissään, te puhutte aika nenäkkäästi.

- En minä niitä ketään tappanut.
- Ette vai? Katsokaapas heitä tarkkaan. Leonard, virkistäkää muistianne. Westmore sanoi vartijalle: – Työntökää hänet lähemäksi.

Vartija tönäisi Bozeyn Aquistan paarien pääpuolta kohden. Sulkeutuneet latinalaiskasvot tuntuivat olevan sellaisen, koko iän kestäneen kaipuun kiroamat, joka jäi jäljelle vielä kuolemassakin.

- En minä ole nähtyn tuota koskaan.
- Kuinka te pystytte ampumaan michen ja varastamaan hänen rekkansa jos ette muka näe häntä?
- En minä häntä ampunut. Hän ei ollut rekassa ja en minä varsinaisesti sitä *varastanut*. Se oli vain nähkääsi siellä pikatiellä. Ei pitäisi jättää rekkoja lojumaan pitkin tienvarsia ja vielä moottori käynnissä.
- Vai niin. Tämä oli yksi niitä tapauksia joita te ette voi välttää. Oliko Aquistan ampuminen sitten toinen? Oliko se taas yksi niistä asioista joita ette pysty välttämään?
- En minä häntä ampunut.
- Te ette ottanut revolverianne ja tähdännyt sitä tämän michen sydämeen ja vetänyt liipaisinta aiheuttaen kuolettavaa vammaa hänelle?
- Minä en edes omista revolveria.

Kuulustelu jatkui tunnin. Minusta se muistutti nyrkkeilyottelua nuoren urheiluseuran knekkaajan ja vanhan kehäketun välillä. Vähitellen Bozey nääntyi sanojen pehmustettujen iskujen alla. Vähän ajan kuluttua hänessä ei ollut jäljellä muuta kuin aasimaisen itsepäinen kauhu. Hänen äänensä raakkui ja kasvoja naamioivat siteet olivat punertavan hien laikuttamat.

Hikoilin hänen kanssaan ja yritin kuvitella hänen elämäänsä rikosrekisterin takaa. Olin varastellut itsekin autoja kakarana, ollut yhteisillä huviajeluilla ja tappeluissa Los Angelesin loputtomien vuokrakasarmien kadotettujen jengien kanssa. Elämäni oli ollut samanlaista kuin Bozeynkin, tiettyyn pisteeseen saakka. Sitten viskille lemahteleva siviilipukuinen kytä oli napannut minut varastamassa auton akkua Sear Roebuckin kaupan takahuoneesta Long Beachilla. Hän ripusti minut seinälle killumaan ja sanoi minulle mitä se meinasi ja mihiin johtaa. Hän ei tehnyt minusta ilmoitusta.

Minä vihasin häntä vuosikaudet enkä varastanut enää ikinä.

Mutta muistan miltä tuntui olla varas. Se oli kuin elämistä ikkunattomassa huoneessa. Sitten se oli kuin elämistä seinättömässä huoneessa. Se oli kalmankylmeys sydämen ympärillä ja vähän ajan kuluttua sydän kuoli eikä ollut enää toivoa, vain vimma päässä ja pelko sisälmyksissä. Bozey. Elleli alkoholistietsivä olisi ollut armollinen, minä.

Minulla oli toinenkin syy samaistaa itseäni Bozeyhin. Westmore piiskasi minua hänellä, yrittäen pakottaa hänen vastauksensa todistamaan minun olevan väärässä, mutta ei onnistuen. Ei aivan.

Olin kiitollinen keskeytyksestä kun se sitten tuli. Poliisikapteeni Danelaw aukaisi oven ja pyysi Westmorea ulos. Huone oli kerta-kaikkisen hiljainen vähän aikaa lähdön jälkeen, neljä elävää yhtä hiljaa kuin kolme ruumistakin. Sitten minä sanoin:

– Sinä olet lirissä, Leonard. Jos et puhu nyt, sinulla ei ole enää siihen mahdollisuutta. Saat haistella syaniidia ennenkuin voit perääntyä.

– Ei syytöntä voi panna kuseen.

– Mutta sinä et ole syytön. Sinä varastit rekan ja me tiedämme sen. Se saa sinut osalliseksi kuskin murhaan vaikket sinä sitä sitten itse tehnytkään. Sinun ainoa mahdollisuutesi on ryhtyä syyttäjän todistajaksi.

Hän mietti asiaa. – Mitä sinä haluat minun kertovan?

– Totuuden. Miten juttu tapahtui?

Hän ravisteli päättään melodramaattisella epätoivolla. – Ette te minua uskoisi kuitenkaan. Ei se mitään auta jos minä kerron mitä näin.

– Mikset kokeile minuun?

– Sinä sanoisit minua tyhjänpuhujaksi. Minä odotin rekkaa pikatiellä. Kerrigan sanoi että se olisi paikalla siinä kuuden maissa. Se painui ohitse vauhdilla, päästellen jotain yhdeksääkymppiä. Se pysähtyi suunnilleen puolen mailin päähän minusta tiellä ja minä seurasin perässä minkä kintuistani pääsin.

– Mikä sen sai pysähtymään?

– Siellä oli auto. Umpiletukka. Letukka ajoi pois, en minä muuta nähnyt.

– Näitkö sinä kun se ajoi rekan luota?

– Kyllä. Minä olin vielä vähän matkan päässä.

– Oliko Aquista siinä? Tämä mies tässä?

- Kyllä. Hän istui etuistuimella. Kai se oli hän.
- Hänkö sitä Letukkaa ajoit?
- Ei. Hänen kanssaan oli joku toinen.
- Kuka se oli, Bozey?
- Et sinä minua uskoisi, hän sanoi. – Kyllä minä tiedän että se on ihan älytöntä.
- Sano nyt kumminkin.

Hän nosti kättään ja osoitti paareja joilla Anne Meyer makasi. – Tuo. Minä uskoisin että se oli tuo.

- Sinä siis näit että tuo nainen ajoit Aquistan rekalta torstai-iltapäivänä?

- Minähän sanoin ettet sinä usko minua.

Trealoar pudisti päättään puolelta toiselle, surullisen kärsivällisesti. – Paras keksiä vähän parempi tarina, poika. Tämä nainen on ollut kuolleena viikon.

- Sinä näit hänen ruumiinsa maanantai-iltana, sanoin.

Bozey alkoi puhua kimeästi ja nopeasti: – Mitä järkeä tässä on? Te ette usko minua kun minä puhun totta. Te olette oikea lieroporukka. Hän kohotti raudoissa olevat kätensä ja heristi niitä. – Te olette kaikki kimpissa sheriffin kanssa ja yritätte saada minut nalkkiin ja suojella itseänne. Hyvä on, kaasuttakaa minut vaan. En minä pelkää kuolemaa. Minua kuvottaa hengittää samaa ilmaa tuollaisten rottien kanssa.

Vartija iski häntä kasvoihin kämmensyrjällään. – Pää kiinni, kaveri. Alat tulla kovaääniseksi.

- Työnnyn heidän väliinsä. – Mitä sheriffistä?

– Hän oli ohikulkutiellä passissa kun minä painuin livoon rekan kanssa. Hän istui siinä helvetin Mercuryssään ja teeskenteli ettei nähnyt minua – ei käännyt edes päättään kun menin ohi. Hän valmisteli minua murhasyytettä varten. Minä tajuan sen nyt.

- Murhasyytettä ei tule jos pysyt asiassa.

- Ei vai? Sheriffi tanssittaa teitä kaikkia.

- Ei minua. Olen minä pudotellut isompiakin sällejä.

- Ja keiden pääle ne ovat pudonneet? Sellaisten kuin minä, vai? Se oli kova kysymys.

Danelaw aukaisi oven ja katsoi sisälle. – Mistäs nyt kiikastaa?

- Ei mistään. Onko Westmore siellä?

– Lähti jo.

– Lähti.

– Niin juuri. Hänellä on jotain virallisia hommia.

Astui käytävään. – On tämäkin helvetillinen aika Westmorelle lähteä.

– Hänellä on helvetillinen syy. Meyer odottaa häntä oikeustalolla.

Danelaw tunki peukalonsa vyöhön ja näytti tyytyväiseltä itseensä. – Hän pidätti juuri Meyerin.

– Minkä syytteen perusteella?

– Murhasyytteen. Minä menin Meyerille eilen illalla ja sain häneltä luvan katsella ympärilleni. Minä teeskentelin että etsin jälkiä hänen tyttärestään. Hän ei pannut vastaan, ei kai tajunnut mitä minä voisin tehdä vanhoilla luodeilla. Siellä hänen ampumaraallaan kellarissa oli paljon ammutuja luoteja. Kaivoiin muutaman kudin esiin niistä laudoista joihin hän naukaa maalitaulut.

– Useimmat niistä olivat liian lytyssä että niistä olisi ollut hyötyä. Muutama oli kumminkin aika hyvässä kunnossa – tarpeeksi hyvässä että pystyin vertailemaan niitä mikroskoopilla. Kesti aina tähän saakka että sain ne synnättyä ja pystyin antamaan lausunnon, mutta onnistuinpas. Jotkut niistä Meyerin kudeista oli ammuttu 0.38 revolverilla. Ja ne niistä joita pystyi vertailemaan, olivat lähtöisin samasta revolverista mitä oli käytetty murhissa. Ja niihin kuuluvat mukaan myös ne joilla Anne Meyer ammuttiin.

– Oletteko varma?

– Pystyn todistamaan sen oikeussalissa. Odottakaapas kun näette suurennetut mikrofilmikuvat. Minä pystyn todistamaan sen vaikka edes löytäisi asetta koskaan. Meyerillä on nähkääs rekisteröitynä 0.38 revolveri. Kysyin sitä kun pidätin hänet. Hän kertoi minulle varsinaisen tarinan, väitti ettei hänellä ollut sitä enää.

– Mikä hänen tarinansa oli?

– Hän sanoi lainanneensa sen tyttärelleenviime syksynä ja ettei saanut sitä enää takaisin. Tietysti hän valehtellee.

– Niin minäkin eilen ajattelin. Mutten ole enää niin varma.

– Tietysti hän valehtellee. Hänen on pakko. Hänellä ei ole minkäänlaista alibia yhteenkään ampumistapaukseen. Hän oli yksin koko sunnuntain, silloin kun Annie tapettiin, ja hänellä oli mahdollisuksia vaikka kuinka paljon ajaa järvelle. Hän väittää toisen

tyttärensä pystyvän todistamaan alibinsa torstai-iltapäiväksi. Mutta nainen oli hänen talossaan viidestä eteenpäin eikä ukko tullut kotiin kuin vasta seitsemän jälkeen. Hän myöntää sen itsekin, väittää lähteneensä ajelulle sen jälkeen kun lähti talleilta. Sama juttu Kerriganin ampumisessa. Ei alibia.

– Eikä motiivia.

– Oli hänellä motiivi. Aquista ja Kerrigan pyörivät kumpikin vuorollaan Annien kanssa. Danelawin nenä meni ryppyn kuin hän olisi haistanut jotain pahemman hajuista kuin rikkivety. – Ja Meyerillä oli joitain sairaita haluja omaa tytärtään kohtaan.

– Tuo on nätti juttu, sanoin. – Kerroitteko sen sheriffille?

Danelaw näytti epävarmalta ensimmäisen kerran. – En ole nähnyt häntä. Ja muutenkaan en haluaisi saada häntä sellaiseen asemaan että hänen pitäisi pidättää oma appiukkonsa. Menin kerrankin ohi virkaportaan ja esitin asiat Westmorelle.

– Ja Westmore uskoi?

– Tietysti. Ettekö te sitten?

– Varaan siihen mahdollisuuden. Mutta haluaisin nuuskia vielä vähän. Meyer ajaa Lincolnia, vai mitä?

– Kyllä. Hänellä on myös toinen auto, vanha Letukka jolla hän liikuskelee.

– Vihreää umpiauto?

– Aivan. Minä aion tutkia noita autoja seuraavassa työvaiheessa. Yhden niistä on ollut pakko olla paikalla jonkun ampumisen aikoihin.

– Säästän teidän aikaanne tässä hieman. Puhukaa tuolle pidätetylle sisällä. Kysykää häneltä, minkälaisessa autossa Aquista ajoi pois torstaina.

Danelaw meni ovelle. Minä menin toiseen suuntaan.

Hilda Church aukaisi ulko-oven ja katsoi ujosti ulos. Tikatussa puuvilla-aamutakissaan hän olisi voinut olla kuka tahansa sievä esikaupunkien keittiöhенетär joka on keskeytetty aamupuuhiissaan. Mutta silmien ja suun ympärillä oli kireä, jännittynyt juopa. Silmät olivat läpikuultavat ja oudot, kirkkaan vaaleanvihreät kuin meren vesi.

- Onko miehenne kotona, rouva Church?
- Ei. Ikävä kyllä, ei ole.
- Minä vain odottaa.
- Mutta minä en tiedä milloin hän tulee takaisin.
- Ei sillä ole väliä. Minulla on puhuttavaa kanssanne.
- Olen pahoillani. En oikein haluaisi puhua kenenkään kanssa. En tänä aamuna.

Hän yritti sulkea oven. Pidin sitä auki.

- Teidän on paras päästää minut sisälle.
- Ei. Pyydän. Brandon on vihainen jos hän tulee kotiin ja näkee teidät. Nainen nojasi oveen koko painollaan. Toinen puoli hänen rinnastaan pullisteli ovenreunan yli. – Pyydän, antakaa minun sulkea ovi. Ja menkää pois. Minä sanon Brandonille että kävitte.
- Minä tulen sisälle, rouva Church.

Asetin olkani ovea vasten ja työnsi sen auki. Hän perääntyi olohuoneen ovelle ja seisoi siinä, käsivarret jäykkinä, sormet niiden päässä nykien. Hän katsoi minuun sivuttain jotenkin pelokkaasti flirttaillen. Jänne kaulan sivussa oli jännittynyt kireäksi kuin naru.

Kuljin häntä kohden. Hän perääntyi kauemma, olohuoneeseen. Hän käveli omituisen vaivalloisesti, ikäänsuin ruumis olisi kulkenut pitkällä ajatusten perässä. Hän pysähtyi valkaistun mahonkisen sohvapöydän luo, kumartui ja siirsi valkeaa savituhkakuppia tuuman murto-osan verran, pöydän matemaattiseen keskustaan.

Tuhkakuppi, pöytä, matto, kaikki koko huoneessa oli puhdasta. Mustavalkoiset putkihuonekalut olivat kolean uudet ja asetettu geometrisesti ympäri huonetta. Lasisten liukuovien lävitse pystyi näkemään patiolle joka hehkui kuin kukkia täynnä oleva avoin tulipesä. Sitä kiersi tiilistä tehty pitkä kukkapenki, joka tunki yltäkylläisesti vaaleanpunaisista lobeeliaa, ja sen keskellä kääpiösitruunapuu ojensi vahakukkiaan kohden aurinkoa.

– Mitä te minusta haluatte? hän kuiskasi.

Pation seinästä heijastuva valo lankesi kirkkaana hänen puoleksi poiskäännetylle kasvoilleen. Juuri sinä hetkenä hän näytti niin kuolleelta, etten voinut uskoa hänen olevan todellinen. Kuolema oli vanhettanut Anne Meyeriä ja saanut heidät melkein kaksosiksi. Aika kirahti pysähdyksiin ja kulki taaksepäin. Avuton sääli jota olin tuntenuut Anne Meyeriä kohtaan kohdatti lävitseni kuin huumausaine. Nyt säälin tätä epätodellista naista joka seisoi pää painettuna tahrattoman sohvapöydän ylle.

Hän oli toiminut yli voimavarojensa tajutakseen, mitä oli tehnyt. Minun oli saatava hänet ymmärtämään totuus, saada hänet takaisin todellisuuteen ja saada tuo totuus selville. Olisin mieluummin vaikka ampunut häntä päähän.

– Te ammuitte siskonne isänne aseella. Haluatteko puhua siitä nyt, rouva Church?

Hän nosti katseensa minuun. Hänen vuoksiaallon vihreiden silmiensä lävitse pystyin näkemään kuinka ajatuksit harhailivat hänen päässään kuin tuntemattomien otusten varjot. Hän sanoi: – Rakastin sisartani. En halunnut, tarkoitukseni ei ollut ...

– Mutta niin te teitte.

– Se oli vahinko. Ase teki niin. Ase laukesi kädessäni. Anne katsoi minuun. Ei hän sanonut sanaakaan. Hän kaatui lattialle.

– Miksi te ammuitte hänet jos rakastitte häntä?

– Se oli Annen vika. Ei hänen olisi pitänyt mennä hänen kanssaan. Kyllä minä tiedän minkälaisia te miehet olette, te olette kuin eläimiä, ette te voi asialle mitään. Mutta nainei kyllä voi. Annen ei olisi pitänyt antaa hänen tehdä sitä. Hänen ei olisi pitänyt rohkaista häntä.

– Olen miettinyt sitä paljon, hän jatkoi. – En minä ole muuta tehnytkään kuin ajatellut sen jälkeen kun se tapahtui. En ole edes

nukkunut. Minä olen miettinyt ja siivonnut taloa koko viikon. Ensin minä siivosin tämän talon, sitten isän talon ja tulin takaisin tänne ja siivosin tämän talon taas. Minä en taida saada sitä puhtaaksi, mutta yhden asian sain päätkseen ja se oli Annen vika. Ei isää... ei Brandonia voi syyttää siitä, hän on mies.

– Minä en tajua kuinka se tapahtui, rouva Church. Muistatteko te?

– En oikein hyvin. Minä olen ajatellut niin paljon. Ajatukseni ovat vilisseet niin nopeasti, ettei ole ollut aikaa muistella.

– Tapahtuiko se sunnuntaina?

– Aikaisin sunnuntaiaamulla, järvellä. Minä menin sinne puhumaan Annen kanssa. En minä aikonut tehdä muuta kuin puhua. Hän oli aina niin ajattelematon, hän ei tajunnut mitä oli tehnyt minulle. Jonkun oli pakko saada hänet järkiinsä. Ei asioita voinut jättää semmoisiksi mitä ne olivat. Minun oli pakko tehdä *jotain*.

– Siinä vaiheessa te tiesitte asiasta?

– Olin minä tiennyt kuukausikaupalla. Näin miten Brand katsoi häneen ja kuinka Anne käyttäytyi. Brand saattoi istua tuolissa ja hän meni lähelle niin että hame sipaisi häntä polveen. Ja sitten he alkoivat mennä viikonloppumatkoille. Viime lauantaina he tekivät taas niin. Brand sanoi että hänellä oli kokous Los Angelesissa. Minä soitin hotelliin eikä hän ollut Los Angelesissa. Hän oli Annen kanssa. Sen minä tiesin, vaan en, missä.

– Sitten Tony Aquista tuli tänne lauantai-iltana. Se oli hyvin myöhään, puolen yön jälkeen. Hän kiskoi minut vuoteesta. En minä kuitenkaan unessa ollut. Minä ajattelin silloin jo, ennen kuin se tapahtui. Kun hän tuli ovelle ja kertoi minulle, pystyin näkemään heti kaiken, koko elämäni yhdessä sekunnissa – kaupungin ja vuoret ja ne kummatkin yhdessä mökillä ja itseni yksin, aivan yksin täällä alhaalla.

Hän kohotti kätensä rinnolleen ja tarttui niihin julmasti.

– Jatkakaa, sanoin. – Mitä Aquista kertoi teille?

– Hän sanoi että oli seurannut Annea Perdida järvelle ja nähnyt hänet Brandin kanssa. Hän sanoi että he olivat olleet karhunjalalla takan edessä. Takka paloi ja heillä ei ollut vaatteita päällään. Aquista sanoi että Anne nauroi ja toisti Brandin nimeä ääneen.

– Tony oli juovuksissa ja hän vihasi Brandia mutta puhui totta.

Minä tiesin että hän puhui totta. Istuin hereillä koko yön sen jälkeen kun hän oli lähtenyt ja yritin ajatella että mitä minä tekisin. Yö kului ihan tuosta vain, ilman aikaa. Ja sitten kirkonkellot alkoivat soittaa aamumessulle. Ne kuuluivat kuin merkkinä minulle, ne olivat kuin omat hääkelloni ja ne vain soivat koko matkan kun ajoin järvelle. Ja koko ajan kun minä puhuin Annelle, ne vain soivat korvissani. Minun oli pakko huutaa että olisin kuullut mitä sanoin. Ne eivät vaineet vasta kun ase laukesi.

Hän värisi kuin olisi tuntenut aseen rajun orgasmin tunkeutuvan lihansa lävitse.

- Missä aviomiehenne oli kun se tapahtui?
- Ei hän ollut siellä. Hän oli lähtenyt kun pääsin sinne.
- Mistä te aseen saitte? Isältännekö?
- Se oli isän revolveri. Muttei hän sitä minulle antanut. Anne antoi.
- Antoiko teidän siskonne sen teille?
- Kyllä. Hän nyökkäsi kaunispiirteistä, pientä päättäään, lintumaisesti. – Hänen on täytynyt antaa. Minä tiedän että hänellä oli se. Ja sitten se oli minun kädessäni.
- Miksi hän sen olisi antanut?
- En minä tiedä. Ihan totta. En minä pysty muistamaan. Naisen kasvot menivät täysin ilmeettömiksi. – Minä yritän muistella sitä ja se on vain yhtä usvaa jossa ovat Annen kasvot ja kellojen ääni. Kaikki liikkuu niin nopeasti, ja minä olen niin hidas. Ase laukesi ja minä olin kauhuissani, minä siellä yksin hänen ruumiinsa kanssa. Vähän aikaa luulin että minä makasin siinä kuolleena lattialla. Minä juoksin karkkuun.
- Mutta te menitte takaisin?
- Kyllä. Maanantaina. Minä halusin mennä järjestämään ... järjestämään Annelle säädylliset hautajaiset. Uskoin että jos pystyisini hautaamaan hänet, minun ei tarvitsisi ajatella häntä koko aikaa makaamassa siellä.

– Oliko Kerrigan siellä mökillä? Vai törmäsikö häitä teihin siellä ja näki teidät ruumiin kanssa?

- Kyllä, hän tuli kun minä olin siellä. Minä yritin kiskoa – kantaa Annea autoon. Herra Kerrigan tarjosи apuaan. Hän sanoi ettei voinut jättää häntä sinne koska häntä epäiltäisi silloin ampumisesta.

Hän ajoi minut semmoiseen paikkaan metsässä mihin hänet voisi haudata. Sitten se hirveä vanha mies tuli ja vakoili meitä. Suuttumus pimensi naisen silmät, nopeasti ja tarkoituksettomaasti kuin lapsen suuttumus. – Se oli sen vanhan miehen vika etten pystynyt järjestämään sisarelleni säädyllisiä hautajaisia. Hän sai minut kaatumaan ja loukkaamaan polveni.

– Ja katkaisemaan korkonne?

– Kyllä. Mistä te sen tiesitte? Anne ja minä käytämme samankokoisia ja tyylisiä kenkiä ja herra Kerrigan sanoi että jos minä vaihdan kenkiä Annen kanssa, kukaan ei huomaa eroa. Minä jätin *hänen* kenkänsä hänen huoneistoonsa kun menimme tuhoamaan todistusaineistoa.

– Mitä todistusaineistoa?

– Ei herra Kerrigan sanonut. Hän vain sanoi että Annen asunnossa on jotain todistusaineistoa minua vastaan.

– Paremminkin todistusaineistoa häntä itseään vastaan. Teidän sisarenne kiristi häntä.

– Ei, kyllä te nyt erehdytte. Hänen äänensä oli puolustleva ja samalla itsevarma. – Ei Anne pystynyt mihinkään sellaiseen. Kyllä hän ajattelematon oli, muttei tietoisesti paha. Ei hän tarkoittanut olevansa paha.

– Ei kukaan koskaan tarkoita, rouva Church. Se vain ilmestyy ihmisiin.

– Ei. Te ette nyt ymmärrä. Herra Kerrigan auttoi minua. Hän sanoi ettei olisi oikein että minä joutuisin kärsimään Annen ... Annen erehdyksestä. Anne oli hänen autonsa tavarasäiliössä ja hän tarjoutui ajamaan hänet pois semmoiseen paikkaan mistä häntä ei löydetäisi, ei pitkään aikaan.

– Ja mitä hän halusi vastapalvelukseksi teiltä kaikesta avustaan? Toista onnettamuuttako?

– En minä muista. Mutta hänen äänensä oli kartteleva.

– Minä muistan puolestanne, sanoin. Kerrigan käski teitä olemaan pikatiellä torstai-iltapäivänä aina iltaan saakka. Teidän piti pysäyttää Aquistan rekka ja saada hänet jotenkin ulos. Te menitte isänne taloon, osaltaan saadaksenne alibin alkuun ja osaltaan lainataksenne hänen vanhaa Letukkaansa. Miksi sen piti olla juuri isänne auto?

- Herra Kerrigan sanoi että Tony tunnistaisi sen varmasti.
- Hän taisi ajatella kaiken valmiiksi, vai mitä? Melkein kaiken. Mutta hän ei tiennyt että teillä oli syy Aquistan tappamiseen. Vai tiesikö hän?
- Mikä syy? Minä en nyt ymmärrä.
- Aquista pystyi päätelemään, ellei sitten jo ollut, että te olitte murhannut sisarenne.
- Pyydän, älkää käyttääkö tuota sanaa. Hän nosti silmänsä hurjana, kuin olisin päästänyt irti jotain pelottavaa ja vaistonvaraista huoneessa, lepakon joka saattaisi syöksyä ja tarrautua hänen hiukiinsa. – Te ette saa käyttää tuota sanaa.
- Se on oikea sana, rouva Church. Sopii jokaiseen kolmeen ampumistapaukseen. Te murhasitte Aquistan vaientaaksenne hänet. Työnsitte hänet ojaan ja ajoitte takaisin isänne talolle täydentääksenne alibinne. Sen jälkeen teitä vastaan ei ollut kuin yksi todistaja – Kerrigan.
- Te saatte sen kuulostamaan niin syntiseltä, hän sanoi, – niin suunnitellulta. Ei se niin ollut ollenkaan. Kun Tony nousi autoon, sanoin hänelle ensimmäisen asian mikä juolahti mieleeni: että isä oli joutunut onnettomuuteen. En minä aikonut ampua Tonya. Mutta hän näki pistoolin istuimella ja tuli epäluuloiseksi. Hän yritti napata sen. Minun oli pakko ottaa se ennenkuin hän sai sen, en minä häneen luottanut. Mutta sitten minä en pystynyt ajamaan ja vahtimaan häntä ja pitelemään pistoolia kädessäni yhtä aikaa. Sitten hän yritti napata sen uudestaan.
- Ja sitten se laukesi jälleen?
- Niin. Hän lysähti kasaan istuimella ja alkoi hengittää kummallisesti. Naisen hartiat lysähtivät alas alitajuisesti matkien, ja hänen hengityksensä rahisi kurkussa. – En voinut sietää sitä ääntä, cnkä veren näkemistä. Niin että sitten minä työnsin hänet autosta. Nainen survaisi kätensä eteenpäin rajusti, tyhjään ilmaan.
- Pistooli laukesi vielä kerran, sanoin. – Muistatteko sen kolmannen kerran? Kerriganin toimistossa?
- Niin. Minä muistan. Hänen äänensä oli vakaampi, hän vaikutti varmemmalta. Murhien kuvaleminen ja tunnustus tuntui vahvistaneen häntä jollain salaperäisellä tavalla. – Ne muut olivat onnettomuksia – kyllä minä tiedän ettette te usko minua. Mutta herra

Kerriganin minä tapoin koska minun oli pakko. Hän oli kertonut Brandille niistä muista. Kaiken. Minun piti estää häntä kertomasta muille. Brand lukitsi minut sisälle sinä iltana mutta hänen oli sitten pakko mennä taas ulos. Minä rikoin ikkunan ja menin motelliin. Herra Kerrigan oli toimistossaan ja minä kävelin sisälle ja ammuin hänet. Minusta oli inhottavaa tehdä niin, olihan hän sentään auttanut minua. Mutta oli pakko.

Katsoin hänen silmiensä varjoisiin syvyyksiin, pystymättä päättelämään oliko ironia tarkoituksellista. Hän oli tuima ja hymyilemätön kuin mustakaapuinen tuomari.

- Kolme tappoa kolmella laukauksella on aikamoinen saavutus. Missä te opitte ampumaan niin hyvin?
- Isä opetti minua ja Brandon vei minua aikanaan radalle. Ammuin joskus sata pistettä kenttätauluun.
- Missä se teidän käyttämänne pistooli on?
- Brandonilla on se. Hän löysi sen kun minä piilotin sen. Hyvä etä hän löysi.

Katsoin häneen kysyvästi.

– Minä en halua etä enää tapahtuu mitään, hän sanoi. – Inhoan tappamista ja väkivaltaa. Minä olen inhonnut aina. Minä en pystynyt edes hautaamaan kuolluttaa kissaa kun olin pieni tyttö, tai ottaa sitten hiirtä loukusta. Niin kauan kun minulla oli se pistooli, minulla ei ollut minkäänlaista rauhaa.

– Ei ollut muillakaan.

Hän ei kuullut minua. Hänen kasvoillaan oli sama ilme jonka olin nähty torstai iltana, pelästyntä ja odottava samaan aikaan. Auto pysähtyi ajokäytävälle.

Odotin Churchia, ase esillä. Hän tuli oviaukkoon, kirkassilmäisenä ja hurjana stetsoninsa alla. Hänen kätensä sujahti pikkutakin sivutaskuun joka pullisteli pistoolin muotoisena.

- Minä ajattelin että te se olisitte, hän sanoi.
- Teidän olisi pitänyt ampua minut kun teillä oli siihen mahdollisuus. Mutta nyt minä en kyllä sitä yrittäisi. Teidän vaimonne tässä on ampunut sata pistettä kenttätauluun. Minä ammuskelin yhdeksänkymmentäyhdeksän pikatulella.
- En minä kilpaile. Archer. En halua vertanne käsilleni.
- Näyttääkääpäs käsiänne.

Hän ojensi ne eteensä, kämmenet ylöspäin ja tyhjinä. Hän vavahti kun otin pistoolin hänen taskustaan. Se oli sinteräksinen revolveri, kolmekahdeksikko. Kahva oli käytön siloittama. Pyöräytin hyvin öljytyy rullaa. Se oli ladattu täyneen.

- Ottakaa se, hän sanoi. – Se on juuri se jonka haluatte.
- Hän katsoi aseesta naiseen. Tämä oli perääntynyt pation lasiovea vasten. Silmät olivat kuin kammottavat vihreät haavat rauhallisissa kasvoissa. Ne tulvivat yli ja ihmetskelin. ketä varten hänen tuskansa oli tarkoitettu. Itseänsäkö?

- Kerroitko sinä hänelle, Hilda?
- Hän nyökkäsi tylsästi.
- Mies sanoi minulle: – Sittenhän te tiedätte.
- Kyllä. Missä te olette ollut?
- Pikatiellä. Minulle tuli lapsellinen ajatus että minä voisin lähteää tiehen ja jättää kaiken tänne, aloittaa uudelleen jossain muualla.
- Ja täällä te sitten olette.
- Täällähän minä olen. Minä tajusin etten minä voi jättää itseäni tänne, että minun täytyy aina elää itseni kanssa, olin minä sitten missä tahansa. Riemukas tulevaisuudenkuva. Hän yritti olla katke-

ran ivallinen, pysyä tilanteen herrana, mutta paljas tuska näkyi lävitse. – Olihan siinä tietysti muutakin. En minä voinut lähteä ja jättää Hildaa kokemaan kaikkea tätä yksin. Minä olen syyllisempi kuin hän.

Nainen vaikeroi. Hänen kasvonsa olivat kuin patsaan sateella. – Brandon, saanhan minä mennä ulos? Saanhan? En minä voi kuunnella kun sinä puhut noin.

– Ethän sinä karkaa?

– Minä lupaan.

– Etkä vahingoita itseäsi?

– En, Brandon.

– Hyvä on. Ihan vähäksi aikaa. Mies kääntyi minun puoleeni kun lasiovi liukui kiinni naisen takana. – Ei hän lähde patiolta, älkää huolehtiko. Hän rakastaa sitä eikä hänellä ole paljoa aikaa.

– Välittäteko hänestä vielä?

– Hän on minun lapseni. Siinähän tilanteen helvetillisyyys onkin. Archer. En voi syyttää häntä, ei hän ole vastuullinen. Minä yksin olen vastuussa. Hän toimi sisäisen pakon käskemänä, tuskin tietäen mitä teki. Minä tiesin pirun hyvin mitä minä tein, heti alusta lähtien. Silti minä vain jatkoin ja tein niin. Nyt minä sitten maksan.

Hän aukaisi isot kouransa ja katsoi niitä. – Minä tajusin sen tosissani vasta torstai-iltana kun Kerrigan kerto minulle mitä hän oli tehnyt. Hän esitti muutaman kieron vihjauksen kun olimme hänen motellissaan. Minä menin hänen kotiinsa myöhemmin ja hän heitti koko jutun silmilleni. Silloin minä vasta sain tietää siitä. Silloin vasta sain tietää että Anne oli kuollut.

– En minä puolustele tekosiani. Mutta jotenkin minä en usko että olisin tehnyt sitä jos olisin pystynyt ajattelemaan selvästi. Hän järkytti minua melkoisesti. En ollut valmistautunut siihen. Nän nähkääs Annen viimeksi aurinkoisena aamuna järvellä ja me olimme onnellisempia kuin olimme koskaan olleet. Kirkkaat pisarat kimalsivat sheriffin otsalla. Hän pyyhkäisi ne kärsimättömäßigä pois.

– Voi jumalauta, nyt minä alan sääliä itseäni. Se on minun paheeni.

Mutta sinä iltana Kerriganin luona oli kuin olisi joutunut maanjäristykseen. Koko elämäni heilahti ja kaatui päälleni. Tytöni oli kuollut. Vaimoni oli tappanut hänet ja tappanut taas. Kerrigan ei kyllä säästellyt minua, hän sanoi mitä mieleen tuli, että vastarintani

olisi romahtanut. Minä en oikein uskonut häntä ennenkuin olin kuulustellut Hildaa. Mutta hän myönsi kaiken – kaiken minkä muisti.

– Sinä yönä en pystynyt tajuamaan ollenkaan, kuinka tilanteesta pääsisi irti. Enkä tajua vieläkään. Menin sinne ohikulkutieille ja tein mitä Kerrigan oli käskenyt tekemään. Arvasitte oikein, Archer. Sanat tulivat tuskallisesti hänen suustaan. – Annoin miesteni mennä pois ja päästtin sen rosvon lävitse, omasta piirikunnastani. Siitä minä olen kaikkein eniten häpeissäni, eniten kuin mistään muusta, mihin minulla on syytä.

- Hän on taas piirikunnassanne.
- Minä tiedän. Ei se muuta tekemisiäni.

Minua hävetti seisoa siinä pyssyt kourissani. Tungin ne takin taskuun, pois näkyvistä. Mielipiteeni Churchista olivat kääntyneet ylösvalaisin viime minuuttien aikana. Hän oli rikkonut joitain säätöjä. Hänen elämänsä oli ollut järjestäytymätön ja intohimoinen. Mutta hän oli rehellinen mies, ottaen huomioon tapahtumat.

- Minä olisin tehnyt saman, sanoin.
- Te ette ole virkavalaa vannonut mies. Ja eikö teidän nuottinne ole vähän muuttunut?
- Minä olin eilen väärässä. Perun sanani. Unohtakaa ne.
- Totutta minä en pysty unohtamaan. Minä olen ravannut ympäri lääniä viimeisen vuorokauden aikana teeskennellen valvovani lakia. Itseasiassa etsin Annea. Kerrigan ei kertonut, missä hän oli, siinä se mies piti minua myös niskaoitteessaan. No niin, nythän se on loppu. Westmore tulee kai pyytämään että minut pannaan virallisesti syytteeseen.

– Ei, jos minä voin vain asiaa auttaa. Ja minä olen hänen päättodistajansa.

Hän katsoi minuun yllättyneenä. – Ja vaikka minä olen tehnyt vaikka mitä?

- Ja vaikka te olette tehnyt vaikka mitä.
- Te olette kummallinen mies, hän sanoi hitaasti.
- Sopii myös teihin. Te olette semmoinen omantunnonarka hölmö joka nauttisi julkisesta häpeästä ja ilmeisesti linnantuomioista omassa linnassaan. Tietysti te tunnette syyllisyyttä. Te olette syyllinen. Te munitte muutaman kerran oikein pahasti. Kaikkein

pahinta oli se, että annoitte Hildan olla vapaana sen jälkeen kuntasitteettä hän oli tehnyt murhan. Ei Kerriganin kolauttamisesta mitään haittaa ollut, mutta hänen tilallaan olisi saattanut olla joku toinen.

– Minä tiedän ettei minun olisi pitänyt jättää häntä yksin sinä iltana. Kerrigan pakotti minut siihen: hän pakotti minut menemään ohikulkutielle. Minun olisi pitänyt viedä Hilda sairaalaan. Mutta en pystynyt silloin siihen. En ollut selvillä omista ajatuksistani. Tunsin itseni niin syylliseksi.

Hänen katseensa kulki ohitseni lasiovelle. Hilda seisoi joutilaana patiolla, tuijottaen valkokukkaista sitruunapuuta. Hän näytti eksyneeltä, aivan kuin olisi kuljeksinut jonkun muun puutarhaan omansa sijasta. Church äänähti käsittämättömästi. Hän otti hatun päästään, heitti sen seinälle ja istuutui putkituoliin, pää käsiensä varassa. Istuuduin häntä vastapäästä.

Kun hän paljasti kasvonsa, silmät eivät olleet enää niin kuumeisen kirkkaat. Kasvojen juonteet olivat syvemmät. Kädet tärivisivät. Hän pani ne yhteen pitääkseen ne liikkumatta, kuin rukoileva. Huolimatta kurttuisesta puvusta, hän näytti El Crecon piinapenkille levitetyltä runnellulta pyhimiäkseltä.

– Hilda tulee istumaan seinien sisällä kauan, sanoin. – Paikka riippuu siitä, onko hän tervejärkinen vai ei. Onko hän mielisairas?

– En minä tiedä, mitä valamiehistö päättää. Hän on henkisesti tasapainoton, näettehän te sen itsekin. Hän ei ole koskaan ollut täysin normaali siitä lähtien kun opin hänet tuntemaan. Se kai oli yksi syy minkä takia menin hänen kanssaan naimisiin. Eläminen Meyerin kanssa teki hänestä hullun, kirjaimellisesti. Jollain miehillä on tarve olla tarpeellinen. Minä olen yksi niistä.

– Kyllä minä tiedän että se on enemmänkin heikkoutta kuin voimakkuutta eikä hyvä pohja avoliitolle. Mutta kyllä se toimi. melkein kymmenen vuotta. Jos olisimme voineet saada lapsia, ehkä se olisi toiminut pysyvästi. Tai ellen minä olisi sitten menettänyt tahdonvoimaani. Sheriffi katsoi minuun muttei nähnyt. Hän oli syväällä itsessään, etsien totuutta jonka kanssa hänen tulisi elää. – Mutta kai se on vain uusi nimi intohimolle. Ei sitä pidemmän pääälle pysty pakottamaan itseään sellaiseen mitä ei halua. Tai pysty pysymään erossa asioista joita todella haluaa.

– Halusin pojан, hän sanoi syvemmällä äänellä. – Hän ei pystynyt sitä antamaan. Kaikki tuollainen, poika jota en voinut saada, kaikki muu mitä minulla ei ollut – ne kuluttivat minut vähitellen loppuun. Yhteiselämämme oli tyhjää. Minä yritin täyttää sitä kaikenmaailman esineillä, uudella talolla, huonekaluilla, sheriffi katsoi ympärilleen paljaassa, auringonvalaisemassa huoneessa, – mutta ei siitä ollut iloa. Ei rakkautta. Minä en enää rakastanut Hildaa enkä minä usko että hän koskaan rakasti minua. Hänen sydämessään oli liikaa pelkoa että olisi voinut rakastaa.

– Mitä hän niin pelkäsi?

– Se alkoi kai hänen isästään ja sitten se levisi muuallekin, myös minuun. Ja häneen itseensä. Mies hengähti syvään. – Joskus näytti kuin hänen silmistään olisi katsonut villieläin – villieläin jota minun pitä ruokkia ja kesyttää. Niin kauan kun pystyin tarjoamaan hänelle rakkautta ja vakautta mitä hän kaipasi, hän oli turvassa. Yhdeksän vuoden ajan pystyin saamaan hänet elämään kuin suhteellisen normaali ihminen. Sitten minä epäonnistuin. Se olin minä joka epäonnistui. Olin yliarvioinut voimani ja ottanut liian ison taakan. Ja minä antauduin.

Hän läimäytti kämmensyrjällä pitkää reittää. Vaikutti kuin hän olisi katkonut elämäänsä jaksoihin.

– Minä kai ihastuin Anneen heti kun näin hänet. En tunnustanut sitä itselleni pitkään aikaan kun hän asui luonamme. Hän oli niin nuori ja minä en aikonut toistaa sitä mitä hänen isänsä oli tehnyt. Hän oli kuin tytär minulle – tuhlaajatyttär kun kasvoi isoksi. Olin liian puritaaninen hyväksyäkseni Annen. Mutta hän edusti jotain sellaista jota minä oli kaivannut: iloa ja naurua ja rakkautta ilman kyyNELIÄ. Hän oli niin paljon samanlainen Hildan kanssa, mutta silti niin erilainen – kruuna ja klaava samassa kolikossa.

– Minä aloin uneksiä hänestä viime vuonna, viime keväänä kun kukkulat alkoivat viheriöidä. Kiima-aikana. Sheriffi pilkkasi itseään kuin vanhus joka muistlee palavaa ja sammuttua nuoruutta. Mutta äänessä oli kantavuutta. – Saatoin tehdä huolellisia suunnitelmia että olisimme tavanneet kadulla tai keksiä syitä Hildalle että hänen pitä tulla meille. Ja sitten kun hän tuli, pelkäsin mennä lähellekään. Hän oli niin suloinen.

– Tietysti minä olisin voinut saada asian loppumaan. Olisin

voinut pitää itseni aisoissa. Mutta jokin kiskoi minut mukaansa – haluatte sanoa sitä sitten miksi tahansa, rakkaudeksi, kiimaksi tai mukavuudenhaluki. Minä ajattelin että minulla oli oikeus enempää mitä sain. No niin, sainhan minä enemmän. Me kaikki saimme.

– Kesäkuussa me menimme merenrantaan viikonlopuksi. En halunnut ottaa Annea mukaan – tappelin vastaan koko ajan ja tiesin että olin häviämässä, mutta Hilda halusi niin. Hän halusi kai saada Annen jotenkin pois Kerriganin lähettyviltä. Kun me olimme siellä ensimmäistä iltaa, Hildalla oli migreeni. Anne ja minä jätimme hänet hotelliin ja menimme kävelylle rannalle. Me emme olleet kaksistaan vuosikausiin, emme siitä lähtien kun hän oli tullut täysi-ikäiseksi, emme missään yksinäisessä paikassa. Se vain tapahui meille.

Kuulin patiolta riipivää ääntä. Nousin ylös ja menin ovelle. Hilda oli polvillaan ja repi rikkaruohoja jota kasvoi pitkinä pöheikköinä pitkin tiiliseinän kukkamaan reunoja.

– Siinä minun rikokseni, Church sanoi selälleni, itsepäisesti. – Luovuin rakkaudestani Hildaan ja annoin sen hänen sisarelleen. Anne rakastui minuun myös. Se meni sellaiseksi että meidän oli pakko olla yhdessä, miten vain pystyimme, missä vain. Minä saatoin mennä illaksi Annen kanssa ja Hilda odotteli minua kotona, silmissään sellainen haavoittuneen eläimen katse. Hän ei sanonut koskaan sanaakaan Annesta, ei kysynyt yhtä ainoata kysymystä. Hän kääntyi sisäänpäin, samalla tavalla mitä hän oli ollut ennen kuin menimme naimisiin. Ja minä annoin sen tapahtua. Minä varmaan haisuin tapahtuvan niin. Aina välillä minä halusin että hän olisi mennyt kokonaan järjiltään että minä olisin ollut vapaa elämään Annen kanssa ja menemään hänen kanssaan naimisiin ja saamaan lapsia. Curchin ääni murtui. – Tavallaan se toive toteutui.

– Onko hän ollut koskaan sairaalassa?

– Kerran, ensimmäisenä avoliittovuotenamme. Hän yritti tehdä itsemurhan. Ne pitivät häntä tarkkailtavana piirisairaalassa kymmenen päivän ajan. Hän oli raskaana ja lääkärit syyttivät siitä raskautta. Hän sanoi ettei halunnut synnyttää lasta tällaiseen maailmaan. Samana yönä hän otti liikaa unilääkkeitä. Sain hänet vatsahuuheluun ajoissa.

– Minun olisi pitänyt suostua silloin sairaalahoitoon. Lääkärit

antovat minun päättää. Minä päätin että hänen pitäisi tulla kotiin. Minä uskoin että pystyisin tarjoamaan hänelle parempaa kotona. Ja hän kantoi lastani.

– Mitä lapselle tapahtui?

– Hänen menetti sen sitten kumminkin. Hänen henkinen tilansa parani sen jälkeen.

– Onko hän saanut psykiatrista hoitoa?

– Jonkinmoista, silloin tällöin. Avohoitaa.

– No, onhan tuo hyvä tausta mielenhäiriössä tehtyä tekoa varten. Suunnitteliko hän Annen tappamista etukäteen, satutteko tietämään?

– Minä tiedän ettei se ollut harkittua. Se tapahtui hetkellisestä mielenjohteesta. Pystyn todistamaan sen jos he vain uskovat sanaani. Hänenä ei ollut asetta kun hän meni sinne.

– Niin hän kertoi. En vain tiennyt, puhuiko hän totta.

– Kyllä hän puhui. Hänen on täytynyt ottaa se Annelta tai sitten löytää se mökistä. Näin sen lipaston laatikossa lauantai-iltana ja varoitin Annea ettei hänen pitäisi jättää ladattua asetta lojumaan ympäriinsä. Mutta hän ei antanut minun ottaa panoksia pois. Hän halusi pitää sen suojejakseen itseään.

– Hildaa vastaanko?

– Enpä usko. Ei hän koskaan pelänyt Hildaa.

– Olisi pitänyt. Hildan kertoman mukaan Anne antoi aseen hänen. Mitäs luulette, onko siinä mitään järkeää?

– Niin hän minullekin kertoi. Muttei Anne semmoista olisi tehnyt.

– Ihmettelenpä vain. Hän tiesi että Hilda on yritynyt itsemurhaa.

Menin ovelle. Hilda oli polvillaan kukkien keskellä mutta hän ei kitkenyt enää rikkaruohoja. Hän kiskoi suuria, kirkasvärisiä kouralisia lobeelioita ja heitteli niitä olkansa ylitse. Kukkapenki oli puolikynnyt.

Church ryntäsi ohitseni ja astui patiolle. – Hilda! Mitä sinä oikein teet?

Nainen nousi polviensa varaan ja vilkaisi meihin olkansa yli. Kasvot olivat punakat ja kosteat. – Minä en pidä näistä. Ne eivät ole enää kauniita. Hilda näki järkyttyneen katseen miehen silmissä ja kyyristyi sen alla. – Eihän tässä mitään pahaa, isä, eikun Brandon?

Hän vastasi lyhyen tauon jälkeen: – Ei siinä mitään pahaa. Tee

sinä vain kukille mitä haluat. Ne ovat sinun.

– Haluaisin kysyä yhtä asiaa, sanoin. – Annesta.

Nainen nousi ja sukaisi tukkaa taaksepäin multaisella käellä. – Mutta minähän olen jo kertonut Annesta. Se oli onnettomuus. Minulla oli pistooli kädessä ja se laukesi ja hän vain katsoi minua. Hän katsoi minua ja kaatui sitten lattialle.

– Miten se pistooli joutui käteenne?

– Anne antoi sen minulle, hän sanoi. – Minähän kerroin jo.

– Miksi hän antoi sen teille? Sanoiko hän mitään? Muistatteko yhtään?

– Jotain minä muistan. Mutta se vaikuttaa kummalta.

– Mitä siinä puhuttiin, rouva Church? Koettakaa muistella tosissanne.

– Hän nauroi minulle. Minä sanoin että jos hän ei jätä isää rauhaan, minä tapan itseni.

– Jätä isääenne rauhaan?

– Ei. Hänen silmänsä olivat hämmentyneet. – Brandonia. Jätä Brandonia rauhaan. Anne nauroi ja meni makuuhuoneeseen ja otti revolverin ja antoi sen minulle. 'No niin, senkun sitten tapat itsesi', hän sanoi. 'Nythän sinulla on siihen tilaisuus, pistooli on ladattu. Tapa itsesi', hän sanoi. Hilda vaikeni kuuntelevan näköisenä. – Mutta enpäs tehnytkään niin. Minä tapoin hänet.

Church voihkaisi takanani. Käännyn. Hän näytti mieheltä joka oli hädin tuskin selvinnyt hengissä pitkällisestä sairaudesta. Kolibri suhahti hänen päänsä yli kuin kirkkaankirjava luoti. Hän seurasi sen lentoa katseellaan näkymättömiin, tuijottaen taivaan sinisiin syvyyksiin.

Hänen vaimonsa oli palannut kukkasten pariin. Hän riipi viimeisiä esiiin pehmeästä mullasta. Kun poliisiauto saapui, kukkafenki oli revitty alastomaksi ja nainen oli ryhtynyt repimään okaista sitruunapuuta. Church pesi hänen vertavuotavat kätensä ja kääri nesiteisiin ennenkuin hänet viettiin pois.

CRIME CLUB

Hillerman, Ajan varas
James, Kuoleman maku
Macdonald, Etsi uhrisi
Peters, Munkinhuppu

CRIME CLUB

Dekkariklassikko parhaimmillaan.
Kalifornialaisetsivä Lew Archer löytää
maantienojasta kuolevan miehen ja
toimittaa hänet sairaalaan – sekä itsensä
keskelle monimutkaista rikosjuttua.

Kaikkiaan kahdeksassatoista kirjassa rikoksia ratkonut Lew Archer on aito amerikkalainen dekkari: huuli lentää ja hommat hoituvat, niin kuin Paul Newman ja Elliott Gould ovat elokuvissa näyttäneet. Archer ei ole niinkään romanttinen rikosten ratkoja kuin terävä ihmisten ja yhteiskunnan tarkkailija, joka erittelee tapahtumien syitä ja seurauksia totuutta etsiessään.

Ross Macdonald, oikealta nimeltään Kenneth Millar, 1915–1983, oli omaleimainen kirjailija, jonka romaanien psykologiset ja sosiologiset ulottuvuudet nostavat ne pitkälti tavanomaisten rikostarinoiden yläalle. Macdonaldin teokset liikkuvat syvällä kalifornialaisen yhteiskunnan kerrostumissa. Monisäikeinen juoni hahmottuu aina mukavaksi kokonaisuudeksi, kirjoitustyyli on ilmeikäs, vankaleisen naseva.

02 111 12
2.50

845

Tilno H058

Kannen muotoilu:

Jaakko Ollikainen

Valokuva:

Päivi Valtonen

OTAVA

ISBN 951-1-10632-5

9 789511 106326